

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 05230

DON KIHOT

Miguel de Cervantes Saavedra

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

גרויסע בױבליאָטעק.

דאָן קיחאָט.

אױבערזעצט און בעאַרבעײטעט
דורך ש. ז. זעצער.

פֿערלאַג „בוכער-פֿאַר-אַלע“, וואַרשאַ דלונג 11.

וואַרשאַ, — תרע"ב.

דרוק „האַור“, דלונג 11.

ДОНЪ КИХОТЪ

перевод. и обработ. Ш. Ц. ЗЕЦЕРЪ

Изданіе „Бихеръ-Фаръ-Алѣ“, Варшава, Долгая 11

1911.

אִיְהוָה אֵלֵינוּ.

וַיִּשְׁמַע

- 7 עֲרִשְׁתָּם קִאֲפִיטְעָל. - אִין וַעֲלֵצֵן עִם דְּרַצְעֵהֶלֶט וּזְךְ, וְהָרָ דָאֵן-
 קִיחָטְט אִין גְּוֹזֵן אִין וּזִי אִוִי עָר אִין גְּעִי-
 וְהָרָן אִרִּיטְעָר.
- 13 צוֹוִיטְעִם קִאֲפִיטְעָל. - אִין וַעֲלֵצֵן עִם וְהָרָט דְּרַצְעֵהֶלֶט וְהָגְנָן
 דָאֵן-קִיחָטְט מְרִשְׁטָע הַעֲלִדִישְׁע פִּעִשׁוֹם.
- 18 דְרִיטְעִם קִאֲפִיטְעָל. - אִין וַעֲלֵצֵן עִם וְהָרָט דְּרַצְעֵהֶלֶט וְהָגְנָן
 דְּעָר קִאֲפִיטְעָר צְרַעֲמֵאֲנִיעַ, בִּין וַעֲלֵצֵר דָאֵן-
 קִיחָטְט אִין אֲנְעֻרְקֵנְט גְּוֹזֵרָן אִלֶּם רִיטְעָר.
- 21 פִּיעִרְטֵעִם קִאֲפִיטְעָל. - הָגְנָן דִּי גְעִשְׁטִיטְעָן, וְהָט וְגָנָן פִּאָרְנִיקִין
 מִזֵּן מִיט אִינוֹזֵר רִיטְעָר נֶאֱדָעִם, וּזִי עָר
 הָט פִּעִרְטֵאֲוִט דִּין קִרְעִטְשְׁטֵעַ.
- 27 פִּינְפִטְעִם קִאֲפִיטְעָל. - אִין וַעֲלֵצֵן עִם וְהָרָט דְּרַצְעֵהֶלֶט דִּין וּזִי-
 טְעִרְדִּיגֵעַ אֲנִיגְלִיקֵן פֿון אֲנִיזֵר הַעֲלֵד.
- 34 זֶעקְסְטֵעִם קִאֲפִיטְעָל. - דְּעָר צוֹוִיטְעָר אִרִּיטְפִּאָהֶר פֿון בְּעָרְהֵמִטְעָן רִי-
 טְעָר דָאֵן-קִיחָטְט דֵּעַ דֵּא פִּאֲנִטְשֵׁא.
- 39 זִיעֵבְעֵנְטֵעִם קִאֲפִיטְעָל. - אִין וַעֲלֵצֵן עִם וְהָרָט דְּרַצְעֵהֶלֶט וְהָגְנָן
 דְּעִם מְעִרְקוֹרְדִּיגֵן הַעֲלִדֵעֵנְט פֿון דָאֵן-
 קִיחָטְט אִין וְהָגְנָן זִיין בְּעָרְהֵמִטְעָר מִלְחָמָה
 מִיט דִּין וּזִיגֵר-מִוְהַלְעָן, וְהָלֵצֵעַ אִין פֿרֵאִי צו
 בְּעִשְׂרֵיבֵעֵן אִין צו גְּעִרְעִנְקֵן.
- 45 אֲכֵטְעִם קִאֲפִיטְעָל. - וְהָגְנָן דְּעִם אִינְטְעִרְעִסֵאֲנִטְעָן גְּעִשְׁפִּעֵר, וְהָט
 דָאֵן-קִיחָטְט הָט גְּעִוְהֵרִט מִיט זִיין נוֹשֵׁא-
 כִּלִּים סִאֲנִטְשֵׁא פִּאֲנִטְשֵׁא.
- 54 נִינְטְעִם קִאֲפִיטְעָל. - אִין וַעֲלֵצֵן עִם וְהָרָט דְּרַצְעֵהֶלֶט, וּזִי אִוִי
 דָאֵן-קִיחָטְט הָט פִּעִרְטִיִּהֵרִט קֵעֵנְטְשֵׁאֶט מִיט
 דִּין פִּאֲפִיטְעָר.
- 59 צְעִרְנִטְעִם קִאֲפִיטְעָל. - וְהָגְנָן דְּעִם, וְהָט אִינְזֵר פֿון דִּין פִּאֲסִטְוִכְעָר
 הָט דְּרַצְעֵהֶלֶט זִינְעַ חֲבֵרִים.
- 64

זיטען

- עלפטעם קאפיטעל. - אין וועלכען עס ענדונגט זיך די געשליכטע מיט
 71 מארצעלא און עס הויבען זיך אן נייע געשליכטען.
 צוועלפטעם קאפיטעל. - דאס ליעד פון קרויסאטמא און וועגן דער
 75 פלוצליכער ערשיינונג פון מארצעלא .
 דרייצעהנטעם קאפיטעל. - אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט וועגן
 דאן-קוהאט'ס אומגליקליך בעגעגענוש מיט
 81 די עוועל-מריבער פון יאנוואס .
 פֿירצעהנטעם קאפיטעל. - דער קאמפף מיט שאף, וועדער א בע-
 91 געגעניש, וואסער-טהילען
 פֿופצעהנטעם קאפיטעל. - אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט, ווי
 אזוי דאן-קוהאט האט זוכה געווען צו טראג-
 גען מאמברונא'ס הימער אויפ'ן קאפ און ווי
 אזוי ער האט בעפרייט קאטארשניקעס פון
 ווערע קייטען און נאך און נאך פועל אנדער-
 105 רע זאכען
 זעכצעהנטעם קאפיטעל. - די ענדע פון זיין תשובה, וואס ער האט
 אויף זיך גענומען. די געשליכטע פונ'ם פרינץ
 מוקאטיקאן. זיין צוריקאומקעהרען זיך אין
 גאסט-הויז. דער שרעקליכער קאמפף, וועלכען
 122 דאן-קוהאט האט געוואונען
 זיבעצהנטעם קאפיטעל. - א פֿרעהליכע וועטשערע. די גלענצענדע
 140 רעדע פונ'ם רויטער

רֵאשׁוֹן קִיּוּמָא.

עֵר שְׁמַעַם קִאפִיטֶעל.

אין וועלכען עס דערצעהלט זיך, ווער דאן-קיחאט
איז געווען און ווי אזוי ער איז געוואָרען אַרײַטער.

ערגעץ אין אַ קליין דערפֿעל פֿון דער פּראָווינץ לאַ מאַנטשאַ,
איינער פֿון די אונטערזוכטערסטע געגענדער, וועלכע עס געפֿינען
זיך נאָר אין דער שענער שפּאַניען, האָט געלעבט צוריק מיט
עטליכע יאָהר אַ פֿרייז, דאָס גאַנצע פֿערמעגען פֿון וועלכען איז בע-
שטאנען פֿון אַ אַלטער שפּיעז און אַ פֿערזשאַווערטען פּאַנצער, אַ
דאַר מאָגער פֿערדעל און אַ שליימול־דיגען פֿער־הויש־טען יאַנד-הונד.
מעדני מלכים האָט דער פֿרייז אונזערער נישט געגעסען, דאָך
ועגען גאַנצע דריי פֿיערטער פֿון זיינע יעהרליכע הכנסות אוועקגע-
גאַנגען ביי איהם אויף עסען, דאָס איבעריגע געלד פֿלעגט ער אויס-
ברענגען אויף קליידער און שיד. זיין הויז-געזינד איז בעשטאַנען פֿון
אַ אייפֿוועהערין אַ פֿרוי פֿון איבער פֿערציג, אַ פֿלעמעניצע, אַ מעדעל
פֿון אַ יאָהר אַכטצען, און אַ קענכט, וועלכען ער האָט געהאַלטען
צום פֿערד. אין אָמת'ען אָבער האָט ער געטהון אויך אלע
אַנדערע מלאכות, וואָרום ער איז געווען נאָר אַ גרויסער בריה, און
האָט געטוינט צו אַלעס אין דער וועלט. דער פֿרייז אליין איז שוין
געווען אַ פֿון חמישים־דיגער. אין דער לענג איז ער געווען גאַנץ
נישקשה־דיג, אַ הויכער קרעפֿטיגער מאַנפֿאַרשוי. ער איז אָבער

געווען זעהר שמאל און מאַנער, בעוונדערס איז איהם אַרײַן די
 גאַנצע, דאָרף אין פנים. פֿון שלאָפֿען האָט דער פֿרויז אונזערער
 נישט זעהר שטאַרק געהאַלטען. נאָך אײַדער עס האָט אָנגעהויבען
 צו טאַנען, פֿלעגט ער שוין שטעהן אויף בײַדע פֿיס, דערפֿאַר אָבער
 האָט ער זעהר געהאַלטען פֿון נעהן אויף יאָנד. הייסען האָט ער גע-
 הייסען ... נאָר שטעהט ... דאָ איז שוין אַ מחלוקת הפּוסקים. אײַנגע-
 ווילען, אז ער האָט געהייסען קנחאדאָ, דאָגעגען ווײַזען שוין אויס
 אַנדערע מיט אַתּות און מופּתים, אז ער האָט געהייסען דוקא
 קנחאנאָ; צום עיקר המעשה אָבער, וואָס מיר וועלען דאָ דער-
 צעהלען, האָט עס קען שום שייכות נישט. געהען מיר טאַק אי-
 בער צום עיקר המעשה אַרײַן.

דאָס פֿרײַע ביסעל צײַט, וואָס דער פֿרויז אונזערער האָט גע-
 האָט, דאָס הייסט אײַגענטליך אַ גאַנצען מעת-לעת, אַרפֿברעכענענ-
 דיג נאָר די פֿאַר שעה, וואָס ער איז געשלאָפֿען, האָט ער פֿער-
 בראַכט אין לעזען ראָמאַנען פֿונ'ם רײַטער-לעבען, און וואָס ווײַטער
 האָט עס איהם אַלץ מעהר און מעהר געצויגען צו זי, ביז ער האָט
 ענדליך אינגאַנצען זיך אָבגעזאָגט פֿון יאָנד; ער האָט אײַך אינגאַנ-
 צען פֿערגעסען אַלע זײַנע הײַז-אינטערעסען. ער איז געווען כּסדר
 אַרײַנגעטהון נאָר אין זײַנע ראָמאַנען, וועלכע ער האָט געשלאָנגען
 אײַנעם נאָך דעם צווייטען. אָט אזוי איז אונזער פֿרויז אַלץ מעהר
 אין די ווײַטע דרכים אַוועק. שוין כּמעט אַ העלפֿט פֿון זײַן ערד
 האָט ער פֿערוקײַפֿט, כּדי צו ערווערבען זיך אַלץ נײַע ביכער,
 און וועלכע עס ווערען געשילדערט די העלדזשע מעשים פֿון די
 וואַנדערענדע רײַטער. טאַג און נאַכט האָט ער אָנגעהויבען זיצען
 אויף זײַנע ביכער. שעה'ן לאַנג פֿלעגט ער זיך ברעכען דעם קאַפּ
 אויף פֿערשערענע משונה'דיגע מליצה'דיגע שטעלען, וועלכע ער
 פֿלעגט בענגענען אין זײַנע ביכער.

פֿון פֿיעל לעזען און נישט שלאָפֿען איז דער פֿרויז אונזערער
 ראשית כל געוואָרען דין, ווי אַ שפּינדעל, נאָכדעם איז ער זיך

נאָר מיט און ווערט פֿון זינגן געריהרט. דער קראַנקער קאָפּ זיינע ער
 און געוואָרען איבערפֿולט מיט בעצויבערונגען, מיט מלחמות, מיט
 וואונדערן, מיט וואונדערבארע גבורות, מיט דעם אלעם, וואָס
 ער האָט זיך אָנגעלייענט אין די ראַמאָנען און אין די בעשרייבונגען
 וועגען ריטער-לעבען. אלעם, וואָס ער האָט געלייענט, איז ביי איהם
 געווען תּורת-לאַקשען. די אלע אומגעלומפערטע בבא-מעשיות, די
 אלע ווילדע פּלאַפּערליען זענען ביי איהם געווען הייליג און
 אמת, טאקע די ווירקליכקייט אליין, מיט וועלכע קיין היסטאָריע
 און דער וועלט קען זיך נאָר ניט פּערגלייכען.

ווען דער העלד אונזערער האָט שוין אויך זיין לעצט בוסעל
 פּערשטאנד פּערלירען, האָט ער זיך אריין גענומען אין קאָפּ איינע
 פֿון די ווילדעסטע משוגע'ען, וועלכע קאָנען אריינקומען טאקע נאָר
 אין קאָפּ פֿון אַ משוגענעם. ער האָט פּערטראַכט, נישט מעהר און
 נישט וועניגער, ווי צו ווערען אליין אויך אַ וואונדערענדער ריטער.
 דאָס האָט ער געפֿונען פֿאַר דעם בעסטען מיטעל, מיט וועלכען ער
 זאָל קאָנען היענען זיין פּאַטערלאַנד, ווי אויך צו פּערעווינגען זיין
 אייגענעם נאָמען. און פֿון דעם מאַמענט, ווען ער האָט בעשלאָסען
 ביי זיך צו ווערען אַ וואונדערענדער ריטער, האָט זיך ביי איהם
 יעדע רגע מוראָדיג לאַנג געצויגען, ווי יאָהרען גאַנצע. מיט אונ-
 געדולד האָט ער געווארט אויף דעם מאַמענט, ווען ער וועט שוין
 זיין פּערטיג, צו געהען זיך פֿאַר זיין גרויסער אונטערנעהמונג
 וואָס ער האָט פּערטראַכט: אָנהויבען אַרומצולויפֿען רייטענדיג
 נאָטריליך, איבער דער גאַנצער וועלט, בעוואַפֿענט פֿון קאָפּ ביו די
 פּיס, זוכען פּערשיעדענע שרעקליכע צופֿאלען, אָנהעמען זיך פֿאַר
 די געדריקטע, בעשטראַפֿען די דריקער, אנטקעגען געהן אָהן מוראָ
 און פחד יעדער סכּנה, מיט איינעם וואָרט - טהון דאָס אלעם,
 וואָס אלע גוטע און פֿרומע ריטער האָבען געהוון.

און ציטענדיג האָט איהם די משוגע'נע און צעטראַגענע
 פּאַטאָיע זיינע שוין אויך געשילדערט דעם גרויסען ערפֿאַנג, וואָס

ער האָט דערנױכט מיט זײנע גרויסע גבורות, דעם גרויסען כבוד, מיט וועלכען מען בענגענט איהם אומעטום. און ווען עס איז איהם שוין גאר שטארק פֿרעהליך געוואָרען אויפֿן האַרצען, האָט ער שוין גאר געקוקט אויף זיך ווי אויף אַ קנפֿטיגען געקרוינטען קײזער פֿון וועלכער עס איז נײער ענטדעקטער מדינה.

ענדליך איז דער העלד אונזערער אַבערגעגאנגען אויך צו טהאט: מיט אַ ווילדער צעלאָזטער פֿאַנטאַזיע, מיט דעם גרעסטען פֿיבערהאַפטען אײלעניש האָט ער זיך גענומען מאַכען די הכנות אויף אַנצוהױבען דאָס נײע לעבען זײנס.

און ראשית כל האָט ער אויפֿגעוואַלט אויף דעם בױדעם די אלע וואָפען-כלי-מכשירים פֿון זײן עלטע-ווירען, וועלכע האָבען זיך שוין אַ הויבש בױסער ימים ושנים דאָרטען געוואַלדערט און זענען שוין אויך גאַנץ הויבש פֿערשומעלט און פֿערוואַווערט געוואָרען. ער האָט אלעס אויסגערוינגט און צערעכט געמאַכט אויף וויפֿעל ער האָט גאר געקענט. אלענפֿאַלס, ער איז בײ זיך געווען זיכער, אז בעסער קאָן גאר נישט און בעדאַרף גאר נישט זײן.

נאָכדעם, ווי ער איז פֿערטיג געוואָרען מיט זיך, האָט ער זיך גענומען פֿאַר'ן פֿערדעל. דאָס פֿערדעל איז געווען אַ פֿערדעל פֿון זײן לעבען נאָמען, ממש הויט און בױנער. אונזער העלד האָבער האָט, נאַטירליך, קײן שום חסרון אין דעם נישט געפֿונען. בײ איהם אין די אויגען איז דאָס געווען דאָס בעסטע און שענסטע פֿערד, וואָס קאָן גאר געבען. גאַנצע פֿיער טעג האָט זיך אונזער העלד געבראַכען דעם קאַפ אויף דעם נאָמען, וואָס ער זאָל געבען זײן פֿערדעל. ער האָט געוואַלט צוטראַכטען עפֿים אזוי אַ קנאַ-קענדיגען, שענעם נאָמען, וואָס זאָל זײן פֿון נאָמען-לאַנד, אַנאָמען, וועלכער זאָל שטעלען זײן פֿערדעל העכער אויף גאַנצע מױטונד קעפֿ פֿון אלע אנדערע פֿערד, וואָס געפֿינען זיך אויף גאָטס וועלט. וואָרום אין אַמת'ען, קאָן דען געמאַלט זײן, אז דער בעגלױטער פֿױגל וועלט-בעריהמטען רײטער, וועלכער איז נאָך דערצו בעשענקט

מיט אזוי פֿיעל מעלות טובות, זאל טראָגען אויף זיך אַפּראָסטען
געוועהנליכען נאָמען מיט אלע פֿערד גלייך .

און נאָך אַלאַנגען ישובּ הדעת, ווי עס פּאָסט פֿאַר אַזא
זויכטיגען ענין, האָט ער ענדליך בעשלאָסען, אַז דער פּאָסענדסטער
נאָמען פֿאַר זיין פֿערד איז ראָסיגאַנטע. אַ הויז דעם, ווי ס׳דער
נאָמען קלינגט זעהר שען, איז ער טאַק אױך זעהר אָנגעמאָסטען
פֿאַר איהם, לויט זײַנע געהויבענע מעלות און לויט זיין לעבענס-
געשיכטע. לײַענענדיג דעם דאָזיגען נאָמען ישר והפּוך, בעקומען
מיר אַרויס די ווערטער: אַנטעס-ראַסין, וואָס דאָס בעדייט;
פּריער אַפּערדעל, אַפּראָסט פֿערדעל. אַמאָל, הייסט עס,
אײַדער זײַן בעל הבית איז עס אזוי עולה לגדולה געוואָרען, אױ
דאָס געווען אַפּערדעל מיט אלע פֿערדלעך גלייך. היינט אָבער, ווען
דער בעל הבית זײַנער איז אזוי עולה לגדולה געוואָרען, איז דאָס
פֿערדעל אינאָנעם מיט איהם אױך עולה לגדולה געוואָרען און
שטעהט שוין יעצט העכער פֿון אלע זײַנע חברים, פֿון אלע אנדערע
פֿערדלעך פֿון דער וועלט. וואָרום דאָס וואָרט אַנטעס האָט אױך
זיך אױך די בעדייטונג פֿון העכער .

אַבגעענדיגט אָט מיט דער וויכטיגער פּראָגע, האָט אונזער
העלד גענומען זיך פֿאַר דעם צווייטען וויכטיגען ענין, זיכען אױך
פֿאַר זיך אַנייעס נאָמען, וואָרום לויט זיין מײַנונג, האָט ער אױך
בשום אַפֿן נישט געטאָרט בלייבען בײַ זיין אַלטען נאָמען. און
פֿערשטעהט זיך, אַז אױב אױף דעם נאָמען פֿאַר זיין פֿערד האָט
ער בעדאַרפט טראַכטען גאַנצע פֿיער טעג, איז אױף זיין אײַגענעם
נאָמען האָט ער בעדאַרפט פֿיעל מעהר טראַכטען, אַפֿערד איז
דאָך קײן מענש נישט. האָט ער טאַק געטראַכט דערזײַף גאַנצע
אַכט טעג, בײַ ער האָט ענדליך אײַנגעפֿונען, אַז עס וועט אַסך
גלייכער זײַן פֿאַר איהם און פֿאַר דער וועלט, אױב ער וועט זיך
אַנאָמען געבען דאָן-קיהאָט. ראשית איז דאָס גראַט זעהר אַ
שענער און קלינגענדיגער נאָמען. דער עיקר אָבער, וואָס עס איז

נאך קיינמאל אויף דער וועלט נישט געווען אזא נאמען, און דע-
 ריבער וועט מען איהם קיינמאל נישט פערבייטען, חס ושלום,
 אויף וועלכען עס איז אנדער ריטער. אגב האט ער זיך דערמאנט,
 אז איינער פון זיינע קאלעגן אין דער פערנאנגענהייט, אבערהיט-
 טער ריטער, האט נאך מוסף געווען צו זיין נאמען דעם נאמען פון דעם
 ארט, וואו ער איז געבוירען געווארען, כדי צו בעריהמט מאלען
 אויף אזא אופן זיין פאטער-לאנד, - האט ער אויך נאך מוסף גע-
 ווען דעם נאמען פון זיין פראווינץ און האט זיך א נאמען געגעבען
 דאן-קאט דע לא מאנטשא, גלויבענדיג, אז די קינטיגע דורות
 וועלען זיך גאר נישט קאנען אפלייבען פון איהם פאר דער גרוי-
 סער טיבה, וואס ער האט געטהון זיין פאטערלאנד.

נאך איין קלייניגקייט האט איהם געפעהלט, א דאמע, וועלכער
 ער זאל קאנען אפגעבען זיין הארץ און ווידמען איהר זיין וואפען.
 א ריטער אהן א דאמע - איז ווי א בוים אהן פרוכטען, ווי א גוף
 אהן אנשמה.

- און ווירקליך, - האט ער גערעדט מיט זיך אליין: - ווען
 אלס אבקומעניש פאר מינע זינד ... אדער, ריכטיגער, דער מול-
 דיגער לעבענס-שמערען מינער וועט מיך צוגיפליהרען מיט וועל-
 כען עס איז ריעז-עס טרעפען זיך דאך זעהר אפט אוועלכע גע-
 שיכטען מיט די וואנדערענדע ריטער - וועלכען איך וועל מיט דעם
 ערשטען קלאפ אוועקלעגען, בעדארף איך דאך האבען א דאמע, צו
 וועלכע איך זאל איהם קאנען שיקען אלס מהנה.

ביי אונזער העלד האט זיך גאר שטארק צושפיעלט די פאנ-
 טאווע. ער האט זיך געפיהלט איבער גליקליך.

אבער נאך מעהר גליקליך האט ער זיך געפיהלט, ווען ער
 האט ענדליך, נאך פיעל זוכעניש, געפונען די, וועלכע עס איז
 געווען בעשערט צו בעהערשען אויף עיווג זיין הארץ. ער האט
 זיך דערמאנט אן דער שענער און יונגער בויערין פונם נאהענטען
 דארף, וועלכע ער האט צוריק מיט יאהרען געליעבט אהן איהר

ידיעה. זי האט ער בעגליקט צו זיין די ראמע פון זיין הארץ, עס איז נאך שאדע, וואס זי האט אויך יעצט נישט געוואוסט פון דעם גרויסען גליק, צו וועלכען זי האט זוכה געווען. פאלד האט ער זיך גענומען פאר דער ארבייט, צוטראכטען אויך פאר איהר אפאסענדען נאמען. ענדליך האט ער זיך אָבגעשטעלט אויף דעם נאמען דורציגעא דעל טאבאָזא.

דער דאָזיגער נאמען האט אויסגעזעהען אין די אויגען פון אונזער קונפאטיונגען בעריהמטען העלד נישט וועגנער שען און קליינ-גענדיג פון די נעמען, וועלכע ער האט געגעבען זיך זיין זיין פערד.

צווייטעם קאפיטעל.

אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט וועגען דאן-קיהאט'ס ערשטע העלדישע מעשים.

פאלד, ווי אונזער העלד איז פערטיג געווארען מיט די הכנות צום נייעם ארט לעבען, איז איהם שוין אפילו א איבריגע מינוט געווען צו שווער צו ווארטען. און ווירקליך, צו האט ער דען געקאנט און געמעגט ווארטען דאמאלס, ווען ער האט זיך געפיהלט פערטאנווארטליך פאר דעם גאנצען אונרעכט, וואס געפליגט זיך אויף גאטס ברויטע וועלט, פאר די אלע עולות, וואס ווערען גע-טהון, פאר די אלע טרעהרען, וואס ווערען פערנאָסען. דאָס אלעס האט זיך איהם געלעגט, ווי א שווערער שטיין אויף דער נשמה. די איינציגסטע שטרעבונג זיינע איז געווען, וואס גיכער אראַבציעווארפען פון זיך אַט דעם פרעסענדען שטיין.

און אין אַינן שענקס פריהמאָרגען, אין חודש יולי, האט אונזער העלד בעאָפֿענט זיך פון קאָפּ ביי די פֿיס, אָנגעוואַסעלט זיין ראַסינאַנטע, אַרױף אויף דעם פֿערדעל, גענומען די שפּיעז און האנד און געמאַכט ויברח דורך דעם הינטער-טויער פון זיין הויף.

ווענדונג שטארק צופריערען, וואָס ער בעדארף זיך נישט אריינגע-
לאָזען אין שום מענות און מענות מיט די בני-בית, פשוט דער-
פאר, וואָס זיי שלאָפען נאָך און קאָנען איהם נישט שטערען אין
זיין הייליגער ארבייט, וואָס ער האָט אויף זיך גענומען.

נישט לאנג אָבער האָט זיך געצויגען זיין פֿרעהליכע שטימונג.
ווענדונג שוין אין פֿרייען פֿעלד האָט ער זיך פֿלוצלונג דערמאנט,
אז עס פֿעהלט איהם נאָך עטוואָס, כדי ער זאָל זיך ווירקליך
קאָנען רעכענען פֿאר אַ ריטער - ער איז דורך קיינעם נישט אריינגע-
געבראכט געוואָרען אין ריטערטום. ער האָט אויך נישט מקיים גע-
ווען די אלע מנהגים, וואָס קומען פֿאר ביי דער דאָזיגער צערע-
מאָניע. ביטער איז געוואָרען אונזער העלד אויפֿן הארצען, אז ער
האָט שוין שיעור נישט בעשלאָסען צוריק קעהרען זיך אהיים און
ווערען צוריק אַ פֿראַסטער בשר ודם. אַ הצלחה אָבער, וואָס ער
איז געווען נישט אַ קליין ביסעל משוגע, איז ער געפֿאלען אויף אַ
עצה, צו בעמען דעם ערשטען, וואָס ער וועט נאָר בעגעגענען,
ער זאָל מיט איהם מקיים זיין די מצוה פֿון אַרבייטהערען אין
ריטערטום, ווי עס פֿלעגען זיך נוהג זיין פֿיעל פֿון זיינע אמאָליגע
קאָלעגען.

צוריק פֿרעהליך און לוסטיג האָט זיך אונזער העלד וויעדער
געלאָזט אין וועג, דאָס הייסט, איינגענטליך, נישט ער האָט זיך
געלאָזט, נאָר דאָס פֿערדעל האָט זיך עס געלאָזט אין וועג, וואָרום
ער האָט פֿעסט בעשלאָסען ביי זיך, נישט צו זאָגען קיין שום דעה
דעם פֿערדעל, נאָר לאָזען עס געהן, וואו עס וויל. טרייבען דאָס
פֿערדעל אין אַ געוויסער ריכטונג - דאָס פֿאסט פֿאר אַ פֿראַסטען
בשר ודם, נישט פֿאר קיין ריטער, וועלכער בעדארף זוכען וואָס
מערה פֿערשיעדענע, שרעקליכע צופֿאלען.

און היות, ווי ער איז געפֿאהרען, וואו דעם פֿערדעל האָט
זיך געוואָלט, האָט ער צייט געהאט צו טראַכטען און צו קלערען
וועגען זיינע העלדישע מעשים, וואָס ער וועט וויזען, אם ירצה

השם, פאר דער וועלט, און וועגען די גרויסע שבחים, מיט וועלכע קינפמאנע היסטאריקער וועלען איהם בעשומען, שרייבענדיג וועגען זיינע גבורות און נפלאות. איין זאך האט איהם נאך געשראקען, ער האט מירא געהאט, טאמער וועלען זי אין זיין פערדעל פער-געמען. ער האט זיך דערזיכער געווענדעט צו זי בזה הלשון:

— א, דו, בעריהמטער היסטאריקער, וועלכער וועט בע-גליקט ווערען מיט דער זכיה, צו בעשרייבען די העלדישע מעשים מיניגע, איך בעט דיך — פערגעס נישט מיין איבערגעגעבענעם פערדראסניגאנטע, וועלכער איז געווען דער טייערסטער חבר מיניגער אין אלע מיניגע שווערסטע לעבענס-מאמענטען!

דאן-קיהאט האט אראפגעלאזט פער'חלומ'ט דעם קאפ אויפ'ן הארץ און עטליכע מינוט איז ער געבליבען ווי פערגליווערט אין דער דאוונגע פאונע.

פלוזילונג איז ער ווידער ווי געקומען צו זיך. ער האט ארויסגעלאזט א טיעפען זיפק פון הארצען, א טרייסעל געגעבען מיט דער שפיעז און אויסגשרייען יום-טוב'דיג:

— א, דולציגעא, ווי שרעקליך דו פייניגסט מיך, פרינגעסין פייניגע, דערמיט, וואס דו ערלויבסט מיר נישט, צו געפויגען זיך אין דער געגענווארט פון דיין געטליכער שענהייט. א, ווי גליקליך איך וואלט זיך געפיהלט, ווען איך וואלט וויסען, אז דו טראכסט אמאל וועגען דיין עוונגען קנעכט, וועלכער לידט אזוי פויעל צרות און שמערצען אויס ליעבע צו דיר, גנעדונגע דאמע!

א לאנגע צייט האט ער נאך אלץ געשאטען מיט ווילדע מליצות, מיט אייגענע, אין נאך מעהר מיט פרעמדע פון די בע-ליעבטע ביכער, מיט וועלכע ער האט זיך אזוי פויעל אנגעלייענט אין זיין לעבען. זייענדיג שטארק פערטייעלט אין די דאוונגע ווילדע מליצות, האט ער גאר נישט בעמערקט, אז די זון האט זיך שוין אויפגעהויבען גאר הויך, האט גאר נישט געפיהלט די גרויסע סכנה, וואס שמעהט איהם פאר, די זון זאל נישט צעשמעלצען

דאָס לעצטע ביסעל פֿערשטאַנד, וואָס איז איהם אפשר נאָך גע-
בליבען .

א גאנצען מאָג האָט אונזער העלד פֿערבראַכט אויפֿן פֿערד
אין האָט נישט געהאַט קיין שום שטאַך-אַרבייט: קיין אַינן צופֿאַל
אפילו האָט איהם גאָט נישט צוגעשיקט. דאָס האָט איהם זעהר
געערגערט, פֿערשמעהט זיך, געהמענדיג אין אַכט, ווי ווייט ער
האָט געגארט צו בעקענען דער וועלט האָטש מיט דעם ערשמען
העלדענטהאַט זיינעם .

אַבער-צו האָט זיך דאָס פֿערדעל פֿון זיך אליין אָנגעשטעלט,
זעהר פֿערמאַטערט און הונגעריג. נישט וועניגער מיט און הונגע-
ריג איז אויך געווען אונזער העלד אליין. אַרומקוקענדיג זיך אין
אַלע זייטען, צו געפֿינען ערגעץ אַ מקום מנוחה, וואו מען זאָל קאָנען
עפֿים איבערהאַפֿען און אויסרוהען אַביסעל די צעבראַכענע ביינער,
האָט אונזער העלד ענדליך דערוועהען פֿון דער ווייטענס אַ טראַק-
טור, צו וועלכען ער האָט זיך באַלד אַלאָ געטהון פֿיל-פֿון-בויגען
אויף זיין ראָסינאַנטע .

אַבער טאַקו נאָר פֿאַר אוינע פֿראַסטע מענשען, ווי מיר,
קאָן דאָס הייסען אַ טראַקטיר. פֿאַר אונזער העלד אָבער, וואָס האָט
געלעבט בסדר אין דער וועלט פֿון פֿאַנטאַזיעס אין הלומות, וועלכע
ער האָט אויסגעלייגענט פֿון זיינע ווילדע בילדער, איז דאָס געווען,
נאַטירליך, אַ פֿראַכטפֿולער פֿאַלאַץ, וועלכער האָט אויך אין זיך
אַלע מלשורים, וואָס בעדאַרפֿען זיך געפֿינען אין די ריטער-שלע-
סער, וועגען וועלכע ער האָט אזוי פֿיעל געלייגענט. און דעריבער
האָט ער אָנגעשטעלט אויף אַ ווילדע זיין פֿערדעל, צוקומענדיג אַ
ביסעל נאָהענט צום טראַקטיר, וואַרטענדיג, אַז אַט-אַט וועט אַרויס-
קריכען אַ קאַרליק פֿון צווישען די ווענד פֿון פֿאַלאַץ מיט אַ טראַמ-
פֿויט און די הענד, אויף וועלכען ער וועט אָנזאָגען די גוטע בשורה
פֿאַר דער וועלט - וועגען דעם אָנקומען פֿון אונזער העלד. היות
אַבער דער קאַרליק האָט זיך נישט אַיבעריג געאַיילט און היות דער

העלד אינווערער איז געווען געשמאק הונגעריג, און דאס פֿערדעל זינס האט זיך שטארק גערופען אין שטאל אריין, האט ער זיך מישב געווען און האט מוחל געווען אויף זיין כבוד, און איז צוגעפֿאָהרען צום שטוב. דאָ האָט ער דערזעהען שטעהען צוויי אויסגעלאָסענע פֿרויענצומער, וועלכע האָבען בעדארפט געהן קיין סעוואַלע מיט די עזעל-טרייבער, וועלכע זענען פֿערפֿאָהרען אין קרעטשמע און בערזונעכטיגען. דערזעהענדיג די צוויי מעדלעך, האָט זיך ווידער צעשפּרעלט די פֿאַנטאַזיע ביי אינווער העלד. ער איז געווען זיכער, אז דאָס זענען עס דעליגירט געוואָרען די שענסמע צוויי דאָמען פֿונ'ם שלאָס, זיי זאָלען איהם מקבל פֿנים זיין. און דער אייגענער צייט האָט גראַדע אַפֿיף געטהון מיט זיין פֿיפֿעל אַהורום-פֿאַס-טובֿעל, וועלכער איז פֿערבֿי געגאנגען דאמלאָס מיט זינע חוירים פֿאר דער קרעטשמע. דאָן-קוואַט איז געווען זיכער, נאָטורליך, אז דאָס האָט ענדליך געטהון פֿון זיין כבוד ווענען דער קארליק, וועלכער האָט אַבסעל פֿערשפּעטיגט. זייענדיג שטארק צופֿרייע-דען פֿונ'ם כבוד וואָס מען גיעט איהם אָב, איז אינווער העלד צוגעשפּרונגען אויף זיין פֿערד אוי גאָר מעשה קאָזאָק צו די דאָמען די דאָמען האָבען שוין געוואָלט מאַכען פֿליטה, דערזעהענדיג דעם בעוואָפֿענטען פֿארשוין אינווערען.

בעמערקענדיג דאָס האָט דאָן-קוואַט אָבגעדעקט זיין פנים און מיט אַבנעמוה'דיגער שטימע האָט ער זיך געווענדעט צו די דאָמען:

— גנעדריגע דאָמען, ענטלויפט נישט פֿון מיר. האָט קיין מורא נישט. איך וועל איך קיין בעז נישט טהון, די געזעצען פֿונ'ם ריטערטום, אין די ריטהען פֿון וועלכע איך געפֿין זיך, פֿעבאָטען צו בעלדריגען וועמען עס וואָלט נישט זיין, ווער שמועסט נאָך, אויזע גנעדריגע דאָמען, ווי איהר זענט.

אויסהערענדיג דעם יום-טובֿ'דיגען טאָן, מיט וועלכען אינווער

העלר האָט צו זי גערעדט, האָבען זיך אוינזערע דאָמען שרעקליך צעלאַזט. דאָס האָט אַביסעל אויפגערעגט אוינזער העלר.

— צו וואָס איז דער געלעכטער? — האָט ער שוין מיט אַ מעהר שטרענגערען טאָן גערעדט: לאַזען דאָמאַלס, ווען עס איז נישטאָ וועגען וואָס צו לאַזען, איז נישט אָנשטענדיג, איברויגענס, זייט זיכער, אז דאָס אלעס, וואָס איך רעד, איז לגמרי נישט דערפאַר, וואָס איך וויל איך בעלזונדיגען אָדער טרויעריג מאַכען איינער פֿרעהלעכע שטימונג, פֿערקעהרט, איך בין שטענדיג גרויס דיענען איך אלע, מיט וואָס איך וועל גאָר קאָנען.

די דאָזיגע רעדע האָט שוין גאָר אַרויסגעבראַכט פֿון די בליים די דאָמען. זי האָבען אויסגעבראַכען מיט אַ שרעקליכען געלעכט-טער. דאָן=קוואַט איז שטארק אַרײַן אין דער הקפדה, און איז נאָט ווייסט, מיט וואָס די געשיכטע וואָלט זיך געווען געענדיגט, יוען עס זאָל נישט געווען אָנקומען דער בעל הבית פֿונ'ם טראַקטיר, וועלכער איז בטבע געווען זעהר אַ וואַויל און פֿרעהליך מענשעל און גאָר אַ גרויסער רוּדף=שלוּמיניק.

דער זעהענדיג דעם בעוואַפענטען העלר אוינזערען, האָט זיך דער בעל האַכסניא אַלײַן שיער איך נישט צעלאַזט אזוי גאָר אויף דעם הויכען טאָן. ער האָט זיך אָבער אינגעהאַלטען און מיט זעהר אַ העפֿליכען טאָן האָט ער זיך געווענדעט צום העלר און האָט צו איהם אזוי געוואָנט:

— הערר ריטער, אייב איהר ווילט מיר בעשענקען מיט דער זכיה, אָבשטעלען זיך ביי מיר אויף קוואַרטיר, וועט איהר אלעס, וואָס איהר וועט גאָר האָבען נויטיג, ביי מיר געפֿינען, אַ חוץ גאָר איין קלײַניגקייט, אַ בעט אויף צו שלאָפען. דאָס, זעהט איהר, וועט איהר ביי מיר נישט בעקומען.

דאָס דיקע אין פֿרעהלעכע בריאַה'לע איז געווען, נאָטורליך, אין די אייגען פֿון דאָן=קוואַט נישט גלאַט אזוי אַ געווענהלעכער בעל אַכסניא, גאָר דער קאָמענדאַנט פֿון דער ריטער-פֿעסטונג.

וואו ער בעדארף פֿערפֿאַהרען. און דערנאָכער האָט ער איהם איך
זעהר העפֿליך געענטפֿערט:

— הערר קאָמענדאנט, איך בענוגען זיך מיט וועניגעס.
דאָס בלי זין — איז מיין ציערונג,
דער קאמפֿ — מיין רוהען.

— א, איך פֿערשטעהן! — האָט אנגשריט געטהון דאָס פֿרעהליכע
בריאָה'לע — אויב אזוי הייסט עס, איז פֿאַר איך —
הארטע שטיינער דער בעסטער געלעגער; וואָך זיין — דער
בעסטער שלאָף.

בייטע, אַלאָ, אַרײַנגעהן צו מיר אין שטוב, וואו איהר וועט
קאָנען נישט שלאָפֿען נישט נאָר איין נאַכט, נאָר אַפֿילו אַנאָנ
יאָהר.

אראַבקריכענדיג פֿונ'ם פֿערדעל, האָט דאָן-קיחאָט געבעטען
דעם בעל הבית פֿון קרעטשמע, ער זאָל גוט איינאַרדענען זיין
פֿערדעל, הויט ראָסינאָנטע איז בעסער פֿון אלע אנדערע פֿערדלעך.
דער בעל הבית איז אַפֿילו נישט געווען, ווי עס ווייזט אויס, אינ-
גאַנצען איינשטומיג מיט דער מיינונג, דאָך האָט ער אוועקגעפֿיהרט
דאָס פֿערדעל אין שטאהל.

ווען דער בעל הבית איז צוריק אַרײַנגעקומען אין שטוב פֿון
שטאַל, האָט ער געטראָפֿען אונזער העלד זיצען און פֿעברענגען
מיט די פֿרויענצומער גאָר מעשה חבר, גלייך, ווי עס איז צווישען
זיי גאָר נישט פֿאַרגעקומען. זיי האָבען איהם געהאָלפֿען אַראָפֿנעה-
מען פֿון זיך זיין וואָפען. ווען עס איז אָבער געקומען צום רייטער-
הוט, איז געווען שטאַרק צרה'דיג. מען האָט דעם הוט בשום אופן
נישט געקענט אַראָפֿנעהמען: ער איז משונה'דיג געווען פֿערבונדען
מיט פֿערשידענע בלאָהע בענדלעך אין שנירלעך. איין עצה איז
געווען: אָבשניידען די בענדלעך. דער העלד אונזערער וואָלט זיך
אָבער בעסער געלאָזט אָבשניידען אַ צוועלף פֿינגער פֿון זיינע הענד,
אויסער לאָזען אַרייהרען זיך אין די בענדלעך.

אין דער צייט, וואָס די דאָמען האָבען אזוי געהאַרעוועט אַרום אונזער העלד, האָט ער דערווייל געהאַלטען זינע דרשות לַבְבוֹד די דאָמען און האָט ציטירט עטליכע פֿערווען פֿון אַ אלט שפּאַניש ליטעראַטור:

וועלכער פֿון די רוטערס און אזוי אויפֿגעניטען געוואָרען
פֿון שטאַנע פֿרויען, ווי איך?
ווען האָבען איהם דאָסען אזוי בעדנעט
אין זיין פֿערד אזוי געהיט?"

די דאָמען, וועלכע האָבען נאָך אויף זייער לעבען אוינגע-
זיסע און העלפֿליכע ווערטער ניט געהאַרט, זענען פשוט מוטשיט
געוואָרען אין האָבען נישט געוואוסט, וואָס איהם צו ענטפֿערען.
ענדליך, האָט זיך איינע פֿון זיי אָנגעשטויסען, אז עס וואָלט אַ
גרויסער יושר געווען, צו פֿרעגען איהם, אויב ער וויל נישט עפֿים
געהמען אין מויל אַרײַן.

פֿערשטעהט זיך, אז דער העלד אונזערער האָט איינגעשימט
דערויף. דאן האָט מען איהם דערלאנגט אַ שטיקעל דארען פֿער-
שימעלטען ברויט מיט אַ שטיקעל פֿערלעגענע פֿיש. זייענדיג אָבער
איינגעשפּאַנט אין זיין וואָפען, האָט ער זיך נישט געקענט אָנבײַגען
צום עסען, וואָס איז געשטאנען אויפֿן טיש. מען האָט געמוזט
צעברעקלען דאָס עסען און וואַרפען איהם די קליינע שטיקלעך
אין מויל אַרײַן. די פֿוילע פֿיש, וואָס אונזער העלד האָט געגעסען,
האָבען זיך באַרד געלאָזט פֿיהלען: עס האָט איהם זעהר געדורשט.
דאן איז דער בעל הבית געפֿאלען אויף איין עצה און האָט איהם
געגעבען טרינקען דורך אַ שטרוי. אַט וואָס פֿאַר אַ צרות און ליידען
אונזער העלד האָט אויף זיך גענומען, אַבן נאָר נישט צעשניידען
די בענדלעך, מיט וועלכע ער האָט אויפֿגעבונדען זיין רוטער-הוט.
אבערגעניטען, ער האָט דאָס אלעס בלל נישט גערעכענט פֿאַר
ליידען. ער איז געווען זיכער, אז ער האָט געגעסען די בעסטע
מאכלים, וועלכע קאָנען נאָר געבען, אַמת'ע מעדני מלכֿים, און

געטרונקען די בעסטע משקאות, וועלכע קאנען זיך נאך געפונען אין אריטער-שלאס. אין אז נאָט העלפט א מענשען, העלפט ער איהם שוין מיט אלעם. בעדארף אין דעם מאַמענט אריינלויפֿען אין קרעטשמע, אונטערפֿיפֿענדיג, דאָס הונדערט-פֿאַסטוועל. דאָס האָט שוין נאָר לוסטיג און פֿרעהליך געמאַכט אונזער העלד אין פֿעסט איבערצוגיט, אז ער געפֿינט זיך ווירקליך אין אריטער-שלאָס, א יואו מען פֿערשלעפֿערט איהם מיט שענער ניסער מוזיק.

אונזער העלד איז, אלוף, זעהר צופֿרידען געווען מיט דעם ערשטען ארויספֿאהר זינעם און האָט פֿיל קיין חרטה נישט געהאט דערויף, וואָס ער האָט בעשלאַכען צו ווערען א וואנדער-ריטער. און זאך האָט איהם נאָר געערגערט, וואָס ער איז נאָך נישט ציערעמאנעל אריינגערעטען אין ריטער-שטאַנד, א דאנג וועלכען ער האָט נאָך, איינגעטליך, נישט קיין שום רעכט אויף קיין שום העלדענטהאטען.

דריטעם קאפיטעל.

אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט וועגען דער קאמישער צערעמאניע, ביי וועלכער דאן-קיהאט איז אנערקענט געווארען אלס ריטער.

נארענדיג וואָס ניכער צו ווערען אַאָט/ער ריטער, איז דאן-קיהאט פֿלוצלונג אויפֿגעשפרונגען פֿון אונטער דעם טיש, ארוף געטהון דעם בעל הבית און אוועקגעפֿיהרט איהם אין שטאַל. נאָכ-דעם, ווי ער האָט גאנץ פֿעסט פֿערמאַכט די טהור, איז ער גע-פֿארען אויף די קנה פֿאר דעם ערשטיגטען דוקען פֿארשוין און האָט צו איהם גערעדט די פֿאלגענדע דברים:

— איך וועל נישט אויפֿשטעהן, ביז דו, א, געענדיגער ריטער, וועסט מיר נישט צוזאָגען ממלא צו זיין מיין בקשה, וועלעך

וועט בערעקען מיט גרויס פבוד נישט נאָר דיר אליין, נאָר, אפֿשר, אייך די גאנצע וועלט.

צוועהענדיג דאָס משונה'דיג פֿיהרען זיך פֿון אונזער העלד און הערענדיג משונה'דיגע ווערטער, וואָס ער האָט גע- רעדט, איז דער בעל הבית זעהר צעמישט געוואָרען און האָט איהם געבעטען, ער זאל אויפֿשטעהן. אונזער העלד האָט אָבער געענטפֿערט, אז בױז ער וועט איהם נישט געבען זיין וואָרט, צי ערפֿילען זיין בקשה, וועט ער זיך אויף די פֿוס נישט שטעלען. דאָן האָט איהם דער בעל הבית צוגעזאָגט צו ערפֿילען זיין בקשה.

— די בקשה מינע, — האָט איהם דאָן דאָן־קיהאָט געזאָגט, —

וואָס איהר האָט מיר צוגעזאָגט צו ערפֿילען, בעשטעהט אין דעם, אז איהר זאלט מאָרגען, גאנץ פֿריה נאָך, זאלבען מיך פֿאר א ריטער, כדי איך זאל האָבען רעכט ארומצופֿאהרען איבער דער וועלט, זיכען פֿערשיעדענע צופֿאלען, פֿערט'דיגען די געדרוקטע, בעשטרעפֿען די שולדיגע און בכלל טהון דאָס אלעס, וואָס א ריטער בעדארף טהון.

אויב דער קרעטשמאר האָט נאָך בעדארפֿט האָבען וועלכען עס איז בעווייזן, אז ער האָט דאָ צו טהון מיט א פֿאלקאָמענעם משונגענעם, האָבען די דאָזיגע ווערטער פֿון אונזער העלד געקענט דיענען אלס בעסטער בעווייזן. זענענדיג זעהר צופֿרויערען, וואָס ער האָט א מעגליכקייט אביסעל זיך לוסטיג מאַכען, ער האָט מיט א גאנץ ערענסטער מינע צוגעזאָגט אונזער העלד צו ערפֿילען זיין בקשה.

— מאָרגען אין דער פֿריה אם ירצה השם — האָט איהם וויי-

טער געזאָגט דער בעל הבית — פֿיהר איך אייך אריין אין ריטער- שטאנד. אין עטליכע שעה ארום וועט איהר שוין, אלזאָ, געהערען צום בעריהמטען ריטערטום. ערלויבט מיר נאָר אייז פֿראגע אייך פֿאַרלענען: געפֿינט זיך עפֿים געלד בײַ אייך?

— קײן פֿרוטה נישט, — האָט געענטפֿערט דאָן־קיהאָט, — אין

קמן בוך האב איך נישט געלויבענט, אז די וואנדערענדער זענען זאלען האבען ביי זיך געלד .

— שאדע! — האט ארויסגעקערט דער קרעטשמאר, טרייט-לענדיג מיט דעם קאפ — אויב עס ווערט נישט דערמאנט וועגען דעם אין קמן שום בוך, איז דאס נאך דערפאר, וואס עס איז איבער-הופט נישט איינגעפיהרט צו רעדען וועגען אזויגע געווענדליכע זאכען, ווי וועגען געלד, למשל, און וויס וועש, — עס איז דאך במילא פערשטענדליך, אז יעדער אנטשענדיגער ריטער בעדארף האבען אין דאס ערשטע אין דאס צווייטע. מײן עצה איז דערבער, אז דו זאלסט זיך דורכאויס פערזארגען מיט די דאזיגע צוויי זאכען. עס וואלט איך נישט שאדען, ווען דו זאלסט זיך פערזארגען מיט א בלי-זין-טרענער, ווי אויך מיט א פלעשעל זאלב צו היילען די וואנדען, וואס דו קענסט בעקומען אין וועלכער עס איז מלחמה פון די מלחמות, וואס שטעהען דיר פאר. אט אזוי האבען זיך נוהג געווען אלע ריטער, און אויך דו בעדארפסט זיך אזוי נוהג זיין .

דאן-קוהאט האט צוגעזאגט צו ערפילען אלעס, ווי געהע-ריג. דער בעל הבית האט איהם אריינגעפיהרט אין הויף, וואס האט זיך געפונען אונטער דער קרעטשמע, כדי ער זאל דארטען אוועקלעגען זיין וואפען. דאן-קוהאט האט אוועקגעלעגט אינגאנצען זיין וואפען אין דער קאריטע ביים ברונען, וואס איז געווען אין הויף. אין איין האנד האט ער גענומען א שווערד און אין דער צווייטער א שפיעז און האט אָנגעהויבען ארומצושפאציערען גדולדיג ביי זיך ארום דעם ברונען .

דערווייל איז ארויסגעגאנגען איינער פון די עזעל-טרייבער געבען טרינקען זיינע מויל-עולען. ער איז דערבער צוגעגאנגען צו דער קאריטע. ווי דאן-קוהאט האט דאס אָבער נאך דערוועהן, האט ער אָנגעהויבען מאכען שרעקליכע קולות, אז ער זאל נישט וואגען צוגעהן. יעדער האט איהם, פערשטעהט זיך, נאך וועגן

געהארטט און האָט אַרויסגעשלינדערט דאָס בלייזן פֿון דער קאַרימע .

דאָן האָט אונזער העלד אויפֿגעהויבן זײַנע אויגען צום הומעל און איבערגעבענדיג אינגאנצען זײַן גורל און די הענד פֿון דולציגעס, האָט ער אויסגעשרייען :

— קום טור צו הילף, מיין פֿרונדעסין, און דער דאָזיגער ערשטער בעל־דינגונג, וואָס דאָס האַרץ פֿון דיין פֿערקנעכטעמען ריטער האָט געליטען!

און באַלד נאָך דער הפֿלה, מאַכט ער נישט קיין סך שהיות און האַפט די שפּעזע מיט בירדע הענד און דערלאַנגט מיט איהר איבער דעם קאַפֿ פֿונ'ם עזעל-טרייבער אוי או ער איז געפֿאלען באַלד מיט אויף דער ערד. נאָך אײַן קלאַפֿ אוינעם, וואַרט ער שוין בלל נישט געווען בעדארפט אָנצוקומען צו דער הילף פֿון אַ דאָקטאָר .

בעשטראַפֿענדיג אויף אזא אײַפֿן דעם ענות-פֿנים, האָט דאָן-קוואַט וויעדער צונויפֿגענומען זײַן בלייזן און האָט עס אַנגע-דערגעלענט אויף דעם פֿריהערדיגען אַרט, און האָט וויעדער אַנגע-הויבען אַרומשפּאַצירען אַרום ברונען, גלייך ווי עס איז נאָר נישט פֿאַרגעקומען .

אין אַ קליין שטיקעל צײַט אַרום האָט אַ צווייטער עזעל-טרייבער, וועלכער האָט נאָך נישט געוואוסט פֿונ'ם טרויעריגען סוף, וואָס זײַן חבר האָט געהאַט, אויך געפֿיהרט זײַנע עזלען צו דער קאַרימע, צו געבען זײַ צו טרינקען. יעצט האָט עס שוין דאָן-קוואַט געמאַכט אָהן שום הפֿלות. נאָך אײַדער יענער האָט בעוויזען זיך אַרומצוקוקען, האָט ער איהם געגעבען אַ פֿלעט איבער דעם קאַפֿ, און יענער איז באַלד געפֿאלען פֿערוואונדעט אויף דער ערד. אויף דעם געשרי פֿונ'ם פֿערוואונדעטען זענען זיך צונויפֿגעלאַפֿען אלע זײַנע חברים .

ווי דאָן-קוואַט האָט זײַ נאָר דערזעהען. האָט ער זיך

א האַט געטוהן פֿאַר דער שווערד אין אַרױם מיט דער פֿאַלגענדער
הבֿלה :

— אָ, דו שענסטע פֿון אלע שע.ע, הער מיך אױס אין דער
דאָזיגער שווערער מינוט אין ווענד אָן דײַן בליק אױף דעם דורך
דיר פֿערנשפֿיטען ריטער, וועלכען עס שטעהט פֿאַר אַ נײַע, נאָך
בעדער שרעקליכע סכנה!

נאָך דער דאָזיגער תּפֿלה האָט אונזער העלד דערפֿיהלט אין
זיך אזא מינוט כּח, אז ווען עס וואָלטען אפֿילו געווען צונויפקלײַ-
בען זיך אלע עזעל-טרייבער פֿון דער גאנצער וועלט, וואָלטען זײ
איהם נישט געקענט צווינגען אַבצוטרעטען .

די חברים פֿונ'ם פֿערוואַנדעטען דאָבען אָנגעהויבען צו
יוראפען שטייגער אין אונזער העלד, וועלכער איז אָבער בײַ זיך
געוואָרען גאָר וועניג געפֿאלען. ער האָט זיך בעשיצט פֿון די
עזעל-טרייבער מיט וואָפען. מען בעדארף אָבער רעכענען, אז
סוף כל סוף וואָלט ער געווען געחאפט זײַן עהרליך אויסקומעניש
ווען עס וואָלט איהם נישט געווען קומען צו הילף דער בעל-
הבית, וועלכער האָט געהאלטען אַ מערקווירדיג שענע רעדע פֿאַר
זײַן עזעל-טרייבער וועגען דעם משונעת פֿון דאָן-קוואַטס, ביז ער
האָט זײַן ענדליך טאקן איבערצייגט, אז עס איז אַ גרויסער יושר
אַבצוטרעטען אַ משונע'נעם דעם וועג. די עזעל-טרייבער האָבען
זיך צורוקגעקעהרט אין שטוב, און אונזער העלד, נאטירליך, האָט
עס צוגעשריבען זײַן גרויסע גבורה, פֿאַר וועלכער די עזעל-טרייבער
האָבען זיך דערשראָקען, און האָט ווידער אָנגעהויבען זײַס-טובֿדיג
אַרומשפּאַצירען איבער דעם הויף — היטען זײַן וואָפען .

און דאן האָט זיך דער בעל הבית אַרומגעקוקט, אז עס איז
גאָר קײן תּכלית נישט, מאַכען צופֿיעל שהיות מיט אונזער העלד:
אײַן גאָט וויסט, וואָס פֿאַר אַ צרות ער קאָן איהם נאָך אָנמאַכען.
ער איז דערײַבער צו איהם צוגעגאנגען אין האָט איהם געזאָגט, אז
נאָך די אלע נסיונות, וואָס ער האָט דאָ ערשט איבערגעלעבט,

קאן ער שוין, אייגענטליך, אריינטרעטען אין ריטערטום. נאטורליך, אז אונזער העלד האט זיך נישט געלאזט לאנג ביטע. ער האט איהם געבעטען, ער זאל עס טאקי מאכען וואס גילער, און האט איהם מבטיח געווען, אז אויב עמיצער וועט איהם פערטשעפען נאכדעם, ווי ער וועט שוין דאס ריטערטום אָנערמען, וועט שוין דאמאלס יענער קיין לעבעדיגער פֿון זיינע הענד נישט ארויס.

אויכהערענדיג אָט די פֿרעהליכע בשורה, האָט דער בעל-הבית אויף זיך געבראכט דעם בוך, אין וועלכען ער פֿלעגט פֿוהרען די רעכנונגען פֿון חיי און האַבער פֿאר די פֿערד, נאָך איהם וענען גע-ואנגען די צוויי דערמאהנטע דאמען, עס האָט אויך נישט געפֿעהלט דאָס חזירים-פאסטוכעל, וועלכער איז געגאנגען אונטער איהם מיט אַ אָנגעצונדענער ליכט אין האַנד - און עס האָט זיך אָנגעהויבען די צערעמאָניע.

נאָכדעם וואָס ער האָט געהייסען דאָן-קוואַט'ען שמעלען זיך אויף די קניען, האָט ער אָנגעהויבען צו מורמלען עפּים מיט דעם מויל, גלייך ווי ער לייענט פֿונ'ם בוך ארויס. נאָכדעם האָט ער איהם געגעבען צוויי געשמאקע קלעפּ מיט דער שווערד: איינעס אין נאָקען און דעם צווייטען איבער די אַקסלען, און איינע פֿון די דאמען האָט איהם אַרומגעאַרטעלט מיט דער שווערד, בענשענדיג איהם דערפֿון: „זאל גאָט געבען, אידר זאָלט זיין דער גליק-ליכסטער ריטער!“ די אנדערע דאמע איז אויך נישט געשטאנען אָהן אַרבייט, זי האָט איהם דאָן אָנגעהוהן די שפּאַרען. פֿערשמעהט זיך, אז אונזער העלד האָט זעהר העפֿליך בעדאנקט די דאמען, און מיט אונגעדולד דאָט ער ערווארטעט דעם מאָמענט, ווען ער זאל זיך שוין אַרויפּזעען אויף זיין פֿערדעל און אַפֿאָ טהון זיך איבער דער וועלט. ענדליך איז דער מאָמענט געקומען. און זי צענדיג שוין אויף דעם פֿערדעל, האָט ער מיט משונה'דיגע אומגע-לומפערטע מלוצות בעדאנקט דעם בעל-הבית, דערפֿאר וואָס ער האָט איהם געהיליגט פֿאר אַ ריטער. איין קלאַנגיקייט נאָר האָט

ער פֿערגעסען : צו בעזעהלען פֿאר דער אכסניא. דער בעל-הבית
אָבער האָט זיך נישט וויסענדיג געמאַכט. ער האָט געדאַנקט גאָט.
וואָס, סוף כל סוף, ווערט ער שוין פֿטור פֿונ'ם אָנשקעניש.

פֿיערטעם קאָפיטעל.

וועגען די געשיכטען, וואָס זענען פֿאַרגעקומען
מיט אונזער ריטער נאַכדעם, ווי ער האָט
פֿערגאַזט די קרעטשמע.

עם האָט שוין אָנגעהויבען צו טאָגען, ווען אונזער ריטער
האָט פֿערלאָזט דעם פֿאלאץ פֿרעהליך און לוסטיג. איבערפֿולט
מיט ליכטיגער האָפֿנונגען. האָט זיך אונזער העלד געלאָזט אין וועג
אַריין. עס איז איהם אזוי פֿרעהליך געווען אויפֿן האַרצען, אז
ער האָט אויך אונטערגעטאַנצט אויף דעם זאַטעל.

דערמאהנענדיג זיך אָבער אין דער עצה טובה, וואָס האָט
איהם געגעבען דער בעל-אכסניא וועגען די אלע זאַכען מיט
וועלכע מען בעדאַרף זיך פֿערוואַרגען אויף דעם וועג, האָט ער בע-
שלאָסען זיך באלד אומקעהרען אַהיים, כדי צו געהען דאָרטען
געלד און וועש, און אלעס, וואָס איז נויטיג אויף צו פֿערבינדען
די וואונדערן, וועלכע ער קאָן בעקומען אין זיינע קינפֿטיגע מלחמות.
אַחיז דעם האָט ער בעשלאָסען טאַקן צו פֿערוואַרגען זיך אויך מיט
אַנזשאַ פֿלים. נאָך אַכטער טראכטען האָט ער שוין געפֿאַקט דעם
פֿאַרשוין, וועלכער זאָל קאָנען פֿערנעהמען אָט דעם וויכטיגען
פֿאַסטען. ער האָט זיך דערמאָהנט אין אַ אַרומען בויער פֿון זיין
דאָרף, אַ גרויסער מטופֿל קיין עין-הרע מיט קינדער. אָט דער
בויער איז, לויט דער מינונג פֿון אונזער העלד, טאַקן, ווי
נאָר אויף דעם בעשאָפֿען געוואָרען, צו זיין זיין נישא פֿלים.

ווי ראטינאנטע האָט נאָר דערפֿיהלט, אז דער בעל-הבית זינער האָט חשק פֿאַהרען צוריק אהיים, האָט ער אָנגעהויבען מאַכען ניכע פֿיסלעך, אויף וועלכע מען וואָלט איהם קינמאָל אין לעבען נישט הושר זיין, נערמענדיג אין אַכט, נאטורליך, זיין שען ביסער אָנגעשטאַפּטע יאָהרען און זיין קלאַנגעדיג אויסזעהן. אָפּפֿאַהרענדיג אַ שטיקעל וועג, האָט אינוער העלד דערעהערט שרעקליכע געשרייען, וועלכע האָבען זיך געטראָגען פֿונם געדילכטען וואַלד, פֿערטיג וועלכען ער איז דורכגעפֿאַהרען.

— אַ, הימעל, איך דאנק דיר, וואָס דו האָסט מיר אזוי ניד געגעבען די מעגליכקייט, צו ערפֿילען מיניע פֿליכטען און צו געבן גיסען פֿון די פֿרוכטען פֿון מיין זעגל! — אזוי האָט אויסגעשריען אונזער העלד אין איז ניד צוגעשטרונגען צום אָרט, פֿון וועלכען עס האָבען זיך געטראָגען די געשרייען.

אריינגעהענדיג ווייט אין געדילכטען וואַלד, האָט ער דערזעהן שטעקן אַ פֿערד צוגעבינדען צו אַ בויס, צוגעבונדען צו אַ צווייטען בויס אין געשטאַנען אַ נאָקעט יונגעל פֿון דעם גארטעל אין עלטער פֿון אַ יאָהר פֿופֿצעהן, געבען איהם איז געשטאַנען אַ געוונדער און שמאַרקער בויער, וועלכער האָט איהם געשמיסען איבער דעם לייב מיט אַ גארטעל, שרוענדיג דערפֿי:

— ווייטער וואָסט דו שוין בעסער אַכטונג געבען אויף די שאַף, וועסט דו קיין שמוץ נישט בעקומען.

— אוי, אוי, איך שוועהר איך פֿי מיין לעבען, אז איך וועל שוין ווייטער גוט אַכטונג געבען אויף די שאַף! — האָט זיך געבען מען דאָס אומגליקליכע יונגעל — איך בעט איך, האָט רחמנות אויף מיר, שלאָגט מיר מעהר נישט.

דערזעהנדיג דאָס דאָזיגע בילד, האָט דאָן-קיהאָט אויסגעשריען מיט צאָרען:

— אונפֿערשעמטער ריטער, צו איז דאָס דען אַנשטענדיג אַנפֿאַלען אויף אַ מענשען, וועלכער האָט קיין שום מעגליכקייט

נישט צו פֿערטרידן זיך! צו ווילט איהר נישט זיך אנדער-
זעצן אויף אייער פֿערד און נעהמען די שפּיעז און דער האנד,
דאן וועל איך איך שוין ווייזן, וואָס אייער טהאָט איז ווערט.

ווען דער בוייער האָט דערזעהען די בעוואָפֿענטע היה, וול
זי טרייסעלט מיט דער שווערד איבער זיין קאָפּ, האָט ער זיך זעהר
דערשראָקען, מיטגענדונג, אז ער וועט שוין דאָ ווירקליך קיין
לעבעדיגער זיך נישט אויסדרעהען. מיט אַ הלנעה'דיג קול האָט
ער זיך אָנגעהויבען בעמען רחמים ביי אונזער העלד, ער זאל איהם
שענקען זיין לעבען.

— איך האָב גערונגען — האָט זיך דער בוייער אָנגעהויבען צו
פֿערענטפֿערען — אַט דעם יונגעל, ער זאל ביי מיר פּאָשען די שאָף,
ער טהוט אָבער זיין אַרבייט נישט, ווי עס בעדארף צו זיין. עס
איז נישטאָ דער טאָג, אין וועלכען עס זאל קיין שאָף נישט פֿער-
פֿאלען ווערען.

— עס איז נישט אמת — האָט דערזיף געענטפֿערט דאָס יונגעל —
די אמת'ע סיבה, פֿאר וואָס ער שלאָגט מיר, איז דאָס, וואָס ער
וויל מיר נישט בעצאהלען מיין געהאלט. מיר קומט שוין פֿאר גאנצע
ניין חדשים.

— עס קומט איהם אַסך וועניגער — האָט געענטפֿערט דער
בוייער — פֿון דער סומע, וואָס ער זאָגט, בעדארף מען אַראָברעכענען
דריי פּאָר שיק, וואָס איך האָב איהם געקויפֿט, און פֿאר צוויי
מאָל לאָזען צו דער אָדער.

אונזער העלד אָבער האָט זיך גאר נישט געלאָזט רעדען און
האָט געפֿאָדערט פֿונ'ם בוייער, ער זאל באלד אָבגינדען דאָס יונגעל'
און בעצאהלען די גאנצע סומע, א נישט, האָט ער איהם גע-
טראָקען, מאַכט ער פֿון איהם אַתל אויפֿ'ן אָרט.

— צום אומגליק אָבער — האָט זיך פֿערענטפֿערט דער בוייער —
דאָב איך ביי זיך קיין געלד נישט, זאל אנדעסן געהן מיט מיר
ארויס, וועל איך איהם בעצאהלען דאָרטען ביי אונן גראַשען.

— זאל גאט שימיר ומציל זיין — האָט אויסגעשרייען דער פא-
סטוך — איך מיט איהם אהנים. איין מינוט איך זאל נאָר מיט איהם
אלוין בלייבען, וועט ער פון מיר לעבעדיגערהייד די הויט אראָב-
שינדען.

— דאָס מאכט נישט אויס, זאל ער מיר נאָר געבען זיין
עהרען-ריטער-וואָרט — האָט געזאָגט דאָן-קיהאָט — וועט ער שוין דיר
בעצאָהלען, ביז צו איין גראָשען.

דער בויער האָט איהם געשוואָרען ביי די געמען פֿון אלע גע-
וועזענע און קנאָפֿטיגע ריטער-אַרדענס, אז ער וועט מקיים זיין
אלעס, וואָס ער האָט צוגעזאָגט.

דאָן האָט זיך אונזער העלד געווענדעט צו איהם מיט די
פֿאָלגענדע ווערטער:

— אויב-ישע דו וועסט נישט מקיים זיין-דאָס, וואָס דו זאָנסט
צו, שווער איך ביי מיין ריטער-עהרע דיר אָבזוכען, וואו דו וועסט
זיך נאָר געפֿינען. און אזוי ווי דו ווייסט נישט, ווי עס ווײַט
אויס, מיט וועמען דו האָסט צו טהון, ערקלער איך דיר, אז איך
בין עס — דאָ-קיהאָט דע לא מאנשא, דער מלאך הגואל פֿון אלע
געדריקטע און געפֿינגטע, און דער מלאך המות פֿון אלע בעדר-
קער אין פֿינגער. בלייב געזונד! געדענק, זאָלסט האַלטען דיין וואָרט,
בדי עס זאל מיר נישט אויסקומען צו האַלטען מיין וואָרט.

און ענדיגענדיג די דאָזיגע ווערטער, האָט דאָן-קיהאָט א
טרייב געטהון זיין פֿערדעל און איז אוועקגעפֿאָהרען.

ווי דער בויער איז נאָר געוואָרען זיכער ביי זיך, אז דאָן-קיהאָט
האָט זיך שוין שטארק דערווייטערט פֿונ'ם וואַלד, האָט ער זיך אָב-
גערופֿען איראָניש צום פֿאסטוך:

— יעצט קום, וועל איך זיך מיט דיר צעצאָהלען.

— אודאי — האָט געענטפֿערט אנדרעם — ווען נישט, וואָלט
איך באַרד אָבגעזוכט יענעם נומען ריטער, וואָלט איהר שוין וויסען,
ווי אזוי נישט צו האַלטען וואָרט.

- פֿערשטעהט זיך, פֿערשטעהט זיך - האָט געזאָגט דער
בויער: קענסט מיר גלויבען, אז איך וועל דיר שוין יעצט גאָר נישט
בלויבען שולדיג. עס קאָן נאָך זיין, אז עס וועט נאָך מור אפשר
קפּים אַרויסקומען ...

און רעדענדיג די דאָזיגע ווערטער, האָט ער ווידער צוגע-
בונדען דעם פּאָסטויך צום בוים און האָט איהם אזוי צעשלאָגען, אז
ער איז פּמעט געבליבען ליעגען אַטויטער אויף דר'ערד. נאָכ-
דעם האָט ער איהם אָבגעבונדען, זאָגענדיג צו איהם:

- קענסט שוין געהן יעצט אויפּזוכען דיין פֿערטיידיגער. אָט
דאָ וועלען מיר זעהען, ווי ער וועט דיר פֿערטיידיגען .

מיט טרעהרען און די אייגען און מיט אַ פֿערביטערט האַרץ
האָט זיך דאָס יונגעל געלאָזט און וועג. די אַינזיגסטע טרויסט
זינגע איז געווען, אז סוף כל סוף וועט ער אויפּזוכען דעם וועלט-
בעריהמטען ריטער דאָן-קיהאט דע לאַ מאַנטשאַ, וועלכער וועט
זיך אָנגעהומען זיין קרייודע.

און דער אייגענער צייט, וואָס דאָס פּאָסטויכעל האָט זיך בע-
גאָסען מיט טרעהרען, איז זיך אונזער העלד געפּאָהרען אויף זיין
פֿערד, זייענדיג מלא שמחה פֿון זיין ערשטען רעבויט אויף דעם
געבויט פֿון די העלדישע טהאַטען. אַרויספּאָהרענדיג פֿונ'ם וואַלד,
איז ער אַרײַן און גאָר שטאַרקע התפּעלות און האָט זיך אָנגעהויבען
דורכצושמועסען מיט זיין דולציגעא.

- אַ, דו שענסטע פֿון אלע שענהייטען - האָט ער אויסגע-
שרייען -- דו מענסט זיך רעכענען פֿאַר דער גליקליכסטער פֿון אלע
פֿרויען, וואָרום דיר געהער אזא העלדישער און בעריהמטער רי-
טער, ווי דאָן-קיהאט דע לאַ מאַנטשאַ, וועלכער האָט שוין אזוי פֿיעל
אויפּגעטהון היפּף, ווי ער איז גאָר אַרײַנגערעטען און ריטערמױס.
אין דעם מאַמענט איז ער צוגעפּאָהרען צו אַ פּונקט, פֿון
וועלכען עס צעשנידען זיך פֿיער פֿערשיעדענע וועגען. באַלד האָט
ער זיך דערמאהנט אָן דעם מנהג פֿון די ריטער, אָבצושטעלען

זיך אויף אויגע ערמער, כדי צו בעטראכטען, אויף וואס פאר א וועג
 ער זאל געהן, איז ער אויך געבליבען שטעהן אויף א ווילע, אבי
 אויף יוצא זיין. באלד האט ער אָנגעלאָזט די לויצען און האט זיך
 וועדער געלאָזט פֿיהרען פֿון זיין פֿערדעל. אָנפֿאַהרענדיג אַגרויסע
 שטרעקע וועג, האט אונזער העלד דערוועהן אַגרויסע קאָמפּאָניע.
 דאָס זענען געווען סוחרים פֿון מאַלעדאָ. זיי זענען געווען זעהר שטן
 געקליידעט און געפֿאַהרען אויף זעהר שטענע פֿערד און עס האָבען זיי
 בעגלייט פֿיעל קינעכט.

ביי אונזער העלד אין די אויגען זענען זיי באלד געוואָרען,
 נאטורליך, וואַנדערענדע רויטער, און באלד איז איהם אַרײַן אין קאָפּ
 אַגעראַנק, צו פרובען זײַנע כּוחות אין אַ קאָמפּף מיט זיי.

ער איז באלד אַרויסגעפֿאַהרען אויף דער מיט וועג און גאַנץ
 גרולדיג ביי זיך האט ער אויסגעשרויען:

— זאָל קוּנער זיך גאָר נישט ריכטען דורכפֿאַהרען דאָס
 דאָזיגע אָרט, אייב ער אַנערקענט נישט, אז עס איז ווירקליך נישט
 פֿאַרהאָן אויף דעם גאַנצען ערד-קוגעל אזא שטענהייט, ווי דולציניעא
 דעל מאַבאָזאָ.

די סוחרים זענען גאָר קיין נאָראַנס נישט געווען, און האָבען
 באלד פֿערשטאַנען, מיט וועמען זיי האָבען דאָ צו טהון. און אַזוי
 גער פֿון זיי האט איהם געענטפֿערט:

— פֿיעל געשעצטער רויטער, צום בעדויערען האָבען מיר
 נישט די עהרע צו קענען די דאַמע, וועגען וועלכער איהר רעדט.
 אַדרבה, ווייזט זי אונז גאָר. אייב איהר שענקיט אונז ווירקליך אזוי
 גרויס, ווי איהר זאָגט, דאַמאָלס וועלען מיר מיט דעם גרעסטען
 פֿערגניגען מסכים זיין מיט אײַך אָהן שום טענות ומענות.

דאָס איז אָבער נאָך געווען וועניג פֿאַר אונזער רויטער, ער
 האט דוקא געוואָלט, אז זיי זאלען איהם באלד שווערען, אז זיי
 גלויבען אין דער זעלטענער שענקיט פֿון זיין דאַמע.

— א, איהר אונפערשעמטע חזירים! — האָט ער אייסגעשרייען —
 אָט באלד וועל איך איך ווייזען, מיט וועמען איהר האָט צו טהון .
 און תוך כדי דביר האָט ער זיך א וואָרף געטהון מיט זיין
 שפּויעז אייף דעם פּון די סוחרים, וועלכער האָט מיט איהם געפּוהרט
 דאָס געשפרעך. יענער וואָלט אודאי געווען געקויגען גע'נורג'ט .
 אייף זיין הצלחה אָבער האָט זיך אין דעם מאַמענט אונזער העלד'ס
 פּערדעל א דרעה געגעבען, און דער העלד אונזערער איז געבליבען
 ליגען בפּשוט ירים ורגלים אייף דער ערד. זענענדיג פּערקרימט
 פּעוועט דורך די בגדי-מלוכה זיינע, האָט ער זיך פּשוט אייפּן נישט
 געקענט אויפהויבען פּון דער ערד. ער איז אָבער ביי זיך גאָר ווענג
 געפּאלען. ליגענדיג אייף דער ערד, האָט ער געהאלטען אין אַזין
 שרעקן: „קנטאָיפּט נישט, טרוסקען! וואַנט נישט צו לאַכען פּון מיר,
 נישט איך בין שולדיג אין מיין פּאלען. עס איז דערזענער נישטאָ,
 פּון וואָס צו לאַכען“.

די סוחרים, נאטירליך, האָבען נישט געפּונען פּאר נויטיג
 צו שמעקן און וואַרטען אייף איהם, ביז ער וועט זיך אויפהויבען
 פּון דער ערד: זיי זענען געגאנגען ווייטער אין זייער וועג. נאָר כדי
 ער זאָל נישט בלייבען ליגען אלזין עלענד אין פּעלד, האָבען זיי
 איבערגעלאָזט אייף א וויילע מיט איהם איינעם פּון זייערע קנעכט, ער
 זאָל איהם דערווייט אָס אזוי ליגענדיג, גוט דורכברעכען די ביינער.
 בלייבענדיג איינער אלזין, האָט אונזער העלד וויערער געפּרוכט
 אויפהויבען זיך, נאָר, פּערשמעהט זיך, אז יעצט איז דאָס איהם
 געווען נאָך שווערער. ענדלעך האָט ער בעשלאָסען, אז ער מוז
 בלייבען ליגען דערווייט און טרויסטען זיך דערמיט, וואָס אזוינע
 אומגלוקען האָבען געמוזט זיך אודאי טרעפּען נאָך מיט פּיעל
 אנדרעך ריטער און דערמיט, וואָס אינ'ם גאנצען אומגלוק, וואָס
 האָט איהם געטראָפּען, איז אייגענטליך נישט ער שולדיג, נאָר
 דאָס אונפּאַרויכטגיקייט פּון זיין פּערדעל.

פּוֹנֵפֶטֶס קאַפּיטעל.

אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט די
ווייטערדיגע אונגליקען פֿון אונזער העלד.

נאָכדעם, ווי אונזער העלד איז אָבגעליעגען א שטיקעל צייט,
איז פֿערביי דעם אָרט, וואו ער איז געליעגען, דורכגעגאנגען א
בויער, וועלכער האָט געטרעגען א זאק קאָרן אין מינהל. ער איז
צוגעגאנגען צו אונזער העלד און נאָכדעם, וואָס ער האָט איהם ארום-
געוואשען דעם פנים פֿון בלוט, האָט ער איהם באלד דערקענט.
— דאָן קוהאדאָ — האָט אויסגעשריען דער בויער — וואָס איז דאָס
מיט אייך? ווי קומט איהר א הער? ווער האָט עס אייך פֿערוואונ-
דעט? וואָס איז דאָס פֿאַר א פֿלייזין אויף אייך!

אונזער העלד האָט זיך ראשית כל שטארק בעלדדיגט, וואָס
דער בויער האָט איהם גערופֿען דאָן קוהאדאָ. ער ווייסט נאָר נישט,
וואָס פֿאַר א נאָמען דאָס איז. נאָכדעם האָט ער איהם מודיע געווען
זיין אָמת'ען נאָמען און האָט אויסדערצעהלט, ווער ער איז עס אזוינס,
אין די אלע מלחמות, וואָס ער האָט שוין געפֿיהרט און וועט נאָך
ווייטער פֿיהרען. אויסהערענדיג די אלע רעד, האָט דער בויער שוין
פֿערשטאנען, אז ער האָט צו טהון מיט א משוגע'נעם. האָט ער איהם
אויפגעזעצט אויפ'ן פֿערר, צו וועלכען ער האָט אייך צוגעבונדען
דאָס צעבראָכענע פֿלייזין פֿון אונזער העלד, און האָט איהם גע-
פֿיהרט אהיים.

אין דעם מאָמענט, וואָס דער בויער איז צוגעקומען מיט דעם
רייטער צום הויז פֿונ'ם לעצטען, האָט זיך דאָרטען געפֿיהרט אזא
מין געשפרעך.

— פֿון יענעם טאָג אָן, ווען איהם זענט געווען ביז אונז
דאָס לעצטע מאל — האָט געזאָגט דאָן קוהאָט'ס הויז-אויפֿוועהערין,
צום גלח אין פֿרוינרער, וועלכע זענען געווען דאָן קוהאָט'ס בעסטע

פריינד, האָט אונזער בעל הבית אָנגעהויבען פֿונ'ם זינען אַראָב, און אין צוויי טעג אַרום איז ער אינגאנצען פֿערפֿאלען געוואָרען פֿון שטוב, מיטגעהמענדיג מיט זיך זיין וואָפֿען, מיט וועלכען ער האָט זיך צו פֿיער אָנגעהויבען בעשעפֿטיגען די לעצטע צייט. איך בין זיכער, אז שולדיג אין דעם אַלעם זענען זיינע פֿערשאַלטענע ביכער, וועלכע ער פֿלעגט לייגען ביי טאָג און ביי נאַכט. אָ, די דוח זאָר זיי געהמען, די ביכער!

דאן-קיחאָט'ס פֿלעמעניצע האָט געפֿינען פֿאַר נויטיג אייך איהר וואָרט אַריינזאָרפֿען אין געשפּרעך. נאָר הויה דער גלח איז שוין געווען פֿערנומען, האָט זי זיך געווענדעט צום פֿרויזרער:

— איהר הערט, הערר ניקאָלאַס, נאָכדעם, וואָס ער פֿלעגט זיך אַנלעגען עטליכע טעג דורכאנאנד און זיינע פֿערשאַלטענע ביכער, פֿלעגט אָפֿט טרעפֿען. אז ער האָט פֿלוצלונג אַחאפֿ גע- מיהן זיין שווערד און האָט אָנגעהויבען פֿאַפֿען מיט איהר איבער'ן צימער און שלאָגען מיט איהר איבער דער וואַנד, און נאָכדעם האָט ער געשרייען און פֿערויכערט, אז ער האָט גע'הרג'עט מיט אַמאָר עטליכע ריעזען, וועלכע זענען אויף אַגאנצען קאָפֿ העכער פֿון די העכסטע קירכען-טהורעמס. ער האָט אייך פֿערויכערט, אז טייכען בלוט רינגען פֿון די וואַנדען, וואָס ער איז פֿערוואונדעט געוואָרען אין קאַמפֿ. אין אמת'ען אַבער האָט פֿון איהם פֿשוט דער שווייס גערונגען נאָך דער שווערער מלחמה, וואָס ער האָט געפֿיהרט מיט ווענד. אויסטרינקענדיג נאָכדעם אַגלאָז וואַסער, האָט ער פֿערויכערט, אז ער טרינקט די טייערסטע משקה פֿון דער וועלט, וואָס האָט איהם געבראַכט זיין פֿריינד דער מלשף וועלכער איז זיין מלאַך הגואָל. איך האָב דאַמאָלס קיינעם נישט דערצעהלט, וואָרום איך האָב נישט געוואָלט, אז מען זאָל קוקען אויף מיין פֿעטער, ווי אויף אַמשונגע'נעס. יעצט זעה איך, אז איך האָב איהם בעגראָבען מיט מיין שווייגען. ווען איך וואָלט געווען פֿריהער דערצעהלען דאָס אַלעס, וואָלט מען אפשר געווען געקאָנט איהם

אויסקורירען, אוועקנעהמענדיג פון איהם די נארשיע בוכער, לייט
 מיין מיינונג, זענען די דאזיגע בוכער נישט בעסער פון די אלע
 אפיקורס'ישע בוכער, וועלכע מען פערברענט.

— איהר זענט זעהר גערעכט, קינד מינים, — האט זיך אריינגע-
 מיזשט דער גלח — און מארגען וועלען מיר זיך געהמען צו דער ארבייט.
 אויב זיי האבען אראפגעפיהרט פון וועג דעם בעסטען חכר מיניעם —
 פערפאלען. מעהר אבער וועלען זיי שוין קיינעם נישט אראפפיהרען.
 ווען דער בויער האט אריינגעפיהרט דאן-קאהאט'ען אין יעט, זי
 האבען זיך אלע געווארפען צו איהם און האבען איהם געוואלט
 האלצען און קושען. ער האט אבער נישט צוגעלאזט קיינעם צו
 זיך און האט געהיסען זיך אריינלעגען אין בעט. אויף די אלע
 פראגען, מיט וועלכע מען איז צו איהם צוגעשטאנען, דאמ
 ער נישט געוואלט ענטפערען. ער האט קורץ און שארף א זאג
 געגעבען אז ער האט ערשט איבערגעלעבט א מלחמה מיט ד-
 שרעקליכסטע און שטארקסטע ריעוען פון דער וועלט.

— אט האסט דו דיר! די ריעוען האבען זיך שוין אויף דער
 סצענע בעווויען! — האט א זאג געטהון דער גלח — יא, עס האלט
 שלעכט! ... איך שוועהר, צו מאכען א סוף מיט די בוכער, זיי
 זאלען שוין מעהר נישט קענען בעאונרוהנען אינזער טייטערע
 חבר!

דאן-קאהאט האט געהיסען זיך געבען עסען און געבעטען,
 מען זאל איהם לאזען אינשלאפען, ווארום ער איז געווען זעהר
 דונגעריג און מיעד.

דער גלח איז געגאנגען ארמים, נאר אייפ'ן וועג האט ער
 אפגעשטייגט צו פערדא אלאזא, וועלכער האט געבראכט דאן-
 קאהאט'ען אהיים. דער בויער האט איהם אלעס דעטאל דערזעהרט,
 ווי אזוי ער האט געפונען דאן-קאהאט'ען, וואלגענענדיג זיך אויף דער
 ערד אין וואס פאר א מערקווירדיגע געשוכטען ער האט פון איהם
 איינסגעהארט.

דאָס אַלעס, וואָס דער גלח האָט דאָ אויסגעהערט ביים בויער, האָט איהם נאָך מעהר אונטערגעהיצט, ער זאָר זיך וואָס נילכער געהמען פֿאַר דער ארבייט, צו פֿערניכטען די ביבליאָטעק.

אויף מאַרגען, ווען דאָן-קוואַט איז נאָך געשלאָפֿען, זענען געקומען דער גלח מיט דעם פֿרויזערער צו איהם אין שטיב און האָבען געבעטען ביי זיין פֿלעמענצע די שליסעסל פֿונ'ם צימער, און וועלכען עס האָבען זיך די בילכער געפֿונען.

דאָס יונגע פֿרויליך האָט מיט דעם גרעסטען פֿערנגיגען ערפֿילט זייער ביטע: זי האָט גענומען דעם שליסעסל און אויפגע-
עפֿענט די ביבליאָטעק.

און די חברה אונזערע האָבען זיך גענומען פֿאַר דער ארבייט. איבערקוקנדיג פֿריהער יעדעס בוך בעזונדער, האָבען זיי איינציג-ווייני ארויסגעשיידערט זיי דורך דעם פֿענסטער אויף דעם הויף, כדי צו פֿערברענען זיי דארטען. ענדליך זענען זיי פֿערטיג געוואָרען מיט די ריטער-ראַמאָנען, עס זענען נאָר איבערגעבליבען נאָך עטליכע ליטערע-בילכער. דער גלח האָט זיך מרחם געווען אויף זיי און געוואַלט זיי איבערלאָזען.

— עס איז נישטאָ, פֿאַר וואָס זיי צו פֿערברענען. ליטערע פֿער-שאַפען נאָר פֿערגניגען, זיי פֿערמוסונגען נישט אזוי די קעפּ, ווי די ריטער-ערצעהלונגען. — האָט ארויסגעזאָגט דער גלח זיין מינונג.

— אָ, נון — האָט זיך ארטינגעמושט דאָס פֿרויליך — הייסט בעסער צו פֿערניכטען די דאָזיגע בילכער אויך. אָנוועהרענדיג זינע ריטער-ראַמאָנען, וועט זיך דער פֿעטער געהמען יעצט פֿאַר די ליטערע. עס וועט זיך איהם נאָך פֿערגלויסטען צו ווערען אַפּאָסטיך. ער קאָן נאָך אָנהויבען אַרומלויפֿען איבער די וועלדער און בערג, פֿינפֿען אין זונגען, אָדער ער וועט גאָר אָנהויבען צו שרייבען אַלען אויך ליטערעך.

— יא, דאָס איז, ווירקליך, אמת — האָט אזאָ געגעבען דער גלח, מען טאָר גאָר נישט איבערלאָזען ביי אונזער חבר אין די

הענד, פרי דאס משוגעת זיינס זאל נישט האָבען, פֿון וואָס צו שפּיזען זיך. דאמאלס וועט נאָך אפשר מעגליך זיין, ער זאל קומען צו זיך ... אזאל, חברים, שלידערט אלעס ארויס דורכ'ן פֿענסטער און צולעגט א פֿייער אויפ'ן הויף.

אין דעם אייגענעם מאַמענט, וואָס דער גלח האָט ארויב-געזאָגט די לעצטע ווערטער, האָט זיך דערהערט דאָן-קוואַט'ס שטימוע, וועלכער האָט געשרייען אויף קולי קולות :
— גיכער א הער, א הער, העלדישע ריטער! זאלען מיר ווייזען אונזערע שונאים, וואָס מיר קאָנען.

די נאנצע חברה איז באלד צוגעלאָפען צו איהם נישט, נאטור-ליך, פרי צו ווייזען די שונאים, וואָס זיי קאָנען, נאָר פרי צו בע-רוהיגען דעם קראנקען. אריינקומענדיג אין זיין צימער, האָבען זיי איהם געטראָפען שטעהן אין מיטען חדר. ער האָט געארבעיט מעשים מיט זיין שווערד און האָט געשאַמען עפּים מיט מאַרנע, אומגעלומפערטע ווערטער.

מיט גרויס מנה האָט זיך זיי, כּוֹף פּל כּוֹף, איינגעגעבען צו בערוהיגען איהם, אויסטהון און אריינלעגען איהם אין בעט אריין. די הויז-אויפֿזעהערן זיינע האָט איהם אויף גיך געבראכט זיין גע-וועהנליכען פֿרישטאָק, נאָך וועלכען ער איז וויעדער אנשלאָפען גע-וואָרען, פּלל נישט חושר זייענדיג אפילו, וואָס קומט פֿאַר יעצט מיט זיינע ביכער, וועלכע האָבען זיך געסטאלעט דאמאלס אויפֿן הויף אויף וואָס די וועלט שטעהט.

נאָך אַלאַנגען ישוב-הרעת האָבען אונזער גלח מיט דעם פֿרויזער בעשאַלסען צווישען זיך, מען זאל אויף אזא אופן איבער-בויען די טהור און דער געוועזענער ביבליאָטעק, אז עס זאל פֿון איהר קיין זכר נישט פֿלייבען און נאָכדעם פֿערזיכערען דאָן-קוואַט'ען, אז א בעזער רוח האָט פֿערטראָגען די נאנצע ביבליאָטעק זיינע איי-אונגעס מיט דעם צימער, אין וועלכען זיי האָבען זיך געפֿונען. אַט אזוי ארום האָבען זיי געהאַפט, וועלען זיי איהם אויסהיילען פֿון זיין שגעול.

וועקסמעס קאפיטעל.

דער צווייטער ארויספֿאָהר פֿונם בערהמטען
רויטער דאָן-קוואַט דע לאַ מאַנשאַ.

אויף דעם דרויטען טאָג איז דאָן-קוואַט אויפֿגעשטאנען פֿון
בעט שוין גאָר אַ פֿרוישער און אַגעוונדער, אויסגעהילט פֿון אלע
קלעפֿ און פעטש, וואָס ער האָט געחאָפּט אין זײַנע מלחמות. דעם
ערשטען ווײַנט, וואָס ער האָט געמאַכט, איז געווען אין זײַן ביבֿ-
ליאָטעק. נישט געפֿינענדיג זײַ אויף איהר ערשטען אָרט, האָט ער
זי אָנגעהויבען אַרומזוכען, אַרומלויפֿענדיג אַ הײַן און אַ הער, אַרום
דעם אָרט, וואו פֿריהער האָט זיך געפֿונען דער אַרײַנגאַנג אין
ביבֿליאָטעק.

ענדליך האָט ער צו זיך צוגערופען זײַן אויפֿגעהערן און זײַן
פלעמעניצע און האָט זי אַ פֿרעג געטהון, וואו איז אַרײַנגעקומען די
ביבֿליאָטעק.

— ווענען וואָס פֿאַר אַ ביבֿליאָטעק רעדט איהר עס? — איבֿ
ווענען דער, וועלכע איז געווען פֿריהער, טאָ וויינט איהר דען
נישט, אז דער רוה האָט זי אוועקגעטראָגען אינאַינעם מיט אלע
אייערע ביכער? — האָט געענטפֿערט די הײַז-אויפֿגעהערן.

— נישט אַרום, נאָר אַכשוף-מאַכער — האָט זיך אַרײַנגעמישט
די פֿלעמעניצע — ער איז געקומען צופֿריהען אַ הער אויף אַ בעזום.
באַרד נאָך אייער אָבפֿאָהר, און איז גלייך אַרײַן אין אייער ביבֿליאָטֿ
טעק. וואָס ער האָט דאָרטען געטהון, האָבען מיר נישט געזעהן.
נאָר אין אַ שמוקעל צײַט אַרום האָבען מיר בעמערקט, ווי ער איז
אַרויסגעפֿלויגען דורכֿן דאָך, איבערלאָוענדיג נאָך זיך אַ פֿיליץ שטוב
מיט רײַך. און ווען מיר זענען צוגעגאַנגען אַ קוק טהון, וואָס ער
האָט דאָרטען אַזײַנס געטהון, האָבען מיר שוין נישט געפֿונען נישט
קײַן ביכער און נישט קײַן צײַמער. פֿריהענדיג, האָט ער צו אונז
געשרייען, אז ער איז שרעקליך בעזו אויף אײַך, דערביכער האָט ער

ינגעטען דעם גרויסען הויך, וועלכען אהר וועט באַלד, ווי אהר וועט זיך צוריקקעהרען אהיים, בעמערקען, און מוסיף געווען האָט ער, אז מען רופט איהם מוניאָטאָן.

— אהר טוזט האָבען אַמעית, ער מוז הויסען פֿרעסטאָן, נישט מוניאָטאָן, — האָט זיך אָנגערופען דאָן-קוהאָט.

— מעגליך, אז פֿרעסטאָן, און אפשר גאָר פֿריטאָן — האָט איינ-געשטימט די פֿלעמעניצע — איין זאך געדענק איך גאנץ גוט, אז דער נאָמען זייער ענדיגט זיך אויף אָן.

— יאָ, יאָ — האָט געזאָגט דאָן-קוהאָט — דאָס איז דער נעדרער-טרעכטיגער פֿרעסטאָן, וועלכער פֿיהלט צו מיר אַ שרעקליכע שטאה דערפֿאַר, וואָס ער ווייסט, אז עס וועט מיר אויסקומען צו בע-זיעגען זיין ליעבלינג. זייענדיג בעז, וואָס ער וועט בשום אַפֿן נישט קאָגען איינהוטען זיין ריטער, וועלכער געפֿינט זיך אינטער זיין שוין, וועט ער מיר נאָך פֿיעל פֿערשיעדענע צרות אַנטהון. אלעס וועל איך אָבער מוטיג איבערטראָגען, ווי עס פֿאסט פֿאַר אזא העלדי-שען ריטער, ווי איך בין.

— נו יאָ, פֿערשטעהט זיך — האָט געזאָגט די פֿלעמעניצע — צו וואָס טייג אָבער איך, מייערער פֿעטער, בכלל די דאָזיגע ארבייט. וואָס פֿאַר אַפֿערגיגען איז עס, האָבען צו טהון אָט מיט די אלע ריטער און כּושיף-מאכערס? איז נישט בעסער צו זיצען זיך שטיל און רוהיג און שטוב, איידער אַרומצוטאנצען איבער דער וועלט און שטעלען יעדע מינוט און יעדע רגע דאָס לעבען אין געפֿאַהר. זעהט נאָר, פֿעטער לעבען, עס זאָל זיך נישט אויסלאָזען מיט אַיך די אייגענע געשיכטע וואָס מיט יענעם, וועלכער האָט זיך געלאָזט אויף דער וועלט זוכען וואָל, און האָט זיך צוריק אַליין אומגעקעהרט אהיים אַרומגעשערענער.

פֿערשטעהט זיך, אז דער מייערער פֿעטער איז גאָר וועניג נחפֿעל געוואָרען פֿון די דאָזיגע רעד. ער האָט פֿערויזערט זיין פֿלעמעניצע, אז נאָך נישט אזוי גיך וועט ער זיך לאָזען אַרומשערען:

ער וועט פריהער יענעם די גאנצע באַרד אויסרייסען, אירער מיין
וועט איהם אפילו אין אײן האָר אָנדרהען. דער עיקר אָבער האָט
ער איהר געבעטען, אז זי זאל איהם קיין עצות נישט געבען, וואָרום
ער ווײסט, אדאנק השם יתברך, אַלײן אויך גאַנץ גוט, וואָס ער בעי-
דארף יאָ טהון און וואָס ער בעדארף נישט טהון .

פֿערטטעהט זיך, אז נאָך די דאָזיגע קלאַרע דבורים פֿונעם
טייערען פֿעטער איז די פֿלעמעניצע אַנשוויגען געוואָרען.

גאנצע צוויי וואָכען זענען אוועקגעגאנגען, אין וועלכע דאָן-
קיחאט האָט זיך געפֿיהרט זעהר ליטווש, און האָט נישט אַרויסגע-
וויזען קיין עום סימנים פֿון וועלען אַרומטאנצען אַבער דער וועלט .
יעדען אָבענד פֿלעגען זיך צונויפֿקומען צו איהם זינע חברים, דער
גלח און דער פֿרײערער, מיט וועלכע אונזער העלד פֿלעגט פֿיה-
רען היסע שמועסען וועגען דעם, אז די וועלט גײט זיטונגט זיך זעהר
שמאַרק אין וואַנדערנדע ריטער. דער גלח פֿלעגט איהם אפילו
אַמאָל אָבענטפֿערען, אז די וועלט, אײגענטליך, גײטונגט זיך
נישט אזוי שמאַרק אין דעם. ער פֿלעגט עס אָבער טהון זעהר פֿאַר-
זיכטיג, כדי ער זאל איהם נישט צערײצען, ער פֿירט אָבער האָט
ער נאָר געיאַקעט אײף אלעם, וואָס אונזער העלד האָט גערעדט
און געפֿלאַפֿעלט .

שטילערהײד אָבער האָט אונזער העלד געפֿיהרט אונטער-
האַנדלונגען מיט אײנעם פֿון די בײערען פֿון זײן דאָרף, זעהר
אַפֿראַסטער און אַרענטליכער נפש, מה שנוגע אָבער צו מה
שקראום שכל - איז דער ענין געווען זעהר פֿלאַטשניג .

אונזער העלד האָט אָנגעהײבען אײנצושמועסען מיט דעם
דאָזיגען פֿראַסטען נפש, אז דאָס בעסטע געשעפֿט, וואָס קאָן נאָר
געבען אײף דער וועלט, איז, נאַטירליך, צו זײן אַ נישא-פֿליים
בײ אַ רײטער. ער האָט עס איהם דערווײזען מיט פֿערשיעדענע ראוות
פֿון דער היסטאָריע, וועלכע דערצעהלט אונז וועגען אַסך נישא-פֿליים,
וועלכע זענען פֿשוט נתעשר געוואָרען, און געוואָרען הערשער אַבער

גרויסע און פרוכטבארע געגענדערן און אמאל טאקן אייך איבער
 נאנצע אינזלען נאָר א דאנק דעם, וואָס זיין האַבען אַ אַנטויל גע-
 נומען אין די מלחמות, וואָס זייערע ריטער האַבען געפֿיהרט. אַ
 טראַכט געבענדיג וועגן די אלע גלויקען, וועלכע שמעדיען איהם
 פֿאַר, וועגן די אלע גאַלדענע בערג, וואָס מען פֿערניכערט איהם,
 האָט אַזש אָנגעהויבען צו שווינדלען אינווער אַרימען בייער אין די
 אינען .

סאַנטשאַ פּאַנצאָ (אָט אזוי האָט מען גערופֿען דעם בייער)
 האָט באַרד בעשאַלסען אוועקצווואַרפֿען זיין הויז, זיין ערד און זיין
 באַמוליע און געהמען אַ אַנטויל אין די העלדרישע מעשים פֿון זיין
 ריטער .

נאַכדעם, ווין אינווער העלד האָט אזוי געלונגען אָבגעקריגט
 מיט דער וויכטיגער פֿראַגע וועגן אַ נישא-בלים, האָט ער אָנגע-
 הויבען צו טראַכטען וועגן דער ציוויטער וויכטיגער פֿראַגע - וועגן
 געלד. נישט לאַנג אָבער האָט ער זיך געבראַכען דעם קאַפּ איהם
 דער פֿראַגע. ער האָט כמעט אינגאַנצען אויסגעפֿערקויפֿט דאָס
 לעצטע ביסעל ערד, וואָס עס איז איהם נאָך געבליבען - אפֿן ער וואָר
 נישט פֿאַהרען מיט קיין לעדיגע קעשענס, נאַכדעם האָט ער זיך
 אייך פֿערואַרנט מיט ניי וואַפֿען און האָט מוֹדיע געווען סאַנטשאַ'ן
 וועגן דעם טאָג, אין וועלכען ער וויל זיך לאָזען אין וועג אַרביין,
 כדי ער זאָל קאָנען צוגרייטען אלעס, וואָס איז נויטיג איה'ן וועגן.
 סאַנטשאַ האָט איהם צוגעוואַגט אין קיין שום קלונקע מיט נישט
 פֿערניכען. אַנב האָט ער איהם אייך געבעטען, ער זאָל איהם
 ערלויבען מיטגעהמען מיט זיך זיין עזעל, היות ער איז גאָר אַ
 קנאַפֿער בריה צו הלכ'ען אַ מרחק רב מיט די רגלים. פֿאַר אינווער
 העלד איז די דאָזיגע בקישה געווען גאָר אַ האַרב שטוקעל מהר'ם
 שיק. עפֿום איז איהם נאָך קינמאָל נישט אויסגעקומען צו לעינען,
 אז די נישא-בלים פֿון די ריטער זאָלען גאָר אַרומפֿאַהרען אייך
 ערלען. נאָך אַ לאַנגען ישובּ הדעת אָבער האָט אינווער העלד גע-
 זעטען .

שלאַסען, אז מען קאן מיקיל זיין און האָט איהם געגעבען זיין
הכבדה דערזיף, האָפּענדיג אַגב, אז מסתמא וועט איהם גאָט גיך
צושיקען אמלחהמה'לע מיט עפּום אַרועז אָדער אַרומער, וועלכען
ער וועט, נאטירליך, באַלד אוועק'הרג'נען, דאן וועט ער באַלד
אוועקגעבען דעם פֿערד פּונ'ם גע'הרג'עמען ריטער סאנטשאָן.

און אין אַ שטענעם, וואַרומען און ליכטיגען אָבענד האָט אונט-
זער העלד, נישט זאָגענדיג קינעם דערפֿון, נאטירליך, געמאכט
וועדער פּליטה. נישט ווייט פֿון דאָרף האָט שוין געוואַרט אויף
איהם, ווי זיי האָבען פֿרויהער געהאט אָבגערעדט צווישען זיך, זיין
נושא-פֿרים, וועלכער האָט זיך אויך שטיל'ערהייר אַרויסגע'גנב'עט
פֿון זיין פּאַמיליע, וועלכען איז בעשטאנען פֿון אַ ווייב און פֿון
אין מיט אַ האַלבען צעהנדיג קינדער.

די גאַנצע נאכט זענען זיי זעהר גיך געפֿאָהרען, מורא
האָבענדיג, טאָמער יאָגען זיי נאָך זייערע פּאַמיליען. ערשט פֿאַר-
טאָג צו האָבען זיי אָנגעהויבען צו פֿאָהרען לאַנגזאַמער, זייענדיג
זיכער, אז מען וועט זיי שוין נישט קאָנען אָניאָגען יעצט.

סאנטשאָן איז זעהר גרוי'דיג ביי זיך געוועסען אויפֿ'ן צועל,
אַרויסקוקענדיג, ער זאָל שוין וואָס גיכער בעקומען דאָס אינוועל,
וואָס דער ריטער זייער האָט איהם צוגעזאָגט.

פֿאָהרען זענען זיי געפֿאָהרען איבער טהאַל פֿון מאַנטעל,
איבער וועלכען אונזער ריטער איז געפֿאָהרען אויך אין זיין ערשטען
אַרויספֿאָהר אויף דער וועלט. דאָן-קוואַט איז געווען שטאַרק פֿער-
טופּט אין זינע געדאַנקען. פּלוצלונג האָט זיך אָנגערופֿען צו איהם
סאנטשאָן, וועלכער איז כּטבע געווען גאָר אַ קליינער שווייגער.

— איך בעט אייך, געדויגער הערר, איהר זאָלט, למען
השם, נישט פֿערגעסען וועגען דעם אינוועל, וואָס איהר האָט מיר
צוגעזאָגט. ווי גרויס ער וועט נישט זיין, וועל איך איהם קאָנען
פֿוהרען, ווי עס בעדאַרף צו זיין.

— פֿריינד מינער, — האָט איהם געענטפֿערט דאָן-קוואַט,

וועלכער האָט אויך געטראַכט אין יענעם מאָמענט וועגען די אינו-
 לען, וועלכע שמעהען איהם פֿאַר צו ערקעמפּפּען, - אזוי פֿלעגען
 זיך שוין נוהג זיין אלע ריטער צו שענקען זייערע נושאי פֿלים
 אינזלען אָדער פראַווינצען. איך וועל, נאטורליך, בשום אופן דעם
 הייליגען מנהג נישט ברעכען, פֿערקעהרט, איך וועל זיך נאָך נוהג
 זיין פֿעניס משורת הדין. די ריטער פֿלעגען בעשענקען זייערע
 קנעכט דאמאָס, ווען יענע זענען שוין אינגאנצען געבליבען אָהן
 כחות, ווען זיי האָבען שוין צו קיין שום אַרבייט אין דער וועלט
 ניט געטויגט, איך האָף אָבער, אז נישט שפעטער, ווי אין אַ וואָך
 אַרום, אויב נאָט וועט מיר נאָר שענקען דאָס לעבען. וועל איך
 איינגעהמען אַ גרויסע מליכה, אונטער וועלכער עס וועלען זיין
 אונטערגעוואָרפען עטליכע קלענערע מליכה'לעך. וועל איך דיר
 מאַכען פֿאַר אַ קלויזער איבער דער גרעסטער פֿון זיי. מיין נישט,
 חס ושלום, אז איך רעד גוזמות. נון, מיין פֿריינד, נון! אַלואַ,
 מיין פֿריינד, עס קאָן נאָך זיין, אז איך זאָל דיר נאָך געבען אַ סך
 מעהר, וויפֿיעל איך האָב דיר צוגעזאָגט.

- ווען איך, הייסט עס, וועל ווערען אַ מלך, וועט מיין ווייב
 אַלואַ איך ווערען אַ מלכה און מינע קינדער - פֿרוינצען? האָט אַ
 פֿרעג געטהון סאַנטשאַ.
 - נו, יא, אודאי, ווי קאָן עס גאָר אנדערש זיין, - האָט
 געענטפֿערט דאָן-קוואַט.

- המ... עפֿים טויג זי, דאַכט זיך, נישט איבעריג מיין פֿרוי צו
 זיין אַ מלכה. אַ גרעפֿן וואָלט זי נאָך אַפֿשר ווי עס איז געקענט
 זיין אָבער אַ מלכה צו זיין - צו אַ שווער שמוקעל אַרבייט פֿאַר
 איהר.

- דאָס אלעס וועלען מיר נאָכדעם זעהען דער עיקר איז
 נאָר דאָס, וואָס דו אַם ירצה ושׁ, וועסט עילה לגדולה זיין.
 מאָמער וועסט דו זיך איינ'עקש'ענען און וועסט בשום אופן נישט

וועלען זיין קיין קוויזער, וועל איך, וועננגסטענס, מאַכען דיר פֿאַר
א נובעראַטאָר איבער וועלכער עס איז פּראָוויזיט.
— איך רעד נישט וועגען זיך, נאטורליך, נאָר וועגען מיין
פֿרוי, וועלכע איז שוין צופֿיעל פּראָסט. מוז שנוגע צו מיר — קאָנט
איר מיר אפֿילו שוין באַרר אַנטהון א קוויזערליכע קרוין אויפֿן קאָפּ.
נישקשה, איהר וועט פֿון מיר קיין חרפת פֿנים נישט ליידען.

זיעבענטעס קאפיטעל.

אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט וועגען
דעם מערקווירדיגען העלדענמוט פֿון דאָן-
קוהאַט און וועגען זיין פֿערהימטער מלחמה
מיט די ווינד-מיהלען, וועלכע איז פֿדאי צו
פֿעשרייבען און צו געדענקען.

אין דעם דאָזיגען מאַמענט האָט אונזער העלד בעמערקט פֿון
דער ווייטענס פֿון דרייסיג ביז פֿערציג ווינד-מיהלען. ווי ער האָט זי
נאָר דערזעהן, האָט ער באַרר אויסגעשרויען:

— פֿריינד מייער, וואָס פֿאַר אַ גליקליך מוז מיר האָבען!
זעה נאָר, סאַנטשאַ, דאַרטען די גרויסע מחנה פֿון ריעוען. אַ קיל מאַך
איך פֿון זיי אלע און מיר ווערען באַרר פֿערטונגע נגידים, וואָרים זיי
מוזען אודאי האָבען מיט זיך אַ סך גאָלד און זילבער. אַ חוץ דעם
איז דאָס גלאַט אַ גרויסע מצוה אוועק'הרגענען זיי. ריעוען — דאָס
איז אזא צרה, פֿון וועלכער די וועלט מוז איינמאַל פֿאַר אלע מאָל
פֿטור ווערען.

— וועגען וואָס פֿאַר אַ ריעוען רעדט איהר עס? — האָט אַ פֿרעג
געטון סאַנטשאַ, אויסראַטשענדיג די אויגען.

— וואָס הייסט, וועגען וואָס פֿאַר אַ ריעוען איך רעד? אָט

וועגען די ריעוען טאקי, וואס שמעהן דאָרטען... פֿאַר אונז. א סכרא, אז דו זעהסט זיי נישט? ניעב נאָר א קוק, וואָס פֿאַר א הענד ביי זיי איז. אודאי א פֿאַר מיט די לענג האלט א האנד.

- גאָט איז מיט אייך - האָט איהם סאַנטשאָ געענטפֿערט - וואָס פֿאַר ריעוען זעהט איהר עס. דאָס זענען פשוט מיהלען און יאָס, וואָס ביי אייך קומט אויס הענד, זענען עס פשוט די פֿליענעל פֿון די מיהלען. געוועהנליכע פֿליענעל, וועלכע בעוועגען דעם מיהלשטיין מיט דער הילף פֿונ'ם ווינד.

- סאַנטשאָ - האָט זיך נאָך אלץ נישט אונטערגעגעבען אונזער העלד - דו ביזט נישט באהבענט אין די ריטערישע ענינים, דעריבער זעהסט דו נישט דאָס, וואָס קומט פֿאַר און דער ווירקליכע קיט. איך זאָג דיר, אז דאָס זענען ריעוען... אויב דו האָסט מורא פֿאַר זיי, קענסט דו אָבפֿאַהרען אין א זייט און צוואַרטען ביו איך וועל מיר אָבפֿאַרטונגען מיט זיי, ניעב נאָר א קוק, ווי גרויס די צאָהל ווערען איז. דאָך האָף איך, אז איך אַליין וועל זיי בייקומען אלע. אונזער העלד האָט אונטערגעטריבען זיין ראָסנאַנטע מיט די פֿיס און האָט זיך אַרױס געטהון געגען די ריעוען. און נאָטירליך, וואָס ער איז אלץ נאָהענטער צוגעפֿאַהרען צו די זעהענדישען, האָט ער זיך אלץ מעהר איבערצייגט, אז דאָס זענען טאקי נישט קיין ווינד-מיהלען, ווי עס האָט איהם געוואָלט איינרעדען זיין נושאַ פֿלים, נאָר טאקי אמת'ע ריעוען.

- אַנטלויפֿט נישט! - האָט ער צו זיי געשרייען, טרייסלענדיג מיט דער שפּיען - אַנטלויפֿט נישט, איהר מיאוסע נפֿשות! איהר זעהט דאָך, אז איינער אַליין געה איך אין קאַמפֿ געגען אייך... אין דעם זעלבען מאָמענט האָט אַרױס געטהון אַ קליין ווינטעל, און די פֿליענעל פֿון דער טיהל האָבען זיך אָנגעהויבען צו בעוועגען.

- אַרבייט, אַרבייט מיט אייערע אומגעלומפֿערטע הענד, וויפֿיעל איהר ווילט - האָט זיך נאָך אלץ מעהר אין מעהר צעקאַכט דער

רױטער - איך דאָב פֿאַר איך גאָר וועניג מוראָ. איין דרעה וועל
איך זיך גאָר געבען, וועט פֿין אלע אייערע אוימגעלומפערטע הענד
קױן שריד און פֿליט נישט בלייבען!

און באַלד האָט ער זיך טאקו אַ לאָז געטהון צו דער ערשטער
מיהל, וואָס איז איהם געשטאַנען אויפֿ'ן וועג, און מיט'ן גאַנצען כח
האַט ער אַוואָרף געטהון זיין שפּיעז און איהר פֿליענעל. פֿונקט
אין דער אייגענער מינוט האָט דער ווינד אַ שטאַרקען דרעה גע-
טהון דעם פֿליענעל פֿון דער מיהל, אז די שפּיעז איז אוש צע-
בראָכען געוואָרען, און אין איינעם מיט איהם האָט עס אַראָכגע-
טראָגען פֿונ'ם פֿערד איך דעם רױטער אונזערען.

דערזעהענדיג דאָס אלעס, איז סאַנטשאָ באַלד צוגעשפרונגען
אויף זיין צועל צו זיין בעל הבית, וועלכער איז געלענען, ווי אַ
מױטער פֿונ'ם קלאַפּ, וואָס ער האָט אַט ערשט געחאַפט.

- גאָט מינע! - האָט אויסגעשרייען סאַנטשאָ - צו האָב איך
איך דען נישט געוואָגט, אז דאָס וענען נישט קױן ריעוען. כֿלעבען,
אז מען בעדאַרף אַליין האָבען און קאַפּ ווינד-מיהלען, כדי מען זאָל
זיך קאַנען איינבילדען אזוינע זאַכען.

-- שווייג! - האָט שטרענג געוואָגט דאָן-קיהאַט - די פֿער-
שטעהסט לחלוטין גאָר נישט, ווייסט די גאָר, וואָס איך וועל דיר
דערזעהלען. איך בין זיכער, אז דאָס אלעס, וואָס האָט מיט אויב
אַט ערשט געטראָפֿען, איז דאָס מעהר נישט, ווי אַ שפּיעזל, וואָס
האַט אויב וויעדער אָנגעטהון דער פֿערשאַלטענער פֿרעסטאַן. ער
האַט אויסמען פֿערוואַנדעלט אלע ריעוען און מיהלען, כדי אוועק-
צורויבען דעם כבֿוד פֿון מיין זיעג. עס מאַכט אָבער נישט אויס,
זאָס פֿאַר אַ שפּיעזלעך ער זאָל נישט אָבטהון, וועל איך דאָך
סוף כל סוף זיענען.

- הלוואי, רבּונו של עולם! - האָט געוואָגט סאַנטשאָ, העל-
פֿענדיג איהם, אַרױפֿצוקריכען אויף זיין פֿערדעל, וועלכעס האָט
דערווייל אָנגעהויבען אונטערצוהינגען אויף איין פֿיסלעל.

רעדענדיג נאך אלץ וועגען דעם, וואס איז מיט זיי פאר-
געקומען אט ערשט, זענען זיי אלץ ווייטער געפאָהרען און דער
ריכטיג צום דורכגאנג פֿון לאפזע, א וואו עס פֿלעגט זיין אנרויסע
בעוועגונג פֿון מענשען. דאָן קוהאָט האָט זיך געריכט, אז דאָרטען
וועט איהם נאָט צושיקען גאָר פֿיעל ארבעט. ער האָט זיך נאָך
אלץ געקאַכט און פֿערניכערט דעם נושא-פֿרים ווינעם, אז אירם
אז בעשערט צו טהון נאָך פֿיעל העלדישע מעשים, וועלכע וועלען
פֿערשווערן זיין נאָמען, פֿון וועלכען עס וועלען נישט אויפֿהערן
צו רעדען אפֿילו די גאָר שפעטסטע דורות.

— הלוואי, רבנו של עולם! הלוואי, רבנו של עולם! — האָט
אלץ איבערגע'הור'ט סאנטשאָ — מיר ווייזט אויך אויס, אז איהר
זענט דערויף ועדר פֿעהנג, ממש, ווי געבוירען דערצו ... דאָך געפֿין
אך, אז איהר וואָלט זיך בעדארפט אביסעל בעסער אנדערער-
זעצען. עפעס ויצט איהר מיר עפֿים מיט דעם וויטעל ... איהר האָט
געמוזט אודאי קריגען א רעכטע פֿארציע פֿאלענדיג?

— גאנץ נישקשה'דיג, מיין פֿריינד, דאָך בעקלאָג איך זיך
נישט ... וואנדערנדע ריטער פֿאסט נישט צו בעקלאָגען זיך, ווען זיי
וואָלטען אפֿילו אויף שטוקלעך צערניסען ווערען.

— פֿערשטעט זיך, אז איך וואג נישט צו רעדען דס ושרים
געגען די ריטער-געוועזען, דאָך בערויער איך ועדר, וואָס זיי זענען
אזוי שטרענג. לויט מיין מיינונג, למשל, ווערט מען פֿון אנאנצען
האלבען וועהטאָג פֿטור דאמאָלס, ווען מען קרעכט זיך אויס און
מען וויינט זיך אויס אביסעל. און איך בין איך שוין מוסר מודעה-
אז ביים קלענסטען דראפ, וואָס איך וועל מיר געבען, וועל איך
טאָבען קלוי קילות, אויב גאָר די ריטער-געוועזען פֿערבאָטען נישט
צו שרייען פֿון וועהטאָג די נושא-פֿרים פֿון די וואנדערנדע ריטער.
דאָן קוהאָט האָט זיך שטארק צעלאַכט און האָט איהם גע-
זאָגט, אז וועגען דעם דאָזיגען ענין רעדט זיך פֿיל נישט און דעם

רױטער-שלחן ערוך, ער וועט קאָנען דערױבער שרױען און קרעכצען
און קוויטשען, וויפֿיעל זײַן האַרץ וועט זיך נאָר וועלען.
— דו ווילסט אָפֿער עפֿים אויבערױסען? — האָט מוסף גע-
ווען דער רױטער, דערקענענדיג אויף דער זון, אז עס מוז שױן אַנדאָי
זײַן האַלבער מאָג — אויף מיר האָסט דו נישט וואָס צו קוקען. איך
וועל נישט עסען.
דער נושא-כלים האָט זיך ניט געלאָזט בעטען נאָכאַמאָל און
האָט זיך גענומען היכף צו דער אַרבייט, ויצענדיג אויף דעם
עוועל.

אַט אזוי ווענען זײַ געפֿאָהרען אַגאַנצען טאָג בױ אָבער, די
נאַכט האָבען זײַ פֿערברעכט אין וואַלד. דאָן-קוואַט האָט די נאַנצע
נאַכט אפֿילו מיט קײן אויג נישט צוגעמאַכט. ער האָט אַלץ גע-
הלומט ווענען די גרויסע גבורות און מלחמות, וואָס שטעהען איהם
פֿאַר. דערפֿאַר אָבער איז שױן סאַנטשאָ פֿאַר איהם אויך גע-
שראָפֿען. ער איז אויף אזוי פֿיעל געווען פֿערטייעט אין שלאָף,
אז ער האָט אפֿילו נישט געפֿיהלט די שטראַהלען פֿון דער זון,
וועלכע האָבען איהם געשמוסען גלייך אין פנים אַרײַן, און האָט
נישט געהאַרט דעם קאַנצערט פֿון די וואַלד-פֿויגעלעך. מיט גרויסע
צרות איז אָנגעקומען דאָן-קוואַטען בױ ער האָט איהם אייפֿגעוועקט
פֿון שלאָף.

זײַ ווענען אַלץ געפֿאָהרען אויף דעם פֿריהערדיגען וועג, וואָס
פֿיהרט צום דורכגאַנג פֿון לאַפֿוצע. פֿאָהרענדיג האָט דאָן-קוואַט
געזאָגט צו זײַן נושא-כלים:

— הער אויס, סאַנטשאָ, וואָס איך וועל דיר זאָגען. ווען עס
וועט דיר אויסקומען אפֿילו צו זעהן, ווי איך געפֿין זיך אין אַ גרויס
געפֿאַהר, וואָסט דו דײַן שווערד קינמאַל נישט ענטפֿלעקען. וואַרום
לױט די געזעצען פֿונם רױטער-שלחן ערוך, טאַרסט דו מיט קײן
רױטער נישט אַרױנטרעטען אין קײן קאַמפֿף.

-- א פֿערנינגען, פשוט, צו הערען אזוינע ווערטער, - האָט געענטפֿערט סאנטשאָ -- איהר מוזט וויסען, אז איך בין במבע א שטיק מענשעל און האָב שרעקליך פֿינד מחלוקות'ען, דאָך בעדארף איך מוסר מורעה זיין פֿונדעסטוועגען, אז אויב אָט די קלעפּ, וועגען וועלכע איהר רערט, וועלען אָנהויבען פֿליהען אויף מיין קאָפּ, דאמאָלס וועל איך א שפּי טהון אויף אלע אייערע ריטער-געזעצען און וועל זיך צערעכענען מיט דעם שונא, ווי איך פֿערשטעה.

- רעכט, - האָט געזאָגט דאָן-קיחאָט - גאָר איך זאָג דיר נאָכאמאָל: דאמאָלס ווען איך וועל פֿיהרען די מלחמה מיט וועלכען עס איז ריטער, זאָסט דו זיך בשום ענין וואָפֿן נישט אַרזינמישען. - אָ, איהר קאָנט זיין גאנץ רודהיג בנוגע צו דעם! אייער בעפֿעהר אין דער הינזיכט וועט ווערען שטרענג אָבגעדייט.

און אין דער צייט, וואָס זיי האָבען אזוי געשמעקט צווישען זיך, האָבען זיך בעוווּזען אויפֿ'ן וועג צוויי בענדעקטיגער מאָנאטען, וועלכע זענען געפֿאָהרען אויף גרויסע מויל-עזלען. נישט ווייט פֿון זיי איז געפֿאָהרען א קארעטע, וועלכע איז געווען אַרומגערינגעלט מיט עטליכע ריטער און מיט צוויי פֿוסגעהענדע קנעכט. אין דער דאָזיגער קארעטע, ווי עס האָט זיך נאָכדעם אַרזינגעוווּזען, איז גע- יעסען א דאמע פֿון ביסקאיא, וועלכע איז געפֿאָהרען קיין סוויילע צו איהר מאן, וועלכער האָט בעדארפֿט אָבפֿאָהרען קיין איגריען, צו פֿערנעהמען דאָרטען עפֿים גאָר א וויכטיגען פֿאסטען.

גאָר אייער אינווער העלר האָט בעוווּזען צו בעטראכטען ווי געהערניג די מאָנאטען, וועלכע האָבען, איינגעטליך, קיין שום שייכות נישט געהאט צו דער קארעטע, האָט ער שוין אַגעשרי געטהון צום נושא-בלים:

- פֿרינד מינער, אויב איך האָב קיין טעות נישט, גרייט זיך פֿאַר אונז א צופֿאל, א שענערען פֿון וועלכען עס איז זיך גאָר שווער פֿאַרצושטלען. אָט די דאָזיגע שוואַרצע שאַטענס, וועלכע זיען אויף די דראַמערען, זענען אויף געוויסן בשוף-מאכערס.

וועלכע האָבען אוועקגע'גז'ט וועלכע עס איז פּרינציפּסין, און האָ-
בען זי אוועקגע'פּיהרט אין גאָט וויכט וואוהין אין דער דאָזיגער
קארעטע, וואָס פּאָרט היינטער זי... סאַנטשאַ, איך מוז זי אָפּ-
שטלען!

— זעהט נאָר, איהר פּערנעהמט זיך שוין, דאָלט זיך, וויי-
דער עפּים מיט אַמין נעכטיגער מלחמה — האָט געענטפּערט סאַנטשאַ,
קוקט זיך גוט צו, וועט איהר זעהן, אז די דאָזיגע שוואַרצע
שאַמענס זענען — פּראָסטע מאַנאַלען, און אין דער קארעטע מוזען
אויף געוויס פּאָהרען גאָר געוועהנליכע ריזענדער. למען השם זיט
זהיר וזהיר. בעטראַכט גוט, וואָס איהר ווילט טהוין, און לאָזט זיך
נישט אַרײַן און קוין שום סקאַנדאַליעזע געשליכטען.

— סאַנטשאַ, איך זאָג דיר נאָכאַמאָל, אז די הויכסט גאָר
נישט אָן צו וויסען בנאָגע צו די ריטערליכע צופאַלען. די וועסט זיך
באַלד איבערצייגען אין דעם.

ארויסזאָגענדיג די דאָזיגע ווערטער, איז דאָן-קוואַט באַלד
ארויסגעשפרונגען אויף דעם מיט וועג, און צוואַרטענדיג ביז די
מאָנאַלען האָבען זיך דערנאָהענט צו איהם אויף אזוי פּיעל, אז זיי
זאָלען איהם קאָנען הערען, האָט ער באַלד אויסגעשרייען אין דער
הויך.

— איהר פּינסטערע שדים און רוחות! באַלד זאָלט איהר בע-
פּרייען די פּרינציפּסין, וואָס איהר פּיהרט געפאַנגען אין דער
קארעטע. אייב נישט, ווערט איהר באַלד געטוירט פּון מיינע
הענד.

די מאָנאַלען האָבען זיך אָבערשטעלט. איבערשרעקענדיג זיך
פאַר דעם אויסזעהן און פאַר די ווערטער פּינים העלד, האָבען זיי
הנעה'דיג געענטפּערט:

— איהר האָט אַ טעות, גנעדיגער ריטער, מיר האָבען קוין
שום שייכות נישט מיט קיינע שדים און רוחות. מיר זענען איינ-
פאַע מאָנאַלען פּינים אָרדען פּינים הייליגען בענעדיקטוס. מיר

האָבען אויך קיין שום אהנונג נישט וועגען דער קארעטע, וואָס פֿאַהרט הינטער אונז.

נאטורליך, אז אונזער העלד האָט זיך נישט געלאָזט פֿיהרען אין באַד אַרײַן, און האָט זיך אַ וואָרף געטהון מיט זײַן שפּײַעל אויף אײַנעם פֿון די מאַנאַכען. ער וואָלט אײַהם אודאי געזען גע'הרג'ט. עס איז אָבער אַ הצלחה געווען, וואָס יענער האָט זײַן אָנגעשטײַ-סען, אז מען בעדערף אַרעבשפּרונגען פֿון עזעל, און אַ דאנק דעם און ער ניצט געוואָרען. דער צווייטער מאַנאך האָט אַ טרײַב געטהון זײַן מײַל-עזעל, ווי ווייט ער האָט נאָר געקאָנט, און האָט אײַבער-געלאָזט זײַן חבר אויף נאָט'ס בעראַט.

ווי סאנטשאָ האָט נאָר בעמערקט דעם נצחון פֿון זײַן בעל-בית, איז ער באַרד צוגעלאָפּען צום מאַנאך, וועלכער איז געלעגען אויף דער ערד, און האָט אײַהם אָנגעהויבען אַרומוועלן און די קעשענס. דערווייל האָבען דאָס דערוועהן צוויי פֿון די קנעכט, וואָס האָבען פֿענלײַט די קארעטע. זײַ וועגען צוגעגאנגען צו סאנטשאָ און האָבען אײַהם אָנגעהויבען נאנגן גוט פֿרעכען די בײַנער.

און און דער אײַגענער צײַט, וואָס סאנטשאָ איז דאָס גע-וואָרען אזוי גע'נהרג'ט, איז אונזער רײַטער צוגעלאָפּען צו דער דאמע און האָט געהאַלטען אַ דרשה בײַ די טירלעך פֿון אײַהר קארעטע בוח הלשון:

— שענע פֿרײַצעסן! — האָט ער געזאָגט — אײַהר זענט פֿרײַ, און קאָנט טהון מיט זיך, וואָס אײַהר ווילט. פֿרי אײַהר זאָלט ווײַסען, וועמען אײַהר בעדערפֿט דאנקען פֿאַר אײַער לעבען, וועל איך מיר ערלײַבען אָנצורופּען מײַן נאָמען. איך בין דער וואַנדערנדער רײַטער דאָן-קײַהאָט דע לאַ מאַנטשאָ, דער אײַבערגעגעבענער קנעכט פֿון דורציניעא דער טאבאָאָ, איך וואָלט זעהר וועלען, אײַהר זאָלט אַרײַבערפֿאַהרען מיט מיר און טאבאָאָ, צו בעזוכען מײַן דאמע און דערזעהלען אײַהר וועגען דעם אלעם, וואָס איך האָב פֿאַר אײַך געטהון.

אינגער פון די רייטער, וועלכע האָבען בעגלייט די דאמע,
אין צוגעשפרונגען צו דאן-קוואַט און האָט איהם געדאַנקט פֿאַר זיין
העפֿליך בעגענהן זיך מיט זיין דאמע מיט די דאָזיגע וועטער:
— זייט מוהל און געהט אייך צו אלדע שוואַרצע יאָהר, אויב
נישט, שוועהר איך ביים בורא עולם, אז איך וועל אייך אוועק-
לעגען אויפֿ'ן אָרט.

דאָס זענען געווען קלאַרע און שאַרפע דבורים, אזוי אז
אונזער העלד האָט זיי זעהר גוט פֿערשטאַנען, ער איז דעריבער
נישט קיין קליין ביסעל אין דער הקפדה אַרײַן.
— ווען די וואַלסט זיין אַרײַטער, וואַלסט די שוין געוואוסט,
ווי אזוי צו דערען מיט מיר אויף אזא שפראך. שאַדע, וואָס איך
קאָן זיך מיט דיר נישט שלאָגען.

— דערפֿאַר קאָן איך זיך מיט דיר יאָ שלאָגען — האָט גע-
ענטפֿערט דער רייטער — און האָט זיך אַלאָ געטהון צו אונזער
העלד. דאן האָט זיך אַ שרעקליכער קאמפֿ אָנגעהויבען צווישען
זיי, דער אָנהויב פֿון וועלכען איז געווען זעהר טרויעריג פֿאַר אונ-
זער העלד. ער האָט באַלד געפֿטר'ט אַ גאַנצען אייער און איז גאָר
קוגציג אַראָבגעשלידערט געוואָרען פֿון פֿערד אויף דער ערד. באַלד
איז ער אָבער געקומען צו זיך און האָט אָנגעהויבען מתפלל צו זיין
צו זיין דולציגע דעל טאַבאָאָ.

— אַ, די בעהערשערין פֿון האַרץ! — האָט אויסגעשרייען אונ-
זער העלד — די שענהייט פֿון אלע שענהייטען, העלף אויס דיין אי-
בערגעגעבענעם קנעכט, וועלכער געפֿינט זיך יעצט אין אזא גע-
פֿעהרליכען צושטאַנד גאָר דערפֿאַר, וואָס ער וויל דיר צופֿרעדען
שטעלען!

גאָר דער דאָזיגער הפֿלה האָט אונזער העלד דערפֿיהלט, אז
עס האָט אין איהם אַרײַנגעפֿליעסט אַ גאַנצער קוואַל פֿון פֿרישע
כחות. ער האָט זיך אַוואָרף געטהון מיט זיין שווערד אויף דעם
שנא. דער קלאַפֿ פֿון דער שווערד איז געווען אַ שרעקליכער. דער

רײַטער איז פֿערנאָסען געוואָרען מיט בלוט און איז אַראָבגעפֿאַרען
פֿון זײַן פֿערד אויף דער ערד .

דאָן איז דאָן-קיחאָט באַלד צוגעלאָפֿען צום בוסקאיער, צו-
געלעגנט די שאַרפֿע זײַט פֿון זײַן שווערד צום האַלד פֿונ'ם שײַנא,
פֿאַדערענדיג פֿון איהם, אַז ער זאָל זיך אונטערנעבען. אַנישט -
וועט ער איהם אַוועקטויטען. דער בוסקאיער האָט פֿאַר גרויס שרעק
כמעט ווי אַלע חושׁים אָנגעוואָהרען און האָט קיין אַינן וואָרט אַפֿילו
נישט געקענט אַרויסרעדען. אונזער העלד וואָלט אויף אַזאַ אַפֿן
אוראי געווען איהם דעם קאַפּ אַראָבגענומען. צום גליק איז צו-
געלאָפֿען צו דאָן-קיחאָט די דאַמע, וועלכע האָט אַלעס צוגעזעהען
פֿון איהר קאַרעטע, און האָט זיך געבעטען רחמנות פֿון איהם, ער
זאָל שענקען דאָס לעבען איהר בעדוענער.

- גוט, שענע דאַמע, - האָט געענטפֿערט דאָן-קיחאָט - איך
וועל איהם שענקען דאָס לעבען נאָר מיט דעם תנאי, ער זאָל
מיר געבען זײַן הײַלונג וואָרט, פֿאַהרען קיין טאַלאַזאַ, פֿאַרשטעלען
זיך פֿאַר מיין דולצינעא און איבערנעבען זיך אונגאַנצען אין איהר
רשות.

די דאַמע האָט איהם צוגעזאָגט, אַז אַלעס וועט מקיים ווערען,
האַטש, נאַטורליך, זי האָט נישט אָנגעהויבען צו וויסען אַפֿילו
ווענען וואָס דאָן-קיחאָט רעדט עס צו איהר .

אַכטעס קאַפיטעל

וועגען דעם אונטערעסאַנמען געשפּרעך, וואָס
דאָן-קיחאָט האָט געפֿיהרט מיט זײַן נושא-
כלים סאַנטישאַ פּאַנטישאַ .

אַז די מלחמה איז שוין געווען געענדיגט און דאָן-קיחאָט
האַט זיך שוין צוריק מלין געווען אַרויפֿזעצן זיך אויף זײַן פֿערדעל .

איז סאנטשאָ געפאלען פאר איהם אויף די קניע און האָט איהם גע-
בעטען מיט טרעהרען אין די אויגען:

— טהוט מיר די טובה, גנעדונגער הערר, און גייעט מיר
שוין איבער דאָס אינגעל, וואָס איהר האָט געוואונען אַט ערשט
אין דעם שרעקליכען קאמפף. ווי גרויס ער זאָל נישט זיין, פֿיהל
איך זיך בכח צו רעגירען מיט איהם נישט ערגער, ווי דער בע-
כטער נובערנאטאר.

— פֿריינד מיניער — האָט איהם געענטפערט דאָן-קוואַט — אַט
דער קאמפף, וועלכען מיר האָבען אַט ערשט איבערגעלעבט, איז
דאָס נישט פֿון אַט יענע קאמפפֿען, אין וועלכע מען געווינט אינו-
לען מיט מלכות. דאָס איז געווען איינע פֿון די פֿיעלע גאָר גע-
וועהרליכע בעגענישען, וועלכע טרעפֿען זיך נאָנין אַפֿט אויף די גרויסע
וועגען. דאָך ווער בי זיך נישט געפאלען, מיין טייערער פֿריינד,
פֿיעל, פֿיעל מעגליכקייטען וועל איך נאָך האָבען צו שענקען דיר
נישט נאָר אַ אינגעל, נאָר עטוואָס נאָך פֿיעל בעסערס.

סאנטשאָ האָט זעהר בעדאנקט זיין בעל-הבית, און זיי האָבען
וועדער געלאָזט זיך און וועגן. פֿאָהרענדיג האָבען זיי ציווישען זיך
געפֿיהרט דעם פֿאָלגענדען געשפרעך:

— ערלויבט מיר — האָט אָנגעדויערען דעם געשפרעך סאנטשאָ —
ארויסצוואַנגען פֿאַר איך מיין מינונג, אז עס וואָלט פֿאַר אונז אַסך
גלייכער געווען, מיר זאָלען זיך אייסבעהאלטען ערגיז, וואָרום דער
שונא איינער — קוים, קוים ווי עס האַלט זיך און איהם די נשמה איין.
איך האָב מורא, אז עס זאָל נישט אָנקומען צו דער פֿאַרזיצי, דאָן
וועלען מיר אַ פֿינסטערען סוף האָבען.

— דו רעדסט נאָר וישקייטען, סאנטשאָ — האָט איהם געענט-
פֿערט דאָן-קוואַט — צו האָט מען עס געהאַרט, צו האָט מען
עס געזעהן, אז מען זאָל ווען עס איז מיטפֿען אַ וואַנדערנדיגן
ריטער, אפילו ווען ער זאָל גאנצע מתנות מיט מענטשען אויס-
דרוגען.

— אמת, אפילו, קיין מענשען האט איהר נאך נישט גע-
הרגעט. געשלאגען זיך האט איהר אָבער יא. דאָס וועט איהר
נישט קאָנען אַבלויקענען. אָט וואָס מיר בעאזנרוהונט.

— בערוהיג זיך, מיין פריינד — האָט איהם געטרייטט דאָן-
קוחאָט — איך וועל דיר ארויסראטעווען נישט נאָר פֿון די הענד פֿון
דער פּאָליציי, נאָר אפילו פֿון די הענד פֿון גאנצע מחנות פּרשהים
וואָרט איך דיר קאָנען ארויסראטעווען ... יעצט זאָג מיר, מיין
פריינד, צו אַזוי פּארהאן אויף דער וועלט נאָך אזא העלדזשער
ריטער, ווי איך בין? צו האָסט דו ווען עס געוועהן, געהאַרט
אָדער געלויבעט אפילו ווענען אזוינעם?

— אמת רעדענדיג, האָב איך, טאקי, נישט געוועהן אין נישט
געהאַרט. פֿון ליינען אַזוי דאָך איראזי אָבנערערט. פּשוט, דער-
פּאר, וואָס בטבע בין איך א מענש, וואָס ליינעט נישט, וואָס
קאָן נישט, הייסט עס, ליינען — האָט סאנטשאָ געענטפּערט — אין
איך קאָן שוועהרען, אַז אין מיין גאנץ לעבען איז מיר נאָך נישט
אויסגעקומען צו דענען אזא העלדזשען בעל-הבית, ווי איהר זענט.
זאָל נאָר גאָט געבען, אַז אייער העלדזשקייט זאָל אייך נישט פּער-
פּיהרען אויף אזוינע ערטער, וואו עס פּאסט אייך לחלוטין נישט
צו זיין ... אָבער זעהט נאָר, ווי עס רינט אייך בלוט פֿונ'ם אייער.
ערלויבט מיר אייך איהם ארומצובינדען.

— דאָס אלעס וואָלט נאָר נישט נייטיג זיין — האָט געזאָגט
דאָן-קוחאָט — ווען איך זאָל נישט געווען פּערגעסען צוגריימען אַ
פּלעשעלי באַזאָם, איין טראָפען פֿון וועלכען איז שוין גענוג צו
הילען וואָס פּאַר וואונד עס וואָלט נישט זיין.

— וואָס איז דאָס אזוינס פּאַר אַ באַזאָם? — האָט אַ פּרעג גע-
טהון סאנטשאָ.

— אַ סברא, אַז דו האָסט נאָר קיינמאָל נישט געהאַרט
זענען דעם דאָזיגען מערקווירדיגען באַזאָם. דער, וואָס האָט ביי
זיך דעם דאָזיגען באַזאָם, קאָן זיך אויסלאַכען נישט נאָר פֿון די

שרעקליכסטע וואונדערן, נאָר אויך פֿונ'ס מױט אפֿילו ... איך האָב
 בײַ זיך דעם רעצעפט פֿון דעם דאָזיגען וואונדערליכען באַלזאָם.
 אָט מאַך איך אַ ביסעל און גייעב עס דיר, און דו, ווען דו וועסט
 מיר אפֿילו זעהן לייענען צעהאקט אויף צווייטן - דאָס טרעפט
 זעהר אָפֿט מיט וואונדערנדע ריטער - זאָלסט דו זיך נישט געהמען
 שטארק צום האַרצען דערפֿון. זאָלסט נאָר וואָס גיכער זעהן צו-
 גיפֿלענען בידע העלפט פֿון מיין גוף, איידער דאָס בלוט וועט
 נאָך ווערען אָבעקוהרט ... זאָלסט אָבער גוט אַכטונג געבען, זאָלסט
 דאָרטען קומן צרות נישט אָנמאַכען. דעם קאַפּ זאָלסט דו צושטעלען
 צום גוף אזוי, אז דאָס פֿנים זאָל זיין פֿון פֿאַרענט, נישט פֿון
 הינטען. נאָכדעם, זאָלסט דו אַ שפּרונץ טהון אויף מיר מיט דיין
 באַלזאָם, וועסט דו זעהן, ווי איך וועל אויפשטעהן אַ גאַנצער,
 אַ געזונדער און אַ פֿרישער.

אוי, גאָט מייער, האָט אַ געשריג געטהון סאַנטשאַ - אויב
 די געשיכטע איז ווירקליך אזוי, ווי איהר דערצעהלט, וואָלט איך
 מיר אָבזאָגען פֿון די אלע מלוכות און אינזלען, און וואָלט איך
 בעסער בעטען, איהר זאָלט מיר געבען פֿאַר מיין בעדיענען איך
 דעם רעצעפט פֿון דעם דאָזיגען וואונדערליכען באַלזאָם. איך גלויב,
 אז האָבענדיג אזא טייער ארטיקעל אין די הענד, וועל איך מאַכען
 גאָר געהויבענע געשעפטען.

גערולד, מיין פֿריינד - האָט געזאָגט דאָן קוואַט - יעצט
 פֿערבינד מיר, ווירקליך, מיין אויער, עפֿים הויבט ער מיר אָן,
 דאַכט זיך, טאָק זעהר ערנסט וועה טהון. פֿערבינד מיר דעם אויער
 און לאָמיר זיך ווידער גרייטען צו נייע נצחונות.

- הלואי, רבונז של עולם, זאָל טאָק זיין אזוי, ווי
 איהר זאָגט, און עס זאָל זיך אינו וואָס גיכער פֿאַרשטעלען די
 סגעליכקייט צו ערקעמפֿען דאָס אינוועל ... איך האָב נאָר מורא,
 אז פֿאַר גרויס שמחה זאָל איך נישט שטאַרבֿען אין דעם מאָמענט,
 וואָס איך וועל עס בעקומען.

— איך חור דורך איבער נאָכאמאל, סאנטשאָ, בעאנרוהניג
 דיר נישט וועגען אינוועל ... עם וועט אלעס זיין אין אַרדנונג... דער-
 וויל אָבער, סאנטשאָ, ווייסט דו וואָס איך וועל דיר גאָר זאָגען?
 איך הויב אָן פֿוהלען, דאָרט זיך, אַגאנץ נישקשה/דריגען הונגער.
 האפּ נאָר אַ קוק, אפשר געפֿינט זיך ביי דיר עפֿים אויף איבער-
 צוביטען. אויב יאָ, גיב אַ הער, וועלען מיר אַ ביים טהון.

— ביי מיר געפֿינט זיך צובעלע, אַ שמוקעל קען און עטליכע
 שטיקלעך ברויט, — האָט געזאָגט סאנטשאָ — אלץ אויזע מאַלס,
 וועלכע קאָנען אויף געוויס נישט צופֿריערען שטעלען אזא בערוהם-
 טען ריטער, ווי איהר זענט.

— קאָנסט מיר גאָר וועניג, ווייזט אים, סאנטשאָ, אויב דו
 רעכענסט אזוי! פֿערנעם נישט, אַ דאָס גרויסקייט פֿון די וואַ-
 דערנדיע ריטער בעשטעהט אויך אין דעם, אַז זיי זאלען קאָנען גאנצע
 חדשים נישט עסען, און ערשט נאָכדעם זיך אויך בענוגען מיט
 וואָס עס קומט זיי גאָר אין האַנד אַרײַן. שאַדע, וואָס דו האָסט די
 ריטער-בילדער נישט געלעבט, אָט פֿאַר וואָס איך בין מוכן ומזומן
 בענוגען זיך מיט ציבעל? אין מיט קען און ברויט. ביטע, זאָלסט
 זיך גאָר צום האַרצען נישט געהמען, וואָס דו האָסט קיין בעסערע
 זאָלען נישט.

אינווערע העלרען האָבען זיך אָבגעשטעלט. פֿרוהער איז
 אַראָבגעקראַכען דאָן-קוואַט פֿון זיין פֿערדעל, נאָכדעם האָט זיך אויך
 סאנטשאָ אָבגעזעגענט אויף אַוויילע מיט דעם רוקען פֿון זיין עוועל,
 וועלכען ער האָט אוועקגעשוּקט אינאיינעם מיט דאָסונאַנטען, זיי
 זאלען זיך פֿאַשען אין גראָז, נאָכדעם האָט ער זיך געזעצט געבען
 די פֿוס פֿון זיין ריטער, וועלכער איז געלענען גאָר מעשה בעל-
 הבית צעלעגט אונטער אַ בוים, און האָט אָנגעהויבען אַרויסצובע-
 קומען די שפּיז פֿון זיין מאַרבע.

נאָכדעם, וואָס זיי האָבען אַ ביסעל אינגעשטילט זייער הונ-
 גער אין האָבען זיך אויך אַ ביסעל אויסגערוהט, זענען זיי נאָכאמאל

אויף אויף זייערע פֿיערפֿיסניגע מיטגעהער און געפֿאָהרען ווייטער , האָפֿענדיג , אז זיי וועלען נאָך געפֿינען ביז נאכט אַ אָרט , וואו זיי וועלען קאָנען דאָרטען איבערנעכטיגען . אַ חוץ אָבער פֿאַסטובֿער געצעלטען האָבען זיי קיין זאך נישט געפֿונען , אונזערע העלדען האָבען בעשלאָסען דאָרטען איבערצונעכטיגען , וואָרום עס איז שוין אָנגעקומען די נאכט .

סאנטשאַ האָט אפֿילו געהאַט גרויסע צרות , וואָס עס איז נישט מקוים געוואָרען זיין האָפֿנונג : אויסצורוהען זייע ביינער היינטיגע נאכט , שלאָפֿענדיג ערניץ אין אַ שטוב . דערפֿאַר איז דאָן קיחאָט זעהר געווען צופֿריעדען , וואָס ער האָט געהאַט יעצט אַ מעגליכקייט צו שלאָפֿען אונטער דעם בלאָהען הימעל , וועלכער איז געוועט מיט ליכטיגענדע שטערען . ער איז געווען זיכער , אז דעם דאָזיגען צוזאַר האָט איהם גאָט צוגעשיקט , פֿדי נאָך אַ איבעריג מאָל צו איבערצייגען איהם , אז ער איז געבוירען געוואָרען צו זיין אַ וואַנדערנדיגער רייטער .

ניינצעם קאַפיטעל .

אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט , ווי אזוי דאָן-קיחאָט האָט פֿערפֿיהרט קענט-שאַפט מיט די פֿאַסטובֿער .

דאָן-קיחאָט אין סאנטשאַ זענען אייפֿנגענומען געוואָרען פֿון די פֿאַסטובֿער זעהר פֿריינדליך . צובינדענדיג צו די בייטער ראָסי-נאנטען אין דאָס עוועל , האָט זיך דער נישט-בלים אונזערער גיף לאָזט צום קאַסטיאָר , אויף וועלכען עס איז געהאנגען אַקעסעל , וועלכער האָט אַרויסגעגעבען פֿון זיך אַ געשמאַקען ריח פֿון ציעגען-פֿלייש . סאנטשאַ האָט דוקא שוין געוואָלט אַ פֿרום טהון , צו דאָס פֿלייש האָט זיך שוין גענוג איינגעקאַכט דערזיף , אז עס זאָל שוין

קאָנען איבערגעטראָגען ווערען פֿונ'ם קעסעל אין מאָגען אַרײַן. נאָר
 איינער פֿין די פּאַסטוכער האָט איהם מקדים געווען און האָט אַרויס-
 גענומען דאָס פֿלויש פֿונ'ם קעסעל און האָט עס צעמילט צווישען די
 פּאַסטוכער. ער האָט אויך זייערע אונגעריכטע געסט נישט פֿערמילט.
 דאָן-קיהאַט האָבען זיי מכבד געווען מיט זיצען אויבענאָן, אויף
 וואָס ער האָט נאָטירליך באַלד איינגעשטומט. סאַנטשאַ האָט זיך
 נישט געוואָלט זעצן, ער איז געבליבען שטעהן געבען זיין בעל-
 הבית, פֿרי ער זאָל איהם משמש זיין, דאָן האָט זיך צו איהם גע-
 ווענדעט דאָן-קיהאַט.

- פֿריינד מינער, פֿרי דו זאָלסט זיך איבערצייגען, ווי ווייט
 פּראָסט איך בין ביי זיך, פֿרי דו זאָלסט זעהן, מיט וואָס פֿאַר אַ
 ליעבשאַפֿט און טריישאַפֿט די וואַנדערנדע ריטער בעציהען זיך
 צו זייערע נושאי-כלים, לעג איך דיר פֿאַר פֿאַר אָט די אלע גוטע
 און וואַילע מענשען אין די אויגען, דו זאָלסט זיך זעצן אָט דאָ
 אַ געבען מיר.

- איך דאַנק אייך זעהר, גנעדײַגער הערר! - האָט געענט-
 פֿערט סאַנטשאַ - איך געהם מיר אָבער די דרייסקייט אייך אויפֿ-
 מערקואַם צו מאַכען, אז איך האָב בעסער ליעב צו עסען אָט אזוי
 אַ, שטעהענדיג אין אַ זייט, איידער צו עסען ביים טיש, ווען אַפֿילו
 עס וואָלט מיר אויסגעקומען צו זיצען נאָו ביי נאָו מיט דעם קלײַנער
 אלײַן. האָט קיין פֿעראַיבעל נישט דערנבער, אויב איך וועל אױס-
 נוצען דעם פֿכוד, וואָס איהר ווילט מיר אַרויסווייזען אויף עפֿים
 אַנדערש, וואָס וועט מיר מעהר לײַגען.

דאָן-קיהאַט האָט זיך אָבער געוואָלט איינמאַל פֿאַר אלע מאָל
 אַרויסווייזען זיין לײַטשקייט פֿאַר די פּאַסטוכער. ער האָט דערנבער
 מיט נוואַלד אַנדערגעזעצט געבען זיך זיין נושא-כלים.

די פּאַסטוכער, פֿאַר וועלכע דער דאָזיגער ופּוח איז לחלוטין
 געווען עפֿים אַטון טערקישע עכרי, האָבען געקוקט מיט פֿער-

וואונדערונג אויף זייערע משינה/דיגע געסט, לענגענדיג דערביי נאנצע שטיקער פלייש אין מויל אריין. נאך דעם פלייש האָבען די פאס-טובער פֿערבוסען מיט זשאָלודים. דאן-קיהאט האָט איהפֿאנגעסען אַקליין שטיקעל פלייש און פֿערטרוגען מיט פראָסטען וואַסער. נאָכדעם האָט ער גענומען אין האַנד עטליכע זשאָלודים און האָט זיך צע'דרשה'ט בזה הלשון:

— גלוקליכג צייטען, גלוקליכע יאהרען זענען געווען אָט יענע יאהרען, וועלכע אינוערע עלטערען האָבען גערופֿען „די נאָרדענע קופֿה“. זי האָבען זי אזוי גערופֿען נישט דערפֿאר, וואָס מען האָט אין יענע יאהרען גרינג, אָהן מיר געוואַמעלט גאָר, וואָס אין געוואָרען דער חשובֿסטער געגענשאַטאנד אין אונזער צייט — גוי! נאָר דערפֿאר, וואָס אין יענער גלוקליכער צייט האָבען נאָך די שרעקליכע ווערטער מײַנס און דיײַנס נישט עקוואַטירט, אלעס איז דאמאָלס געווען פֿאַר אלעמען. אויף צו געבען דעם גוף דאָס נויטיגע, וואָס ער בעדארף האָבען, ער זאָל קאָנען עקוואַטירען, האָט דער מענטש בעדארפט נאָר אויסשטרעקען זיין האַנד צו די צוויינען פֿון די דעמבען-בײַמער. ער האָט פֿון זיי אַראָבגערויסען די טייערע פֿרוט, וועלכע האָבען געהערט אלע גלייך. די לויטערע קוואַלען און די שנעל-פֿליעסענדע טייען האָבען יעדען אָנגעבאָטען זייער ריינע און בעפֿרושענדע וואַסער. אין די לעכער פֿון די בײַמער, אין די שפּאַלמען פֿון די פֿעלזען-שטיינער האָבען אינגעאַרענט זייערע וואַיניגען די פֿלייסטיגע ביהנען און האָבען יעדען פֿערבינגעהענדען פֿאַרגעלעגט די פֿראָדוקטען פֿון זייער אַרבייט און קונסט. די גרויסע, מיט דיקער קאָרע בעדעקטע בײַמער, האָבען אלץ פֿון זיך אַראָב-געוואָרפען זייער ברייטע און דיקע קאָרע, כדי די עלטערען אינוערע זאָלען האָבען מיט וואָס צו דעקען זייערע היילעך, דאמאָלס האָט אומעטום געהערשט שלום און פֿריינדשאַפט און ליעבשאַפט. דער שווערער אַקער פֿונ'ם בײַער האָט נאָך נישט געשניטען דאמאָלס דאָס האַרץ פֿון אונזער מוטער-ערד, די פֿרוכטבאַרקייט פֿון וועלכע

האָט אזוי אויך צופרייערען געשטעלט אלע נויטיגע בעדערפֿנישען פֿון איהרע קינדער. די יונגע מעדלעך זענען ארומגעגאנגען דאס מאַלס אומעטום פֿריי, זיי האָבען קיין מורא נישט געהאט פֿאר קיין שום גראַבע בעלֿדיגונגען, ווי יעצט, ווען ווער פֿון זיי האָט זיך יאָ געלאָזט בערויבען איהר מעדעל-שאַפֿט, האָט זי עס געטהון מיט איהר אינגענעם ווילען. נאָכדעם אָבער איז דאָס געוואָרען גאנץ אנדערש. קיין פֿרוי איז נישט געווען זיכער, אז זי זאָל נישט פֿאלען אלס קרבן פֿון דער אַלגעמיינער פֿערדאָרבענקייט, וואָס הערשט אומעטום, ווי פֿאַרוכטיג זי זאָל נישט זיין. אין דעריבער, ווען עס איז שוין גאָר אונגעגלייך געוואָרען אויסצוהאַלטען פֿון דער אויסגע-לאַסענקייט, האָבען זיך בעוויזען די בעריהמטע וואַנדערנדע ריטער, וועלכע האָבען זיך געוואָרפֿען אין קאמפֿ מיט דעם שרעקליכען שרעכטם, וועלכע האָבען געשוואַהרען צו בעשיצען דאָס גוטעס ביי פֿעצטען אַטעם... פֿריינד מינע, איך אליין געהער אויך צום דאָזיגען בעריהמטען אָרדען, איהר האָט אזוי פֿריינדליך צוגענומען דעם ריטער מיט זיין נושא-פֿרים: איך דאנק אייך דערפֿאר פֿון טועפֿען האַרצען, גוטע אין טייערע מענשען!

אויף דער דאָזיגער דרשה האָט איינער פֿון די פּאָטנטיפֿערט:

— הערר וואַנדערנדער ריטער! מיר זענען זעהר צופֿרייערען, וואָס מיר האָבען זוכה געווען צו אזא גרויסען פֿבוד, צו זעהען אייך ביי זיך, און אויף איבערצוצייגען אייך אין דעם, וואָלטען מיר וועלען אייך מיט עפֿים מהנה זיין. אָט באלד וועט קומען איינער פֿון אונזערע חברים, וועלכער זינגט גאנץ שען, מיר וועלען איהם בעטען, ער זאָל ארויסווייזען זיין טאלענט אויך פֿאר אייך. ער איז נאָך גאָר אַ יונגער בחור, אַ יודע ספֿר, זעהר אַ קלויגער. אַחוץ אָט די אַלע מעלות איז ער נאָך אייך פֿערלעבעט, דעריבער קומט נאָך ארויס זיין זינגען גאָר פֿיעל בעסער. ער שפּיעלט זעהר שען אויך אויף אַ גיטארע.

אין איידער ער האָט נאָך געענדיגט, האָבען זיך דערהאַרַכט פֿון דער נאָהענט קילות פֿון אַ גיטאַרע, און פֿון צווישען די פֿינגער סטערע בוימער איז אָנגעקומען אַ יונגער מאַן פֿון אַיאָהר צווייאָונג צוואַנציג. די פֿאַסטוכער האָבען איהם פֿאַרגעלעגט צו עסען אָבענד ברויט. ער האָט אבער געענטפֿערט, אַז ער האָט שוין געגעסען. דאַן האָבען איהם זיינע חברים געבעטען, ער זאָל זיי זינגען עפֿים. — זאָל — האָט געזאָגט איינער פֿון זיי — אונזער גאַסט ווילען, אַז אײַך און אונזער פֿערוואַרפֿען וועלעל געפֿינגען זיך טאַלעמען. מיר האָבען איהם שוין דערצעהלט וועגען דינע פֿעהינגקייטען. — זעה, מיר זאָלען קיין לינגער נישט בלייבען, זינג אונז דיין בעלעבעסטען ראַמאַנס, וואָס דיין פֿעטער האָט פֿערפֿאַסט צו איהם די מוזיק. איך בין זיכער, אַז דאַס לייער וועט שטאַרק אויסנעהמען ביי אונזער ערעלען ריטער, וועלכער האָט נישט אויסגעמירט אונזער געזעלשאַפט.

— מיט דעם גרעסטען פֿערגניגען — האָט געענטפֿערט דער יונגערמאַן. ער האָט זיך באלד אַ ניעדערגעזעצט אונטער אַ בױם, צערעכט געמאַכט זיין גיטאַרע און מיט זעהר אַ אָנגענעהם קול האָט ער אָנגעהויבען זינגען דעם פֿאַלגענדען ראַמאַנס:
 „אַלאַלאַ, דאָך גלױב איך, אַז דו לייעכסט מיר, האַטש דו זאָנסט מיר וועגען דעם נישט, דאָך לעבט אין מיר כּסדר דער גע-
 דאַנק, אַז דו ביסט מיניע.“

„און וואָס מעהר דו האַלסט זיך פֿערשלאָסען און ווייט פֿון מיר, גלױב, אַליץ מעהר זיכער ווערען מיניע האָפֿנונגען, אַליץ זיסער מיין טרוימען.“

„אַפֿילו אין דיין שווינגען, נאָך מעהר — אַפֿילו אין דיין פֿער-
 אַכטונג, וואָס דו בעמיהסט זיך מיר אַפֿט מאַל אַרויסצוויווען, גע-
 פֿון איך אַ ליכטיגען שטראַהל, וועלכער פֿלאַנצט אײַן אַווי פֿייעל פֿרעהליכע האָפֿנונגען אין מיין האַרץ.“

„אַט פֿאַר וואָס איך האַפֿ אַווי גערען אײַך דיין פֿונם אַ דיין

שמייכלען, אן דיין בען ווערען. אין בודע הער איך: „איך לועב דיר“.

„און אויב עס איז אמת, אז מיט לועבע אין צארטקייט קאן מען וויכער מאכען די מעגשליכע הערצער, דאן האף איך, אז איך וועל אויך דיין הארץ ווייך מאכען.

„אללאף, גלויב, אז איך האב דיר לועב און שום שלעכטע, זייטנע מחשבות, און איך שוועהר דיר, אז איך שטרעב נישט צו קיינע נידעריגע ציעלען“.

דאן קומט דאס איהם געבעטען, ער זאל איהם זינגען נאך עטוואס, פֿערויכערענדיג, אז ער האט נאך אויף זיין לעבען נישט געהאָרט אזא שניע שטימע. סאנטשאָ אָבער האט גאנץ ענערניש פראָטעסטירט געגען אַט דעם פֿאַרשלאַג, דערווייניגער, אז עס איז שוין צייט צו טראַכטען וועגען אַברוהען זיך און אז עס איז קוין זינד נישט, צו צווינגען די פאסטוכער, זיי זאלען פֿערברענגען און זינגען אַנאנצע נאכט, נאָכדעם, וואָס זיי האָבען זיך אויף אָנגע־האַרעוועט אַנאנצען מאָג.

— אָ, אָ, איך פֿערשטעה, — האָט זיך אָנגערופֿען אַן-קוואַט, — אז דיין אָנגע־שפּור־טער קאַפּ נייטיגט זיך בעסער אין שלאָפֿען, איז דער אין מוזיק און אין זינגען. נו גוט, געה לעג זיך, וואו די ווילסט, פֿאר מיר אָבער פאסט אסך שענער, איך זאל וואך זיין אַנאנצע נאכט, אידער איך זאל זיך לעגען שלאָפֿען. בינד מיר נאָר איבער דעם אויער, וועלכער טהוט מיר נאך אלץ וועה — וועסט די זיך שוין קאָנען לעגען.

צעהנטעם קאפיטעל.

וועגען דעם, וואָס איינער פֿון די פאסטוכער האָט דערצעהלט זיינע חבויִם.

צולעצט איז געקומען נאך איין פאסטוכער, ער איז געקומען פֿון דאָרף, אזוואו ער איז גענאנגען איינקויפֿען עסענווארג.

- ברידער - האָט ער צו זי געזאָגט - ווייסט איהר, וואָס איז דאָרף און פאָרגעקומען ?

- פֿון וואָס וואָסן זאָלען מיר עס וויסען, אז מיר געפֿינען זיך אַנאָגען טאָג אין שטוב? - האָבען איהם געענטפֿערט די פֿאָס-טובֿער.

- טאָ הערט זשע, וועל איך איך דערזעהלען - האָט גע-ענטפֿערט פֿעדרא - היינט און דער פֿרוי און געשטאָרבען דער סטודענט קרויסטאָמאָ. מען זאָגט, אז שולדיג און זיין טויט און די מלשפה מאַרצעלא, וועלכע ער האָט לייעב געהאַט.

- אַסברא, אז זיין לייעבע צו מאַרצעלא איז געווען די סבה פֿון זיין טויט? - האָט אויסגעשרייען איינער פֿון די חברים.

- נו יאָ, איך דערזעהל דאָך איך - האָט געענטפֿערט פֿעדרא - דאָס וואונדערליכסטע דערביי און אָבער דאָס, וואָס קרויסטאָמאָ האָט געהייסען בעגראָבען זיך אויפֿ'ן פֿרייען פֿעלד, אָט ביי יענעם פֿעלד, וועלכער געפֿינט זיך ביים קיואל, וואָרום דאָר-טען האָט ער צום ערשטען מאל דערזעהען מאַרצעלא. אַחוץ דעם האָט ער נאָך געבעטען וועגען פֿיעל אנדערע זאַכען, וועלכע די וקנים פֿונ'ם דאָרף אונוערע ווירען בשום אויפֿן נישט ערפֿילען. זיין פֿריינד אָבער, אַמבראַסיאָ, פֿאָדערט דורכאויס, אז עס זאָל אלעס ערפֿילט ווערען, ווי עס איז געשריבען אין דער צוואָה. דערפֿול געהען מחליקתען, אין איין גאָט ווייסט, מיט וואָס דאָס אלעס וועט זיך ענדיגען. מען זאָגט, אז סוף פֿל סוף, וועלען מנצח זיין די פֿריינד פֿון קרויסטאָמאָ, מאָרגען וועט פֿאָרקומען די לוייה מיט גרויס פֿאָראַד. איך וועל אונבעדינגט געהן קוקען, וואָרום עס וועט זיין געהר אינטערעסאַנט.

- מיר וועלען אלע געהן - האָבען זיך אָנגערופֿען אלע פֿאָס-טובֿער - מען בעדאָרף נאָר וואַרפען גורל, ווער עס זאָל אַיבער-בלייבען היטען די שאָף.

- מען בעדארף קיין גורל נישט - האָט געזאָגט אַלטער פּאָסטוד - איך וועל בלייבען, ערשט נישט לאַנג האָב איך מיר שטאַרק פֿערשטאַכען אַ פּוּם, אַז זי איז אינגאנצען געשוואַלען נע- וואָרען. איך קאָן, אַלזאָ, סײַ ווי נישט געהן ווייט.
- מיר דאַנקען דיר זעהר! - האָבען אײַסגעשרייען אלע פּאַס- טוכער צוזאַמען.

- איהר האָט מיר נישט וואָס צו דאַנקען - האָט געענטפֿערט מיט שפּאַס דער אַלטער - איהר דאַנקט בעסער די פּוּם מיניע, וועלכע איז געווען אזוי גוט אין וואויל און האָט זיך פֿערשטאַכען. דאָן-קוואַט האָט זיך פֿעראינטערעסירט צו וויסען אלע אײַ- צעלהיימען וועגען דעם סטודענט קריסאָסטאַמאָ. פֿעדראָ האָט איהם דערציהלט, אַז דער פּאָטער זינער איז געווען אַרייַכער פּרייַז, וועלכער האָט געוואָהנט אין אַ דאָרף, וואָס ליעגט צווישען די בערג. ער אַליין האָט ערשט נישט לאַנג געענדנט זיין בילדונגס-קורס אין סאַלאַמאַנאַ. ער איז געקומען אַהיים אַ גרויסער געלעהרמער.

- מען פֿערויכערט, אַז דער געשטאַרבענער האָט געוואוסט אלעס, וואָס טהוט זיך אויפֿן הימעל, ער האָט געוואוסט נישט נאָר דאָס, וואָס די שטערען טהוען אויפֿן הימעל, נאָר אפילו אייך דאָס, וואָס די זון און די לבנה טהוען דאָרטען. אין עטליכע חדשים אַרום, איידער ער האָט נאָך בעוויזען אָבטראַגען זיין סטודענט-ישען קאָסטיום, וועלכען ער האָט געבראַכט מיט זיך פֿון סאַלאַמאַנאַ, האָט ער איהם פּלוצלונג אײַסגעכוטען אויף אונזער פּאָסטוכער-פעליץ, ער האָט אייך גענומען אַ פּאָסטוכער-שטעקען אין האַנד אין האָט אָנגעהויבען אַרומצוגעהן אין די דאָזיגע געגענדען אינאײַנעם מיט זיין פּרייַנד אַמבראַסיאָ, וועלכער האָט זיך איבער- געטהון אַלס פּאָסטוד. פֿיעל האָבען מיר זיך געוואונדערט דערויף, וואָס עס האָט זיך איהם פֿערגלוסט פֿון אַ גוטבעזענער אַ פּראָסטער פּאָסטוד צו ווערען. דער פּאָטער זינער איז געשטאַרבען און האָט איהם איבערגעקלאָזט אַ גרויסע ירושה פֿיעל גאָלד אין זיכער אין

פֿיעל לאנד. מיט דעם דאָזיגן גאַנצן פֿערמעגן האָט ער געקענט טהון, וואָס ער וואָלט נאָר געוואָלט, און ער האָט, ווירקליך, פֿיעל גוטס געטהון. נִיך האָבען מיר זיך דערוואוסט, אז ער האָט ליעב געקרויגען מאַרצעלא, אַרײַכען בויער'ס אַטאַכטער, צולײַכע איהר האָט ער זיך עס פֿערשטעלט פֿאַר אַ פּאַסטוך, רעכענענדיג, אז זי איז אַ אמת'ע פּאַסטוכין. און אמת'ען אָבער איז זי אײך געװען מעהר נישט, ווי אַ פֿערשטעלטע פּאַסטוכין. אײ, גאָט מינער, און וואָס פֿאַר אַ מערעל איז דאָס געווען אָט די מאַרצעלא! בײַ אונז און דאָרף האָט געלעבט אַ בויער קואַלערמאַ, ער איז געווען זעהר רײך און קאַרג. זײַן פֿרוי איז געשטאַרבען ביים ערשטען קינד, וואָס זי האָט געבוירען, זי האָט איהם אַטאַכטער אײבער געלאָזט, אָט די מאַרצעלא טאַקן, וועגען וועלכער מיר רעדען. אַ מעיקוירדיגע פֿרוי איז געווען איהר מוטער. זי שטעהט מיר ווי פֿאַר די אײגען. זי האָט אײסגעזעהן ווי פֿון זונען-אין-לכנה שטראַהלען אײסגעוועבט, אזא ערעלע, אזא צארטע, און דאָך פֿלעגט זי שמוץלען תּמיד, יעדען פֿלעגט זי זאָגען עפּים אַ טרויסט-וואָרט, און און אַ נײַט פֿלעגט זי אײסהעלפֿען, פֿערשטעהט זיך, אזוי, אז דער מאַן זאָל דערפֿון נישט וויסען. אײך רעכען, אז פֿאַר איהר גוטסקײט טאַקן האָט זי גאָט אזוי פֿרוי גענומען צו זיך ... נישט לאַנג נאָך איהם טײט האָט אײך קואַלערמאַ געלעבט, וואָרום ער האָט זי זעהר שטאַרק ליעב געהאַט און האָט אלץ געבענקט נאָך איהר. מאַרצעלא איז אײבער געבליבען אַ יתומה מיט אַרײַכער ירושה, זי איז ערצײגען געוואָרען אונטער דער השגחה פֿון איהר פֿעטער, וועלכער איז דער גײסטליכער פֿון אונזער דאָרף. און וואָס זי איז געוואָרען עלטער, אַלס עהנליכער איז זי געוואָרען אײף איהר מוטער און ווען זי איז פּאַפּזעהן יאהר אַלט געוואָרען, איז זי געוואָרען נאָך שענער פֿון איהר מוטער. די עלטערע מענשען האָבען געקוקט אײף איהר ווי אײף אַ וואונדער פֿון דער נאַטור, די יוגענד אָבער איז, פשוט, פֿון זעען אַראָב פֿון ליעבע צו איהר. זי איז אײך זעהר געבילדעט געווען.

וואָרום איהר פֿעטער האָט געהאלטען פֿאַר איהר אייניגע לעהרע-
 רינגס. פֿערשטעמט זיך שוין במילא, און עס איז געוואָרען אזויפֿע-
 ניש פֿון התנים: פֿון די אָנגעזעהענסטע, פֿערנעהמסטע פֿאַמיליעס
 האָט מען זיך גע'שדכ'נט צו איהר. דער פֿעטער איהרער האָט
 אפֿילו שטאַרק געוואָלט פֿערשליסערען איהר, ער האָט עס אָבער
 גישט געוואָלט טהון געגען איהר ווילען. מאַרצעלאַן אָבער איז
 קיינער פֿון די התנים גישט געפֿעלען געוואָרען. אפֿילו דער גרעס-
 טער בעל מעלות האָט ביי איהר אלץ גישט אייסגענומען. עס
 האָבען אויך גישט געהאַלפֿען די רעד פֿון איהר פֿעטער. זי האָט
 אלץ גע'טענה'ט, אז זי איז נאָך צו יונג און קאָן נאָך קיין בעל-
 הבית'טע גישט זיין. עס האָט איהר זעהר געפֿרעהט, וואָס דער
 פֿעטער איהרער צווינגט איהר גישט און געט איהר פֿולע פֿריי-
 היט. אין אַינן שענעם פֿריהמאַרען האָט זיך זי איבערגעטהון און
 אפֿאַסטוכן און איז אוועק און פֿעלד צו פֿאַשען די שאַף אָט דאָ
 גישט ווייט פֿון אונז. פֿון יענער צייט אָן האָט זיך, דאַכט זיך,
 גישט געפֿונען אין אונזער גאַנצען געגענד קיין אַינן יונגעראַן פֿון
 וואָס פֿאַר אפֿאַמיליע און שטאַנד ער זאָל גישט זיין, וועלכער זאָל
 זיך אויך גישט האָבען איבערגעטהון אין אפֿאַסטוך, כדי ער זאָל
 האָבען די מעגליכקייט זיך קאָנען ארומדרייען ארום מאַרצעלאַ.
 איינמאָל האָט זי אויך קריסאָסטאַמאָ דערזעהן, און גישט וויסענדיג,
 ווער זי איז אויב, האָט ער זיך אויך פֿערשטעלט פֿאַר אפֿאַסטוך.
 פֿיהרען האָט זי זיך געפֿיהרט זעהר לייטיש, מיט יעדען איינציגען
 איז זי זיך בעגאַנגען העפֿליך און האָט גישט ארויסגעוויזען מעהר
 אַכטונג איינעם, ווי דעם צווייטען. די, וואָס האָבען זיך שוין צופֿיעל
 מיט ענות געהאַלטען, האָט זי זיי אזוי בריה'ש געגעבען דעם ווייט,
 אז זיי האָבען זיך איהר שוין מעהר אויף די אייגען גישט געוויזען.
 זיי האָבען שוין אפֿילו אויך ווערען פֿאַסטוכער-מלבישים ווייט ווייט
 פֿערוואָרפען. יעדער אָבער, וואָס זי האָט האָטש אפֿילו נאָר אַיין
 מאָל געזעהן, האָט שוין אויף אַנדערע מעדלעך אפֿילו קיין קיט

געבען נישט געוואַלט. זי אָבער פֿלעגט קינמאָל פֿלל נישט גע-
 ריהרט ווערען, קינער האָט אויף איהר קיין שום רושם נישט גע-
 מאַכט. ווען איהר וואַלט דאָ פֿערברענגען עטליכע טעג, וואַלט
 איהר זיך אליין איבערצייגט, וויפֿיעל שלעכטס זי האָט אָנגעמאַכט
 מיט איהר שענקייט און אַכזריות. טייַכען טרערען און בלוט רינען
 צוליב איהר. ווער עס טרינקט זיך, ווער עס ווערט פֿון זינען גע-
 ריהרט, דער רייטער שטאַרבט אַוועק פֿאַר גרויס צער. אַנדערע
 מאַטערען זיך אָנצושרייַבען ליעדער, וועלכע זאָלען איהר געפֿעלען,
 אָדער אויף עפֿים אַנדערש, וואָס זאָל איהר איבערצייגען, ווי ווייט
 זיי האָבען זי ליעב. אין די אלע אַרומגע וועלדער וועט איהר,
 כמעט, קיין אַינן בוים נישט געפֿינען, אויף וועלכען עס זאָל נישט
 זיין אויסגעקריצט מאַרצעלאַס נאָמען מיט אַ קרוין פֿון אויבען, אַ
 צייַכען אַז זי מוז אַנערקענט ווערען אַלס די קייזערין פֿון שענהייט.
 די איבעריגע מעדלעך וואַלטען אויס קנאָה איהר אויף שטוקלעך ציג-
 רויסען. זיי האָבען אָבער מורא פֿאַר איהרע פֿערעהרער. זיי בענגונגען
 זיך דעריבער דערמיט, וואָס זיי רופֿען איהר אַן מכשפה ווען זי
 וואַלט שוין חתונה האָבען אַמאָל, וואַלטען זיי זיך אלע בערוהונג.
 נאָר ווי עס וווייזט אָבער אויס, טראַכט זי נאָך אלץ נישט וועגען
 דעם. נאָר אַ סברא, אַז זי וועט, ווירקליך, קינמאָל קינעם נישט
 ליעב קריגען? לויט מיין מיינונג איז דאָס נישט מעגליך. זי איז
 דאָך, ענדליך, נישט פֿון שטיין! עס וואַלט כדאי געווען צו ווי-
 סען, וועמען וועט זי עס אויסדערוועהלען פֿאַר איהר בעשערמען...
 נאָר מילא, וועלען מיר לעבען, וועלען מיר זעהן. אַלאַ מיר וועלען
 שטאַרבן, וועט עס אונז נישט פֿעהלען. עס איז נאָר אַ רחמנות אויף
 קריסטאָטאָמאָ, אַזאָ יונגע און וואַילע נשמה - אין איז פֿלוצלונג
 אַוועק פֿון דער וועלט צוליב עפֿים אַ קאַפּריוזע אינגעשפּאַרט
 מעדעל! ... צו ווילט איהר נישט, דער רייטער, אַ קוק געבען
 אויף זיין לויב? אויב מען וועט ערלייבען איהם צו בענגאָבען

דארטען, וואו ער האָט געבעטען, איז דאָס נישט ווייט פֿון דאנען.
מיר וואָלטען איך בעגלייטען אהין.

— גוט, איך וועל צופֿאהרען אהין, האָט געזאָגט דאָן-
קוואַט. — איך דאנק דיר פֿאַר דעם פֿערגנגען, וואָס דו האָסט
מיר פֿערשאַפֿט מיט דיין ערצעהלען.

— איך בין זעהר צופֿרויעדען, וואָס איך האָב איך פֿערגנגען
פֿערשאַפֿט מיט מיין ערצעהלען. — האָט איהם געענטפֿערט דער
אלטער. — עס געפֿינען זיך מענשען, וואָס ווייסען נאָך מעהר וועגען
מארצעלאַ. מאָרגען וועלען מיר זיי אויף געוויס טרעפֿען אויף דער
לויה פֿון קרוסאָסטאַמאָ, איך וועל איך אָנווייזען אויף וועמען עס
איז פֿון די פֿאַסטוכער, וועלכע האָבען געפֿאַשעט מיט איהר צו-
זאַמען די שאָף- וועט איהר איהם אלעס אויספֿרעגען... יעצט
אָבער וואָלט זעהר גוט זיין פֿאַר איך, איהר וואָלט געהן לעגען זיך
שראָפֿען ערגיץ אין אַ פֿערמאַכט אָרט, וואָרום וואונדען האַלטען
נישט פֿון קיין נאַסקייט...

סאַנטשאָ פֿאַנטשאָ, וועלכער האָט שטילערהינד געשוקט צו
אַרדע דוחות דעם פֿלוידערענדען פֿעדראָ, וואָס לאָזט איהם נישט
שראָפֿען, האָט, כמעט, זיין מיט געוואַלד אַרטינגעפֿיהרט דאָן-קוואַטין
אין איינעם פֿון די געצעלטען, אַ וואו מען האָט איהם איינגעאַרדעט
אויף דער ערד אַ ווייכען געלעגער פֿון פֿעל. אונזער ריטער האָט
אַ גאַנצע נאַכט נישט צוגעמאַכט מיט קיין אויג. ער האָט אלץ גע-
טראַכט וועגען זיין דולציגעאַ. דערפֿאַר אָבער איז דער נישט-בלים
זייער געשראָפֿען, ווי אַדער/הרנה'טער. ער איז געלעגען אים-
געצויגען צווישען די צוויי בוימער, צו וועלכע עס זענען געווען צו-
געבונדען ראָסינאַנטע אין דאָס עזעל, און האָט געוואַפֿעט אויף
קילי קילות.

עלפֿטעם קאפיטעל .

אין וועלכען עס ענדיגט זיך די געשיכטע מיט
מארצעלא און עס הויבען זיך אן נייע געשיכטען .

באלד, ווי עס האט נאך אָנגעהויבען צו טאָנען, האָט פֿעדראָ
אויפֿגעוועקט דאָן-קיהאָט און האָט איהם געפֿרעגט, צו וויל ער,
וויזקליך, זיין ביי דער לוייה פֿון קרויסאָסטאָמאָ און האָט בדיעה צו
גערן אינאיינעם מיט איהם און זיינע חברים .

דאָן-קיהאָט האָט באלד געגעבען זיין ענטפֿער אויף יאָ און
האָט באלד אויפֿגעוועקט סאנטשאָ און האָט איהם געהייסען אָנ-
זאָלען ראָסונאנטען און צוגרייטען זיין עזער .

די חברה האָט עטוואָס איבערגעבויסען און האָט זיך געלאָזט
אין וועג אַרײַן. היטען די שאָף איז איבערגעבליבען נאָר דער אל-
טער מיט דער געשוואָלענער פֿוס .

אויפֿ'ן וועג האָבען זיי בעגעגענעט פֿיעל קאָמפּאניעס, וועלכע
וענען אלע גענאָנגען צו דער לוייה פֿונ'ם געשטאַרבֿענעם קרויסאָ-
סטאָמאָ. ענדליך האָבען זיי דערוועהן, ווי עס קומען אָן צווישען
די בערג אַ צוואַנציג אנדערע פּאַסטוֹכער, וועלכע וענען געווען אָנ-
עטהון אין שוואַרצע מאַנטלען. זעקס פֿון זיי האָבען געטראָגען די
מטה, וועלכע איז געווען בעדעקט מיט צווייגען און מיט בלומען.
דערוועהנדיג זיי, האָט איינער פֿון די פּאַסטוֹכער אויסגעשרייען :

— אָט טראָנט מען קרויסאָסטאָמאָס קערפֿער, באלד וועלען
מיר אויך צוקומען צום אָרט, אַ וואו ער האָט געבעטען, מען זאָל
איהם בעגראָבען !

אלע — אי די, וואָס וענען געפֿאהרען אויף פֿעדראָ, אי די,
וואָס וענען גענאָנגען צו פֿוס — האָבען זיך אָנגעהויבען אַבסעל
אינטער צו איילען איז וענען צוגעקומען צו דער פּראָצעסיע פּונקט
אין דער צייט, וואָס מען האָט אַראָפֿגעשטעלט אויף דער ערד די

מטה און מען האָט מיט די אייזערנע זאסטופער אָנגעהויבען צו גראַבען אַ גרוב אין דעם האַרטען פֿעלדן-שטיין נעבען דעם אָרט, אַוואו עס זאָט זיך געפונען אַ קוואַל פֿון קלאַרע לעבעריגע וואַסער.

אַלע, וועלכע האָבען זיך געפונען ביים קבר, האָבען מיט גרויס ניגורניקייט בעטראַכט דעם געשטאַרבענעם, לויט דעם אויס-זעהן, האָט ער בעדראַפֿט זיין איאַהר דרייסיג, זיין מערקווירדיגע שניקייט האָט נאָך אַפֿילו אַ האָר נישט געליטען דורך דעם, וואָס דער טויט האָט אויף איהם זיין שמעמפעל אַרויפגעלעגט. נעבען איהם, אויף דער מטה, זענען געלעגען זיינע בעליעבטע ביכער און פֿערשיעדענע מאַנוסקריפטען.

אַ מערקווירדיג שטילקייט האָט געהערשט צווישען פּובליקום, ענדליך האָט זיך איינער פֿון די, וועלכע האָבען געטראָגען די מטה, געווענדעט צום יונגענמאן, וועלכער איז געשטאַנען צוקאַפּענס פֿון דער מטה, אָנגעהוון אין טיעפֿען טרויער, און האָט זיך קוים איינגעהאַלטען, די טרעהרען זאָלען איהם פֿון די אויגען נישט אויס-ברעכען און האָט צו איהם געזאָגט:

— אַמבראַסיאַ, דו גאַרסט דאָך אוי, אַז עס זאָל ערפֿילט ווערען דעם געשטאַרבענעם ווילען. זאָג זשע אויז, צו איז דאָ, ווירקליך, דאָס אָרט, אַ וואו דער געשטאַרבענער האָט געוואַלט מען זאָל איהם בעגראַבען.

— יא, דאָ איז דאָס ריכטיגע אָרט, — האָט געענטפֿערט דער יונגענמאן, וועלכען מען האָט גערופֿען אַמבראַסיאַ — מיין אומ-גליקליכער חבר האָט מיר פֿיעל מאָל איבערגעגעבען די טרויעריגע געשיכטע פֿון זיין ליעבע, דאָ האָט ער צום ערשטען מאָל דער-זעהן די הערצער-פֿערגיכטערען — מאַרצעלאַ; דאָ האָט ער זיך איהר ערקלערט און זיין פֿייערדיגער און ריינער ליעבע; דאָ האָט זי איהם פֿערוואונדעט זיין האַרץ מיט איהר קאַלטען נישט ענטפֿערען אויף זיין הייס געפֿיהל צו איהר, דאָ האָט זי איהם דעם ערשטען

שטויס צום טויט געגעבען. דערנאך האט ער איך געוואלט דאָ צו בעגראַבען ווערען... דער דאָזיגער גוף, מיניע העררען, איף וועלכען איהר קוקט מיט אזא רחמנות - האָט ווייטער געוואָנט אמבראַסיאָ, - אָט דער דאָזיגער טויטער און אונבעוועגליכער גוף, וועלכער האָט ערשט נישט לאַנג געהאַט און נאָך אזא רייכע און שענע נשמה - אָט דאָס איז אלעס, וואָס עס איז איבערגעבליבען פֿון מיין פֿריינד קריכאָסטאָמאָ, וועלכער האָט זיך אזוי אויסגע- ציילענט מיט זיינע קענטענישען און מיט זיין נוסקענט און ליעב- שאַפט צום אמת. ער איז געווען צווישען אונז דער ערשטער און מיט זיינע מעלות, און מיט זיין גרויסען אומגליק. ער האָט ליעב געהאַט - און אויף זיין רוינער און שענער ליעבע האָט מען איהם געקענטפֿערט מיט שפּאַט און געלעכטער. ער האָט געוואָלט וועקען דאָס געפֿיהל פֿון ליעבע און אַשטונדערנעם האַרץ פֿון אַ ווילד מעדעל, ער האָט געזוכט מיטליד ביי אַ מראַמאָרנער סטאַטוע, ער האָט זיך געיאָנט נאָך אַ וויינד און פֿעלד, ער האָט געשרייען און אַ וויסטען מדבר!... ער איז געפֿאַרען טויט און די בליהענדסטע יאָהרען פֿון זיין לעבען דורך דער האַנד פֿון יענער מעדעל, דעם נאָמען פֿון וועלכער ער האָט געוואָלט מאַכען בערהמט אויף עוויג און דער מענשהייט. איך וואָלט איך געקענט איבערצייגען אין דעם אלעם, וואָס איך האָב דאָ געיאָנט דורך די פּאַפּיערען, וואָס ליעגען דאָ פֿאַר איך, ווען מיין חבר וואָלט מיר נישט געווען אָנזאָגען פֿאַר דעם טויט צו פֿערברענגען זיי נאָך זיין טויט.

- דאָס וועט זיין אַ גרויס פֿערברענגען פֿון אייער זייט - האָט זיך אָנגערופֿען איינער פֿון פּובליקום. ערפֿילט אייער לעצטען חוב, וואָס ליענט אויף איך, בנוגע צו אייער חבר - גיט איבער זיין קערפּער דער ערד, פֿערניכטעט אָבער נישט זיין נשמה, זיינע גע- דאַנקען און געפֿיהלען, וועלכע זענען אויסגעדרוקט און זיינע מאַ- נוסקריפטען. אַרויסראַטעווענדיג די דאָזיגע מאַנוסקריפטען, וועט איהר טוון זעהר אַ גוטע זאך: איהר וועט פֿערעיוועגען דאָס רשעות

פֿון מאַרצעלאַ אין איהר וועט אָנווייזן אנדערע מענשען אויף דעם שרעקליכען ההום, אין וועלכען עס לאָזן זיך פֿיער מענשען, וועלכע געפֿינגען זיך אין דער לאַגע פֿון אייער געשטאַרבענעם פֿריינד. אינ'ם נאָמען פֿון אייער פֿריינדשאַפט צום געשטאַרבענעם, בעט איך אייך, הערר אמבראַסיאַ, איהר זאָלט נישט פֿערברענגען די דאָזיגע פּאָפּיערען און איהר זאָלט מיר ערלויבען א טייל פֿון זי זיך נעהמען.

און נישט וואַרטענדיג ביז אמבראַסיאַ וועט עס איהם ערלויבען, האָט ער אויסגעשטרעקט זיין האַנד און האָט גענומען עטליכע ברעטלעך אין האַנד, וועלכע זענען געווען בעשריבען מיט אַ שענעם, האַרמען און קלאָרען האַנד-שריפט.

- זאָל שוין בלייבען ביי אייך דאָס, וואָס איהר האָט שוין גע-
נומען - האָט געזאָגט אמבראַסיאַ - בניגע אָבער צום איברינגען וועל
איך ערפֿילען דעם פֿערלאַנג פֿון מיין געשטאַרבענעם פֿריינד.
ווי וואַרדאָ האָט געעפֿענט איינס פֿון די ברעטלעך און
האָט איבערגעלייענט דעם טיטל: „דאָס לייער פֿון פֿערצווואַנציג“.
- דאָס איז דאָס לעצטע ווערק, וואָס מיין חבר האָט גע-
שריבען, - האָט ערקלערט אמבראַסיאַ - לייענט עס, אויב איהר
וויילט, אין דער הויך, כּרי אלע זאָלען וויסען, צו וואָס עס קאָן
צופֿיהרען אַ מענשען אומגליקליכע לייעבע. איהר וועט נאָך בע-
ווייזן איבער צו לייענען. ביז מען וועט אויסגראַבען דעם קבר.
מיט פֿערגניגען - האָט געזאָגט וויזאַלדאָ - און האָט אָנגע-
הויבען לייענען אויפֿ'ן קייל, זייענדיג ענג אַרומגענומען פֿינג'ס
פּובליקום, דאָס פֿאַלגענדע לייער.

צװעלפֿטעם קאפיטעל .

דאָס לױעד פֿון קריסאָסטאָמאָ און װעגנן דער
פֿלוצליכער ערשיינונג פֿון מאַרצעלאַ .

דאָס לױעד פֿון קריסאָסטאָמאָ .

„מױשׂת! צו װילסט דו, אז איך זאָל דערצעהלען פֿאַר דער
גאַנצער װעלט װעגנן די אלע צרות, װאָס איך בין פֿון דיר אױס-
געשטאַנען?“

„און איך װעל עס װירקליך טהון; די שרעקליכע ענויים, װעלכע
פֿינגען מיין נשמה, צװינגען מיר, איך זאָל עס טהון. איך מוּו
אױסגױסען אױנגאַנצען דעם גיפֿט, װעלכער ברענט מיר דאָס האַרץ
און פֿערשאַפט מיר צרות, װעלכע זענען פֿינגליכער פֿון טױענטער
טױטען .“

„געהט אַרויס פֿון די װעלדער, איהר װילדע בעשעפֿענישען,
געהט מױשׂת צוזאַמען אױערע װילדע געשרײען מיט מינע קרעכצען!
בערען און טיגרען, גיט מיר אױער שרעקליכע שפּראַך! איהר
מעכטיגע לײבען, לערענט מיר אױס, צו ברומען אזױ מעכטיג און
שרעקליך װוּ איהר! און דו, ים, שענק מיר דיין בעס! און דו,
גיהנום, שענק מיר אױנגאַנצען דיין שרעקליכקײט!“

„און דו, פֿינסטערער טיראַן, װאָס דו ביזט דער זעלבסט-
הערשער אױבער די אלע װעלטען פֿון לעבע. דו, פֿינסטערער טיראַן,
דער נאַמען פֿון װעלכען איז — אױ פֿערזוט, שענק מיר דיין טױט-
גיפֿט; זאָל ער זיך אױנשנידען מיט זײַן טױט-טראַגעדיע שאַרף אין
מיין נשמה און זאָל ער נאָך מעהר פֿערטױעפֿען מינע שמערצען!
„דער טױט, מאַמענטאַלער טױט — אָט װאָס מיר אױ זעצט
געפֿליבען! איך האָב קײן אַנדער אױסגאַנג נישט. מיין מזל, איך
גייע זיך אונטער אין בעט נישט קײן רחמנות! פֿערענדיג זשע װאָס

גיכער מיט דיין לעצטען קלאפ דאס, וואס דו האסט שוין פון לאנג
אנגע ויבען!

„דעם גאנצען גיהנום רופ איך צו זיך אין דעם דאזיגען
שרעקליכען טאג. זאל זיין פניער, זיין רוישען, דאס קריצען מיט
די ציחן פון די אלע רשעים, וועלכע ווערען געפייניגט דארטען,
זאל זיך דאס אלעס צוגיפניסען אין קיין קרעכץ, אין אט דער
דאזיגער קרעכץ זאל זיין דער קבורה-הימן פונ'ם אומגליקליכען
און פערמאטערטען, וועלכער איז געפאלען אס קרבן דורך זיין
„ליעבע“.

וויזואלרא האט געוואלט אויבערליענען נאך איין לייער, נאך
פלוצאונג האט ער בעבערקט א וואונדערליכע ערשיינונג. דאס איז
געווען מארצעלא. שען, ווי אמלאך, איז זי געשטאנען אויף דעם
שפיץ פון יענעם פעלדען-שטיין, אונטער וועלכען עס איז געלעגען
דער קערפער פון איהר אומגליקליכען פערעהער. אלע, וועלכע
דאבען איהר געזעהן צום ערשטען מאל, האבען געקוקט אויף איהר
מיט שטילער הייליגער בעוואונדערונג. זיי זענען געווען ענטציקט
פון איהר ווירקליך נישט-ערדישער שענקות.

נאך איין אמיבראסיא האט אויף איהר געקוקט מיט שנאה
און פערצטונג.

— דו גיפטיגע שלאנג! צו וואס ביזט דו געקומען אהער? —

האט ער אויסגעשריען מיט א ציטערדיגען קול — וואס זוכסט דו אין
יועמען זוכסט דו דא? צו ביזט דו געקומען אהער טרעטען מיט
דיינע בלאטיגע פיס די עהרע פון דיין מייטען קרבן? צו אפשר ווילסט
דו בעשמוצען זיין נאמען מיט וועלכען עס איז פארעכען ליגען? ...
זאג זשע אויב, וואס ווילסט דו, רעד, האב קיין מורא נישט, אויס
אונזערע טיעפע עהרע-געפאלען צו אינווער מייטען פריינד, וועלען
מיר דיר קיין שום בעז נישט טהון, מיט וואס פאר א פארעכען
ליעגען דו זאלסט איהר נישט בערעדען.

— אלע איינערע השערות זענען פאלשע — האט געענטפערט

בארצעלא מיט א ווי זעלבער קלינגענדע שטימע - איך בין געקומען
 מיט דעם זוועק, צו פערטרוגען זיך און איבערצוזיגען אלעמען,
 ווי ווייט פאליש עס איז דאס, וואס מיינע שונאים פערשפרוימען
 וועגען מיר, אז איך בין שולדיג אין די לונדען און אינ'ם מייט
 פון קרויסאסטאמאָ. איך בעט אייך, מיינע העררען, און אייך, פריינד
 פאסטוכער, איהר זאלט אויסהערען דאס, וואס איך האב צו זאגען
 אויף צו פערענטפערען זיך. אלע זאגען, אז דער הימעל האט מיר
 בעשענקט מיט אזא שענקייט, אז קיינער קאן אויף מיר אונבע-
 שטראפט קיין קוק נישט געבען - אלע, וואס זעהען מיר, מוזען
 זיך אין מיר פערליבען, אויב דאס איז אמת, אבער צו מוז איך
 אויך דען צו ליבע דעם ליבע קריגען יעדען, וואס האט זיך אין מיר
 אינגעלעבעט? איך ווייס, אז אלעס, וואס שען איז, היבען מיר
 ליבע. צו האבען מיר אבער רעכט, צווינגען מיט גוואלד אט דאס
 שענעס, עס זאל אונז אויך ליבע קריגען, נאר דערפאר, וואס עס
 דערוועקט און אונזער הארצען דאס געפיהל פון ליבע? גיט נאר
 און מינוט אטראכט וועגען דעם, אז עס קאן דאך מעגליך זיין,
 אז דער מאן, וואס ליבעט זיך אין אן אשענהייט, זאל אליין זיין
 אפערזעהעניש, פון וועלכען מען זאל בעדארפען ברעכען. נאר זאל
 זיין אפילו, אז זיי זענען ביידע גלייך שען, נאר צו קאן דען שוין
 נאר דאס אליין מיטברענגען, אז די ביידע צדדים זאלען זיך אויך
 גלייך ליבע האבען. שענקייט, פערליבעטע אויגען-בליקען - נישט
 שמענדיג פער'בשופען זיי דאס הארץ... ווען נאר שענקייט אליין
 וואלט ווירקען אויפ'ן הארץ, וואלטען מיר שמענדיג געזעהען פאר
 זיך נאר עפ'ים א מיט-מאש פון אונקלארע צעמישטע פערלאנגען,
 וועלכע בייטען אינאויפהער די אביעקטען פון זייער ליבע. אין
 אויב דאס אלעס איז אמת, ווי זשע קאנט איהר מיר בעשולדיגען
 דערפאר, וואס איך האב נישט געענטפערט אויף קרויסאסטאמאָ'ס
 ליבע? אויב גאט האט מיר א שענע בעשאפען, האט ער עס גע-
 טהון נישט צו ליבע דעם, וואס איך האב עס געוואלט. איך האב

איהם וועגן דעם נישט געבעטען, אין אזוי ווי די שלאג איז
 לחלוטין נישט שולדיג אין דעם, וואס זי טראגט אין זיך בעהאלט-
 טען דעם טויט-גילט, אזוי קאן מען איך מיך נישט בעשולדיגען
 דערפאר, וואס איך בין שענער פון אנדערע. דאס שענקט פון א
 עהרליכער פרוי קאן מען פערנליכען מיט פליער און א שארפע
 שווערד, וואס לינגט פון ווייטען: דאס פליער פערברענט און די
 שווערד פערוואנדעט נאך די, וואס געהען צו צו זי נאָהענט, די,
 וואס ריהרען זיך אן אין זי. די נייסטגע מעלות - אָט איז אונזער
 אמת'ע שענקט, אָהן וועלכער מיר קאָנען נאָר נישט זיין שען.
 און שוין-זשע, אז די פרויען-צימער איז מחויב צו מקריב זיין זיך
 אינגאנצען, כדי נאָר צו בעפרייגען די תאוות פון די מאנסכילען?
 איך בין א פרייע געבוירען געוואָרען, און מייער האלמענדיג די
 פרייהייט, וויל איך פיהרען אַבגעזונדערט לעבען. די וועלכער
 און די בערג און די שפיענעל-לויטערע וואסער - אָט וועמען איך
 פערמיר מינגע סודות, אָט ווער עס הערשט אַבער מיין שענקט.
 אַפעהערציג. עהרליך און מוסהיג האָב איך אַבגעזאָגט יענע אלע,
 וואס האָבען ביי מיר געבעטען מיין האנד, און אויב זי ווערען דאָך
 נישט קלינגער, אויב זי טראָגען זיך נאָך אלץ ארום מיט פער-
 שיערענע חלומות וועגען מיין לעבע, - פֿרעג איך, וועמען בעדארף
 מען עס בעשולדיגען: מיין אכזריות אָדער זייער עקשנות? איהר
 זאָגט, אז קרויסאָסטאָמא'ס בינות זענען געווען ריין, אין אז און
 האָב איהם אומזיסט אַבגעשטויסען פון זיך. עס קאן זיין. נאָר צו
 האָב איך איהם דען נישט ערקלערט אָט איף דעם אייגענעם אָרט,
 אז וואו מען בעגראָבט איהם יעצט, אין יענעם מאָמענט, ווען ער
 האָט זיך מיר אין לעבע ערקלערט, אז איך וויל לעבען אלליין.
 נישט פערבינדענדיג מיין לעבען מיט דעם לעבען פון אַ אנדערען?
 צו האָב איך איהם דען נישט געזאָגט, אז איך וויל בלייבען מיר
 מיין נדר - אַבזונגעבען דער נאָמיר דאָס, מיט וועלכען זי האָט מיר
 בעשענקט. אין אויב נאָך דעם אלעס, איז ער נאָך אלץ מיט גרויס

עקשנות געשוואומען געגען שטראם, איז דען א חדוש, וואס ער איז דערטרונקען געווארען אינ'ם ים פון זיין אייגענער עקשנות. שוין-זשע וועט נאך אלץ האפען ביי אונד דרייסטקייט, צו בעשולדיגען מיך אין זינע ליידען און טויט נאך דער דאזיגער ערקלערונג מיין גער? צו האב איך איהם דען אָבגענארט? צו האב איך דען איהם וועלכע עס איז האָפנונגען איינגעפלאנצט? ווען איך וואָלט איהם גע- ווען אָבנארען, וואָלט איך געווען אונגעהרליך. צו האב איך דען וואס צוגעזאגט, און נאָכדעם קיין וואָרט נישט געהאלטען? צו האב איך דען עמיצען אנדערש אָבגעגעבען מיין הארץ? נון, - זאגט איהר, פאר וואס זשע שילט איהר מיך? פאר וואס רופט איהר עס מיר אן שלעכטע און בעזע? מעגליך, אז גאט האט גוזר גע- ווען, איך זאל דוקא יא טיט וועמען עס איז פערבונדען מיין מול. דערווייל אבער זעה איך עס נאך נישט און זוך עס נישט... דער- ווייל קאן איך דעריבער זיין טריי מיין נדר... זאלען געדענקען מייןע ווערטער אָט יענע אלע, וועלכע בעוואונדערען מיין שעין- קייט. זאלען די אלע, וועלכע רופען מיך אן שלאנג, אָבטערעמען פון מיר וואס ווייטער. זאלען מיך נישט פערפאלגען יענע, וועלכע רעקענען מיך פאר א שיעכטער. זאלען זיי מיר אלע לאזען צורוח, זאלען זיי אלע וויסען, אז דאס שלעכטע, גיפטיגע בעשעפעניש זיכט זיי נישט, נאר, פערקעהרט, מיידט זיי אויס. זאל פון היינט אן קיינער נישט קומען בעאנרוהיגען מיין איינזאמקייט. איך בעוויז א פערמעגען, וואס איז מיר געבליבען פון מיין פאָטער בירושה, און איך זוך נישט קיין פּרעמדס, מיין מול האט מיר געגעבען די מעגליכקייט צו זיין פריי, ווייל איך אויף זיך קיין קנעכטישע קיימען נישט אָנטהון. איך האב קיינעם נישט פליינד און קיינעם נישט ליעב, די פראַסטע געשפרעכען, וואס איך פיהר מיט מייןע חברות, דאס אַרומגעהען אַרום מייןע שאף פערשלאפט מיר דעם גרעסטען לעבענטס-פערנגיגען, עס ציהט מיר פלס נישט ווייטער פון די דאזיגע בערג, און אויבן עס ווילט זיך מיר ווען עס איז

יא אויף א ווילע צעשונדען זיך מיט זיי, און דאָס נאָר, כדי איך זאָל קאָנען פֿון דער גרויסער הויך, אויף וועלכער איך שטעל מיר דאמאָלס, איינקוקען זיך איך דער עוויגער שענהייט פֿון די הימלען, צו וועלכע עס בעדארף שטרעבען אינווער גייסט.

אויסרעדענדיג די לעצטע ווערטער, און די שענע מאַרצעלאַ פֿערשוואַנדען געוואָרען צווישען די גרינע בוימער, וועלכע האָבען זיך געפֿונען אונטער דעם באַרג. עטליכע מינוט זענען אלע גע- שטאנען, ווי פֿער'בשו'פֿ'טע. באלד אָבער האָבען זיך אַלאָ געטהון צוויי פֿון פּובליקום נאָך מאַרצעלאַ, פֿערגעסענדיג אלעס, וואָס די זעלטענע שענהייט האָט גערעדט, און געדענקענדיג נאָר איהר ביע- צויבערענדע שענקייט. ווי דאָן קיהאַט האָט עס אָבער נאָר בעמערקט, האָט ער באלד בעשלאָסען ביי זיך אויסצוגייען די געלעגענהייט, ער זאָל זיך באלד ערקלערען אלס ריטער-פֿערטיגנער פֿון פֿרויען.

— זאָל קיינער נישט וואַגען צו ריהרען זיך פֿונ'ם אָרט, אייב ער וויל קיין געשפּעטען נישט האָבען מיט מיר! — האָט אויסגע- שריען אינווער ריטער, האַפּענדיג זיך פֿאר'ן הענטעל פֿון זיין שווערד — זי האָט ערשט דערווייזען, אז זי איז בלל נישט שולדיג אין קריסטאָמאָיאָס טויט, און האָט אויך גאנץ קלאָר און דיטליך געגעבען צו ערקלערען, אז זי וויל פֿאַר קיינעם נישט התינה האָבען. זאָל דעריבער פֿון היינט אָן קיינער איהר נישט פֿערפֿאַלגען מיט זיין ליעבע, זאָלען אלע קלונגע און פֿערשטענדיגע מענטשען איהר עהרען און אַכטען, וואָרום אין גאנץ שפּאַניען איז זי די איינ- ציגע, אפּשר, וועלכע פֿיהרט אזא ריין און הייליג לעבען.

צו טאָן ווירקליך דאָן קיהאַט'ס ווערטער האָבען עס געהאַט אזא גרויסען ערפֿאַלג, צו דערפֿאַר, וואָס אַטבאָסיאָ האָט געבע- טען, מען זאָל נישט פֿעהאַלטען מעהר די קבורה-צערעמאָניע — קיינער האָט זיך פֿונ'ם אָרט נישט געריהרט, ביז מען האָט נישט אריינגעשעלט דעם אָרון אין קבר, נאָך וועלכען מען האָט אויך

באלד פערברענט פאר די אייגען פֿונ'ם טרויערליגען פובליקום די מאנוסקריפטען און די ביכער .

דאס פובליקום איז זיך צעגאנגען אהיים, נאכדעם, וואָס יעדער איינציגער האָט בעוואָרפֿען דעם קבר מיט צווייגען און מיט בלומען. האָן-קיהאָט האָט זיך אָבגעוועגענט מיט יעדען אין האָט זיך געלאָזט און ווען אָבצווייכען מאַרצעלאַ כּדי צו פֿאַרלעגען איהר זיין בעדיענען, אין פֿאַר, ווען עמוצער פון איהרע פֿערעהרער וועט איהר וויעדער אָנהויבען צו בעאנרוהונגען און פֿערפֿאַלגען מיט זיינע ריעבע-ערקלערונגען. אויסגעלאָזט האָט זיך אָבער גאָר עפּנס אנדערש, ווי ער האָט געוואָלט, ווי מיר וועלען באלד זעהן און דעם קומענדיגען קאפיטעל .

דרייצעהנטעם קאפיטעל .

אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט וועגען דאן-קיהאָט'ס אומגליקליך בעגעגעניש מיט די עזעל-טרייבער פֿון יאנגוואַס .

ארומזוכענדיג און ארומלויפֿענדיג אומזיסט און אומנושט א פֿאַר שעה אין וואַלד, א וואו ער האָט געוואָלט געפֿיגען די פּאָס-טויכן, האָט ער זיך, ענדליך, צוגעזעצט אַברוהען אויף א פֿרוישער און מיט געדולכט גרין גראָז בעוואַקסענער לאַנקע. אַבלאָזענדיג פֿרין ראָסיגאנטען און דעם עזעל, האָבען אונזערע פּאַרשויגען זיך אנוועדערגעזעצט עפּוים איבערצוקומען, גלויבענדיג, אז ראָסיגאנטען, וועלכען מען האָט גערעכענט פֿאַר אַנאָני קלוג פֿערדעל, וועט פֿערשטעהן, ווי זיך צו האַלטען. פֿאַר דעם דערשראָגענעם, שרימולדיגען עזעל האָט מען, פֿערשטעהט זיך, פֿון לכהרה און

גאר קיין מירא נישט געהאט. מאכט זיך אָבער אויף צו להכעיס פונקט מיט דער פּיטער אראָב. נישט ווייט פֿון דאָרטען האָבען זיך געפּאשעט אויך אייניגע פֿערדלעך, וועלכע האָבען געהערט צו יאנגיעווישן עוועל-טריבער. דערשמעקענדיג זינען חברים פֿון דערווייטענס, האָט זיך אונזער פֿערדעל אַפֿאַז געטהון גאָר בינה ובשמחה/דיג צו זי, טאָקן באמת גאָר מעשה חבר, אין האָט זיך אָנגעהויבען ריבען ארום זיי. יענע פֿערדלעך זענען אָבער געווען, ווי עס ווייזט אויס, בעזע ברואים פֿון יענע בעשעפֿענישען, וועלכע האָבען זיך פֿינג צו חבר'ען. זיי האָבען היכף אנגעשטעלט אויף אונזער גוט-הערציג פֿערדעל ברונזע פּיטער, דאָס פֿערדעל האָט אָבער זעהר קנאפּ מיניק פֿערשטאנען. דאן האָבען די פֿערד אָנגעהויבען אויסצורדיקען זייער אנטפּאטיע צו איהם שוין אויף דעם אמת'ען שטייגער, וועלכע פֿער קאן שוין צו קיין שום טעות נישט ברענגען. זיי האָבען איהם אומגעוואָנערט אויף דער ערד און האָבען איהם אָנגעהויבען די בויגער צו בויקערען אויף וואָס די וועלט שטעהט. טאָמער איז גאָר קארג געווען דאָס. וואָס די פֿערד האָבען איהם אריינגעליעגט אין די אָהרען, זענען גאָר די בע"י בתים זייערע צוגעלאָפֿען מיט גראָבע פּולאוועס אין די הענד אין האָבען אָנגעהויבען ארום-שפּאַצירען מיט זיי איבער דעם רוקען פֿונ'ם אימגליקליכען פֿערדעל, אזוי, אז עס האָט זיך גיך אויסגעצוינגען אויף דער ערד גאָר מעשה פּריץ.

דאָן-קוואַט און סאנטשאָ זענען געשווינד געקומען צו הילף אונזער פֿערדעל.

— הער גאָר, סאנטשאָ, דאָ מוז מען האָבען צו טהון מיט פּראַסטע נפֿשות, נישט מיט קיין ריטער. דערזיבער קאָנסט די מיר מיט ריינעם געוויסען העלפֿען אָנצולעהרנען אָט די געמיינע יונגען. מען בעדערף דאָך נקמה געהען פֿאַר אינזער דאָס-גאָנצע.

— וועגען וואָס פֿאַר אנקמה קאָז מען עס דאָ טראַכטען, — האָט איהם געענטפֿערט סאנטשאָ, — דאמאָלס ווען מיר זענען

בסך-הכל אין צווייטן, אָדער ריכטיגער, מיר זענען מעהר נישט, ווי אַנדערטהאַלבען מענשען, היות איך האָב דאָך קיין שום וואָפֿען נישט, אין זיי זענען צום וועניגסטען א פּאַר צעהנדלינג. - איך אליין קאָן בייקומען די גאַנצע געמינע באַנדע! - האָט אויסגעשרייען דאָן-קוחאַט, וואַרפֿענדיג זיך מיט זיין שווערר אויף די עזעל-טרייבער.

דערזעהנדיג דעם העלדענמוט פֿון זיין בעל-הבית, האָט סאַנטשאַ אויך אָנגעהויבען צו אַרבייטען מיט זיינע געזינדע קולאַקעס, און דער ערשטער אַרויספֿאַהר איז אַפֿילו געווען גאַנץ נישט-קשה'דיג. נליך מיט דעם ערשטען קלאַפּ האָט דאָן-קוחאַט צע-האַטט אויף צווייטן די פּלייצעס פֿון זיין שווא, וועלכער איז באַלד געפֿאַלען אויף דער ערד. דאן איז דאָן-קוחאַט געוואָרען ביי זיך גאָר גרוי'דיג, גרויפֿענדיג, און אויך מיט די אלע אַנדערע וועט ער אויף אזא אַיפֿן אָבענדיגען. עס האָט זיך אָבער אויסגעלאָזט אַכטער אַנדערש. די אלע עזעל-טרייבער האָבען זיך אלע אַנאַהינגע אַ וואָרף געטוהן אויף אונזערע פּאַרשיינען מיט זייערע בולאָועס און האָבען זיי אזוי לאַנג געשלאָגען, ביז זיי זענען געברויבען לענען אונגעווענליך אויף דער ערד.

מיינענדיג, און זיי האָבען, ווירקליך, גע'הרגו'ט די אונבע-קאַנטע, האָבען די עזעל-טרייבער אויף זיך פֿערנומען זייערע פֿערד און עזלען און האָבען זיך געלאָזט אַהיים.

דער ערשטער האָט בעוויזען סימנים פֿון לעבען סאַנטשאַ, וועלכער האָט מיט זעהר אַ שוואַכער שמועס אויסגערופֿען:

- מיין גנעדונגער הערר! ... מיין גנעדונגער הערר! ...

- וואָס ווילסטו, מיין פֿריינד? - האָט זיך טרויעריג אָב-

גערופֿען דאָן-קוחאַט.

- אַך, זיי גוט עס וואָלט געווען פֿאַר אונז יעצט, ווען מיר זאַלען האָבען אונזער דער האַנד דאָס פֿלעשעל באַלאַזט, וועגען-וועלכען איהר האָט גערעדט! ... איך בין זיכער, און מען וואָלט

נאָר אַנרײַבען אַביסעל מיט דעם באַלואַם דאָס לײַב, וואָלטען שײַן צונויפֿגעוואַקסען געוואָרען צוריק אינווערע צעבראַכענע בײַנער.

— יאָ, מיין פֿרײַנד, דאָס איז אמת. דער באַלואַם קאָן אַפֿילו טױטע לעבעדיג מאַכען, ווען מען בעצונט זיך מיט איהם, ווי געהעריג. צום אומגליק אָבער, געפֿינט ער זיך נישט יעצט בײַ אונז... איברונגענס, איך געב דיר מיין עהרענוואָרט, אז נישט שפעטער, ווי שײַן און צוויי טעג ארום, וועלען מיר איהם שײַן האַבען ...

— אין צוויי טעג ארום! — האָט אויסגעשרײַען סאַנטשאַ— נאָר ווי זשע וועט איהר דאָס מאַכען דאַמאָלס, ווען עס איז נאָך נישט בעוואוסט, צו וועלען מיר נאָר נאָך קאָנען אין צוויי טעג ארום אַרײַהר טהון זיך אַפֿילו פֿונ'ם אָרט?

— יאָ, אמת, איך פֿיעל זיך טאַקו זעהר שלעכט, — האָט זיך מודה געווען דאָן-קוּחאַט. — דאָס ערגסטע איז אָבער דאָס, וואָס דער נאַנצער אומגליק האָט אונז דאָך געטראָפֿען דורך מיין שולד אַלײַן. איך וואָלט נישט געווען בעדאַרפֿט אויפהויבען מיין שווערד אויף מוענשען, וועלכע זענען נישט קיין ריטער, ווי איך. דאָס האָט מיך דער גאָט פֿון מרחמה געשטראַפֿט דערפֿאַר, וואָס איך האָב נישט אָבגעהיט די געזעצען פֿונ'ם ריטערטום. דערײַבער געפֿיין איך פֿאַר נײַטיג דיר מודיע צו זײַן, אז איך וועל שײַן מעהר קיין עסקים נישט האַבען מיט דעם פֿראַסטען המון. אין אזויגע פֿעלען איז שײַן דיין זאַך צו טהון, ווי דו וועסט פֿערשטעהן. אָט זעהסט דו, דאַמאָלס, ווען עס וועלען קומען צו הילף אָט די אלע עזעל-טרייבער אָדער די אלע אנדערע שוואַרציאָהרען דאָרטען וועל-כער עס איז ריטער, דאַמאָלס וועל איך מיר זיך שײַן אויך אַרײַנגע-מישען. דו האָסט שײַן, דאַכט זיך, נישט איינמאָל געהאַט די מעגל-ליכקייט צו זעהן מיט דיניע אייגענע אויגען דעם גרויסען כּה פֿון מיניע הענד, דאַמאָלס ווען זיי אַרבייטען, אויפֿ'ן געזעצליכען אַפֿ'ן. עס זאָלט אַיזער געווען, אז דו זאָלסט זיך אויך אַביסעל אונטערפֿלייסען ...

— אך, גנעדויגער הערר! האָט איהם איבערגעשלאָגען די רעד סאנטשאַ— איך בין בטבע זעהר ארוהינגער און שטילער פארשוין, אין קאָן, אדאנק השם יתברך, מוחל זיין במחילה גמורה די אלע בעלדינגונגען, וואָס מיר קומט אויס איבערצוטראַגען פֿון יעדען, היות, מוזט איהר וויסען זיין, עס זיצען ביי מיר אויפֿן האַלז א ווייב מיט א הויבש ביסעל קינדערלעך קיין עין-הרע נישט. איך בין איך מוסר מודעה דערזיבער פֿאַראַויס, אז איך וועל בשום ענין וואַפֿן און קינמאָל אין דער וועלט נישט פֿערפֿיהרען קיין שום מלחמות נישט מיט קיין ריטער און אפֿילו מיט א פֿראַסמען בשר ודם, ווי מיין גלייכען. און בין איך איך אויך אויף דעם שוין מוסר מודעה, אז מהיום והלאה בין איך מוחל במחילה גמורה די אלע בעלדינגונגען, וואָס מען האָט מיך שוין בעלדינגט און וואָס מען בעלדינגט מיך יעצט און וואָס מען וועט מיך ווייטער בעלדינגען. דער עיקר איז, אזוי איך זאָל זיך נישט רייסען די נעזער מיט קינעם.

— ווען עס זאָל מיר אין האַרצען אזוי נישט וועה טהון, וואָלט איך דיר געוווּנען, וואָס פֿאַר א שרעקליכע נארנישקייטען די רעדסט, האָט אזאָג געגעבען דאָן-קיחאָט, קוים-קוים אויפהויע בענדיג דעם קאָפּ, — נאָר דערווייל בענוגען איך זיך נאָר דערמיט, וואָס איך וועל דיר פֿרעגען וועגען איין זאך. וואָס וואָלטט דו גע- טהון, ווען דאָס מוז הויבט אונז פֿרוצלונג אָן צו שינען און מיר בעקומען טאק? איינעם פֿון אָט יענע אינזלען, וועגען וועלעך איך האָב מיט דיר גערעדט. אנטער גובערנאמאָר וואָלטט דו געווען, ווען דו זאָלטט אלעמען מוחל זיין אלע זינע זיגד און פֿערברעכען.

— דערווייל אָבער — האָט געענטפֿערט סאנטשאַ— האָבען מיר וועהטיגען, נישט קיין אינזלען, אוי, אוי, ברעכען די ביינער. עס קריכען בשום אפֿן נישט אין קאָפּ אָט די אלע רעד איבערע, וואָס איהר רעדט וועגען די מעלות, מיט וועלעך אריטער בעדארף זיין

בעשענקט. אט ווייסט איהר גאר וואָס, גנערדיגער הערר, איך וועל
 מיר פרובען אויפהויבען זיך, שטעלען זיך אויף די פֿיס, נאָכדעם
 וועל איך איך העלפען צו טהון דאָס נעמליכע. אין צווייטן וועלען
 מיר נאָכדעם קאָנען ברענגען און בעוועגליכקייט אויך ראָסנאָנטען,
 חאָטש נאָטירליך, אָט די פּרוּגה האָט עס בלל נישט פּערדויענט;
 עס זאל איהם נישט געווען פּערגלוסטען זיך אָנהויבען צו שטיפען
 אויף די עלטערע יאָהרען, וואָלט דאָך גאר נישט געווען. גאָט
 מיינער! וויפֿער צייט איך קאָן עס שוין אָט דאָס פּנרל, אין איך
 האָב עפֿיס גאר קיינמאל נישט בעמערקט, אז עס זאל גאר לייעב
 האָבען אונטערטאָנען און פֿיהרען זיך גאר מעשה שנייען. אָט געה
 קרוך אַרײַן אין אַ פֿרעמדער הויט און ווער געוואָהר, וואָס פֿאר
 אַ רוח עס וועט דאָרטען! הערט איהר, וואָס איך וועל איך זאָגען,
 מען טאר גאר און קיינעם נישט גלויבען היינטיגע צייטען - נישט
 אין קיין מענשען און נישט אין קיין פֿערד, להבדיל ... אויף פֿריהער
 קאָן מען קיין שום זאך נישט וויסען. אָט געהמט, למשל, אייער
 בערהיטען זענ, מיט וועלכען איהר האָט בעוועגט יענעם ברוגזען
 ריטער, וואָס האָט איך נישט געוואָלט צולאָזען צו דער פּרינצעסין,
 וועלכע איז געוועסען אין דער קארעטע. איך בין געווען זיכער
 דאָמאָס, אז אויך אלע ווייטערדיגע מלחמות וועט איהר אויס-
 שפּיעלען. אין אָט האָסט דו דיר, וואָס פֿון מיין זיכערקייט האָט
 זיך אויסגעלאָזען: מען האָט אונז ביי דעם גאנץ נישקשה'דיג אָנגע-
 בראַכען די ביינער.

- דו מוזט דיר אָבער, סאָנטשאָ, צוגעוואָהנען צו אוינע
 צופֿעליגקייטען - האָט איהם אויפֿמערקזאָם געמאַכט דאָן-קוואָט -
 מיר אין, שטעל זיך פֿאר, אַבוסעל שווערער, דאָכט זיך, עס
 איבערצוטראָגען. עס האָט דאָך קיינער קיינמאל נאָך נישט געוואָגט
 מיט אַפּינגער אָנצוריהרען זיך אין מיר! ווען נישט דער הייסער
 וואונש מיינער, וואָס בעגייסטערט מיך, דער, וואונש צו דינען
 דער אומגליקליכער מענשהייט, וועלכע נייטיגט זיך אזוי אין מיר,

וואלט איך בעסער געשטארבען פאר כעס און חרפה. א ריטער מוז אָבער איבערטראָגען אלעס און נישט וויינען און קלאָגען .

— עס איז אַביסעל זעהר אונבעקוועם, גגעדינגער הערר ... אויף אזא אופן, הייסט עס, איז דאָס נישט אזא איבערזינגע גרויסע שמחה, צו זיין א ריטער. מעהר, א חויז קלעפ, זעה איך עפּים נישט, און עס זאָל איהם אזוינס ערווארטען. ס'דיען עפּים גאָט וועט זיך מרחם זיין, א נישט וועט מען בעדארפען גאָר נאָך אים= ציהען די פּיסלעך ... איך, אייגענטליך, האָב נאָך געכמען געהאפט אַגאנצן געשמאקע פּאַרציע, אזוי אז איך בעדארף, אייגענטליך, אויך צוויי מאָל אזוי פּיעל, ווי איהר קרעכצען .

— די פּענגעסט, סאַנטשאָ, און אויב, אמת, די וואנדערנדיע ריטער קומט אים טאָג=טעגליך איבערצולעבען טווייזנטער פּיער= שיערענע אונאַנגענהמע צופאַלען, דערפאַר שטעהט זי אָבער אויך פאַר יעדע מינוט צו ווערען אַ אימפּרעטאר אָדער אַ קניזער. ווען עס וואָלט מיר נישט אזוי שווער זיין צו רעדען, וואָלט איך דיר דערצעהלט געשוכטען וועגען פּיעל ריטער, וועלכע האָבען בון צום טראָן דערגרייכט מיט זייער העלדענמוט, נישט קוקענדיג דע= רויף, וואָס זיי זענען גאָר וועניג געווען געשיצט פֿון צרות און יסורים. אונזער יעצטיגע לאַגע איז ממש אַ נול און פּערגלייך מיט דעם אלעם, וואָס זיי האָבען איבערגעלעבט. אַ חויז דעם האָב איך מיר גראַדע טאָקו יעצט דערמאָהנט, און עס איז אַ חרפה צו ווערען געשלאָגען גאָר דורך שטעקענס, אָבער נישט מיט וועלכען עס איז אַ= דער וואָפען. אין פאַראַגראַף וועגען געשלעגערענען, וועלכער גע= פּיגט זיך אין ריטערישען געזעץ=קאָדעקס, ווערט דיטליך פּאַל= גענדענס געזאָגט: „אויב וועלכער עס איז שויטער וועט געבען אַ= בער'ן קאַפּ א ריטער מיט וועלכען עס איז שויטער=בענקעלי, איז האַמט דאָס בענקעלי איז דאָך געמאַכט פֿון האַליץ, דאָך אָבער קיין שטעקען איז דאָס פאַרט נישט, און דעריבער קאָן מען בשום אופן נישט זאָגען, אז דער ריטער, וואָס האָט געהאפט איבער'ן

קאפ מיט'ן בענקעל, איז געשלאָגן געוואָרען. אין דערזעלבער האָב
בען מיר זיך נישט וואָס צו בעאונרוהיגען צוליבע די קלעפ, וואָס
מיר האָבען געהאפט אָט פֿון יענע געמיינע יונגען, היות זיי האָבען
אונז געשלאָגן מיט בולאוועס, נישט מיט קיין שטעקענס.

— איך ווײס נישט פֿון קיין שום קונצען -- האָט געענטפֿערט
סאנטשאַ — איך ווײס נאָר, אז איך האָב געהאפט גאנץ גוטע קלעפ.
איך פֿיהל, אז עס טהוען מיר וועה אלע בינער, אין נאָך לאנג,
לאנג וועלען זיי מיר נאָך, דאכט זיך, וועה טהוף, דעם הלוק,
הײסט עס, וואָס איהר מאכט צווישען בולאוועס און שטעקענס,
פֿערשטעה איך עפֿוס נישט שטארק קלאָר. איך ווײס נאָר, אז עס
טהוט מיר וועה, און אז עס טהוט וועה, שרייט מען.

— טרייסט זיך, מיין פֿריינד, דערמיט, וואָס איז גאָר נישט
פֿעהרן דער וועהטאָג, די יסורים, צו קערפֿערליכע, צו נײַטונגע,
וועלכע די צייט זאָל נישט אָבשוואַכען און דער טויט זאָל זיי אינע
גאנצען נישט אויסהיילען.

— א דאנק פֿאַר דער דאָזיגער טרייסט, גגעריגער הערר; איך
ווײס אַרײַן, אז דער טויט היילט פֿון אַלעס אויס, די גאנצע
מעשה איז אָבער, וואָס איך קלייב זיך נאָך בלל נישט אזוי גיך צו
שטארבען, מאטערען זיך צופֿיעל — האָב איך איך קיין חשק
נישט.

— סאנטשאַ, הער שוין אויף דערען נארושקייטען. האפ נאָר
בעסער אַ קוק אויף ראָסנאנטען. ער האָט, דאכט זיך, נישט
וועניגער פֿון אונז געליטען.

— אודאי, נישט וועניגער; וואָס? ער האָט עס אפשר נישט
פֿשר פֿערדיענט, דער אלטער נאָר? ער האָט דאָך די גאנצע חתונה
אָנגעמאכט. איבעריגענס, ער איז דאָך, דאכט זיך, עפֿוס אויך אַ
מין וואַנדערנדער ריטער, דערזעלבע בעדארף ער אויך פֿערוואַכען וואָס
הײסט קלעפ... איך הרוש מיר נאָר, ווי אזוי איז עפֿוס מיין עזעל

ארויס גאנגן. אייגענטליך, וואָלט עס אויך געווען בעדארפט עפּים
נעהמען אין מייל אַרײַן פֿון דער סעודה.

— דו רעדסט שוין וויעדער נארושקניטען, מיין פֿרײַנד! נאָט
פֿערלאָזט נישט דעם מענשען אינגאנצען. צונעהמענדיג פֿיין אונז
די הלף פֿון ראָסנאנטען, האָט ער אונז האָטש געלאָזט אונזע-
רוהרט דאָס עזעל. דאָס עזעל וועט שוין מוזען מיר צופֿיהרען צו
וועלכען עס איז שלאָס, וואו מען וועט ארום אונז ארומגען...
ער פֿי דין מען און אויך אויף אַ עזעל פֿאָהרען. עפּים געדענק
און, האָב און ערגײַן געלײַגט, אַז עס איז שוין אמאָל געפֿאָהרען אַ
רוטער אויף אַ עזעל. אַזאַ, איידער לעגען און קרעכצען און
אויקען, זאָלען מיר זיך בעסער נעהמען צו דער ארבייט... שטעל
זיך אויף די פֿיס, פֿערלײַער נישט אומזיסט די צייט, און זען מיך,
ווי עס איז אנדער אויף דעם רוקען פֿון דיין עזעל. שוין צייט
צו לאָזען זיך. אין וועג, כדי עס זאָל אונז נישט אויסקומען צו
נעכטיגען אין דער מדבר.

אַבקרעכצענדיג דרייסיג מאָל אין אַרױסלאָזענדיג פֿונ'ם מייל
זעכציג מאָל „אוי און וועה“, האָט זיך סאַנטשאַ קױם געשטיעלט
אויף די פֿיס און האָט געהאַפט זײַן עזעל, וועלכער האָט גאנגן
רוהיג און צופֿריעדען ארומגעשפּאַצירט. ער האָט, ווי עס איז אויך
ראָסנאנטען געבראַכט אין בעוועגליכקייט. קרעכצענדיג און אויף
קענדיג, האָט ער אַרױפֿגעשלידערט זײַן בעל-הבית אויף דעם עזעל,
ראָסנאנטען האָט ער צוגעבונדען פֿון הינטען, און האָט גענומען
דעם עזעל פֿאַר דער צױם, און אינווערע העלדען האָבען זיך געלאָזט
אין וועג אַרײַן.

און אַשעה ארום האָבען זײַ דערוועגען אַ קרעטשמע. פֿער-
שטעהט זיך, אַז אין די אויגען פֿון זאָן-קוחאַט האָט זי אויסגע-
זעהן, ווי אַ פֿאַלאַין. עס האָבען נישט געהאַלפֿען די אלע ראיזות,
מיט וועלכע סאַנטשאַ האָט איהם געוואָלט אויסברײַען, אַז דאָס איז
אַ פֿאַכטע קרעטשמע גלייך מיט אלע קרעטשמעס אויף דער וועלט.

דאן קיחאט האט זיך נישט געלאזט אינגערען. דער נישא-בלים
האט אבער אויך נישט געוואלט נאכגעבען, און זיי האבען זיך גע-
אטפערט די גאנצע צייט ביז זיי זענען, ענדלעך, צוגעקומען ביז
צו דער טהיר פון דער קרעטשמע.

ווי דער בעל-הבית פון דער קרעטשמע האט דערוועהן, ווי
דאן קיחאט ליגעט א צונוקומער אויף דעם עזעל, האט ער גע-
פראגט ביי סאנטשאץ, וואס איז מיט איהם אזוינס.

סאנטשאץ האט איהם געענטפערט. אז דער בעל-הבית ווייגער
האט זיך אראפגעקוקעלט פון א הויכען בארג און האט זיך אָנגע-
ריבען די בייגער. די בעל-הבית'טע, וועלכע איז, צום גלוק פון
אונזערע העלדען, געווען זעהר א גוטגערייגט פרוי, האט פֿער-
בונדען די וואונדען פון אונזער העלד. איהר האט געהאלפֿען איהר
דיענסט מארטארכעס, וועלכע איז געווען א אייסגעצויכענטע שענ-
הייט מיט איהר ברויטען פנים און מיט איהר גראָבער און לאנגער
נאָז. דער עיקר אָבער איז זי געווען שען מיט איהרע עזעלשע איי-
ערען און מיט איהרע פֿערדישע אָהר נאָכדעם האָבען זיי איי-
געבעט אונזערע העלדען אויפֿין בוידעם-שטיבעל, אזוואָ עס פֿלעגט
שטענדיג שלאָפֿען איינער אַליין דער עזעל-טריבער, וועלכער פֿלעגט
זיך אויפהאלטען אין קרעטשמע.

נאָכדעם ווי דער עזעל-טריבער האט געגעבען עסען און
טרינקען זיינע עזעלען, איז ער אויך ארויף אויפֿין בוידעם-שטיבעל
לעגען זיך שלאָפֿען. ער איז אָבער גאָר אזוי געלעגען אין בעט,
נישט שלאָפֿענדיג אויך סאנטשאץ און דאן קיחאט זענען נישט
געשלאָפֿען אובער די גרויסע ווערטונגען און שטערצען, וואָס זיי
האָבען געפֿיהלט אין יעדען אָקר. אָט אזוי זענען זיי געלעגען אלע
דריי אויף געלעגערס.

צום ערשטען איז געשטאנען דאן קיחאט'ס געלעגער, נאָך-
דעם סאנטשאץ'ס און צולעצט ערשט דעם עזעל-טריבער'ס, און
יעדער פֿון זיי האט זיך געטראַכט זיינע מחשבות און געדאנקען.

בעזונדערס האָבען זיך געפלאַנטערט ווילדע געדאנקען ביי דאָן-
קנחאָמען אין קאָפּ.

מיט אונגעוילדער האָט ער אַרויסגעקוקט, עס זאל שוין ווערען
טאָג, כדי ער זאל זיך שוין וויעדער קאָנען לאָזען און וועגן.

פֿיערצעהנטעס קאָפיטעל.

דער קאָמפּף מיט שאַף. וויעדער אַ בעגע-
געניש. וואַסער-מיהלען.

ווי אונזערע העלדען זענען נאָר אָבגעפּאָהרען אַ שטרעקע
וועג פֿון דער קרעטשמע, האָט דאָן-קנחאָט פּלוצלונג דערזעהן פֿון
דער ווייטענס אַ געדריכטען וואַלקען פֿון שטויב. ער דאָט זיך זעהן
מיט אַ געווען און דו משוגענע פּאַנטאָויע זינע האָט שוין וויעדער
אַנגעהויבען אַרבייטען מעשים.

— טייערער פֿריינד סאַנטשאַ, — האָט ער אויסגעשרייען. —
ענדליך, איז פֿאַרט געקומען דער טאָג, וועלכער וועט מיך
מאַלען בערהמט אויף עוויג. זעהסט דו פֿון דער ווייטענס
דעם שטויב? דאָס געהט עס אַ אונגעהויער גרויסע מחנה הייל,
וועלכע איז צוזאַמענגעשטעלט פֿון אלע פּעלקער פֿון דער וועלט.
— אויב אַזוי, איז דאָס צוויי מחנות, וואָרום אויך פֿון דער
צווייטער זיט בעמערקט זיך אַזאָ וואַלקען פֿון שטויב.

— דיין אמת. דאָס זענען ווירקליך, צוויי גרויסע מחנות,
וועלכע געהען איינע נעגען דער צווייטער.

אין אמת'ען אָבער איז דאָס געווען צוויי סטאָדעס שאַף,
וועלכע זענען געגאַנגען פּונקט אַנטקעגען איינע דער צווייטער און
האָבען עס אָנגעמאַכט אַזאָ שטויב אַרום זיך, אַז מען האָט נאָר
נישט געקאָנט זעהן פֿון דער ווייטענס.

— זאָלען מיר זיך אויפהויבען אַט אויף דעם דאָזיגען בערגעל, — דאָט אויסגעשרייען דער העלד — איך וויל דיר ערקלערען די זאך גענוי, איידער עס וועט זיך די מלחמה אָנהויבען. די ארמעע, וועלכע געהט אנטקעגען אונז, געהער צום גרויסען אליאנפאראן. די צווייטע, וועלכע געהט הינטער אונז, איז דאָס די ארמעע פֿון זיין שטארקען געגנער, דער קעניג פענטאפאָלין.

— פאר וואָס זענען זיי זיך עס אזוינע שרעקליכע שונאים? — דאָט סאנטשאָ געפרעגט.

— אליאנפאראן איז א געזען-דענער און איז פֿערליעבט און דער טאָכטער פֿון פענטאפאָלין, וועלכע איז זעהר א שענע און ערעלע קרויסליכע פֿרינצעסין. איהר פֿאָטער וויל זי אָבער נישט אוועקגעבען דעם אונגלויביגען קעניג. ביז ער וועט פֿריהער נישט ווערען א קרויסט. פֿערשטעהט זיך, אז איך וועל זיך שטעלען אין די גיחה פֿון פענטאפאָלין.

— זאָל איך אזוי וויסען פֿון צרות, ווי איך וויל, וואָס איהר דערזעהלט מיר, איך זעה אפילו קיין שאַטען פֿון קיין מענטשען נישט...

— וואָס, דו הערסט דען נישט דאָס הירוזשערט פֿון די פֿערד, דעם קלאנג פֿון די מראַמפעט זון אין דאָס קלאַפֿערט פֿון די פויקען? — זאָל איך שוין דאמאלס טויב ווערען, אייב איך הער עפּוס, א הויז א מעקערט פֿון שעפּסען...

— פאר גרויס שרעק זענען ביי דיר דיניע חושום צעמושט געוואָרען. שמעל דיר אין א זייט, אייב דו האָסט מורא. איך אליין בין שוין אויך גענוג אויף צו געווינגען דעם קאמפּף פאר דעם צד, וועלכען איך וועל צו הילף קומען.

ביי די דאָזיגע ווערטער האָט ער א טרייב געטהון מיט זיינע שפּאַרען דאָסנאנטען אריינגעשטעלט זיין שפּויע אויף איהר אָרט און גיך, ווי א בליץ האָט ער זיך פֿונ'ם בארג אראָנגעלאָזט.

סאנטשאָ, וועלכער האָט שוין גוט געזעהן, אז דאָ זענען סטאדעם שאָף, האָט איהם נאָכגעשרייען:

— קומט צוריק, הערר דאָן-קנהאָט, קומט צוריק, איך בעט אייך. עס זענען דאָרטען קיינע ריטער, קיינע רועען פֿערהאָן. צו ווילט איהר טאקט און אמת'ען איבערקויפֿען די אלע אונשוילדיגע שעפּסעלעך? איהר זענט זיך דאָך אמת משוגע, האָט קיין פֿער-איבעל נישט! — איי, רבּונו של עולם, וואָס האָבען מיר געטויגט אָט די אלע צרות?

דאָן-קנהאָט האָט, פֿערשטעהט זיך, זיך אפֿילו נישט צוגע-האַרעט צו דעם, וואָס מען רעדט צו איהם, און איז אלץ גע-שפרונגען אויף זיין פֿערדער, שרייענדיג:

— שטארקט זיך, איהר ריטער, וואָס איהר קעמפּט אונטער דער פֿאָהן פֿונ'ם העלד'ישען פענטאפּאָלין! געהט איהר מיר נאָך אלע — גאָר נאָך וועל איך געהמען נקמה פֿונ'ם שונא אלפֿאָנפֿאָראָן. און שרייענדיג די דאָזיגע ווערטער, איז ער אריינגעשפרונגען פונקט אין דער מיט פֿון דער סטאדע שאָף און האָט אָנגעהויבען שמעלען אונדזערמנות'דיג מיט זיין שפיעז און אלע זימען. דאן זענען זיך אלע פּאסטוכער צעניפֿלגעלאָפֿען און האָבען אָנגע-הויבען צו וואַרפֿען אין איהם מיט שטייגער. אונזער העלד האָט זיך גענומען גאָר וועניג צום האַרצען דערפֿון און וואָס אלץ גע-ארבייט מיט זיין שפיעז צווישען די שאָף, ביז ער האָט זיי גאנצע מהנות ווייז אויסגעלעגט אויף דער ערד, שרייענדיג:

— וואו ביזט דו, שטאַלצער אלפֿאָנפֿאָראָן! געה ארויס צו מיר, איך אליין וועל מיט דיר פֿיהרען די מלחמה!

פונקט אין דעם מאָמענט האָט איהם געטראָפֿען אַ שטיין און זייט און האָט איהם איבערגעבראַכען אַ פּאָר רופֿען. באַלד נאָכדעם איז אונטערגעפֿלויגען אַ צווייטער שטיין. וועלכער האָט איהם אויס-געזעצט פֿוער ציהן מיט אַמאָל און האָט איהם צעקוועשט אלע פֿינגער. פֿון גרויס וועהטאָג איז ער פֿונ'ם פֿערד אַראָבגעפֿאלען. די

פאסטולער האָבען זיך זעהר דערשראָקען, רעכענענדיג, אז זיי האָבען איהם דער'הרגעט, און האָבען געמאכט וואָס גוכער ויברח, סאנטשאָ, וועלכער איז איבערנעבלובען שטעהן אויפ'ן בערגעל, האָט צוגעזעהן דן אלע מעשים, וואָס דער בעל-הבית זינער טהוט און האָט אויף זיך גערופען דן האָהר פּוּנ'ס קאַפּ, פֿערשעלטענדיג דעם טאַג און דן שעה, און וועלכע דאָס מוזל האָט איהם צוגע-געפיהרט מיט אזא משונע'נעם. דערזעהנדיג אָבער, אז דאָן-קוהאַט לעט אויף דער ערד און דן פאסטולער זענען שוין נישטאָ, איז ער ניד צוגעלאָפּען צו איהם.

— נו, וואָס! — האָט ער צו איהם געזאָגט — האָב איך איר דען פרייהער נישט געזאָגט, אז דן דאָזיגע ציוו ארמען זענען מעהר נישט, ווי סטאדעם שאָף?

— אוי! — האָט געענטפערט אונזער העלד — אָט אויף וואָס פאַר אַ אַלפֿן דער בעזער בשופ'מאכער, וועלכער פֿערפֿאַלגט מיך, טהוט אלערליי זאכען, כדי מיך צו בעזענען. ער האָט מיר נישט פֿערגעסן דעם כבוד, וואָס איך וואָלט געווען געקאָנט ערווערבען אין דער מלחמה — האָט ער פֿערוואַנדעלט דן גרויסע מחנות פּוּנ'ס שינא און שאָף. קום נאָך גוכער אהער, סאנטשאָ, און בנד מיר איבער מינע וואונדען.

סאנטשאָ איז אויף דער ניד צוגעלאָפּען צו זיין עזעל, אויף וועלכען עס איז געלעגען דער זאק מיט דן אלע רפֿואָה-מכשירים. נאָר דאָ האָט זיך ארויסגעווען, אז ער האָט איהם איבערגעלאָזט אין קרעטשמע. פֿאַר גרויסע צרות איז ער שיעור פּוּנ'ס זינען נישט אראָב. ער האָט אָנגעהויבען שילמען זיין בעל-הבית מיט טויטע קללות און האָט פֿעסט בעשלאָסען ביי זיך אומצוקעהרען זיך אהיים אין דאָרף. זיין אַ הערשער פֿון אַ אינזעל איז אפילו זעהר אַ וואַילע זאך, צו אַ טייערע פּריז אָבער בעדארף מען פרייהער פֿאַר דעם פֿערגענען בעזאָהלען!

דאָן-קוהאַט האָט איהם אָנגעהויבען צו בערוהנען.

— פֿרײַנד מייןער, — האָט ער איהם געזאָגט: — לײַד נאָך אַבזױסעל, דאָס ערנסטע אַפֿילו האָט אײַך געוויסע גרענעצען. גע- פֿינגעדיג זײַך אין אַ שרעכטען מצב, בעדאַרף מען ערשט האַפֿען אײַף בעסערע צײַטען.

— אײַך שווער אײַך בײַ מיין הייליג וואָרט, האָט געענט- פֿערט סאַנטשאָ: — מיר דאַלט, אז אײַהר וואָלט גאָר בעדאַרפט זײַן אַ פֿרעדיגער, נישט קײן וואַנדערנדער רײַטער. אַנב בעדאַרף אײַך אײַך אָנזאָגען די בשורה, אז דעם זאַק האָבען מיר שוין נישט מער, אַ דאַנק השם יתברך, און וועלען מווען עסען די לױפֿט.

— דער רבּנו של עולם וועט אונז נישט פֿערלאָזען, מיר וועלען געפֿינען וואָס צו עסען! זען זײַך, פֿרײַנד מייןער, אײַף דיין עוועל און ווייז מיר דעם וועג. דאָס מאַל גײַב אײַך דיר פֿאַלקאַמע פֿרײַהײַט אײַסצוקלױבען אַ אָרט אײַף צו נעכטיגען.

זײַ האָבען זײַך געלאָזט אין וועג. פֿאַהרענדיג, האָט זײַך דאָן- קוואַט בעגאַסען מיט טרעהרען דערויף, וואָס ער האָט פֿערלױרען זײַנע צײַהן.

— אַ מױל אָהן צײַהן, — האָט ער געזאָגט: — און ווי אַ מױל אָהן שטיינער.

זײַ זענען אַלץ געפֿאַהרען ווייטער, שפּרעכענדיג צווישען זײַך. און געפֿינגענדיג זײַך אַלץ אין מיטען וועג, אײַף זײַ אָנגעפֿאַלען די נאַכט. זײַ זענען געווען הונגעריג און מועד, זײַ האָבען אָבער נישט געהאַט, יואָס צו עסען אין וואו צו בלייבען נעכטיגען. דאָס פֿינסטערניש איז געווען שרעקליך. פֿלוצלונג האָבען זײַ דערוועהן פֿון דערווייטענס אַסך פֿייערלעך, וועלכע האָבען אײַסגעזעהן, ווי שפּרינגענדע שטערענדרעך. סאַנטשאָ איז שיעור אין חלשות נישט געפֿאַלען פֿאַר שרעק. דאָן-קוואַט אַלײן האָט זײַך אײַך אַב סגל דערשראָקען. דערווייט האָבען זײַך די פֿייערלעך אַלץ מער און מער דערנאָהנט צו זײַ, און וואָס נאָהענטער זײַ זענען געוואָרען. האָבען זײַ אַלץ גרעסער און העלער אײַסגעזעהן. סאַנטשאָ'ן האָט

דער גאנצער גוף אָנגעהויבען צו ציטערען. איך דאָן-קוואַט האָט זיך נישט קיין קליין ביסעל דערשראָקען. די האַהר האָבען זיך איהם אויף אויפ'ן קאָפּ אויפגעשטעלט. דאָך איז ער באַלד געקומען צו זיך און האָט אַ געשרי געמהן:

— פריינד מייער, דאָס איז אַ שרעקליכער צופאַל, דאָ וועל

איך מווען אָנווענדען מיין גאנצע העלדנישקייט.

זי ווען אַביסעל אַראָבגעגאנגען און אַ זיט, פדי זי זאָלען זיך בעסער קאָנען איינקוקען און די פֿייערלעך. דאָן האָבען זי זיך דערוועקן גרויסע ווייסע פֿיגורען. ביי סאַנטשאַן האָט פֿאַר גרויס מיראָ אויף אַ צאהן און אַ צאהן אָנגעהויבען צו טרייסלען און עס האָט מיט איהם געוואָרפען, ווי אין קרחת. באַלד האָט זיך די צאהל פֿון די ווייסע פֿיגורען נאָך פֿערגרעסערט. אַ צוואַנציג שטיק ווענען זי געווען. זי ווען געוועסען, רייטענדיג אויף פֿערד, האַלטענדיג אין די הענד אָנגעצונדענע פֿאַקעלען. נאָך זי איז נאָכגעפֿאַהרען אַ טרויער-וואַגען, הינטער וועלען עס ווענען געפֿאַהרען זעקס רייטער אין לאַנגע שוואַרצע טרויער-מאַטלען, וועלכע ווענען אַראָבגעהאַנגען ביז איבער די פֿיס פֿון זייערע מויל-עולען.

ביי אונזער העלד האָט באַלד אָנגעהויבען אַרבייטען די פֿאַנטאַזיע. ער איז געווען זיכער, אז דאָ טראַגט מען אַ שויער פֿערוואַונדעטען אָדער געטיימען רייטער, פֿאַר וועלכען ער בעדאַרף נקמה נעהמען. ער האָט דערזיכער באַלד אָנגעשטעלט זיין שפּיגעל און אוועקגעשטעלט זיך אויף דער מיט פֿונ'ם וועג, דורך וועלכען די ווייס געקלוינדעטע מענשען האָבען געמוזט דרוכגעהן און האָט אָנגעהויבען צו שרייען צו די מענשען:

— בלייבט שטייען, ווער איהר זאָלט דאָרטען נישט זיין, און

זאָגט מיר, ווער זענט איהר עס אַזוינס אין וואו אַהן פֿאַהרט איהר אין וואָס פֿאַהרט אויף דעם וואַגען?

— מיר איינען זיך, — האָט געענטפֿערט איינער פֿון די

רײטער, — און מיר האָבען קיין צײט נישט ארײנצולאָזען זיך מיט
אײך אין לאַנגע ערקלערונגען.

— אפשר קאָנט איהר מיט אביסעל מער דרך-אַרץ רעדען
מיט מיר: — אָדער גרײט זיך צו ארײנצוטראַטען אין אַ קאמפּף מיט מיר.
בײַ די דאָזיגע ווערטער האָט ער אַ שטאַרקען ציה געטהון
בײַם צײם אײנעם פֿון די מױל-עולען, אויף וועלכע עס זענען גע-
זעסען די ווייכע רײטער: דאָס מױל-עולעל האָט זיך שטאַרק דער-
שראַקען, אַ שטעל געטהון זיך אויף די הינטערשע פֿיס און אַראָב-
געוואָרפען פֿון זיך דעם רײטער אויף דער ערד. אינזער העלד האָט
זיך נאָכדעם אַ וואָרף געטהון מיט זײַן שפּײַעז אויף אײנעם פֿון די,
וואָס זענען געווען געקלײדעט אין שוואַרצען. פֿון איהם איז ער
איבערגעגאַנגען צום רײטער. ער האָט געאַרבעט מיט אלע פֿליס
און האָט אַרױפגעוואָרפען אַ שרעקליכען פּחד אויף אלע, אז זײ
זענען זיך צעלאָפען אין פֿערשיעדענע זײטען.

— וואָס פֿאַר אַ נצחון! — האָט אויסגעשרײען דאָן-קאהאָט.

— אַ מערקווירדיגער נצחון! — האָט איהם נאָכגעשרײען
סאַנטשאַ, וועלכער האָט שטאַרק בעוואונדערט די העלדענמוטיג-
קײט פֿון זײַן בעל-הבית.

דער רײטער, וועלכער איז צום ערשטען געפאלען, איז נאָך
געלעגען אונטער זײַן פֿערד, און אַפּאַקעל האָט געברענגט נעבען איהם.
אונזער העלדישער רײטער האָט אָנגעשטעלט זײַן שפּײַעז אויף זײַן
ברוסט, פֿאָדערענדיג פֿון איהם, ער זאָל זיך אינטערגעבען.

— אײך האָב מיך דאָך שוין אָהן אײער פֿאָרעדונג אונטער-
געגעבען! — האָט געענטפֿערט דער אומגליקליכער: — אײך קאָן מיר
קיין רײהר נישט געבען. אײך האָב מורא, אז אײך האָב אַ פֿוס צע-
בראַכען, אויב איהר זענט אַ קריסט, בעט אײך אײך, איהר זאָלט
מיר נישט הרגענען; איהר וועט אויף זיך אַ גרויסע זיגל געהען.
אײך געהער צום גיטליכען שטאַנד.

- טאָ ווי זשע קומט איהר אהער, אויב איהר זענט ווירקליך
א גייסטליכער ?

- אין דעם איז שולדיג מיין שלעכט פערשאַטען מזל. איך
אין די איבעריגע גייסטליכע, וועלכע זענען זיך צעלאָפֿען, האָבען
געפֿיהרט דעם טויטען קערפער פֿון אַלטען אדעלמאַן, וועלכער
איז געשטאַרבן אין באַעצא און האָט געוואָלט, מען זאָל איהם
בערגאַבען אין סענאוויא, א וואו ער איז געבוירען געוואָרען.

- און ווער האָט עס איהם אומגעבראַכט פֿון דער וועלט ?
- גאָט אלץ, דורך אַ מסוכן פֿיעבער.

- אויב אזוי, בין איך נישט מחויב צו גוקס זיין זיך פֿאַר
זיין טויט. וויסנט זשע, אז מיין נאָמען איז דאָן-קוואַט פֿון לאַ
מאַנטשאַ, אז איך בין אַ וואַנדערנדער ריטער און מיניע פֿליכטען
זענען אַרומגעפֿאַהרען איבער דער וועלט און אויסצוגלייכען אלע
אונרעכטען.

- אויב אזוי, וואָלט איך אַיך זעהר בעטען, הערר ריטער,
איהר זאָלט אַיך אויסגלייכען מיין פֿוס, וואָס איהר אלץ האָט זי
מיין צעבראַכען.

- פֿערפֿאַלען. פֿערהאַן זאַכען, וועלכע מוזען שוין אויף
בלייבען, ווי זיי זענען. איהר זענט דאָך אלץ שולדיג. צו וואָס
פֿאַהרט איהר אַרום בינאַכט אין שוואַרצע און לאַנגע מאַנטלען
אין אין וויסע קיטלען מיט אַנגעצונדענע פֿאַקעלען ? איהר זענט
ענהליך צו אמת'ע שוואַרץ-יאָהרען.

- איך בין זיך מודה, אז איך בין אין אלעם שולדיג. איך
בעט אַיך דאָך, איהר זאָלט מיר העלפֿען אַרויסקריכען פֿון אונטער
דעם מיל-עזעל.

דאָן-קוואַט האָט באַלד צוגערופֿען סאַנטשאַן, וועלכער איז
געווען בעשעפֿטיגט, אויפֿגינגענדיג אַ אַנגעלאָדענעם מיט עסענוואַרג
עזעל, וואָס די מאַנאַכען האָבען מיט זיך געפֿיהרט. פֿון זיין אויף-
בער-ראַק האָט ער געמאַכט עפֿוס אַ מיין זאַק און האָט געוואָרפֿען

אהן פונ'ם עוץ אראָב, וויפֿיעל עס האָט נאָר געקאָנט אַרײַן.
 ערשט נאָכדעם איז ער צוגעקומען צו זײַן בעל-הבית, שרײַענדיג:
 — האָט קײן פֿעראַיבעל נישט, הערר, מען קאָן דאָך נישט
 צײַן גרײַכצײַטיג אויף פֿערשיעדענע ערטער.

ווען מען האָט אױפֿגעהויבען דעם מאָנאָך און אנדערנע-
 זעצט אױפֿ'ן זאָטער, האָט איהם סאַנטשאַ נעזאָנט:
 — אויב ווער פֿון אײַערע חברים וועט אײַך פֿרעגען, ווער
 ים האָט עס זײַ אזױ פֿרײַנדליך מקבל פֿנים געווען, זאָלט איהר
 זײַ זאָגען, אז דאָס איז געווען דער בערויהמטער דאָן-קיהאָט, וועל-
 כען מען רופֿט אױך: „דער רײַטער פֿון דער טרויערײַגער גע-
 שטאַלט“.

ווען דער מאָנאָך האָט אָפֿגעצויגען, האָט דאָן-קיהאָט גע-
 פֿרענט זײַן נושא-בלים:

— וואָס פֿערשטעהסט דו אונטער דעם נאָמען רײַטער פֿון
 „דער טרויערײַגער געשטאַלט“?

— דער דאָזיגער נאָמען איז מיר אַרײַן אין קאָפּ דערײַבער,
 וואָרום, קוקענדיג אויף אײַך בײַ דער שײַן פֿיגים פֿאַקעל, האָט זיך
 מיר אױסגעוויצען, אז דו טרויערײַגסטע צורה, וועלכע קאָן נאָר
 געבען אויף דער וועלט, האָט איהר.

— האָסט אַטעות, מיין פֿרײַנד, אײַך זעה אָבער, אז דער
 קונפֿטײַגער גרויסער גיסט, וועלכער וועט שרײַבען מיין לעבענס-
 געשײַכטע, האָט געפֿונען פֿאַר נױטיג, אז אײַך זאָל האָבען אַ בײַ-
 נאָמען, ווי אַלע אמאָליגע רײַטער פֿלעגען האָבען. אײַך געהט אַלזאָ
 אָן דעם נאָמען. פֿון הינט אָן וועל אײַך זיך אזױ אָנרופֿען, און כּדי
 מען זאָל מיר בסדר דערקאָנען, וועל אײַך לאָזען אױסמאַלען אויף
 מיין שילד אַ טרויערײַג געשטאַלט.

— נו, דאָס, זעהט איהר, איז שײַן לחלוטין אײַבערײַג: איהר
 בעדאַרפֿט זיך נאָר אַ ווייז טהון — וועלען שײַן באַרד אַלע זאָגען,
 אָט געהט דער רײַטער פֿון דער טרויערײַגער געשטאַלט!

דאן קינחאט האט א שמויכעל געטהון, הערענדיג דעם שפאם פון זיין נושא-בלים און זיי האבען זיך געלאזט ווייטער אין וועג . דורכפאהרענדיג א קליינע שטרעקע צווישען צוויי בערג, זענען זיי אריינגעפאהרען אין א טיעפען טהאל, א וואו זיי האבען זיך אָבגע-שמעלט, און סאנטשאָ האט אויסגעלעגט אויף דער ערד זיין עסקע-ווארג. דאָ האָבען זיי שוין אויף איין מאל אָבגעגעסען זייער פֿרוה-שטיק, מוטאָג אין אָבענד-ברויט מיט דעם אַפעטט פֿון אַ וואָלף . צו זייער גרויסען אומגליק אָבער האָבען זיי נישט געהאט מיט וואָס צו פֿערטיגן; זיי האָבען נישט געהאט נישט קיין ווילן און נישט קיין פֿראַסטע וואַסער אַפֿילו . בעמערקענדיג אָבער, אז די לאַנגע, אויף וועלכער זיי האָבען זיך געפֿונען, איז בעדעקט מיט הייז און געדריכט גראָז, האָבען זיי דערפֿון בעשלאָסען, אז עס מוז זיך ערגיין גאר נאָהענט געפֿינגען אַ טייל אָדער אַ קוואַל . דאָן קינחאט און סאנטשאָ זענען באלד אויפגעשטאנען און געגעאנגען זוכען דעם טייל . זיי האָבען דאָס פֿערד און דאָס עוועל ביים צוים אָנגענומען און זענען געגאנגען, טאפענדיג דעם וועג, וואָרום די נאכט איז געווען זעהר אַ פֿינסטערע . נישט אָבגעהענדיג נאָך אַפֿילו קיין צוויי הונדערט טריט, האָבען זיי דערהערט אַ גערויש פֿון וואַסער און האָבען זיך זעהר דערפֿרעהט, וואָס זיי האָבען אזוי גיך געפֿונען דאָס, וואָס זיי האָבען געזוכט . פֿלוצלונג אָבער האָבען זיי דערהערט אַ אנדער גערויש, וועלכעס האָט צעשטערט אינגאנצען זייער פֿרוה-העריגע שמוחה . בעזונדערס האָט זיך דערשראָקען סאנטשאָ, וועלכע כער איז במבע געווען זעהר אַ שרעקענדער . עס האָט זיך געהאַרט אַ שטארק קלאַפֿערן פֿון איינע און קוויטען, דאָס דאָזיגע קלאַפֿערן האָט זיך צונויפגעמישט מיט דעם גערויש פֿונ'ם וואַסער-פֿאל . די נאכט איז געווען זעהר אַ פֿינסטערע און אונזערע העלדען האָבען זיך געפֿונען צווישען הויכע בוימער, די צווייטע אין בלעטער פֿון וועלכע האָבען זיך געשרויסעלט פֿונ'ם ווינד, דאָס פֿינסטערניש, די איינזאמקייט, די משונה'דיגע קולות, דאָס גערויש פֿון די

בויםער - דאס אלעס האט זיך פֿעראייניגט, אויף אַנצעוואַרפֿען אַ
אידיש און אפּחד. אינזער דאָן-קוהאַט אָבער האָט זיך נאָך אַלץ
נישט געשראָקען. ער האָט זיך אנגערגעוועזעט אויף זײַן ראָסנאַט-
טען און האָט אָנגעהויבען צו אַרבייטען מיט זײַן שווערד איבער
דער לופט, שרייענדיג דערביי צו זײַן נושאַ-כלים:

- פֿריינד מינער, ווייס, אַז נאָט האָט מיר אויף דער וועלט
בעשאַפֿען נאָר דערויף, אַז איך זאָל וויעדער פֿערוואַנדלען אינזערע
הינטונגע אינזערנע צייטען און די אַמאָליגע גאָלדענע צייטען. מיר
שמעמען פֿאַר גרויסע ספּנות און עס איז מיר נאָך אייך בעשערט
צו ווײַזען גרויסע וואַנדערליכע זאַכען פֿאַר דער וועלט. וואָס
שעקליכער אָבער עס בעדאַרף זײַן דער צופֿאַל, וואָס ערוואַרטעט
מיר, אַלץ מיט מעהר חשק בענעהר איך איהר... מאַך שטייף דעם
גארטן פֿון מיין פֿערד; בלייב איבער דאָ און וואַרט אויף מיר
דריי טעג. אויב ביז נאָך די דריי טעג וועל איך זיך נישט צוריק-
קעהרען, דאן קאָנט די זיך זאָגען, אַז דיין הערר איז געשטאַרבֿען,
ווי אַ העלדישער ריטער. איין זאַך וואָלט איך דיך בעטען, די
זאַלסט געהן נאָך טאַבאַסאָ, צו דער בעהערשערין פֿון מיין האַרץ, און
איהר דערצעהלען וועגען מינע העלדישע מעשים, וועגען מיין העל-
דישען טויט און זאָגען איהר, אַז ביז דער לעצטער מינוט האָב
איך און איהר נישט פֿערגעסען.

אויסהערענדיג די דאָזיגע ווערטער, האָט סאַנטשאַ אָנגעהויבען

צו ווײַזען.

- הערר ריטער! - האָט ער צו איהם געזאָגט: צו וואָס
מיין זיך איך אַריינלאָזען אין אַזאַ שרעקליכער אונטערנעהמונג?
צו האָט איהר דען ווענג העלדישע מעשים אָבגעטוהן ביז יעצט?
בעטראַכט נאָר נישט, וואָס איהר טוהט דערמיט, וואָס איהר וואַרפֿט
מיר יעצט אוועק, געהט איהר זיך דאָך צו בײַ מיר די מעגליכ-
קייט, איך זאָל קאָנען רעגערען מיט דעם אינזעל, וואָס איהר
האַט מיר צוגעזאַגט. פֿאַר שרייך וועל איך דאָ שטאַרבֿען אינזער

אלוין. בערארפט איהר דאך זיך בערעכענען, אז איך האב א זייד
מיט קינדער, וועלכע וועלען בלייבען און א שום שמוצע און הילף
נאך מיין טויט, האט רחמנות אויף א טאטען פון קלענע קינדער.
וועגיגסטענס, ווארט צו ביז עס ווערט ווערען טאג.

— אין דער פרויה צו בינאכט — מיר איז דאס אלעס איינס.
דער עיקר איז ביז מיר נאר דאס, אז עס זאל קינדער נישט ווארען
זאגען, אז וועלכע עס איז שטערונגען האבען מיך אפגעהאלטען
פון צו ערפילען מיניע פליכטען. דער אויבערשטער וועט מיר פער-
הומען פון געפאהר, אדער אויב איך וועל אפילו יא שטארבען,
וועט ער ווי עס איז שוין זארגען וועגען דינע קינדער. מאך שטייף
דעם גארטעל ביז ראסיגאנטען און ווארט אויף מיר. גיך וועל איך
זיך צוריקקעהרען אלס בעזענער.

סאנטשאס טרעהרען האבען, ענדליך, גערהרט דאן-
קוהאט'ען און ער האט א זאג געטרום:

— נו, מילא, איך וועל שוין ווארטען, ביז עס וועט ווערען

טאג.

— איהר וועט זיך נאר נישט לעגען שלאפען? — האט אפרעג

געטוהן סאנטשאס.

— איך וועל נישט שלאפען, — האט געענטפערט אויבער
הער. — שלאף דו, וואס בוזט געבוירען געווארען דערזיף, איך
אבער וועל פערברענגען די נאכט אין קלערען און אין טראכטען.
— זייט נישט בעז, מיין הערר, איך האב עס געזאגט און
א שום שלעכטער בונה.

ארויסרעדענדיג די דאזיגע ווערטער, איז סאנטשאס צוגעגאנגען
נאךגענט צו זיין בעל-הבית און האט זיך אָנגעהאלטען ביים זאטעל
פון זיין פערד, ווארום א צאהן אין א צאהן האט אין איהם גע-
ציטערט פאר גרויס שרעק.

ווען עס איז טאג געווארען, האט זיך דאן-קוהאט געזעענט
מיט סאנטשאס צום צווייטען מאל מיט די אייגענע ווערטער,

וואס פריהער. ער האט נאָר מוסוף געווען, אז אלס בעלזינג פאַר זינע פֿערדונסטען האָט ער איהם פֿערזאָרגט אין זיין ציאָה. דאָס האָט אזוי געריהרט דעם נישא-בלים, אז ער האָט געשוואָרען, ער זאָל קנימאָל נישט אוועקוואַרפֿען זיין בעל-הבית.

דאן-קיהאט איז אויך זעהר געריהרט געוואָרען דערפֿון. ער האָט אָבער נישט געוואָלט אַרויסווייזען זיך אלס ווייכהערציגער, האָט ער זיך געלאָזט אַהין, פֿון וואַנען עס האָט זיך געהאַרט דאָס גערויש. סאַנטשאָ איז איהם נאָכגעגאַנגען צופֿום, פֿיהרענדיג ביי דער ציים זיין עוועל. נאָכדעם, ווי זיי זענען אָבגעגאַנגען אַ שטרעקע וועג, האָבען זיי דערזעהן עטליכע אַרימע שטיבעלעך, וועלכע זענען געשטאַנען געבען הויכע פֿעלדען, פֿון וועלכע עס איז געפֿאלען אַ מעכטיגער וואַסער-שטראָם. גון דאָרטען האָט זיך עס געהאַרט דאָס שרעקליכע קלאַפֿעריי. ראָסינאַנטע האָט זיך זעהר דערשראָקען און האָט זיך אַ שטעל געטהון אויף די הונטערשטע פֿיסלעך. סאַנטשאָ איז געוואָרען בלינד און דער גאַנצער גוף זינער האָט אָנגעהויבען צו ציטערען. מיט הונדערט טרוט ווייטער האָבען זיי ענדליך ענטדעקט די אמת'ע סיבה פֿון זייער דערשרעקען זיך און פֿונ'ם גערויש. דאָרטען איז געשטאַנען אַ וואַסער-מיהל, וועלכע האָט די גאַנצע צייט געאַרבייט און אָנגעמאַכט אזא קלאַפֿעריי.

דערזעהנדיג דאָס אַלעס, איז דאן-קיהאט ווי פֿערשטיינערט געוואָרען פֿון גרויס פֿערוואַונדערונג. אַ קוק געבענדיג אויף סאַנטשאָ'ן, האָט ער דערזעהען, ווי יענער האָט אָנגעבלאָזען די באַקען און האָט זיך געהאַלטען מיט זינע הענד ביי די זייטען, קיים-קיים, ווי ער האָט זיך איינגעהאַלטען, ער זאָל נישט אויסשיסען מיט קיין געלעכטער. ענדליך, האָט ער ווירקליך אויסגעשאַסען מיט אַ געלעכטער און דערצו נאָך אזוי שטאַרק, אז דער ריטער אונזערער איז באַלד פֿון די בליים אַרויס. נאָר נאָך מעהר איז ער אַרויס פֿון די בליים, ווען סאַנטשאָ האָט נאָכדעם, וואָס ער האָט אַ קוק

געגעבען אויף דאן-קווארטען, אָנגעהויבען דעקלאַמירען מיט אַ קאָמישער און ערענטער מונע:

— פֿרײַנד מינער, ווײַס, און דער הימערל האָט
 מיר אויף דער ערד אַראָבגעבראַכט, פֿרײַ איך זאָל
 פֿערוואַנדלען אונזערע הינטונגע צייטען אין גאָלד-
 דעגע צייטען, און מיר שטעהען פֿאַרגרויסע געפֿעהר-
 ליכקייטען און וואַונדערבאַרע העלדישע מעשים.
 אַ שטאַרקער קלאַפּ מיט דער שפּיען איבער דעם רוקען האָט
 איבערגערויסען דאָס געלעכטער פֿונ'ס שפּאַסטרייכענדען סאַנטשאָ.
 — מיין הערר, צו ווײַסט איהר דען נישט, פֿאַר וואָס איך

לאָך ?

— אודאי ווײַס איך. דערפֿאַר האָב איך דיר דאָך אזוי מקיים
 פֿסק געווען. דערפֿאַר וואָס דו לאַכסט פֿון מיר, צו בין איך דען
 מחויב אלס ריטער, צו דערקאָנען דאָס גרויש פֿון אַ וואַסער-מוהל ?
 דאָס פֿאַסט פֿאַר אַזאַ פֿייער, ווי דו, וועלכער האָט זיך אַיפֿגעצויגען
 ערניץ אין אַ וויסט און פֿינסטער דאָרף. איברויגענס, קאָנסט זיין
 זיכער, און ווען דאָס וואָלט נישט געווען קיין מוהל, נאָר אַ מחנה
 פֿון אמת'ע רועווען אפֿילו, וואָלט איך זי אַלע מיט אַמאָל אָבגע-
 האַקט די קעפּ, און קיין זכר וואָלט פֿון זיי נישט בלייבען.

— איך גלויב, איך גלויב, דאָך מוזט איהר דאָך מודה זיין,
 און די סצענע איז געווען זעהר לעכערליך. פֿאַר וואָס זשע האָט
 איהר מיר עס אזוי מקיים פֿסק געווען ?

— אודאי איז דאָס געווען לעכערליך, דאָך וואָלט דו נישט
 געווען בעדראַפֿט זיך לויטניג מאַכען איבער מיר. איברויגענס,
 איך בין מודה, און איך בין מיר צו הויזי בעגאנגען מיט
 דיר.

— נו, מילא, געחאַפּט אַ קלאַפּ — פֿערפֿאַלען. ווער עס ליבעט
 שטאַרק, דער שלאָנט שטאַרק... נאָר איהר ווײַסט דאָך, און די

גרויסע אדונים זענען זיך נוהג געבען גרויסע מהנות זייערע קנעכט
נאָכדעם, וואָס זיי קלאַפּען זיי דורך די פּוּנער .

— דו ביזט זעהר גערעכט, די בעלזוינונג, וואָס איך האָב דיר
זינגענאָנט, וועסט דו בעקומען, ווען עס וועט קומען די רעכטע
צייט דערצו. דערוועיל עצה איך דיר זיך בענעהן מיט מיר מיט
מערה דרך-אָרץ.

— אלעס, וואָס איהר זאָגט מיר, וועט ביי מיר זיין טייער
אין הייליג. איך פּערזיכער אייך, אז פֿון היינט אָן וועל איך רעדען
מיט אייך מיט דעם גרעסטען רעספעקט, וואָס קאָן נאָר געבען,
ווי עס פּאָסט צו רעדען מיט אזא הויכגעשטעלטער פּערזאָן, ווי
איהר זענט.

— אייב דו וועסט זיך נאָר אַזוי נוהג זיין, וועסט דו זיכה
זיין צו אַרוינג לעבען און צו אַריכות ימים, וואָרום די מצוה פֿון
אַבנגעבען כבוד די, ביי וועלכע מען דענעט, איז פונקט אזוי גרויס,
ווי די מצוה פֿון כבוד אָב ואם.

פּוּפּאַעהוּנטעס קאַפּיטעל .

אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט, ווי אזוי
דאן-קיחאט האָט זיכה געווען צו טראַנגען
מאַמברוינאָ'ס היטעל אויפֿן קאַפּ און ווי אזוי
ער האָט בעפֿרײט קאַטאַרוזשניקעס פֿון זייערע
קײמען און נאָך און נאָך פּיערל אַנדערע זאַכען .

אין יענעם מאָמענט האָט אָנגעהויבען אַביסעל צו רעגענען .
סאַנטשאַ האָט זיך געוואַלט אויסבעהאלטען אין די מיהלען. דאָן-
קיחאט אָבער האָט געהאַט אזא בעז האַרץ אויף זי, אז ער האָט
אַפֿילו און זייערע ד' אַמות נישט געוואַלט שטעהן. ער איז אַרויס
דערזיכער אויפֿן וועג. אַבפֿאַהרענדיג נאָך נישט קיין גרויסע

שטרעקע וועג, האָט ער בעמערקט אַרײַטער, וועלכער האָט גע-
טראָגען אײַפֿין קאָפּ עפּים אזױס, וואָס האָט געשניט, ווי גאַלד.

— סאַנטשאָ! האָט ער אױסגעשריען: — פֿון אַלע ווערטלעך
איז דאָס אַמט'סטע: „אײַך אױף אונזער גאָס וועט דער יום־טובֿ אָנ-
קומען“. בײַנאַכט האָט אױסגעזעהן גלײַך, ווי דאָס מזל אונזערס
לאַכט זיך אױס פֿון אַלע אונזערע האַפֿנונגען. הינט אין דער פֿרוי-
אַבער בעצאָהלט עס מיר שױן אײַך פֿאַר די שרעק פֿון דער נאַכט.
קענטױג, אז דער רײַטער, וואָס קומט אָן פֿון דאָרטען, טראָגט
אױף דעם קאָפּ די בערהומטע היטעל פֿון מאַטברונג, וועלכע איך
האָב געשוואָרען צו בעקומען!

— בעטראַכט זיך גאַנץ גוט, וואָס איהר ווילט טהון! — האָט
געענטפֿערט סאַנטשאָ: — עס וועט זײַן די אײַגענע מעשה, וואָס
מיט דער וואַסער־מײַהל.

— דער רוח זאָל דיך געהמען, פֿלאַפֿלער אײַנער! וואָס פֿאַר
א מוחותן איז אײַנס מיט דעם צווייטען? זעהסט דו דען נישט דעם
רײַטער, וועלכער פֿאַהרט גלײַך אַנטקעגען אונז אױף דעם גרויסען
פֿערד און טראָגט אַ גאַלדענע היטעל אױף דעם קאָפּ? שטעל דיך
אין אַ זײַט אין קוק צו, ווי מיט אײַן דרעה וועל איך פֿערטױג
ווערען און האַלטען די היטעל שױן און מינע הענד.

עס איז אָבער אַ יושר, לנעבע לעזער, צו וויסען, וואָס איז
דאָס טאקו אין אמת'ען געווען פֿאַר אַרײַטער. און יענעם געגענ-
האָבען זיך געפֿונען צוויי דערפֿלעך, וועלכע זענען געווען זעהר קלײַן
און אונבעדייטער, אזוי אז זיי האָבען במידע געהאַט אײַן שיערער,
וועלכער האָט זיך גלייבצײַטיג אײַך מיט „הורדוגי“ בעשפּעטױגט.
און יענעם טאָג האָט דער שיערער בעדארפֿט אָבגאַלען אַפֿיער
פֿונ'ם צווייטען דאָרף און נאָך אײַנעם האָט ער בעדארפֿט לאָזען
צו דער אָדער. ער האָט מיט זיך מיטגענומען אַלע מכשירים,
צווישען וועלכע עס האָט זיך אײַך געפֿונען דער קופֿערנער
ראַזער־בעקען. אזוי ווי עס האָט אָנגעהויבען געהן אַרעגען, האָט

דער שערער איהם אָנגעטהון אויפ'ן קאָפּ, צו איינהיטען זיין היטעל ,
דער דענען זאָל זי נישט פֿערדארבען .

ווען דער שערער איז צוגעקומען נאָהענטער, האָט זיך אונט-
זער העלד, נישט אריינלאָזענדיג פרוהער איז קיין שום טענות, א
לאָז נעטהון צו איהם, האלטענדיג אָנגעשטעלט זיין שפּיעל. דער
שערער האָט זיך זעהר דערשראָקען, דערווענדיג דאָס פֿערוועהעניש,
וואָס איז אויף איהם אָנגעפלאָען. ער איז אויף גיך אראָפּגעשפרונגען
פֿון עזעל און האָט זיך געלאָזט לויפֿען אין פֿעלד, געשווינד און
ניד, ווי אַ הירש, איבערלאָזענדיג אויף דער ערד זיין קופּערנעם
בעקען .

— ער איז גאָר קיין נאר נישט, דער חברה-מאן, האָט אים=
געשרייען דאָן-קוואַט, — ער האָט פֿערשטאנען, אז די בעסטע זאָך
איז פֿאַר איהם צו ענטלויפֿען און איבערלאָזען פֿון מינגעטווענען
דעם טייערען שאַץ. סאנטשאַ, הייב אויף די גאָלדענע היטעל .

— אַך שוועהר ביי מיין לעבען, — האָט זיך אָנגערופֿען דער
נושא-בלים, — אז אַט די דאָזיגע גאָלדענע היטעל איז מערקווירדיג
עהנליך אויף אראַזיר-בעקען .

ער האָט דערלאנגט דעם בעקען זיין בעל-הבית, וועלכער
האָט איהם אָנגעטהון אויף דעם קאָפּ, דערהענדיג אין אלע זיימען .
סאנטשאַ האָט אָנגעשטרענגט אלע זיינע כּחות, ער זאָל
ווינדער נישט אויסשוסען מיט קיין געלעכטער. עס וואָלט אָבער
איהם נישט געווען העלפֿען, ווען ער זאָל זיך נישט געווען דער-
מאנען, ווי אזוי מען האָט איהם ערשט נישט לאנג אָנגעבראַכען
די ביינער פֿאַר צופֿיעל לאַכען .

— ווי איהר ווילט אייך, מיין הערר, וואָס טהוט מען אָבער
מיט דעם גרויסען עזעל? לויט דעם, ווי דער בעזעגטער היטער
האָט געמאכט פֿיס, ווייזט עפּוים נישט אויס, ער זאָל זיך נאָר צוריק
אומקעהרען. דאָס עזעל איז פֿלס נישט קיין שלעכט עזעל, אַך
שוועהר ביי מיין באַרד אין קאָפּ .

— די געזעצען פֿונ'ם ריטערטום פֿערבאָטען אוועקצונעהמען
פֿערד בײַ די בעזענטיגע. דערױבער לאָז צורוה דעם דאָזיגען פֿערד
אָדער דעם עזעל, — רוף עס, ווי די ווילסט.

— זאָל דער רוח אוועקחאפֿען אלע ריטער-געזעצען, איך
וואָלט זעהר וועלען אוועקפֿיהרען מיט זיך דאָס דאָזיגע בהמה'לע
אָדער אויסבייטען עס אויף מיין בהמה'לע, וועלכעס איז אַסך ער-
גער פֿון יענעם. וועגנ'סטענט וואָלט איך מיר וועלען בייטען די
זאָטלען. צו מעג איך עס טהון?

— אויף זיכער ווייס איך נישט, צו מען מעג, נאָר דאָך רעכען
איך, אז די קאָנסט זיך דערווייל בייטען, ביז דער דין וועט קלאָר
ווערען.

דערהערענדיג די דאָזיגע ווערטער, האָט סאַנטשאָ אויף גיך
אראָבגענימען פֿונ'ם שערער'ס עזעל נאָך אינגאנצען אַנזעס זאָמעל
און האָט איהם אָנגעהוּן אויף זיין עזעל, וועלכער האָט אויסגע-
זעהן אין זיינע אויגען טויענד מאָל שענער, ווי פֿריהער. נאָכדעם
האָבען זיי זיך בירע געזעצט עסען אָבענד-ברויט און האָבען זיך
ווערער געלאָזט אין וועג ארײַן. זיי זענען ארויסגעפֿאהרען אויף
דער מיט וועג און זענען אזוי געפֿאהרען סתּם אין דער וועלט
ארײַן, נישט וויסענדיג, וואו אהן און נאָך וואָס זיי פֿאהרען.
פֿאהרענדיג האָבען זיי צווישען זיך געשמועסט וועגען פֿערשיעדענע
זאָען. און ווען זיי האָבען געהאלטען אין רעכטען מיטען, האָט
דאָן-קוואַט פֿלוצלונג אויפֿגעהויבען די אויגען און דערזעהען, ווי
עס געהן איהם אנטקעגען צוועלף מענשען, וועלכע זענען געווען
פֿערשמיערט ביים האַלז אין אַ איזערנע קויט. אויך אויף ווערע
הענד האָבען זיי געטראָגען איזערנע קויטען. צוויי ריטער האָבען
זיי בעגלייט, וועלכע זענען געווען בעוואָפענט מיט אָנגעלאָדענע
בוקסען. אחוץ דעם האָבען זיי נאָך בעגלייט צוויי פֿוסנעהערע
סאָלדאטען, וועלכע זענען געווען בעוואָפענט מיט שווערדען און
מיט שפּיעזען.

- דארטען טרױבט מען עס ארעסטאנטען, - האָט זיך אָנגע-
רופען סאנטשאַ, - זיי געהן ארבייטען קאטאָרושנע ארבייט פאר
דעם קמוזער .

- וואָס הייסט? - האָט אויסגעשריען דאן-קוחאט: - איז דען
דאָס מעגליך, אז דער קמוזער זאָל זיך בעגעהן מיט זײנע אונטער-
טאנען, ווי מיט קאטאָרושניקעס?

- דאָס האָב איך דאָך בלל נישט געזאָגט. זיי געהען ארביי-
טען קאטאָרושנע ארבייט דערפאר וואָס זיי זענען בענאנגען א
פערברעכען .

- געהען זײ, הייסט עס, אויף דער ארבייט נישט מיט זײער
אייגענעם ווילען?

- איך קאן איך פערזוכערען, אז כמעט אזוי איז דאָס
ווירקליך .

- דאָס איז שוין נאנץ גענוג פאר מיר. איך וועל שוין נישט
פערנעמען די פליכטען, וואָס ליעגען אויף מיר אלס ריטער . מען
מוז זיי דורכאויס בעפרייען .

דערווייל זענען די קאטאָרושניקעס צוגעקומען נאָהענטער,
און דאן-קוחאט האָט א פֿרעג געטהון מיט גרויס דרך-אָרץ איינעם
פֿון די וועלטער, וועלכע האָבען זיי בעגלייט, ער זאָל איהם ער-
קלערען די סיבה, פאר וואָס זיי פֿיהרען אויף אזא אופן די דאָזיגע
אומגליקליכע מענשען. דער וועלטער, וועלכער איז געוואָרען זעהר
געריהרט פֿון זײן ערעל בעגעהן זיך מיט איהם, האָט איהם גע-
ענטפֿערט:

- אָט פֿרענט זיי אלען, מיטן ווערטער הערר, - זיי וועלע
אויף געוויס בעפרייענען אייער נייגריגקייט .

דאן-קוחאט האָט זיך בענוצט אָט מיט דער דאָזיגער ערלויבעניש,
וועלכע ער וואָלט זיך אוראי געווען אלען איך גענומען, און איז
צוגעגאנגען צו די קאטאָרושניקעס אין האָט א פֿרעג געטהון בי
איינעם פֿון זײ, וואָס פֿאר א פֿערברעכען ער האָט געטהון .

— מיר האָט מען בעמערקט פונקט אין דער מינוט, ווען איך האָב אָפּגעשליסענע אַ קאַרב מיט וועש, אין וועלכען איך האָב מיך שטאַרק פֿערליעבט.

מיט דער זעלבער פֿראַגע האָט ער זיך געווענדעט צו אַ צווייטע מען קאַטאַרוזשניק, וועלכער האָט איהם געענטפֿערט, אז מען האָט איהם פֿערשיקט, ווייל ער האָט זיך צופֿיעל צעוונגען פֿאַר גרויסע צרות.

— וואָס הייסט, מוזיקער שיקט מען שוין אויך אויף קאַטאַר-זשע אַרבייט? — האָט אויסגעשרייען מיט גרויס כּעס אונזער הערד. דאָן האָט איהם איינער פֿון די וועלכער ערקלערט, אז צע-ווינגען זיך פֿאַר גרויסע צרות הייסט ביי יענע חברה — מודה זיין זיך אויף זייער פֿערברעכען, בשעת מען פּיינגט זיי צו דעם צוועק.

אַט אזוי האָט דאָן-קיחאָט אויסגעפֿרעגט אלע קאַטאַרוזשניקעס, דער לעצטער פֿערברעכער איז געווען אַ מאַן פֿון אַ יאָהר דרייסיג, ער האָט געטהאט זעהר אַ שען אויסזעהן, האָטש ער איז געווען פֿערבונדען און פֿערשמיערט מעהר פֿון אלע.

דאָן-קיחאָט האָט אַ פֿרעג געטהון, פֿאַר וואָס איז ער עס אזא גרויסער בעל-זכּיה.

— דערפֿאַר, — האָט איהם געענטפֿערט איינער פֿון די וועלכע מער, — וואָס ער איינער אלטן איז בעגאנגען מעהר פֿערברעכען אויף זיין לעבען, ווי אלע איבעריגע אינאיינעם. דערנעבן האָט מען איהם פֿער'משפט אויף צעהן יאָהר קאַטאַרגע. איברויגענס, איהר האָט אורדי געמוזט הערען וועגען איהם, דאָס איז דער בעריהמטער גינעס פֿון פּאַסאַמאַטע, אָדער ווי מען רופֿט איהם ביי צונאָמען גינעסילרע פֿון פּאַראַפּילאַ.

— גענוג צו טרייבען שפּאַס, הערר קאָמיסאַר, — האָט איהם איבערגעשלאָגען דער קאַטאַרוזשניק, — און לאָזט צוריה מינע צו-געמען. איך איז אורדי פֿיעל בעסער פֿון מיר. איהר קאָנט אויב-רעכענען אחת לאַחת אלע מינע זינד, דאַמאָלס, ווען איך וואָג

נישט צו טהון עס בנוגע צו אייך. מיין אמת'ער נאָמען איז גינעס פאסאמאָנטע, און ווען עס איז וועל איך נאָך דערשטיקען דעם צו-נאָמען גינעס'לא פֿון פאראפילא אינ'ם האַלד פֿון דעם, וועלכער וועט וואַגען מיר אזוי אָנצורופֿען. נאָר, גנעדונגער הערר, - האָט ער ווייטער גערעדט, ווענדענדיג זיך צו דאָן-קיהאָט: - אויב איהר ווילט עפּים געבען אין דער יד אַרײַן, טאָ גיעט וואָס גילכער, וואָרום די גאנצע געשיכטע הויבט שוין אָן צו ווערען צו פֿילע לאַנגווייליג. גילכער, גילכער, אַנ'עברה די צײַט. אויסהערען מינע מעשיות איז נישט צולעב וואָס. איהר קאָנט זי אלע לייגען, אַך האָב בעשריבען מיין לעבען.

- איז שוין געענדיגט אייער לעבען'ס=בעשרייבונג? - האָט אַ

פֿרעג געטהון דאָן-קיהאָט.

- ניין, איהר זעהט דאָך, אז איך בין נאָך דאָ.

- איהר שינט מיר צו זיין זעהר אַקלונגער מענטש.

- נו, אוראי, ווען איך וואָלט זיין אַגאר, וואָלט דאָך מיר

גענאָנגען מיט גליק.

- דאָס איז פֿאַר מיר גאנץ גענוג, האָט געזאָגט דאָן-קיהאָט,

אויפֿהויבענדיג אַבוסעל זיין קול: - פֿון דעם אלעם, וואָס איך האָב דאָ געהאַרט, זעה איך קלאָר, ברידער מינע, אז מען פֿיהרט אייך אויף קאָטאָרושנע אַרבייט געגען אייער ווילען. אמת, אייערע זינד זענען גרויס. איך גלויב אָבער, אז איהר האָט אמת חרטה, און דאָס פֿערגונגערט שוין אייערע זינד. איך זעה, ווי איהר ליידיט יעצט און ווערט געפֿייניגט, און הויל די פֿליכט פֿון די וואַנדע-דענדע רומער איז אָנצוגעהמען זיך פֿאַר די געשלאָגענע און גע-דוקטע, ווענד איך מיר צו אייך, מינע העררען וועכטער, און בעט אייך, איהר וואָלט צוריקקעהרען די פֿרייהייט אָט די אומגליק-ליכע און איבערלאָזען די אַרבייט, צו בעשטראַפֿען זיי, פֿאַר נאָט און הומעל. איך רעכען נישט, אז איהר וואָלט נישט ערפֿילען מיין פֿערלאַנג, איבעריגעס, טאָמער ווילט איהר נישט טהון דאָס, וואָס

איך בעט אייך, איז אַט די שווערד מיניץ מיט אַט דער שפיען
אין דער כח פֿון מיניץ הענד וועלען זיין גאנץ גענוג דערויף, איך
זאל צווינגען אייך צו טהון עס.

— בראוואַ! — האָט אויסגעשרייען איינער פֿון די וועכטער: —
בראוואַ! אַ גאנץ וואוילער שפּאַס, נאָר נישט שלעכט צוגעטראַכט.
דאָך וואָלט איך דיר עצה'ן, געהמען וואָס גיכער דעם וועג אין
צערעכט מאַכען אויפֿן קאַפּ דיין קופּערנעם לאַקשענשאַפּ.

— דו ביזט אַ נועדערטרעכטונגער טרום! — האָט אָבגעענטפּערט
אונזער העלד, און תוך כדי דבור האָט ער זיך אַוואָרף געטון
מיט זיין שפיען אויף דעם וועכטער, איידער יענער האָט בעווייזען
זיך אַרומקוקען אפּילו, וואו ער איז ערגיץ און דער וועלט. ער
האָט איהם אומגעוואָרפען אויף דער ערד און געפּעהרליך פֿער-
וואונדעט.

די איבעריגע וועכטער האָבען זיך באַלד אַנעהם געטון צו
זייערע שווערדען, אין מען בעדארף רעכענען, אַז דאָן-קוואַט וואָלט
זעהר מואום אָבגעשניטען, ווען די קאטאָרוזשניקעס וואָלטען נישט
געווען אויסנוצען די געלעגנהייט זיך בעפֿרייען פֿון די קייטען מיט
דער הילף פֿון סאַנטישאַ'ן. פּאַסאַמאַנטע האָט זיך באַלד צוגעהאַפּט
צום קאָמיסאַר, וועלכער איז געלעגען אויף דער ערד, האָט פֿין
איהם אַראָבגעצויגען די שווערד, מיט וועלכער ער האָט אָנגעהויבען
צו אַרבוטען אין אלע זייטען, ביז די אלע וועכטער זענען זיך ציג-
לאָפען, ווערענדיג בעגרייט מיט אַגאַצען מבול פֿון שטיינער.

דער נצחון איז אַלץ געווען אַ פּאַלאַקאַמענער. דאָך איז סאַנ-
טישאַ נישט געווען צופֿריעדען מיט איהם. ער האָט מוראָ געהאַט
פֿאַר דער פּאַליציי, וועלכע האָט געקאַנט געוואָהר ווערען פֿון דער
געשיכטע און נאָכיאַגען זיי. ער האָט דעריבער געזאַגט זיין בעל-
הבית, אַז ער בעדארף אפּילו נישט קיין איין מינוט פּטרען אומ-
זיסט, זיי בעדארפען זיך באַלד ערגיץ אויסבעהאַרטען. דאָן-קוואַט
האָט זיך אָבער גענומען פֿאַר זיין ווייטערדיגע אַרבייט. ער האָט

צונויפגענומען אלע קאטארוזשניקעס אינאיינעם און האָט פֿאַר זיי געהאלטען די פֿאַלגענדע רעדע:

— זעהט איהר, מיניע העררען, וואָס פֿאַר אַ טובה איך האָב איך ערשט געטהון. איך גלויב, אז איך האָב דאָ צו טהון מיט זעהר אָרענטליכע מענשען און דערזיכער בעט איך ביי אײַך, איהר זאָלט מיר אַבראנקען מיט אַ קלײניגקײט — איהר זאָלט וויעדער אָנ־טהון איבערע קײטען און געהן אין זײַ איבער דער פראָווינץ לאַ מאַנטשאַ, בײַ איהר וועט קומען קײן טאַבאַסאָ. דאָרטען זאָלט איהר זיך מערען פֿאַר דער דאַמע דולצינעא און איהר דערזעהלען וועגען די אלע העלדישע מעשים, וואָס איך האָב אָנגעהוּן.

— דאָס, וואָס איהר פֿערלאַנגט, איז אונגעגליך, הער רױטער, אונזער בעפֿרײער, — האָט געענטפֿערט נונעם פּאַסאַמאַנטע אינ'ם נאָמען פֿון אלע: — אויב מיר וועלען געהן אין קײטען איבער דעם וועג, קאָן אינז גאָר נײַך די פֿאַליצײ פּאַקען. דערזיכער לעג איך אײַך פֿאַר, איהר זאָלט זיך בענוגען מיט די ברכות, וואָס מיר בענטשען אײַך פֿונ'ם טױעפֿען האַרצען.

— אויב אזוי, — האָט אויסגעשריען דאָן-קוחאַט, אריינקומענדיג דיג שטאַרק אין דער הקפּדה: — אויב אזוי, זאָל דאָן גינעסילא פֿון פּאַראַפּילא ערפֿילען מיין פֿערלאַנג און אַרומגען פֿערבונדען און פֿערשמיערט, פּונקט ווי פֿריהער.

פּאַסאַמאַנטע איז געווען בטבע זעהר גיט קײן גערודריגע בריאַה. ער האָט פֿאַר אַ ווינק געטהון צו דער חברה, וועלכע האָבען היפּף אָבגעטרעטען אין אַ זײַט און האָבען אָנגעהויבען וואַרפֿען אין אונזער העלד שטיינער, איינער גרעסער פֿונ'ם אַנדערען. דאָס אינאָנטע האָט זיך פֿונ'ם אָרט נישט געריהרט: סאַנטשאַ דאָט זיך אויסבעהאלטען אונטער זײַן עזעל. דער אימגלוקליכער רױטער איז פֿלרוואַרפֿען געוואָרען מיט שטיינער און איז אומגעפֿאלען אויף דער ערד. דאָן האָבען זײַ בענומען אונזערע העלדען פֿונ'ם קאַפּ בײַ די

פֿיס, זיי האָבען זיי כּוועט נאָר אין איין העמד געלאָזט. נאָכ-
דעם זענען זיי זיך צעגאנגען אין פֿערשידענע זייטען, צעטוילענדיג
זיך פֿריהער מיט די זאכען, וואָס זיי האָבען צוגענומען ביי אינווערע
העלדען. דאָן-קיהאַט איז געלעגען מיט זיין פֿערד אויף דער ערד
אינגער נעבען דעם אנדערען. סאנטשאָ, וועלכער האָט אינגאנצען
געצויטערט, ווי אַ בלאַט אויף אַ בוים, איז געלעגען צווישען די
פֿיס פֿון זיין זעל, וועלכער האָט, אראַבלאָזנדיג דעם קאַפּ, גע-
ארבייט אלע ווילע מיט די אויערען, רעכענענדיג אוראי, און דער
שטינגער-רעגען האָט נאָך אַרץ נישט אויפֿגעהערט.

צוועהענדיג, ווי אזוי מען האָט איהם אָבגעצאָהלט פֿאַר
דער טובה, וואָס ער האָט געטהון, האָט דאָן-קיהאַט אויסגעשרייען:
— יעצט זעה איך, ווי ווייט ריכטיג עס איז דאָס ווערטעל:
אַ שלעכטען טהון גוטס הייסט — זיך אַרײַן טהון שלעכטס! פֿון היינט
אָן וועט די פֿראַקטיק מיר קלינגער טאָען.

— אויב איהר האָט זיך שוין יעצט איבערצייגט אין דעם, —
האָט געענטפֿערט סאנטשאָ: — טאָ פֿאַלנט זשע מײַן עצה: וואָס
ניכער לאָמיר אנטלויפֿען פֿון דאָנען. קיין שום ריטערשאַפֿט וועט
אונז נישט העלפֿען, ווען די פֿאַלוציי וועט אַהער קומען.

— איך זאָל אנטלויפֿען! אָ, דו טרום אינגער,
— נישט אנטלויפֿען, נאטורליך, נאָר אזוי אָבטרעטען, וואָרום
בלויבען דאָ איז נאָר קיין עסק נישט. הערט, וואָס איך זאָג אייך,
זעצט אייך אויף אַיער ראַסינאנטען, אויב איהר קאַנט, און זאָלען
מיר אוועקפֿאַהרען פֿון דאָנען.

— נו, גוט! היינטיגס מאַל בין איך מסכים צו טהון, ווי די
היינט.

און, זעצענדיג זיך ריטענדיג אויף ראַסינאנטען, איז דער ריטער
אינווערער נאָכגעפֿאַהרען סאנטשאָ'ס זעל. זיי זענען אריינגעפֿאַהרען
אין די בערג סיראָ-מאָרענא, מיט דער בונה זיך אויסצובעהאלטען
דאָרטען עטלעכע טעג. עפֿום מיט נסוים איז ביי זיי געבליבען נישט

גער'הרט דורך די קאמפארזשניקעס וויער זאק מיט שפיין. אונזערע
הילרען זענען אריינגעפאהרען ביו דער סאמע מיט פֿונ'ס פֿארג און
האָבען זיך אָבגעשטעלט ערשט דאמאלס, ווען די נאכט איז אָנגע-
קומען. דארטען זענען זיי איינגעשלאָפֿען צווישען צוויי פֿערנלעך
אונטער גרויסע בוימער. וויער בוימער מוז אָבער, וועלכעס האָט
זי אזוי שרעקליך פֿערפֿאָלגט, האָט שוין אזוי גור געווען, אז אין
דעם אייגענעם געגענד זאָל עס פֿערטראָגען אייך גינעס פֿאָסאמאָנ-
מען, וועלכער האָט זיך בענוצט מיט וויער שלאָף און האָט אוועק-
גע'לרעק'ענט סאנטשאַ'ס עזעל.

זוו עס האָט נאָר אָנגעהויבען צו טאָגען, האָט זיך אונזער
נישא-פֿרים אויפֿגעהאפט פֿון שלאָף. דערוועהנדיג, אז מען האָט
אוועקגע'גנב'עט דאָס עזעל, איז ער שווער נישט געשטארבען
פֿאַר גרויס צער. ער האָט בוימער אָנגעהויבען צו וווינען און צו
קלאָגען:

— אָ, די ליטע קינד מינים! האָט ער געזאָגט: — די, וואָס
ביזט געבוירען געוואָרען אין מיין שטוב, בויזט געווען דער ליטע'לינג
פֿון מינע קינדער, די טרייסט פֿון מיין פֿרוי, די סבה דערפֿון, וואָס
מינע שלגים האָבען מיר מקנא געווען, די הילף אין מיין שווערער
ארבייט! אָ, מיין טייער עזעל! איך ווילס נאָר נישט, ווי איך וועל
עס לעבען אָהן דיר! איך וועל גילעך שטארבען פֿאַר צרות.

דאן-קיהאט האָט איהם אָנגעהויבען צו טרייסטען. דאָך האָט
זיך איהם נישט איינגעגעבען צו בערוהיגען איהם, ביז ער האָט איהם
נישט צוגעזאָגט צו שענקען דריי יונגע עזלען פֿון די פֿינף, וועלכע
ער האָט געלאָזט אין דעם היים. דער נישא-פֿרים האָט זיפֿענדיג
אָבערזאנקט זיין בעל-הבית פֿאַר זיין נומסקייט און מיט אַ טרוי-
עריגען, אראָפֿגעלאָזטען קאָפּ האָט ער זיך געלאָזט נאָך איהם
נעהן, טראָגענדיג דעם זאק מיט דעם עסענווארג אויף די פֿלייצעס,
פֿון וועלכען ער האָט אלע מאָל געשלעפט שטיקלעך און פֿערבניסען
די גרויסע צרות וויעל. געדענדיג אָט אזוי, האָט ער פֿלוצלונג

דער זעהען, ווי דער בעל-הבית זינער האט אויפגעהויבען מיט דעם שפיץ פון זיין שפיעז א טשעמאדאן, וועלכער איז געלעגען אין מיטען וועג. סאנטשא האט זיך א לאז געטראן צו דער מציאה. ער האט ארויסגענומען פונם טשעמאדאן פֿיער העמער פֿון האַ-לענדישען לייוואנד און נאך אנדערע וויסע וועש, א חוץ דעם האט ער דארטען געפונען צוזאמענגעבונדען אין א טיבל א סך גאלדענע מאַנטען.

— געלויבט און געבענטשט זאל זיין דער הימל! — האט ער אויסגעשרייען: — אַט אזוינע ציפאלען האָב איך אמת לעב. ווערדיג ווייטער, האט ער געפונען דארטען נאך זעהר א שיען נאָטיץ-ביבלע.

— דאָס ביבלע נעהם איך זיך, — האט געזאָגט דאָן-קוואַט: — איך וועל פֿערשרייבען אין דעם מינע העלדישע מעשים. בנוגע צום געלד, קאָנסט דו זיך נעהמען אַט דעם דאָזיגען נידערטרעכטיגען מעמאל.

— איך דאנק אייך זעהר און זעהר, גנעדיגער הער, — האט געענטפֿערט דער נושא-בלים: — דער דאָזיגער נידערטרעכטיגען מעמאל איז אזוי ווי צוגעפאסט צו מיין נידערטרעכטיגער פֿערוואן. — ווי אזוי איז געקומען דער טשעמאדאן א הער? האט זיך אָנגערופֿען דאָן-קוואַט נאָכדעם, וואָס ער האט אָבגעשוויגען א שטיק צייט.

— עס איז גאָר נישט שווער צו טרעפֿען, — האט געענטפֿערט סאנטשא, — זייט ווער, גנעדיגער הער, אז נישט מיט זיין אַי-גענעם ווילען איז ער פֿערפֿלייגען אהער. אויף געוויס האט איהם פֿערלאָרען וועלכער עס איז רייווערער. ווען דאָ וואָלט געווען פֿאַר-קומען א גולנים-אַנפאל, וואָלט דער טשעמאדאן געווען אויסגע-לידניגט. דאָס ווייס איך גאָנץ גוט, און איך איהר וואָלט עס בע-דארפט וויסען פֿונעם בעגעגעניש, וואָס מיר האָבען געהאט מיט דו קאטארושניקעס.

— דו ביזט גערעכט, מיין פריינד. מען מוז מודה זיין, אז ציטענווייז רעדסט דו גאר צו דער זאך. גאר לאמיר פארטועצען אינווער וועג.

דאן-קוואט איז געווען ענטציקט, וואס ער געפילט זיך צווישען דו הייבט בערג. דאס ווילדע אויסזעהן פונ'ם ארט, אין וועלכען ער האט זיך געפונען, זיין אבגעזונדערטקייט — האבען איהם צוגעזאגט פועל וואונדערבארע פארפאלען. דער זכרון זייער איז געווען איבערפולט מיט וואונדערבארע געשעהענישען, וועלכע האבען געטראגע פילן מיט די וואונדערנדע ריטער, ווען זיי פלענען זיך געפילען אין אזויגעטרער. פלוצלונג איז איהם א משונה'דיגער געדאנק אריין אין קאפ: — חבר סאנטשא, — האט ער זיך אנגערופען, — איך האב גע- מהן א פעהלער, וואס איך האב בעפרייט די דאזיגע קאמארושניקעס. — איך וויל עס גאנץ נישט.

— דו בעדארפט אבער אייך דאס וויסען. אז די וואנדע- רענדע ריטער בעסערען פסדר אויס זייערע פעהלער, וואס זיי מאכען. זיי טהוען שטענדיג תשובה אויף זייערע זינד. אט אזוי האט זיך אייך נוהג געווען אמאדים פון גאליען, דער קעניג פון די ריטער. ער האט זיך דערווייטערט אין אויסטארט, א וואו ער האט זיך פערשטעלט פאר א משוגע'נעם און האט זיך אנגערופען מיט דעם נאמען „דער פוינסטערער ריטער“. איך וויל איהם נאכטהוין; דעריבער וועל איך בלייבען דא און וועל זיך אייך אויסגעבען פאר א משוגע'נעם, איך וועל שפיעלען די ראליע פון אנגעפעהרליך- משוגענעם מענטשען, ביז איך וועל אינגאנצען נישט אבקומען מיניע זינד. איך עקלער דיר אלץ, חבר סאנטשא, אז איך בין שוין משוגע, אמת משוגע!

— איך מוז אייך זאגען, — האט געענטפערט סאנטשא: — אז איך הייב ווירקליך אן גלויבען, אז די מעשה איז טאק אזוי. א חוץ דעם האב איך מיר גלאט פלינד אריינגעזען אין פרעמדע גע- זינלען. אויב עס געפעלט אייך אזוי שטארק, טהוט, ווי איר

פֿערשטעהט און ווי איהר ווילט, אז עס טהוט וועה, שרניט מען!
 משוגע איז נישט קלאָר! יעדער איז זיך אבער-הבית איבער זינע
 צינגער-- ער קאן זיך ווי אלע אויסוועצען און קינגער בעדארף
 איהם קיין דעה נישט זאָגען!

— גאָט, מיין גאָט! מען קאן דאָך דערטרונקען ווערען אינעם
 מבור פֿון דינע ווערטלעך— האָט זיך אָנגעדופֿען דאָן-קיהאָט— וואָס
 איז דאָס מיט דיר אוינס?

— מיט מיר איז נאָר נישט, — האָט געענטפֿערט סאנטשאָ!
 איך האָב נאָר בעשפֿאָסען, אז און דער צייט, וואָס איהר וועט דאָ
 פראווען איבערע משונעת'ען אויף די דאָזיגע בערג, זאָל איך זיך טור
 דערווייל צוריק אומקעהרען אהיים, צו מיין ווייב און קינדער.

— דו קאָנסט עס טהון, זאָלסט נאָר נישט פֿערגעסען זיך
 אומקעהרען צו מיר אין צוויי וואָכען ארום, אזוי פֿיעל צייט וועט
 דויערען דאָס אָבקומעניש פֿאר מינע זינד.

און רעדענדיג די דאָזיגע ווערטער, איז דאָן-קיהאָט ציגע-
 פֿאהרען צו אהיכען פֿארג, וועלכער איז זיך געשטאנען אָנגעזיג-
 דערט, ווי איתים אין מיטען דער לאַנקע, וועלכע איז געווען בע-
 דעקט מיט גרין גראָז און אטיבלעל פֿון לעבעדיגע פֿרישע וואסער
 האָט אין איהר געפֿליסט. דאָס דאָזיגע אָרט איז זעהר געפֿעלען
 דעם „ריטער פֿון דער טרויעריגער געשטאלט“, וועלכער האָט בע-
 שפֿאָסען דאָרטען אָבצושמעלען זיך. ער איז באַלד אראָבגעקראַכען
 אויף דער ערד, אראָבגענומען דעם זאָטעל און די ציים פֿון ראָס-
 נאנטען, און אַקלאַפֿ געבענדיג איהם מיט דער האַנד איבער דעם
 רוקען, האָט ער געזאָגט:

— געה, וואו דיין דארף גלוקט נאָר! בעקום דיין פֿרייהיט פֿון
 דעם, וואָס האָט זיין פֿרייהיט פֿערלאָרען! אָ, דו העלדישעם פֿערד,
 וואָס די האָסט זיך אזוי בערייהמט געמאלט דורך דינע העלדישע
 מעשים.

— ווארט נאָר צו אַ מינוט, — האָט איהם איבערגעשלאָגען

סאנטשאָ, איהר ווייסט דאָך, הערר משונגע'נער רויטער, אז מען האָט ביי מיר אוועקגע'גנב'עט מיין עוועל; ראָסינאנטע וואָלט איהם זעהר גוט געקענט פֿערבייטען אין דער נסיעה, וועלכע שטעהט מיר פֿאַר, וואָרום איך בין זעהר אַ שלעכטער פֿוסגע'הער .

— איך האָב גאָר נישט גע'גען דעם. איך וואָלט גאָר וועלען, אז דו זאָלסט גאָך איבערפֿלוצען אויף אַ טאָג אָדער אויף צוויי, כדי דו זאָלסט צוועהן די משונגע'הען, וואָס איך וועל דאָ אַרויס= ווייזן .

— איך האָב זיך שוין גענוג אָנגעקוקט אויף זיי .

— נון, דו האָסט גאָך אינגאנצען נישט געזעהען .

— צו וואָס בעדארף איך עס! איך גלויב איך אויפֿן וואָרט .

גלייכער פֿאַר מיר, איך זאָל שוין אָבזיהען. איך וואָלט איך אָבער בעטען, גנעדריגער הערר, איהר זאָלט מיר געבען אַ צעטעל צו איינערע הויז=לייט, זיי זאָלען מיר אַרויסגעבען די דריי עולען, וואָס איהר האָט מיר צוגע'וואָנט .

— זעהר גערן .

אין דאָן=קיהאט האָט אָנגעשריבען עטליכע ווערטער אויף אַ ברעטעל פֿון זיין נאָטיץ=ביכעל:

„ליעבע פֿרעמענזע! איך בעפֿעהל איך אַרויסגעבען דעם מופֿז סאנטשאָ פֿאַנטשאָ דרײַ פֿינפֿיערהונגע עולען. געשריבען צווישען די בערג סערא=מארענאָ 26=טען אויגוסט, היינטיגס יאָהר.“

— אַנאָטיק! האָט אויסגעשרייען סאנטשאָ .

— איך וועל דיר מיטגעבען גאָך אַ ברויף צו דער בע'הער=

שערין פֿון מיין האַרץ. דו זאָלסט איהם אָבער לאָזען איבערשריי=

בען שען און אויף שען פֿאַפֿיער, אינדער דו וועסט איהם איבער=

געבען מיין געליבעטער. עס מאַכט נישט אויס, וואָס מיין אונטער=

שריפט וועט זיך נישט געפֿינען. עס זענען גענוג די ווערטער:

„דיינער ברוין טויט, דער רויטער פֿון דער טרויעריגער געשטאַלט.“

דאָס, וואָס דער ברויף וועט זיין געשריבען מיט אַ פּרעמדער האַנד, מאַכט אײך נישט אויס, וואָרום דולציגעט קאָן נישט לעזען און שרייבען, אין אויף איהר לעבען האָט זי פֿון מיר קיין אײַן געשריבען גוט נישט געזעהן. מיין לעבע צו איהר איז שטענדיג געווען אַפּלאַטאָנישע, זי איז נאָר בעשטאָנען און אונשוואַנדיגע בלינקען, וואָס איך האָב געוואָרפֿען אויף איהר, און אײך די דאָזיגע בלינקען זענען געווען זעהר זעלטען, אזוי אַז פֿאַר די אַלע צוועלף יאָהר, וואָס איך לעב זי, מער ווי מינגע אויגען און קאָפּ, האָב איך זי אַפּשר פֿיער מאָל געזעהן, און אײך די דאָזיגע פֿיער מאָל האָט זי געוויס נישט בעמערקט, אז איך האָב זי געזעהן, אזוי רײן און שטרענג האָט זי ערצויגען איהר פֿאַטער לאַרענצאָ קאַרטשיעלאָ. — טא, טא, — האָט זיך אָנגערופֿען סאַנטשאָ: — לאַרענצאָ קאַרטשיעלאָ'ס טאַכטער, וועלכע הייסט געוועהנליך אַלדאַנצאָ לאַרענצאָ, איז דאָס די ננעדיגע דאַמע דולציגעט דעל סאַבאַסאָ? — יא, יא! — האָט געענטפֿערט דאָן קיחאָט — און זי פֿערדענט צו זיין די הערשערין פֿון דער גאַנצער וועלט.

— איך קאָן זי גאַנץ גוט! — האָט געזאָגט סאַנטשאָ — זי איז אַ מײַד אַ בריה: געזונד, ווי אײַזען, און אַ קיל ווי אַ גראַנער, ועל פֿלעם אָבער איז דאָס, וואָס זי איז פֿלע קיין שעמעוודיגע נישט און נישט קיין איבערקלעבערין. מיט יעדען איז זי גרויט צו טרייבען שפּאַש און חבֿרען זיך. עס איז טאַקו אַ גרויסער יושר, ננעדיגער ריטער, איהר זאָלט ווערען משוגע צולעב איהר.

דאָן קיחאָט האָט אָנגעשריבען זיין ברויף צו דולציגעטאָן, וועלכען ער האָט פֿריהער איבערגעליענט פֿאַר סאַנטשאָ'ן. אויפֿן ברויף איז געשטאַנען פֿאַלגענדענס:

הויכע און ערהאבענע דאַמע!

צעשאָסען און פֿערוואַנדעט פֿון דער שווערד און פֿון די פֿילען פֿון מיין לעבע צו דיר, שיק איך דיר, אָ, זיסע דולציגעט דעל סאַבאַסאָ מיין הייסען גרויס. מיין געטרומער

און איבערגעגעבענער נושא-כּליים וועט דיר, אַ שענע, און
נעלעכטע דע-זינעא, דערצעהלען, און וואָס פֿאַר אַ צושטאַנד
איך געפֿינן זיך צולעב דיר. ווען דו וועסט זיין אזוי גוט
מור צו העלפֿען, בין איך דינער. אויב נישט, טהו, ווי
דיר געפֿעלט.

דינער פּוּז טויט,

דער ריטער פֿונ'ם טרויעריגען געשטאַלט.

— זעהר גוט! — האָט אויסגעשרייען סאַנטשאַ — אַנב, וויסט איהר,
וואָס איך וועל איך זאָגען: איך האָב מורא, אז איך וועל נישט
קאָנען אָבוועקען דאָס אָרט, איך וועלען איהר געפֿינט זיך, ווען
איך וועל זיך צוריקקעהרען. דאָס אָרט איז אַ פֿערשטעלט אָרט און
א אַויסבעהאַלטענס.

— פֿריינד מינער, דו רעדסט זעהר ריכטיג. איך עצה דיר
דערובער, אַנשינדען אַסך בוימער-צווינגען און צערוואַרפֿען זיי אים-
בער דעם וועג, פֿון דו וועסט אַרויסקומען אויפֿ'ן פֿרייען פֿעלד.
די דאָזיגע צווינגען וועלען דיר וויזען דעם וועג, ווען דו וועסט
זיך צוריקקעהרען.

סאַנטשאַ האָט אַינגעשטימט אויף דעם דאָזיגען מיטעל. ער
האַט אַנגעשנומען צווינגען און האָט זיך אָבגעזענענט מיט זיין בעל-
הבית, וועלכער האָט איהם געהייסען אָבהיטען, ווי עס בעדאַרף
צו זיין, ראָסונאַנטען, און האָט זיך געלאָזט אין וועג אַרײַן. ווי ער
איז אָבער נאָר אויף הונדערט טריט אָבגעפֿאַהרען, האָט ער זיך
באַרד אומגעקעהרט.

— איהר זענט זעהר גערעכט, — האָט ער געזאָגט — דאַכט
זיך, אז איך בעדאַרף טאַקן זעהן אַינגע משוגעטען אינערע, בדי
איך זאָל מיט אַרײַן געוויסען קאָנען שוועהרען, אז איהר זענט
וויקליך משוגע, אויב עס וועט נישט זיין צו טהון דאָס.

אוידער ער האָט נאָך בעוויזען צו ענדיגען זינע רעד, האָט
דאָן-קנהאַט שוין אַראָפֿגעוואַרפֿען אלעס פֿון זיך. ער איז געבליבען

נאָר אין איין העמד, און אָנגעהויפֿען ווייזען משוגענע שטיק. ער האָט זיך עטליכע מאל איבערגעקעהרט ישר והפּוך און געקראָכען אויף אלע פֿיער און געשפרונגען אויף איין פּוס. פֿאַר סאַנטשאַן איז דאָס שוין געווען גאַנץ גענוג, ער האָט פֿערקערעוועט זיין פֿערה, שטיקענדיג זיך פֿאַר געלעכטער, און זיך געלאָזט אין וועג.

וועלכע הַנְּטֵעַם קאפיטעל .

די ענדע פֿון זיין תשובה, וואָס ער האָט אויף זיך גענומען. די געשיכטע פֿונם פּרינץ מיקאַמיקאַן. זיין צוריקאומקעהרען זיך און גאַסס-הויז. דער שרעקליכער קאַטאַפּ, וועלכען דאָן-קיהאַט האָט געוואונען.

מיר וועלען לאָזען אויף אוינלע דעם ריטער פֿונם טרום-ערנען געשטאַלט פֿערנעהמען זיך מיט זיינע משוגענע און מיר וועלען מיטגעהן מיט סאַנטשאַן. דער ליבער נישא-בלים אינזערער איז זיך בשלום ארויסגעפֿאַהרען פֿון די בערג סערא-מאַרענאַ און אין אַמעט-לעת ארום נאָרעם, וואָס ער האָט זיך צעשונדט מיט זיין בעל-הבית, איז ער אָנגעקומען ... וואוהין מיינט איהר? צוריק אין יענעם נאַסט-הויז, וואו ער האָט פֿרוהער גענעכטיגט מיט זיין בעל-הבית.

אין דער אייגענער מינוט זענען ארויסגעפֿאַהרען פֿונם טייער צוויי מענשען און איינער האָט זיך אָנגערופֿען צום צווייטען:
— צו איז דאָס נישט דער אייגענער סאַנטשאַן פֿאַנטשאַן, וועל-כער איז, לויט די רעד פֿון דער אייפֿוועהערן, מיטגעגאַנגען מיט דאָן-קיהאַט'ען?

— אָט דאָס איז ער מאַקן, — האָט געענטפֿערט דער גיסט-ליכער, — אָט איז אייך דאָן-קיהאַט'ס פֿערה.

דאן איז דער גייסטליכער מיט דעם שערער - דאס זענען זי
עס געווען - זוגעגאנגען צו אונזער ריזענדער .

- ליעבער סאנטשא, - האט צו איהם געזאגט דער גייסט-
ליכער, - וואס איז געווארען מיט דיין בעל-הבית?

דער בעשיידענער נושא-בלים האט פריהער נישט געוואלט
אויסזאגען די סודות פון זיין ריטער. בארד אבער האט ער זיך
דערשראקען פאר דער טורמע, מיט וועלכע זי האפען איהם גע-
שראקען, און האט זי אויסדערצעהלט אלע גבורות, וואס דער
ריטער זינער האט שוין אָבגעטהון און וועלכע ער בעדארף נאך
אָבטהון. דערצו האט ער נאך מוסף געווען, אז דער ריטער פון
דער טרויעריגער געשטאלט האט בעשלאסען צו ווערען ערגיץ א
קניזער בארד, ווי ער וועט ענדיגען זיין תשובה. און ווענען זיך
האט ער ערקלערט, אז ער האט בדיעה חתונה צו האָבען בארד,
ווי נאָט וועט איהם העלפען אז ער וועט ווערען א אלמן, פאר
איינע פון די הויף-פריילינגס, וועלכע וועט איהם אריינברענגען
אלס נדן א אנשטענדיגען גוט אייף א הארטען באָדען, וואָרום עס
איז איהם שוין נמאָס ומאָס געוואָרען צו ווארטען אייף דעם איג-
זעל, וועגען וועלכען ער טראַכט שוין גאָר אפילו מעהר נישט.

סאנטשא האט דאָס אלעס דערצעהלט מיט אזא זיכערען און
ערענסטען טאָן, אז דער גייסטליכער מיט דעם שערער האָבען נישט
געפונען פאר נויטיג אריינצולאָזען זיך מיט איהם אין ופוחים. זי
האָבען יוצא געווען דערמיט, וואָס זי האָבען בעשלאסען ביי זיך,
אז סאנטשא איז נישט ווענדיגער משוגע, ווי זיין בעל-הבית.

- איך גראטוליר דיר מיט דיין גלענצענדער צוקונפֿט, -

האָט זיך אָנגערופען דער גוטמוטיגער גייסטליכער מיט א שמייכלעל,
נאָר בעסער פון אלץ וואָלט זיין, לויט מיין מיינונג, ארויסבעקומען
דיין בעל-הבית פון דער מדבר אין איינשמועסען מיט איהם, ער
זאָל זיך אָבזאָגען פון זיין תשובה טהון, וועלכע וועט איהם קיין שום

ניצען נישט ברענגען. מיר וועלען שמועסען וועגען דעם ביים טיש:
 קום אריין מיט אונז אין גאסט-הויז.

— גיין, — האָט געענטפֿערט סאַנטשאָ, — אויב איהר וועט מיר
 ערלויבען, וועל איך נישט אריינגעהן אין גאסט-הויז. א אנדערש
 מאָל וועל איך אײַך דערצעהלען די סיבה דערפֿון. אויב איהר
 ווילט, זיט אזוי פֿיעל גוט און שיקט מיר ארויס דעם מיטאָג אהער,
 און איך עטוואָס פֿאַר מיין פֿערד.
 זיי האָבען מיט איהם מעהר נישט איינגע'מענה'ט און האָבען
 איהם ארויסגעטראָגען עסען.

דער גייסטליכער האָט דערווייל צוגעטראַכט א זיכערען מיט-
 טעל, כדי צו צווינגען דאָן-קוואַט'ען, ער זאָל זיך אהיים אומ-
 קעהרען. דער שערער ניקאָלאַ האָט בעדארפט זיך אָבגאָלען די
 באַרד און אָנפֿאַרבען דעם פנים מיט דונקלע-רויטער פֿאַרב און
 איבערטהון זיך אין א יונגען, וואַנדערנדען פֿרייז, און ער אַרײַן וועט
 זיך איבערטהון אין אַ נושא-בלים און וועט פֿאַלען צו די פֿיס פֿון
 אינווער העלד, בעטענדיג, איהם, ער זאָל נעהמען נקמה פֿונ'ם אונ-
 טרײַען רײַטער, וועלכער האָט צוגענומען דעם טראָהן ביים יונגען
 פֿרייז, וועלכער איז געבליבען איתום נאָך זײַן פֿאַטער. אויף אזא
 אופן וועט זיך זיי איינגעבען צו ברענגען נאָכאמאָל דאָן-קוואַט'ען
 און דאָרף און פֿרובען וויערער איהם היילען, אפשר וועט ער סוף
 פֿל סוף פֿטור ווערען פֿון זײַנע משוגעת'ען.

דער שערער ניקאָלאַ האָט געפֿונען דעם איינפֿאַל פֿונ'ם
 גייסטליכען פֿאַר דעם קלוגסטען איינפֿאַל, וואָס קאָן נאָר געבען
 אויף דער וועלט, און האָט איהם געוואָלט שוין וואָס נוכער רעאַלי-
 זירען. ער האָט זיך אָבגעפֿאַרבט דאָס פנים און זיך איבערגעטהון
 אין א פֿרייז, אריינשטעלענדיג זיך אין אַ שוואַרצען מאַנטעל, וועל-
 כער האָט איהם בעדעקט פֿונ'ם קאָפּ ביז די פֿיס, אַלס צײַלען פֿון
 טרויער. דער גייסטליכער האָט זיך אייך באַרד איבערגעטהון,
 ער זאָל עהנליך זײַן אויף אַ נושא-בלים. ווי דער בעל-הבית פֿון

קרעטשמע האט זיי דערזעהן אין זייערע משונה'דיגע מלבושים, האט ער זיי געפֿרענט, צו וואָס האָבען זיי זיך עס אזוי איבערגע-טהון, ווי די שוואַרץ-יאָהרען, און לויט די ערצהלונגען, וואָס זיי האָבען איהם דערזעהלט וועגען די משוגעת'ען פֿון דאָן-קיהאט'ען, האט ער באַלד פֿערשטאָנען, אז דאָ האַנדלעט זיך וועגען דעם העלד, וואָס ער האט איהם זוכה געהאט צו האָבען ביי זיך אויף נאכטליג פֿריהער מיט א שטיקעל צייט. דאן האט ער זיי דער-זעהלט אלעס, וואָס איז און יענעם אָבענד פֿאַרנעקומען, אפֿילו דאָס, וועגען וועלכען סאנטשאַ האט געפֿונען פֿאַר נויטיג צו שווי-גען. ווען דער מואלעט פֿונ'ם שערער און פֿונ'ם גייסטליכען איז שוין געווען פֿאַרטיג, האָבען זיי זיך ביידע געזעצט אויף זייערע פֿערד און האָבען זיך אָבגעזעגענט מיט דעם בעל-הבית פֿון דער קרעטשמע, מיט זיין ווייב און מיט מאַרויטאַרנעס, וועלכע האט זיי צוגעזאָגט צו בעטען נאָט, זיי זאָלען מצליח זיין אין זייער אונטער-נעהמונג.

סאנטשאַ, וועלכער האט געווארט אויף זיי אין הויף, האט אויסגעשאַסען מיט אַגעלעכטער, דערזעהנדיג דעם מאַסקאַראַד. דעם אמת'ען צוועק פֿון זייער איבערטהין האָבען זיי איהם נישט דערזעהלט. זיי האָבען איהם פֿערזיכערט, אז דאָס אלעס איז נאָר צוליעב דעם, בדי עס זאָלען וואָס גיכער מקוים ווערען די הבטחות, וואָס זיין בעל-הבית האט איהם צוגעזאָגט. דערויף אָבער, אז זיי זאָלען ווירקליך מקוים ווערען, האָבען זיי איהם געזאָגט, איז נויטיג, ער זאל שווייגען און נאָר נישט דערזעהלען דאָן-קיהאט'ן. סאנטשאַ האט געשוואַרען מיט שבעי-שבעות, אז ער וועט שווייגען, און האט זיך געלאָזט מיט זיי אין וועג אַרטיין. אויף מאַרגען זענען זיי צוגע-פֿאַהרען צו יענעם וואַלד, און דער נישא-כלים האט אָנגעוואָר-פען די צווייגען, ער זאל דערקענען דעם וועג, און נישט ווייט פֿון יענעם אָרט, וואו ער האט געפֿונען מיט זיין ריטיער דער טשעמאָ-דאן. זיי האָבען זיך דאָ אָבגעשטעלט, זיך אויסצושייבן אַבסעל.

אין האָבען בעשלאָסען, אז סאָנטשאַ וואָל פֿאַהרען ווייטער אויפֿצוויכען דאָן-קוואַט'ען. ער איז זיך ווייטער אָבגעפֿאַהרען, איבערלאָזענדיג זיינע חברים אויף דער לאַנקע, אונטער דעם שאַטען פֿון גרויסע בוימער. דאָס איז געווען און אויגוסט, אַרום דריי אַזויגער פֿייטאָג, דאָמאָס, ווען די הויז איז געווען גאָר נישט צום אויסהאַלטען. דער גייסטליכער און דער שערער, ווענענדיג אין שאַטען, אויף דעם ברעג פֿונ'ם טיך, האָבען געשומעסט צווישען זיך וועגן דער אַרבייט, וואָס שטעהט זיי פֿאַר. פֿלוצלונג האָבען זיי דערהערט. זיי עמאָצער שרייט פֿון דערווייטענס.

— פֿערשאַלטענער טשעמאָראַן! דאַלט זיך, אז איך האָב איהם

פֿאַרט ערניגן דאָ אַראָבגעלאָזט.

דער גייסטליכער און דער שערער זענען באַלד אויפֿגעשטאַנען, געלאָזט זיך צום אָרט, פֿון וואַנען עס האָט זיך געהאַרט דאָס קיל, און האָבען דערועהן פֿאַר זיך אַרײַוענדער, וועלכער האָט בעדאַרפֿט אַלט זײַן לײַט דעם אויסזעהן אַ יאָהר אַכטצעהן-גײַנצעהן. זיי האָבען אָנגעהויבען ווינקען צו איהם, ער וואָל צוגעהן צו זיי; ער איז באַלד צוגעלאָפען צו זיי, און דער גייסטליכער האָט איהם בערוהנגט וועגען דעם טשעמאָראַן, וואָרום סאָנטשאַ האָט איהם דערצעהלט וועגען דער מציאָה. זיי האָבען אויך דערצעהלט וועגען די סבות, וועלכע האָבען זיי געבראַכט קיין סעראַ-מאָרענא, און וועגען דער קאָמעדיע, וועלכע שטעהט פֿאַר. דער רײַזענדער האָט זיי באַלד פֿאַרגעלענט צו שפּויעלען די ראלע פֿון אַיונגען פֿריגן. דער גייסטליכער האָט אָנגענומען זײַן פֿאַרשלאַג זעהר גערען, הײַז ער האָט טוראָ געהאַט, ער וואָל חלילה נישט מחלל זײַן די ברונה זיינע אַלס גייסטליכער מיט דעם איבערטהון זיך. דער שערער ניקאַלאַ האָט זיך צוגעבוגדען אַלאַנגע באַרד און דער רײַזענדער האָט אָנגעטהון אַקאָסטיים פֿון אַפֿריגן און האָט זיך אָבגעפֿאַרברט דאָס פֿנים. דערוויייל איז אָנגעקומען סאָנטשאַ, שרייענדיג:

— וואוהין זענט איהר אויפק? .. איך האָב געטראָפען

דאן-קיחאט'ען אין א קלאַנגערדיגען צושטאנד: אין און העמד געהט ער און אזוי אים געדארט, אויסגעקווארט אין שטארבט פון הונגער, לאַמיר איהם וואָס ניכער אַוועקפֿיהרען פון דאָנען, וואָרום, ווי עס שניט, וועט ער שוין אויף קיין פאל נישט ווערען דאָ קיין קעניג. נאָר ווער אין אַט דער אונגעקאנטער? האָט ער אַ פֿרעג געטוהן, אָג-וויזענדיג אויף קאָרדעניאָ.

דער שערער ניקאלאָ האָט געענטפֿערט מיט גרויס קיראָזש: - ליעבער סאנשאָ, די דאָזיגע פֿערוואַן איז קיין אנדערע אַלס דער געוועזליכער יורש פון דער גרויסער קעניגרייך מיקאָמוקאָנא אין נואינעאָ, וועלכער איז ספעציעל געקומען אַ הער, צו בעטען דעם בעריהמטען רוטער פון דער טרויערדיגער געשטאלט צו נוקם זיין זיך אינ'ם גוגאנט, וועלכער האָט ביי איהם צוגענומען דעם כראָן.

- בוטע זעהר! האָט אַייסגעשריען דער נישא-בלים, פֿער-זיכערענדיג איהם, אז ער וועט אויף געוויס נישט קיין חרטה האָ-בען: דער בעל-הבית מייער וועט מיט און מאַל דער'הרג'ענען דעם גוגאנט, נאָר ווי רופֿט מען עס דעם אומגליקליכען פֿריינד?
- מען רופֿט איהם דער פֿריינד מיקאָמוקאָן, וואָרום זיין קעניגרייך הייסט אזוי.

- א, איך פֿערשטעה, איך פֿערשטעה. אין נואינעאָ, ווייזט אַייס, רופֿט מען אָן פונקט, ווי ביי אונז, אויף דעם נאָמען פונ'ם דאָרף, פֿון וועלכען מען שטאמט.

קאָרדעניאָ האָט זיך אנדערערנעוועצט אויף דעם פֿערד פֿויג'ס ניסטליכען און דער שערער האָט זיך אנדערנעוועצט אויף זיין פֿערד, טראָגענדיג נאָך אַלץ אויף זיך די צוגעקלעבטע באָרד פֿון אַ פֿערדישען ווידעל. דער ניסטליכער, וועלכען מען האָט שוין מערהר נישט בעדארפֿט האָבען צו דעם שפּיעל, געהייסען סאנטשאָן בעגלייטען דעם פֿריינד, און בעזונדערס האָט האָט ער איהם שטרענג פֿערבאָטען צו דערצעהלען דאן-קיחאט'ען

וועגען איהם און וועגען דעם שערער נוקאלאָ, פֿערזעכערענדיג איהם, אז טאָמער וועט ער חס-ושלום עובר זיין און וועט איהם יאָ דער-צעהלען, וועט דאָן-קחאָט אָנועהרען צוליעב דעם די קעניגרייך, וואָס שמעטה איהם פֿאַר. סאַנטשאָ האָט וויערער צוגעזאָגט שוויגען און אלע דריי האָבען זיך געלאָזט אין יועג אַרײַן.

אַבפֿאַהרענדיג אַ שטרעקע וועג, האָבען זיי דערזעהן דעם ריטער אָנגעהוין, אָבער נישט בעוואָפֿענט. קאָרדעניא האָט אַטרייב געטהון דאָס פֿערד מיט זײַנע שפּאַרען. ווי ער איז נאָר צוגעפֿאַהרען צו דאָן-קחאָט'ן, איז דער נושאַ-בלים באַלד אַראָבגעשפרונגען פֿינ'ס פֿערד. און האָט געהאַלפֿען דעם פּרינץ אַראָבצוגעהן אויף דער ערד. דער פּרינץ האָט זיך אַוואָרף געטהון אויף דער ערד פֿאַר דעם ריטער.

— אַ, דו קעניג איבער אלע בעריהמטע ריטער פֿון דער וועלט, — האָט ער אויסגעשרייען, — גרויסמוטיגער העלד פֿון לאַ מאַנטשאָ! איך ווענדע מיר צו אייער גרויסמוטיגהייט און בעט אייך, זיך נאָם צו זיין פֿאַר מיין בעל־היגונג.

— איך זאָג עס אייך צו, — האָט געענטפֿערט דאָן-קחאָט: — אויב נאָר עס וועט מיר נישט אויסקומען אַרויסצוטראַעטען צוליעב דעם גענען דעם ווילען פֿון מיין קניזער און דעם נוצען פֿון מיין פֿאַטערלאַנד.

סאַנטשאָ איז אַרויס פֿון די בליים, דערהערענדיג די דאָזיגע ווערטער. ער האָט דערביכער אַ זאָג געטהון אויף דעם אייער זיין בעל־היבית.

— מיט דעם שפּאַנישען קניזער האָט די גאַנצע מעשה קיין שום שייכות נישט. עס האַנדעלט זיך דאָ וועגען דעם, וואָס מען בעדאַרף דער'הרג'ענען עפּיס אַ אַנשוקעניש אַרײַנצו. בעטען — בעט אייך עס די טובה פּרינץ מיקאַמיקאָן, דער יורש פֿון דער גרויסער קעניגרייך מיקאַמיקאָן, וואָס ליענט און עטהיאַפּיען.

— שווייג, — האָט געענטפֿערט דאָן-קחאָט: — איך ווילם אלעין,

יאָס זיך האָב צו טהון . שטעהט אויף , פּרוּגן : איך וועל ערפּילען אייער ביטע .

— איך בעט איך אַלזאָ , אז איהר זאָלט שוין מיט מיר געהן אהין , וואָהין איך וועל איך פּוּהרען , און אז איהר זאָלט זיך נישט פּערנעהמען מיט קיינע אנדערע געשעפטען , בון איהר וועט זיך נישט נוקם זיין און דעם פּערעטער , וועלכער האָט עובר געווען אויף אַלע געזעצען פּוּן דער וועלט און האָט פּערהאפט מיין קעניגרייך .

— איך שווערד איך און דעם . זאָלען מיר שוין געהן . און מינוט , וואָס ווערט אומזיסט פּערלויבען , איז אויך אַ עברה , וואָרום זי וועט זיך שוין צוריק נישט אומקעהרען .

דער פּרוּגן האָט געוואָלט דאָן אַ קוש טהון די האַנד ביים גייסטליכען ריטער . נאָר דאָן-קיהאָט האָט נישט געלאָזט , ער האָט פּריינדליך אַרומגענומען דעם פּרוּגן און האָט גלייבצייטיג געהייסען סאַנטשאַן ברענגען איהם זיין וואָפען און אַנזאַמלען ראָסינאַטען . דער שערער , וועלכער איז נאָך אַלץ געשטאַנען אויף די קניען , האָט נישט געוואַנט אַריהר טהון זיך מיט אַאָך און אויפשמעהן פּוּן זיין אָרט , מוראָ האָבענדיג , אז גס זאָל זיך נישט אָבקלעבען זיין באָרד . ווי ער האָט אָבער נאָר דערוועהן , אז דאָן-קיהאָט האָט זיך שוין אַנדערגעזעצט אויף זיין פּערד , איז ער אויף זיך צוגעראַפּען צו קאַרדעניעאָן און האָט איהם געהאַלפּען אַרויפּקרייכען אויף זיין פּערד , און נאָכדעם איז ער איהם נאָכגעפּאַהרען .

נאָר איין סאַנטשאַן געבויך האָט זיך געשלעפט מיט די רגלים . שווער קרעכצענדיג יעדע רגע , ווען ער האָט זיך דערמאָהנט און זיין צועל . דאָך איז ער נישט געווען טרויעריג , ער האָט זיך גע-טרויסט מיט דעם געדאַנק , אז נאָר גיך וועט דער בעל-הבית זיי געדויערען דער הערשער פּוּן דער גרויסער קעניגרייך מוקאָוואָן , און ער אליין וועט איך רעגירען איבער אַ קליין מלוכה'לע . און יאָך נאָר איז איהם געווען שלעכט : דאָס , וואָס די קינפטיגע

אונטערטאנען זיינע וועלען זיין געגרען. איבעריגענס, - האָט ער געטראַכט צו זיך אַלזײַן ווייטער: - דאָס וועט זײַן פֿאַר מיר אַ קוואַל פֿון גרויסע אײַנקונפֿטען. אײַך וועל טראַנספֿארטירען מינע אונטער-טאָנען קײַן שפּאַניען, וואו אײַך וועל זײַ פֿערקויפֿען פֿאַר מוזמן געלד, פֿאַר דעם געלד וועל אײַך מיר קויפֿען ערנײַץ אַ גוט, וואָס זאָל מיר אַ גוטע הכנסה אַרײַנברענגען, און אָט אזױ וועל אײַך מיר רוהיג אָבלעבען מיין לעצט ביסעל יאָהרען, וואָס אײַז מיר נאָך געבליבען צום לעבען. אָ, אײַהר וועט שױן וויסען, מיט וועמען אײַהר האָט צו טהון, מינע ליבעע אונטערטאָנען! אײַך וועל אײַך אלע אײַם-פֿערקויפֿען, אלע, גרויס און קליין, און ווײַ שוואַרץ אײַהר זאָלט נישט זײַן, וועל אײַך שױן מאַכען פֿון אײַך רײַן געלד!

אָט אזױ האָט זיך סאַנטשאַ געטרויסט פֿון די צרות, וואָס ער האָט געליטען דורך דעם, וואָס ער האָט בעראַדפֿט געהן צו פֿױס. דער גײַסטליכער, וועלכער האָט דערזעהן פֿון צווישען די בויבלעך, אײַן וועלכע ער האָט זיך בעהאַלטען, די קאַמפּאַניע, האָט ער בעשלאָסען צו פֿעראײַניגען זיך מיט זײַ. און פֿרי ער זאָל נישט דערוועקען אײַף זיך קײַן שום חשד, אז ער געהט אײַך וועלכען עס אײַז אַנטײַל, אײַז ער אונבעמערקט אַרױסגעגאַנגען דעם מיט וועג, דערוועקענדיג אונזער העלר, האָט ער בלאַזמירשט געמאַכט אַ מינע, גלייך ווי ער האָט זיך זעהר פֿער'חרוש'ט, און צולױ-פֿענדיג צו אײַהט מיט אָפֿענע אַרעם, האָט ער אײַסגעשרייען:

- אָט דאָס זענט אײַהר עס? אײַך האָב מיר טאַקו נישט טועה געווען! דאָס זענט אײַהר, מיין העלדישער לאַנדסמאַן, דער בעריהמ-טער דאָן-קוואַט דע לאַ מאַנטשאַ, וועלכער שטיצט און בעשיצט אלע אונטערדיקטע, וועלכער אײַז דער קעניג פֿון אלע וואַנדע-רענדע רײַטער!

דאָן-קוואַט האָט זיך פֿערוואַנדערט. ענדליך האָט ער אײַהם דערקענט און האָט אײַהם באלד פֿאַרגעלעגט זײַן פֿערד. דער נײַסט-ליכער האָט זיך אָבער אָבגעזאָגט דערפֿון און האָט זיך געזיצט

אױף דעם פֿערד פֿונ'ם שערער, וועלכער איז גיך אראפגעקראכען
פֿון איהם, נישט ווארטענדיג, ביז מען ווען איהם הייסען. פֿאָה-
רענדיג, האָט געבעטען דאן-קיחאט דעם פֿרינץ, ער זאל איהם דער-
צעהלען זיין אויבנליק.

— איך מוז איך אלעס ערקלערען, גנעדניגער הערר, האָט
געענטפֿערט קארדעניאָ, — אין איך בין גרייט צו ערפֿילען אייער
פֿערלאנג.

און ארויסרעדענדיג די דאָזיגע ווערטער, האָט ער זיך וואָס
בעקוועמער אנדערגעזעצט אױף זיין פֿערד. נאָכדעם האָט ער זיך
אויסגעהוסט, אויסגעשפּינגען און אַניס געטהון און האָט אָנגעהוי-
בען צו דערצעהלען:

— גנעדניגע העררען! ראשית בין איך איך מודיע, אז איך
היים מיקאמיקאן. דער פֿאָטער מינער, וועלכער האָט געהערשט
איבער דער גרויסער אימפעריע מיקאמיקאן, האָט געהייסען טינאקריא
דער קלוגער. מען האָט איהם גערופֿען אזוי, ווייל ער איז געווען
א גרויסער מאַנק. דורך די דאָזיגע ידיעות זיינען איז ער געוואָהר-
געוואָרען, אז די קעניגין יאמארילא, מיין מוטער, וועט שטארבען
פֿריהער פֿאר איהם, און אז ער אלעין וועט איך נאָר גיך שטארבען
און וועט מיר איבערלאָזען איתום. וואָס האָט איהם אָבער די
גרעסטע שרעקליכע צרות פֿערשאַפֿט? דאָס, וואָס ער האָט זיך
גלייבציטיג איך דערוואיסט. אז די מלוכה זיינען וועט איינגע-
נומען ווערען דורך אַ שלעכטען גוגאנט, וועלכער הערשט איבער
א שכנה'שען אינזעל, וועלכער הייסט פּאנדאפֿילאנראָ פֿונ'ם פֿיניס-
טערען בליק, וואָרום ער קוקט כסדר קיום פֿון בעקניש. דער פֿאָטער
מינער האָט איך איינגעזעהען, אז איך וועל איהם קאָנען פֿערטרע-
בען פֿון מיין מלוכה נאָר דורכדעם, וואָס איך וועל חתונה האָבען
פֿאר זיין טאָכטער. וויסענדיג אָבער, אז איך וועל קיינמאל נישט
פֿועל'ען בני זיך צו ווערען אַ אידעם פֿון אזא רוצח, האָט ער מיר
גע'עצה'ט אויסבעהאלטען זיך באַלד נאָך זיין מויל און פֿאָהרען קיין

שפאניען, א וואו איך וועל געפונען מיין בעשיצער אין דער פער-
זאן פֿונ'ם בערוהמטען ריטער דאן-קוואט. ער האט נאך מוסף גע-
ווען, אז דער דאזיגער העלדישער ריטער איז הויך און דאר און
האט א שווארצען ציגלען אויף דער רעכטער פלייצע.
ביי די דאזיגע ווערטער האט דאן-קוואט ארום געטהון זיין
נישא-פֿרים.

— ליעבער סאנטשא, — האט ער צו איהם געזאגט, — באַלד
זאָסט דו מיר אויסטהון.

— צו וואָס מיינט עס? — האט א פֿרעג געטהון קארעניאָ.
— כדי צו דערווייטען אייך, פֿריינד, אז איך בין עס ווירקליך
אָט יענער ריטער, וועגען וועלכען איינער פֿאַטער האט עס גע-
דערט.

— דאָס איז לחלוטין איבעריג — האט געענטפֿערט סאנטשאָ :
איך ווילס, אז ביי אייך איז ווירקליך פֿאַרהאן א שווארצער פֿלעק
אויפֿן רוקען; דאָס איז א סומן פֿון כח.

— דאָס איז שוין גענוג, — האט געענטפֿערט דער פֿריינד,
אלעס, ווי דער פֿאַטער האט געזאָגט, איז מקוים געוואָרען. ווי עס
זעהט אויס, האט די השנחה אייך אויסגעקליבען, איהר זאָלט
אראַבטרעבען דעם גולן פֿון טראָהן. דערצו האָב איך נאָך פֿער-
געסען דערצעהלען, אז דער קעניג טינאקריא האט איבערגעלאָזט
א ברועף, געשריבען מיט גרינלישע אָדער מיט אראַבלישע בושטא-
בען, וועלכען איך האָב נישט געקענט איבערלעזענען, און אין וועל-
כען ער הייסט מיר איבערגעבען מיין קעניגרייך דעם העלדישען
ריטער באַלד נאָכדעם, וואָס ער וועט דער'הרגיגען פֿאַנדאָפֿלאַט-
דאָן, הויב דער דאזיגער ריטער בעדארף מיר אין אלעם פֿער-
ביטען מיין פֿאַטער.

— נו, ווי שינט עס דיר, פֿריינד מינער סאנטשאָ? — האט
געזאָגט דאן-קוואט: — צו דאָסט דו נאָך אלץ מ'דאָ, אז מיר וועלען
קין פֿלוצות נישט אייננעהמען?

— איהר זענט גערעכט, גנעדניגער הערר! — היינט געענטפערט
 כאנטשא, ווערענדיג אויסער זיך פאר גרויס שמוחה: — איך בין איינ-
 שטומיג מיט אייך אין אלעם, און איך גלויב באמינה שלימה,
 אז איהר וועט מאכען גאר גיך א סוף מיט דעם וויסטיגען גנאנט
 פענדארדא.

נאך די דאזיגע ווערטער איז אונזער גרוינגלויבענדער נושא-
 בליים אונטערגעשפרונגען א פאר מאָל און צוגעגאנגען א קוש טהון
 די האנד ביי פרויניז מיקאטיקאן, וועלכער האָט געענדונג זיין ער-
 צעהלונג מיט די דאזיגע ווערטער:

— אָט דאָס איז, גנעדניגער העררען, די געשוכטע פון מיין
 גרויסען אומגלוק. פון דער גאנצער סוויטע, וועלכע האָט מיר בע-
 גלויבט, ווען איך בין ארויסגעפֿאָהרען פֿון מיין מדינה, איז איבער-
 געבליבען נאָר דער איינציגער נישא-בלים; אלע איבעריגע זענען
 געפֿאלען טויט אין דער צייט פֿון א גרויסען שטורעם-ווינד אויפֿן
 ים, איך אליין מיט דעם נישא-בלים האָבען קיים-קיים בעוויזען צו
 רעטען זיך אויף די שטיקלעך פֿון דער שיף.

— זאָרנט נישט, פרויניז, — האָט אויסגעשרייען דאָן-קוהאָט: —
 צו אייערע צרות וועט באלד קומען א סוף. איך שוועהר אייך נאָכ-
 אמאָל, אז איך וועל אייך נישט אוועקלאָזען ביז איך וועל דעם
 קאָפֿ נישט אָבהאקען אָט דעם דאזיגען שענדליכען פאנדאפֿילאנדא,
 אין דעם אייגענבלוק האָבען זיי דערזעהן אויפֿן וועג א מענ-
 שען, וועלכער איז עהנליך געווען אויף א צווייגער. ער איז געפֿאָה-
 רען, רייטענדיג אויף אַ עזעל. סאנטשא, ביי וועלכען דאָס האַרץ
 דאָס אָנגעהויבען צו קלאפען יעדעס מאָל, ווען ער האָט געזעהען
 אַ עזעל, איז ממש אנזיטערט געוואָרען, דערקענענדיג זיין אייניקל
 עזעל אין דעם רייטער, וואָס איז געפֿאָהרען אויף דעם, וועלכער
 איז געווען גינעס פאסאמאנטע.

— אָ, די פֿערשאלטענער גינעסלרא! — האָט אויסגעשרייען דער
 נישא-בלים: — גייעב מיר אָב מיין גוטס. גייעב מיר אָב מיין לעבען,

גַּלְיָה, מִיָּן אַיִנְצוֹגֶעַ טַרײַסט אַיִן מִיָּן לֶעֱבֶעַן. גַּנְעַב מוֹר אָב מוֹיִן
עוֹעַל, דוּ גַנְב אַיִנְעַר!

ווי גוֹנֶעַם הָאָט נָאָר דֶּרְזוֹעֵהן, אַיִן וויָאָס פֿאַר גַּרוֹיסְעַר גַּעוֹעַל-
שאַפֿט קוִיִן עיִן-הַרַע נישט עִם גַּעפֿיגט זיך סאַנטשאַ, אַיִן עַר אַרָאָב-
גַּעשפּרונגען פֿונִים עוֹעַל און הָאָט גַּעמאַכט נִיך פֿליטה און פֿעלד
אַרײַן.

סאַנטשאַ אַיִן שוִיִן גַּעשטאַנען נַעבֶּען זײַן עוֹעַל און הָאָט אַיהם
גַּעהאַזט און גַּעקוּשט:

— אַיך זַעָה זיך מוֹט דוֹר אַלּוּאָ וויעדער, קוֹגֵד מײַנס, חֶבֶר
מײַנער, פֿרײַנד מײַנער!

דָאָס עוֹעַל הָאָט זיך גַּעלֶאָזט קוּשֶׁען און האַלּוֹען, און אַלּע
האַבֶּען זיך מִשּׁמַח גַּעוויֶען אַיִנאַיִנעם מוֹט דַעם נישטאַ-כִּלּוֹם. דָאָן-
קוּחאַט הָאָט אַיהם פֿערוּזבֶּערט, אַז נישט קוּקענדיג דֶּרְזוֹיף, וויָאָס
עִם הָאָט זיך אָבגעזיכט זײַן עוֹעַל, וועט עַר דָאָך אַיהם שַׁעֲנַקֶען דוּ
דריי יונגע עוֹעַלען, וועלכֶּע עַר הָאָט אַיהם צוגעוואָגט.

דֶּרְזוֹיִף זענען זײ צוגעפֿאַהרען צום ברַעַג פֿונִים טײַך און
האַבֶּען בעשלאָסען זיך דאָ אָברוּהען אַיִנזיג מײַנס. אונזערע רײַ-
זענדער זענען אַרָאָב פֿון זײַערע זאַטלען, האַבֶּען זיך אַנדֶּרֶנגעזעצט
אַיִן גראָז און האַבֶּען איבערגעביסען.

ווי זײ זענען אזײַ גַּעזעסען, אַיִן דורכגעגאַנגען דורך זײ אַ
יונג יונגעל, וועלכֶּער אַיִן גַּעשווינד צוגעלֶאָפֶּען צו דָאָן-קוּחאַט'ען,
ווי עַר הָאָט אַיהם נָאָר בעמערקט.

— גוט מאַרגען, מײַן הערר! — הָאָט עַר אַיהם בעגריסט מוֹט
אַטרויעריג קול: — וויָאָס, אַיהר דֶּרְקענט מיך נישט? אַיך בײַן דֶּער,
וועמען אַיהר הָאָט אָבגעבונרען דאַמאַלס פֿונִים בוֹים.

דָאָן-קוּחאַט הָאָט אַיהם גַּענומען פֿאַר דֶּער האַנד און הָאָט
אַיהם פֿאַרגעשטעלט זײַנע מוֹטריזענדער.

— עס אַיִן מוֹר זעָהר אַנגענעָהם, — הָאָט עַר אויסגעשרייען: —
פֿאַרשטעלֶען אַיך אַלֶּעבֶּרדיגען בײַשפּיעל, וויָאָס פֿאַר גַּרוֹיסע נוצען

די וואנדערענדע ריטער ברענגען. מיט אייננאך צייט צוריק, דורכ-
פארהערניג דורך דעם וואלד, האב איך דערהארבט שרעקליכע גע-
שרייען. ווען איך בין צוגעפאהרען נאָהענטער, האב איך דערזעהן
דעם דאָזיגען אומגליקליכען יונגערמאן, וועלכען עס האָט געקא-
טעוועט אַ אונמענשליכער פּויער דערפאַר, וואָס ער האָט ביי איהם
געפאַרערט, ער זאָל איהם בעצאָהלען זיין געהאלט, וואָס איז
איהם געקומען. איך האָב באלד געהייסען דעם פּויער, ער זאָל
אַבגינדען דעם אומגליקליכען און האָב איהם געצוואונגען, ער זאָל
איהם בעצאָהלען אלעס, וואָס איהם קומט ביי צום לעצטען גראָשען,
אמת, אנדרעס, אז אלעס איז ווירקליך אזוי פאַרגעקומען ?

— יא, ווירקליך: — האָט געענטפערט דאָס יונגער, — נאָר
ווען איהר זענט אָבגעפאַהרען ...

— נו יא, פּערשטעהט זיך, האָט דיר דיין בעל-הבית באַרד
בעצאָהלט ביי אײַן גראָשען.

— ער האָט מיר ווירקליך בעצאָהלט, נאָר אויף אַ ווילדען
אופן, נישט מיט געלד, נאָר מיט קלעפּ. ער האָט מיך וויעדער
צוגעבונדען צום בוים און האָט מיר אריינגעלעגט אזוי פּיעל קלעפּ,
אז איך האָב אויסגעזעהן, ווי אַ קאָץ, וואָס מען שנידט פֿון איהר
די פּעל אַראָב. פֿון דאמאלס אָן בין איך פֿון שפּוּטאַל נישט אַרויס,
ווען איהר, הערר ריטער, וואָלט זיך נישט געווען אָנגעהמען פֿאַר
מיר, וואָלט איך געווען יוצא געווען מיט די ערשטע קלעפּ און
נאָכדעם וואָלט איך געווען בעקומען מיין געהאלט. מיט אײַער אַרײַ-
מישען זיך אָבער האָט איהר צערניצט מיין בעל-הבית און ער דאָט
אויסגעאַסען איננאנצען זיין שווער ביטער האַרץ, וואָס ער האָט
געהאט אויף אײַך, צו מיר.

— סאַנטשאַ, זאָטער אָן גיכער ראָסנאַנטען, — האָט אויסגע-
שרייען אונזער הערר, וועלכער האָט זיך אָנגעצונדען פֿאַר בעס, —
איך זעל שוין צויען צו איהם און זיך נוקם זיין אינ'ם מערדער.
— איך בעט אײַך זיך נישט בעאנרוהיגען. געדויער הערר, —

הָאָט גַע נִיטפֿערט אַנדֿרעם, אַיך וואָלט בעסער וועלען, איהר וואָלט
 מיר געבען עפעס אויפֿ'ן וועג.
 סאַנטשאַ האָט איהם אַרײַנגעלעגט אין האַנד אַ שטיק פֿרויט
 מיט קעז.

- נא, נעהם, הבר. - איין גאָט אין הימל זעהט, ווי אַיך
 דערלאנג דיר הילף גאָר אַהן שום אַרויסקוקען, עס וואָלט מיר אַיך
 געגען ניצען אַרויסקומען דערפֿון, וואָרום מיר, נישטאָיכלים פֿון די
 וואַנדערענדע רײַטער, זענען כסדר מוכן ומזומן צו שטאַרבען פֿון הונג
 גער אין דורשט.

זעהענדיג, אז מעהר גיט מען שוין אירם גאָר נישט, האָט
 זיך אַנדֿרעם דערווייטערט, אַראָבלאָזענדיג דעם קאַפּ, אין לױט
 פֿענדיג, האָט ער געשרייען:

- א, דער רוח וואָלט זיי געהמען, אַלע וואַנדערענדע רײַטער, אַ
 דאַנק וועלכע מיר ווערען גאָר אַליין מעהר געפֿאַטשט.
 דאָן קחאַט האָט געוואָלט זיך אויפהויבען, כדי צו בעשטראַך
 פֿען איהם פֿאַר זײַן עזות. גאָר זעהענדיג, אז ער קען איהם נישט
 דערייאָגען, איז ער איבערגעבלײַבען אויף זײַן אָרט. די דאָזיגע ווער-
 טער האָבען איהם אויף אזוי פֿיעל צערגיזט, אז קיינער האָט זיך
 נישט אינגעשטעלט אַלאַך צו טהון, מוראָ האָבענדיג, מען וואָלט
 איהם נאָך נישט מערר צערגיזען.

ווען דער פֿרויהשטיק האָט זיך שוין געענדיגט, האָבען זיך
 אַלע געלאָזט אין וועג, אין אויפֿ'ן צווייטען טאָג זענען זיי געקומען
 אין גאַט-הויז. דער בעל-הבית פֿון דר קרעטשמעץ, זײַן פֿרוי און
 מאַרטיאָרגעס האָבען נאָך פֿון דערווייטענס דערקענט אונזער העלד
 און זענען באַרד אַרויס איהם מקבל פֿניט זײַן. דער רײַטער האָט
 בײַ זיי מקבל שלום געווען גאָר מעשה קווער און האָט געהייסען,
 זיי וואָלען צונרייטען פֿון זײַנעטוועגען אַ בעסערען געלעגער, ווי אין
 פֿרויהעריגען מאָס. נאַטורליך, אז דער קרעטשמאַר האָט זיך גאָר
 וועניג דערשראָקען פֿאַר זײַן בעפֿעהל און האָט פֿאַר איהם צוגע-

גרויס פונקט דעם זעלבן געלענער, ווי אינ'ם ערשטן מאָל, אין פונקט אינ'ם אייגענעם צימער, וואָס פרוהער, זייענדיג מירד און אייסגעמאטערט פֿון די אלע נארנישקייטן, וואָס ער האָט אָבגעטון אויף די בערג, איז אונזער העלד פאלד אריין אין בעט און איז אנשלאָפֿען געוואָרען. דער ערער נוקאלאָ האָט דאָן פאלד אראָבגענומען זיין צוגעקלעבטע פּאַרד. אזוי האָט איהם געהייסען דער גייסטליכער, וועלכער האָט איינגעפֿונען, אז עס איז שוין נישט נויטיג, ער זאל נאָך טראָגען די פּאַרד, היות זיי וועלען זאָגען דאָן-קוואַט'ען, אז דער פּרינץ מוקאָמוקאָן האָט אוועקגעשויקט זיין נישט-בלויס, צו מודיע זיין און זיין מלוכה וועגען דעם אָנקומען פֿיניש בעפֿרייער.

נאָכדעם דאָבען זיי זיך גענומען צוגרעטען אָבערדרייט. ווי זיי זענען אזוי געזעסען, איז געקומען צו לויפֿען פֿונ'ם בירעם א דערשראָקענער סאנטשאָ, שרייענדיג אויף אלע בלויס:

— קומט גיכער צו הילף! איך האָב איבערגעלאָזט מיין בעל־דבית און אַ מיטען פֿון אַ שרעקליכער מלחמה! זאל מען מיר אויפֿ-הענגען, אויב איך האָב אלליין נישט געזעהן, ווי ער האָט אַ שרעק-ליכען קלאַפֿ געגעבען מיט זיין שווערד דעם גיגאנט, וועגען וועלכען דער פּרינץ מוקאָמוקאָן האָט דערזעהלט, און האָט איהם אראָבגע-האקט דעם קאַפּ.

— וואָס פֿאַר אַ מעשיות דערזעהלט דו, סאנטשאָ? האָט איהם אויפֿגעריקאָם געמאכט דער גייסטליכער: — דער גיגאנט געפֿינט זיך מעהר, ווי אויף צוויי טויזענד מיל ווייט פֿון דאָנען, פֿון דערזוי-טענס קען דאָך דיין בעל־דבית נישט הרינגען קיין מענשען.

גלויבצייטיג האָבען זיי דערהאַרט, ווי דאָן-קוואַט האָט גע-שרייען:

— שטעה, דו, גיב איינער! שטעה, דו, רוצה! ענדלדיך האָב איך דיר געפֿאַקט! דיין שווערד אין דיין גאַנצער פֿח וועלען דיר נאָר נישט קענען רעטען

און רעדענדיג די דאזיגע רעד, האט ער געשלאגען איבער די ווענד, וועלכע האבען געקלונגען פון די קלעפ פון זיין שווער. - א, א! שוין נאך אלעמען! האט סאנטשא ווייטער גע- רעדט: דער מערדער האט שוין אוראי געמוזט זיין לעצט ביסעל אטעם ארויסלאזען, ווארום איך האב אלען געזעהן, ווי עס האט גערוגען בלוט, ווי פון א טיך. איך האב איך געזעהן, ווי עס האט זיך געקוקעלט דער קאפ פונם גנאנט, וועלכער איז געווען גרויס, ווי א לאנגעל פון וויין.

- איי, איי! האט אויסגעשרייען דער בעל-הבית פון דער קרעטשמע: - איך בין א פערפאלענער! איך קען געהן אין געוועט, אז דאס האט עס דאן-קחאט צעהאקט מיט זיין שווערד טיינע לאנגען מיט וויין, וועלכע זענען געהאנגען אין יענעם צימער; און אט דער שוטה האט עס געמוזט איפן וויין, אז עס איז בלוט! בארד האבען זיך אלע א לאז געטהון מיט לוכט אין די הענד אייף דעם שלאכט-פעלד. אונזער העלד איז געשטאנען אין אים העמד אויף זיינע לאנגע און דינע פיס. אייף דעם קאפ האט ער געטראגען עפעס א ארטען אבגעטראגענעם קאלפאק, וואס דער קרעטשמאר האט איהם געגעבען. די לינקע האנד זיינע איז געווען איינגעוויקעלט אין דער קאלדרע. אט אין די בגדי מלוכה, האלטענדיג די שווערר אין די האנד, מיט אפענע אויגען, האט ער געשרייען און געוואלדעוועט, מיינענדיג, אז ער רייסט זיך עס ארום מיט דעם גנאנט פאנדאפילאנדא. ער האט אהן רחמנות גע- שלאגען מיט דער שווערר איבער די לאנגען, פון וועלכע עס האט זיך טייערווייז גענאסען דער רויטער וויין. דערוועהענדיג, וואס עס איז געווארען פון זיין גוטס, איז דער קרעטשמאר אריין אין אזא רציחה, אז ער האט זיך א ווארף געטהון אייף איהם און האט איהם אָנגעהויבען שלאגען מיט קולאקעס. ער וואלט געווען, נאטורליך, גאר גיך געמאכט א סוף צו דער מלחמה מיט דעם גנאנט און וואלט געווען גוט אָנגעבויערט אונזער העלד, ווען מען וואלט

נישט געווען בעפרייען דאן-קוחאט'ען פון די הענד פונ'ם קרעטשי-מאר. און וויפיעל אלע האבען זיך נישט אָנגעשטרענגט ברענגען צו זיך אונזער העלד, האָט עס נישט געדאַלפֿען. ער וואָלט אודאי געבליבען אינגעשלאָפֿען אזוי ביז אין דער פֿריה, ווען דער שערער זאָל איהם נישט געווען ארויפֿליסען אויפֿ'ן קאָפּ אַגאַנצען עמער קאלטע וואַסער. אין ווי דאָ האָט זיך אליץ אזוי געקאַכט, האָט זיך סאַנטשאַ דערווייל אליץ געטהון זיין אַרבייט. ער האָט געזוכט די קאָפּ פֿונ'ם גוגאַנט, ער האָט אָבער אין ערוינין נישט געקענט איהם געפֿינען.

— אין דעם דאָזיגען פֿערשאַלטענעם היזן, — האָט ער אים געשרייען מיט כעס — קאָן מען זיך אויף קיין שום זאָך נישט פֿערלאָזען. אלעס איז דאָ פֿער'בשוואַט. איך האָב אַליין געזעהן מיט מינע אויגען, ווי דער קאָפּ איז אַראָבגעפֿאלען. איך האָב אַליין געזעהן מיט מינע אויגען, ווי מען האָט איהם אָבגעהאַקט. איך האָב געזעהן דאס בלוט, וואָס האָט גערוינען, — און יעצט איז קיין שום זאָך נישט געבליבען.

— צו זעהסט דו דען נישט, דו הונד איינער, — האָט אים געשרייען דער בעל-הבית פֿון דער קרעטשמע מיט גרויס כעס, אז דאָס בלוט, וואָס האָט גערוינען טיכענווייז, ווי דו זאָגסט, איז דאָס נישט מעהר, אלס דער וויין, מיט וועלכען עס איז פֿערטרונקען דאָס דאָזיגע צימער. דער בעל-הבית דייער זאָל אזוי טרינקען זיך, רבנו של עולם, אויף יענער וועלט אין גיהנום.

— זעהר גוט, האָט אָבגעענטפֿערט סאַנטשאַ, — איך האָב אָבער פֿאַרט געזעהן, ווי דער קאָפּ האָט זיך געקליקעלט, אין דע-ריבער נאָר, וואָס איך האָב איהם נישט אָבגעזוכט, פֿערלאָיער איך מיין אינוועל.

ענדליך האָט זיך דאן-קוחאט אויפֿגעהאַפט, און האָט מיט פֿערוואַונדערונג זיך אַרומגעקוקט פֿלוצלונג האָט ער זיך געווענדעט צו קאַרדעניאָ און האָט צו איהם געזאָגט:

— פּרנאָן! איהר האָט נישט וואָס מערר צי מוראָ האָבען. דער
 מוראָן, וועלכער האָט איך פּערפֿאַלגט בון יעצט, עקוויסטירט שוין
 מעהר נישט: אָט דו האַנד האָט איהם און שטויב פֿערוואַנדעלט.
 — איהר הערט, — האָט אײַסגעשרייען סאַנטשאָ: — איך האָב
 שוין וועדער מיין מלוכה'לע.

אלע האָבען זיך זעהר שטארק צעלאַכט, אײַסהערענדיג דו
 משוגע'גע רעד פֿונ'ם רויטער און דו נארוישע רעד פֿונ'ם דיענער,
 אַ חוץ דעם בעל-הבית פֿון דער קרעטשמע, וועלכער האָט זי אַלע
 געשקט צו אַדע שוואַרצע יאָהרען. איהם האָבען מיטגעהאַלפֿען
 אין דו ברכות זיין פֿרוי און זיין דיענסט, וועלכע האָבען געשרייען
 אויף קול-קולות, מיט וועלכע מען וואַלט געווען געקענט אײַפֿ-
 וועקען אפילו פּאַנדאַפּילאַנדאָן אַליין אויך, ווען עס וואַלט איהם נאָר
 ווירקליך געווען דער'הרגה'ט דער רויטער. ענדליך, האָט זיך דעם
 גייסטליכען אײַנגעגעבען צו בערווינגען דעם עולם. ער האָט אײַפֿ-
 געבעטען דאָן-קוואַט'ען זיך לעגען צוריק און בעט און האָט צוגע-
 זאָגט דעם קרעטשמאר צו בעצאָהלען איהם פֿאַר דעם גאַנצען הויך,
 וואָס ער האָט געהאַט. קאַרדעניאָ האָט געטרויסט סאַנטשאָ'ן,
 פֿערויכערענדיג איהם, אז האַטש ער האָט פּערלאָרען דעם קאַפּ פֿונ'ם
 גינאַנט, דאָך וועט ער בעקומען דעם בעסטען געגענד פֿון זיין
 קעניגרייך באַלד, ווי ער וועט זיך נאָר צוריקקעהרען אהין. דאָן-
 קוואַט איז וועדער אײַנגעגייאָפֿען.

זײַבעצעהנטעם קאַפּיטעל.

אַ פֿרעהליכע וועטשערע. דו גלענצענדע
 רעדע פֿונ'ם רויטער.

אלע זענען אַראָבגעגאַנגען אונטען. דער בעל-הבית פֿון
 דער קרעטשמע איז געשטאַנען ביים טויער. פֿלוצלונג האָט ער
 אײַסגעשרייען:

— אָט פֿאַהרען עטליכע ריטער! אויב זיי וועלען זיך דאָ אָבשטעלען, וועל איך הינט האַבען אַ טייערע הכנסה.
קאַרדעניאָ און געלאַפֿען אַ קוק טהון און באַלד האָט ער זיך צוריקגעקעהרט און האָט געזאָגט:

— עס פֿאַהרען מיניע נוטע פֿריינד, וועלכע איך האָב ער-וואַרטעט, זיי וועלען זיך איך מיט אונז פֿעראַייניגען.

נאָכדעם האָט ער זיך געווענדעט צום גייסטליכען:
— גנעדיגער הער, עס קומען אינו צו הילף נאָך מענשען, דאָס זענען אלץ יונגע לייט, מיט וועלכע איך האָב אינאיינעם גע-ריזט. מיר האַבען זיך פֿונאָנדערנעשנידט, ווען איך האָב זיך אומ-געקעהרט זוכען מיין טשעמאָדאָן, מיר האַבען אָבגעקערט, אז מיר זאָלען זיך דאָ צוזאַמענטרעפֿען.

— דערהערענדיג די דאָזיגע ווערטער, איז סאַנטשאָ בלייבן געוואָרען, ווי די וואַנד. נאָר נאָך מעהר האָט ער זיך דערשראָקען, ווען דער גייסטליכער האָט איהם ערקלערט, אז ער מוז אָבגעבן דעם טשעמאָדאָן, פֿערפֿאלען. אָבקרעכצענדיג פֿריהער גאנץ גוט, איז סאַנטשאָ אוועק נאָך דעם טשעמאָדאָן.

די אָנגעקומענע רייזענדער זענען אַרײַנגעגאַנגען דערווייל אין קרעטשמע און האַבען אָנגעהויבען אויסצופֿרעגען קאַרדעניאָן, ווי עס איז איהם געגאַנגען, זינט זיי האַבען זיך מיט איהם צעשנידט און האַבען איהם געזאָגט, אז באַלד וועלען אָנקומען נאָך עטליכע פֿון זייערע פֿריינד.

סאַנטשאָ האָט זיך נאָך אלץ נישט געקענט בערוהיגען, וואָס ער בעדארף אָבגעבען דעם טשעמאָדאָן, ער האָט אלץ גערעכצט און גע'אוי'קעט און געזאָגט צו דאָן-קוחאָט'ן, וועלכער איז אָט ערשט אויפֿגעשטאַנען פֿון שלאָף, פֿאַלגענדעם:

— אייער גענדיגקייט קען שוין וויעדער אַנשלאַפֿען ווערען:
אָהר בעדארפט שוין מעהר נישט מלחמה האַלטען מיט דעם גיגאַנט

און אומקעהרען די קעניגרייך צום פרינץ מיקאמיקאן: אלעס איז שוין פֿערטונג און אָבגעענדיגט.

— זעהר ריכטיג, — האָט געענטפֿערט דער „ריטער פֿון דער טרויעריגער געשטאַלט“. — אַט ערשט האָב איך אָבגעהאַקט דעם קאַפּ דעם גרויסען גיגאַנט נאָך אַ שרעקליכען קאַמפּף, און טיילען בלוט האָבען גערוגען פֿון איהם.

— עס איז נישט אמת, הערר ריטער, עס איז נישט אמת. דער ריגו, וועלכען איהר האָט צעהאַקט אויף צווייען איז קיין ריגו נישט. איהר האָט עס געקעמפֿט מיט אַ לאַגעל מיט וויין. בנוגע זשע צוזאָבגעהאַקטען קאַפּ איז דאָס ליגען פֿון אָנהויב ביי צום סוף.

— וואָס רעדסט דו עס, סאַנטשאָ? צו האָסט דו אָנגעוואָהרען דעם שכל דינעם, צו וואָס?

— איך האָב אָנגעוואָהרען אַ סך מעהר, ווי איהר רעכענט אויס. שטעהט אויף, מיין הערר, שטעהט אויף, וועט איהר הערען וויכטיגע נייעסען, אָנהויבענדיג פֿונ'ם פֿרינץ מיקאמיקאן, וועלכער איז פֿלוצלונג פֿערוואַנדעלט געוואָרען עפֿים אין אַ הערר קאַרדעניאָ. — מיר וואונדערט עס כלל נישט, פֿריינד מינער, אין דעם דאָזיגען הויז איז אלעס פֿער'כשוּפֿט!

— אוי, הערר דאָן-קוואַט, איך וואָלט מיר נישט געאַמפֿערט מיט איך, ווען איך וואָלט נישט בעראַרפֿט אָבגעבען דעם טשעמאַ-דאָן, וואָס איך האָב געפֿונען, און די עטליכע רענדלעך, וועלכע זענען דאָרטען געלעגען. זאָגט איך, וואָס איהר ווילט, מיין הערר, מיר האָבען די לעצטע געשעהענישען אינגאַנצען אַראָבגעשלאָגען פֿונ'ם וועג.

אין דער צייט, וואָס סאַנטשאָ האָט געהאַלפֿען דעם ריטער זיך אָנצוטהון, האָט דער גייסטליכער דערצעהלט די פֿריינד פֿון קאַרדעניאָן די משוגעת'ען פֿון דאָן-קוואַט'ען און אלעס, וואָס מיט

איהם איז פאָרגעקומען ביז יעצט , און ווענען דעם פלאן , וואָס זיי האָבען פֿערטראַכט , אויף צו פֿערנארען איהם אהיים . דער פֿרעהליכ=סטער יונגעראַן פֿון דער חברה , וועלכען מען האָט גערופֿען דאָן-פֿערנאנדאָ , האָט זיך זעהר שטארק צעלאַכט , אויסהערענדיג די דאָזיגע אלע מעשות , און האָט גע'עצה'ט קאָרדעניאָן , ער זאָל נישט אוועקוואַרפען זיין ראַלע , ביז וואַנען מען וועט נישט צוריק אָב-פֿיהרען דעם משוגע'נעם אהיים .

ווי זיי האָבען דאָ אזוי גערעדט צווישען זיך , האָט זיך בע'וווען דאָן-קיחאט , בעוואַפֿענט פֿון קאָפּ ביז די פֿיס . די ערשטגעקוי-מענע געסט האָבען זיך פֿער'חרוש'ט , דערוועהנדיג די דאָזיגע ווילדע פֿיגור . פֿרעאָנפֿט האָבען זיי געקוקט אויף זיין לאַנגער , דארער און פֿערברענטער צורה , אויף דעם משוגה'דיגען שוסעל , וועלכען ער האָט געטראָגען אויפֿ'ן קאָפּ און אויף זיין גדלות'דיגען האַלטען זיך . ער האָט זיך געווענדעט צו קאָרדעניאָן און געזאָגט צו איהם :
— פֿריניץ ! איך בין געוואָהר געוואָרען פֿון מיין נושא-פֿלים , אז איהר זענט אַ ביסעל אָבערפֿאלען אין יחוס . פֿון אַ מעכטיגען און שטארקען קעניג זענט איהר פֿערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ פֿראַסטען בשר ודם . אויב אָט די דאָזיגע אלע גלגולים קומען פֿאַר לויט דעם בעפֿעהל פֿונ'ם גרויסען כּשוף-מאַכער , אייער פֿאַטער , וויל ער האָט מוראָ , טאַמער וועל איך אליין איך נישט קענען אויס-העלפען פֿון אייער אימגליק , קען איך איך נאָר אַיין זאך זאָגען : זיי עס ווייזט אויס , וויסנט אייער פֿאַטער שלעכט די געשיכטע פֿונ'ם רויטערטום . מינע פֿריהערדיגע און יעצטיגע העלדישע מעשים ווי-זען , אז איך קען מיט גרויס ערפֿאַרג טהון אזויגע מעשים , וועלכע זענען נאָך אַ סך שווערער , ווי ערקעמפֿען אַ קעניגרייך . מעהר האָב איך איך נישט וואָס צו זאָגען . איך דערמאָהן איך נאָר וועדער אמאָל , אז די צייט איז נאָך נישט פֿאַראַיבער . זאָגט נאָר אַיין וואָרט - און אין עטליכע מעג ארום וועלען אלע אייערע שונאים בעזעננט ווערען .

קארדעניאָ האָט איהם געענטפֿערט גאנץ קאַרט=בלוטונג:
 - העלדישער, רויטער פֿון דער טרויעריגער געשטאַרט!
 גלויבט נישט די מענשען, וועלכע זאָגען איך, אז איך האָב א
 אנדער גלוגל אָנגענומען. איך בין יעצט פונקט דער זעלבער, וואָס
 איך בין געווען געכטען. אמת אָבער, אז איך בין פֿלוצלונג דער=
 פֿרעהט געוואָרען. איך האָב איך שוין דערזעהרט, אז נאָר איך
 מיט אַינ נישא=בלים מינעס זענען נוצול געוואָרען פֿונ'ם שרעק=
 ליכען שטורם=ווּנד, וועלכער האָט אומגעבראַכט מיין שיף אויפֿ'ן ים
 און די אלע מענשען, וועלכע זענען געפֿאַהרען מיט מיר. יעצט
 זעה איך, אז גאָט האָט זיך אויף מיר מרחם געווען און האָט גע=
 שענקט דאָס לעבען אייניגע פֿון זי, וועלכע האָבען זיך צוריק אַרויס=
 געראטעוועט. איך האָב די עהרע זיי פֿאַרזושטעלען פֿאַר איך,
 הערר רויטער; זיי זענען געקומען צו מיר. איך לעג נאָך אלץ אַרויף
 מינע האָפֿנונגען אויף איך, און איך האָב בדיעה באַרגען לאַזען
 זיך אין וועג אינאיינעם מיט איך.

קארדעניאָ איז אנשוויגען געוואָרען, דאן האָט דאָן קנהאָט א
 זאָג געטהון ברוגז, ווענדענדיג זיך צו זיין נישא בליים:
 - זעהסט דו, ווי טאָג=טעגליך בעקום איך אלץ מעהר ראַיה,=
 אז דו ביזט דער נרעסטער טפיש אין גאנץ שפּאַניען.

- זאָג מיר נאָר, דו חכם מיניער, פֿון וואָנען האָסט דו עס
 גענומען, אז דער דאָזיגער פֿרויניג האָט זיך פֿערוואַנדעלט עפֿים און
 א הערר קארדעניאָ, אז איך האָב צעהאַקט אויף צוויגען אַלאַגעל
 מיט ווײַן און אז דער רוח האָט אוועקגעטראָגען דעם קאַפֿ פֿונ'ם
 גינאַנט, וואָס איך האָב דער'הרגה'ט, און די אלע אנדערע נאַרוש=
 קייטען, וואָס דו האָסט דאָ אָנגעפֿלאַפֿעלט. איך שוועהר דיר ביי
 מיין לעבען, אז איך ווײַס אַלעין נישט, אייגענטליך, וואָס עס האַלט
 מיר אָב פֿון צו בעשטראַפֿען דיר שטרענג אזוי, אז דאָס זאָל שוין
 דענען פֿאַר אַ ביישפּיעל פֿאַר אלע אנדערע נישא=בלים, אז די הויט
 זאָל אויף זיי ציטערען, ווען זיי רעדען מיט זייערע בעלי=בתים.

- בערוהונג איך, מיין הערר, - האט איהם סאנטשא גע-
ענטפערט הכנעה'דיג, - בנוגע צו דער פערואנדלונג פונ'ם פרינץ
מיקאמיקאן איז מעגליך, אז איך האב מיך טאקי טועה געווען.
בנוגע אבער צום לאגעל מיט וויין, זעהט איהר, ווי איך בנוגע
צו דעם קאפ פונ'ם גיגאנט, וואס איהר האט אָבגעראקט, וועט
אמער גנעדריגקייט באלד דערוועהן, אז איך רעד דעם אמת'ען אמת.
ראמאלס ווען מען וועט איך דערלאנגען דעם חשבון און מען וועט
איך צווינגען צו בעצאהלען פאר דעם שאַרען, וואס איהר האט
אָבגעטהון. דאס נעמליכע וועט איך זיין מיט דעם טשעמאָראן,
וועלכען איהר וועט מוזען אָבגעבען.

- בנוגע צום טשעמאָראן, - האט זיך אָנגערופען דאן-פֿער-
נאנדא: - וועט זיין גענוג די פֿאלגענדע ערקלערונג: ווען דער
גו האט זיך געלאזט זוכען דעם בעריהמטען ריטער פֿון לא
מא שא, האט ער, פֿאָהרענדיג איבער די בערג, פֿערלאָרען זיין
טשעמאָראן, די איינציגסטע זאך, וועלכע איז ביי איהם געבליבען.
פֿ וויין פֿריהריגען ריכטום; די האסט עס אוראי געמוזט געפֿינען,
און דעריבער מוזט די עס, לויט ווי עס פֿאָדערט די גערעכטיג-
קייט, צוריקקעהרען.

- נו, וואס, צו איז עס שוין גענוג פֿון דינעטוועגען, די
פוסטע פֿלי? - האט אייסגעשריען דאן-קיהאט.

- אז איהר זענט צופֿריעדען, בין איך איך צופֿריעדען, - האט
געענטפֿערט דער אימגולקליכער נושא-פֿלוי, שווער אָבוֿפֿצענדיג.
- היינטיגס מאל בין איך דיר מוחל; איך וועל מיר בעגנוגען
נאָר דערמיט, וואס איך וועל דיר זאָגען, אז די ביזט א צוטראַגע-
נער נפש.

דערווייל איז געוואָרען נאכט און דער קרעטשמאר האט צו-
געברייט א רייכע וועטשערע. אלע האָבען זיך אויסגעזעצט ביים טיש.
נשט קוקענדיג דערויף, וואס דאן-קיהאט האט זיך אָבגעזאָגט

דערפון, האָט מען איהם דאָך אנדערנעוועזט אויף אַפּבאָרדיג אָרט. ער האָט געוואָלט, אז דער פּרינץ מיקאַמיקאַן זאָל זיך זענען געבען איהם, היות ער געפּינט זיך דאָך אונטער זיין אַפּטרופּסות. די וועטשערע איז אַרומגעגאַנגען זעהר פּרעהליך און ביים, דע- סערט האָט אונזער ריטער אָנגעהויבען צו דרשנען בזה הלשון:

— עס איז נכהל און נשתומם צו ווערען, צוועהענדיג, ווי פּעל הויכעשטעלטע פּערוואָנען האָבען זיך דורך אַ מערקווירדיגען צופאַל צוזאַמענגעטראָפּען אין דעם דאָזיגען פּאַלאַץ. עס איז גאָר שווער אויסצורעכענען אַקוראַט די אַלע מעלות פֿון יעדען איינציגע פֿון אייך. ווער האָט עס גאָר געקענט רעכענען, זעהענדיג דעם דאָזיגען יונגערמאַן, וועלכער זיצט געבען מיר, אז ער איז אַ גרויס- סער הערשער, ביי וועמען מען האָט דעם טראָהן צוגענומען, און אז איך בין עס אָט יענער ריטער, די בערהמטע מעשים פֿון וועל- כען שמוען אויף דער נאַנצער וועלט. וועמען בעדראַגען מיר עס דאַנקבאַר זיין פֿאַר אָט די דאָזיגע אַלע גרויסע וואונדער? דעם וואַנדערענדען ריטערטום, אָט יענער גרויסמוטיגער בעשעפּטיגונג, וועלכע שטעהט העכער פֿון אַלע אנדערע בעשעפּטיגונגען אין דער וועלט. אַדאָנק די שוועריגקייטען איהרע אין די געפּעהרליכקייטען, וועלכע שטעהען איהר פֿאַר.

אַלע געסט האָבען זעהר געלויבט די רעדע, און די וועט- שערע האָט זיך געענדיגט פּונקט, ווי זי האָט זיך אָנגעהויבען: אַלע זענען געווען פּרעהליך און לוסטיג. די געסט האָבען גאָר אַלץ געשמועסט צווישען זיך וועגען דער רעדע, יעדער האָט זיך גע- חדושת אויף דעם רעדנער-טאַלענט פֿונ'ם ריטער, ביי דער גיסט- ליכער האָט נישט בעמערקט, אז עס איז שוין געקומען די רעכטע צייט אַבצורוהען זיך פֿונ'ם שווערען טאַג, וואָס זיי האָבען פֿער- בראַכט. דאָן-קוהאַט האָט פֿאַרגעלעגט צו היטען אַ נאַנצע נאַכט דעם פּאַלאַץ פֿון די בעזע מכשפים און פֿון די גיגאַנטען, וועלכע קענען שטערען דאָס רוהען פֿון זיינע בעוואָהנער. זיין פֿאַרשלאַג

איז אָנגענומען געוואָרען מיט אַ גרויסען יישר-בא, און אונזער
 דיטער איז אַרויסגעפֿאַהרען, רייטענדיג אויף זײַן ראָסנאָמען,
 פֿון דער קרעטשמע, זײַנענדיג בעוואָפענט פֿון קאַפּ ביז די פֿיס,
 כּדי אַרומצופֿאַהרען אַ גאַנצע נאַכט אַרום פֿאַלאַץ און היטען איהם.
 אַלע זענען שוין געשלאָפֿען, אַ חוץ מאַריטאַרנעס, וועלכע האָט
 געוואַלט אַביסעל זיך לוסטיג מאַכען איבער דעם דיטער. זי האָט
 שוין געקענט גאַנץ גוט דעם העלד אונזערען און האָט געוואוסט,
 אז עס וועט זיך איהר גאָר גרינג איינגעבען. אינ'ם גאַנצען הײַז
 איז נישט געווען קיין פֿענסטער, וואָס זאָל אַרויסגעהן אין פֿעלד,
 אַ חוץ די לאַך, וואָס האָט זיך געפֿונען אין וואַנד, דורך וועלכע
 מען האָט געוואָרפֿען שטרוי אין שטאַהל אַרײַן. זי האָט דורך דאָרטען
 דערזעהן, ווי דאָן-קיהאַט זיצט רייטענדיג אויף זײַן פֿערד. ער האָט
 זיך אָנגעשפּאַרט אויף זײַן שפּיעל, און יעדעס מאָל האָט ער אײַפֿאַנגע-
 הייבען זײַנע אײַגען צום הימעל, גלייך ווי ער וואַלט וועלען דער-
 מיט פֿיעל'ען ביי נאָט הילף און שטיצע אין פֿאַר פֿון אַ אומגליק.
 מאַריטאַרנעס האָט איהם שטילערהײַד אַרום געטהון, געבענע-
 דיג צו איהם אַ ווייניק מיט דער האַנד. אונזער דיטער האָט באַר-
 אויסגעדרעהט דעם קאַפּ אין האָט דערזעהן ביי דער שײַן פֿון דער
 לבנה אַ לאַך אין בוידעם, וועלכע האָט נאָטירליך ביי איהם אין די
 אײַגען אויסגעזעהן, ווי אַ פֿענסטערעל, וואָס איז בעשלאָגען מיט
 אײַזען, און די פֿאַנטאַזיע זײַנע האָט איהם שוין באַרד אונטערגעוואָגט,
 אז דאָ מוז זײַן פֿערשפּאַרט אַ געפֿאַנגענע פּרינצעסין, וועלכע בעט
 פֿון איהם בעפֿרייאַונג. ער איז דערײַבער באַרד צוגעפֿאַהרען מיט
 זײַן ראָסנאָמען הינטער דעם פֿענסטער. ער האָט זיך אַנגעדערגע-
 שמעלט אײַפֿ'ן זאָמעל און האָט אַרײַנגעשטעקט זײַן האַנד אין דער
 לאַך, בעמיהענדיג זיך צו געפֿינגען עפעס אַוויינס, אויף וועלכען ער
 זאָל זיך קענען אָנשפּאַרען, כּדי ער זאָל קענען אַרײַנקריכען אין
 דער הײַסה. מאַריטאַרנעס האָט באַרד אַ חאַפּ געמרון זײַן האַנד,
 האָט פֿערוואָרפֿען זײַן פֿיסט אין אַ שלײַף פֿון אַ שטריק, נאָכדעם

האָט זי אויף גיך פּערצויגן דעם שלויף און האָט צוגעבונדען די שטריק צום שלאָס פּוּנ'ס טויער. אַבערדיגענדיג דאָס אַלעס, איז זי ארויסגעלאָפּען פּוּנ'ס בוידעם, קינקלענדיג זיך פאַר געלעכטער. ווי דאָן-קוואַט האָט זיך נאָר דערפּיהלט צוגעבונדען, האָט ער שטאַרק אָנגעהויבען צו מוראָ האָבען, אז דאָ איז וויעדער פאַר-געקומען מיט איהם עפּיס אַכשוף. שטעהענדיג אויפ'ן זאַטעל פּוּן ראָסנאַנטען און פּיהלענדיג די נאַצע האַנד צוגעבונדען שטאַרק. האָט ער געציטערט, ווי אַ לולב, מוראָ האָבענדיג, דאָס פּערד זאָל זיך פּוּן אַרט קיין ריהר נישט טהון! דאָן וואָלט ער דאָך בלייבען הענגען אין דער לופטען.

אוממיטט האָט ער גערופּען צו הייליג אַלע זיינע בעקאַנטע כּשוף-מאַכערס און זיין געטרייען נושא-כלים סאַנטשאָ: קיין שום כּשוף-מאַכער האָט זיך נישט בעוויזען, און זיין געטרייער דיענער, וועלכער איז געווען פּערטועפּט אין שלאָף, האָט נאָר אינגאַנצען פּערנעסען, אז ער האָט אַ בעל-הבית אויף דער וועלט. פּוּן גרויס פּערצווייפּלונג האָט אינגער, רייטער פּוּן דער טרויערדיגער געשטאַלט " גערעוועט, ווי אַ אַקס; פּונגע זשע צו ראָסנאַנטען, איז דאָס דאָזיגע פּריעדליכע בהמה'לע געפּליבען גאַנץ ריהיג, דער העלד אינגערער איז געווען זיכער, אז זיי זענען פּער'כשוף'ט געוואָרען אויף עוויג. ענדליך האָט אָנגעהויבען צו שאַנען. פּיער רייטער זענען צוגעפּאָהרען צו דער קרעטשמע און האָבען אָנגעהויבען קלאַפען אין טויער.

— רייטער אָדער נושא-כלים! — האָט אייסקערניען דאָן-קוואַט פּוּן זיין פּערד אַראָב. — צו ווייטס איהר דען נישט, אז אַ פּעסמונג עפענט מען אויף נישט פּריהער, ווי עס געהט אויף די זון. טרעט אָב פּוּן דאַנען און ווארט, ביי עס וועט אַנקומען דער פּריהמאַרגען. דאָן וועלען מיר זעהען, צו מען קען איך אריינלאָזען. — וואָס פאַר אַ שד רעדט עס דאָרטען? וועגען וואָס פאַר אַ פּעסמונגען דערצעהלט איהר עס פאַר אַ מעשות? וואָס פאַר

צערעמאניעס זענען עס נייטיג, מען זאל אין א נאסט-הויז פֿער-
פֿאָרען? אייב איהר זענט עס דער בעל-הבית פֿון דער קרעטשמע,
עפֿענט אינו אויף דער גיך אויף.

— איך וואָלט אייך עצה'ן, קוקען מיט ביידע אויגען און רעדען
מיט מיר מיט אפֿוסעל מעהר דרך-אָרץ. צו בין איך דען עהנליך
אויף א קרעטשמאר?

— א עסק האָבען מיר, אויף וועמען איהר זענט עהנליך.
און נישט הערענדיג מעהר די פֿלאפֿלערייען פֿון אונזער
העלד, האָבען די רייטער אָנגעהויבען צו קלאפֿען מיט אזא בח אין
די טויערען, אז זיי האָבען אלע אויפֿגעוועקט, און דער קרעטשמאר
איז פֿון קרעטשמע ארויסגעגאנגען.

ווען עס איז געוואָרען א גרויסער רעש, האָט דאָס פֿערדעל א
הויב געטהון זיין לאַנגען האַלז און אָנגעשמעלט זיינע אויערען. ביי
דער ערשטער בעוועגונג, וואָס דאָס פֿערדעל האָט געמאכט, האָבען
זיך דאָן-קוחאט'ס פֿיס אראָבגעגליטשט פֿונ'ם זאָטעל, און ער וואָלט
אוראי געווען אראָבגעפֿאלען אויף דער ערד, ווען די שטריק, מיט
זועלכער ער איז געווען צוגעבונדען, זאל איהם נישט געווען צו-
האלטען. ער איז געפֿליבען הענגען אויף דער וואַנד. דער וועהטאָג,
זיאָס ער האָט דערפֿיהלט, איז געווען שרעקליך. זיין גאנצע
דארער קערפֿער האָט זיך אויסגעצויגען און, במעט, ווי ער האָט
דערגרייכט מיט זיינע פֿיס ביז צו דער ערד. ער האָט זיך בעמיהט,
צו געפֿינען עטוואָס אויף אָנצושפּארען זיך. אין דאָס האָט איהם
גאָך מעהר וועהטאָג פֿערשאַפט. דערהערענדיג זיינע שרעקליכע גע-
שרווען, איז צוגעלאָפען צו איהם דער איבערגעשראָקענער קרעטש-
מאר. דערווייל האָט זיך אויך מאַריטאַרנעס אויפֿגעחאפט פֿון שלאָף.
זי האָט באַלד דערקענט דעם קול פֿונ'ם רייטער און איז אויף גע-
שווינד ארויף אויפֿ'ן בוידעם און האָט אָבגעבונדען דעם שלייף.
אונזער רייטער איז אראָבגעפֿאלען פֿון דער וואַנד אין דער געגענט-
וואַרט פֿונ'ם קרעטשמאר און פֿון די רייטער. ער איז גיך ארויפֿ-

געשפרונגען אויף ראסינאנטען און איז אָבגעפֿאַחרען אַביסעל אין פֿעלד. באַלד האָט ער זיך נאָר גרול'דיג ביי זיך אומגעקעהרט, שרייענדיג אויף קול־קולות:

— ווער עס וועט וואַגען צו וואַגען, אז איך האָב פֿערדיענט דעם בשוּף, וואָס מען האָט מיר אָט ערשט אָבגעטוהן, דער איז אַ מיאוס'ער לינגער: באַלד וועל איך איהם אַרויסרופֿען אויף אַ קאַמפּף, אויב דער פּרינץ מיקאַמוקאָן וועט עס מיר נאָר ערלויבען. די פֿערוואַנדערטע ריזענדער האָבען געקוקט אויף איהם, זיי אויף אַ משוגע'נעם, נישט רעדענדיג קיין וואָרט. פּלוצלונג איז אַרויסגעגאַנגען קאַרדעניאַ, וועלכער האָט אויף גיך ערקלערט זיינע פֿריינד (וואָרום דאָס זענען געווען יענע, אויף וועלכע ער האָט געוואַרט), וואָס פֿאַר אַ פּאַרשויזן דאָן-קוואַט איז. קאַרדעניאַ האָט פֿאַרגעשטעלט די ערשט-געקומענע ריזענדער, אַלס זיינע פֿריינד, וועלכע זענען ניצול געוואָרען פֿון דער שיף-קאָמאַנדאַנט. דאָן-קוואַט האָט זיי צוגענומען זעהר העפֿליך.

אין קרעטשמע איז געווען זעהר שטיל אין רוהיג. דאָן-קוואַט האָט עס נישט געקענט פֿערטראָגען. ער האָט פֿיינד געהאַט זיצען אָדן אַרבייט. דאָן איז ער צוגעגאַנגען צו קאַרדעניאַ אין האָט צו איהם געוואַנט:

— העלדישער און בעריהמטער פּרינץ! איך איז בעוואוסט, אז אין אַ צייט פֿון מלחמה איז וואָס מען איז מעהר ריהרעוודיגער, איז אַלץ בעסער, איז מען אַלץ מעהר זיכער, אז די מלחמה וועט זיך ענדיגען מיט ערפֿאָלג. צו וואָס בלייבען מיר עס אזוי לאַנג אין דעם דאָזיגען פּאַלאַץ? עס קאָן דאָך זיין, אז פּאַנדאַפֿילאַנדאָ בע-נוצט זיך מיט דער דאָזיגער צייט, ער זאָל אַלץ בעסער בעפֿעסטונגען זיינע פּאַזיציעס.

— הערר ריטער, — האָט געענטפֿערט דער פּרינץ מיקאַמוקאָן, — איהר זענט זעהר גערעכט, טהוט מיט מיר, וואָס איהר ווילט. איך גיב איבער מיין גורל אין אייערע הענד.

— ווען אזוי, טאָ געה זשע גיכער, סאנטשאָ, און זאָטעל
אָן ראָסינאנטען און דעם פרינג'ס פּערד, — מיר וועלען זיך לאָזען
אין וועג.

סאנטשאָ האָט זיך נישט געהאפט, און צושאָקלענדיג מיט
דעם קאָפּ, האָט ער געענטפּערט:

— אזוי, גאָט מינער, צו וואָס מאַכט מען עס אונז אזוי צום

נאר!

— ווער און מיט וואָס?

— דערמיט, וואָס דער מאַן, וועלכער גיט זיך אויס אלס
הערשער פֿון דער קעניגרייך מוקאָמקאָן, איז פונקט אזא קעניג, ווי
דער טאַטע מינער, זכרונג לברכה. ער הייסט זיך רופֿען מוקאָמ-
קאָן, און ווען איהר זענט נישטאָ, רופֿט מען איהם קאַרדעניאַ.
דערנבער רעכען איך, אז עס איז נישטאָ וואָס צו איילען זיך
אַנצוואַמלען ראָסינאנטען און דאָס פּערד פֿינ'ס דאָזיגען הער, און
עס וואָלט נישט געשאַדט, ווען מיר וואָלטען איבערבלייבען דאָ נאָך
אויף אַ שטיקעל צייט.

עס איז זיך גאָר שווער פֿאַרצושטעלען און צו בעשרייבען, ווי
דאָן-קיהאָט איז שרעקליך אין בעס געוואָרען. בלייב ווערענדיג אזש
פֿאַר בעס, מיט בעזע ברעמען און מיט פֿייערדיגע אויגען, האָט
ער מיט אַ שרעקליכען קוק אויסגעמאָסטען סאנטשאָ'ן פֿונ'ם קאָפּ ביז
די פֿיס, און נאָכדעם האָט ער אויסגעשרייען:

— אוועק פֿון מינע אויגען, דו גידערטרעכטונגער לינגער,
דו אונפֿערשעמטער, גיך זאָלסט דו אוועק פֿון מינע אויגען, אַ גיט...
דער אומגליקליכער סאנטשאָ האָט זיך זעהר איבערגעשראָקען
און איז אוועקגעלאָפֿען בעהאלטען זיך. קאַרדעניאַ האָט זיך בעמיהט
צו טרויסטען דאָן-קיהאָט'ען מיט ווערטער:

— פֿערצייהקט אייער טרויען גושא-כלים, הער, ריטער פֿון
דער טרויעריגער געשמאלט". נאָר ער אליין גלויבט דאָן און די
דאָזיגע נארזשקניטען. דערמאָהנט זיך, אז אלעס איז דאָ און פֿאַלאָץ

פֿער'כשו'פֿ'ט. מעגליך, אז איך סאנטשאַן האָט זיך אויסגעוויזען, אז ער האָט געהאָרעט אלעס, וועגען וועלכען ער האָט איך דאָ אָנגעפלאַפּעלט אַט ערשט.

— איך שוועהר איך ביי מיין ריטערישען נאָמען, אז איהר האָט רעכט, און אז מיין נישא-בלים איז געפאָלען אלס אַ קרבן פֿון וועלכען עס איז כּשוף-מאכער, וואָרום בטבע איז ער נישט קיין לינגער.

— זייט איהם דעריבער מוחל, — האָט זיך איך דאָן פֿערנאנדאָ אָנגערופֿען: — און ווערט צו איהם וויעדער גוט, ווי איהר זענט געווען צו איהם ביז יעצט.

דער נייסטליכער האָט געבראכט צו פֿיהרען סאנטשאַן, וועלכע-כער האָט געבעטען פֿערצייהונג אויף די קניעהן ביי זיין בעל-הבית. ער האָט איהם געקוישט די האַנד און האָט זיך מודה געווען, אז אין דעם דאָזיגען הייז איז קיין שום אמת'ע און ווירקליכע זאך נישט פֿערהאן.

אַבְטְצֶהֶנְטֶעם קאַפּיטעל.

אין וועלכען עס ווערט דערצעהלט, ווי אזוי מען האט פֿער'כשו'פֿ'ט דאָן-קיחאָט'ען, וועגען די נייע וויכטיגע און איינגעגעהמענע גע-שעהענישען, וואָס זענען מיט איהם געשעהען, און וועגען זיין צוריקקעהרען זיך אין דאָרף.

זוויי טעג זענען אַט אזוי אוועקגענאנגען. די גאנצע געזעל-שאַפֿט האָט שוין געגרייט זיך צו פֿערלאָזען די קרעטשמע און העלפֿען קאָרעניאָן מיט זיינע חברים, זיי זאָלען פֿערשפּאַרען פֿערנעהמען זיך מיט דער שווערער אַרבייט — אַבצופֿיהרען

דאן-קיחאט'ען אין דאָרף. צו דעם צוועק האָבען זיי בעשלאָסען צו מאַכען אַ גרויסע שטייג, אין וועלכער אונזער העלד זאָל קענען גאנגן בעקוועם זיך זעצן. די דאָזיגע שטייג בעדראָף מען אנדער=שמעלען אויף אַ גרויסען וואַגען, אין וועלכען עס זאָלען זיין איינ=געשפּאַנט אָקסען. ווען אלעס איז שוין פֿערענדיגט געוואָרען, האָט דער בעל-הבית און קאָרדעניאָ מיט זיינע חברים אָנגעטהון מאַסקעס, זיך איבערגעטהון אין רוחות, און האָבען געהאַפט דאָן-קיחאט'ען, ווען ער איז געשלאָפֿען, האָבען איהם געבונדען די הענד מיט די פֿיס און האָבען איהם אַרומגעזעצט אין שטייג. ווען אונזער העלד האָט זיך אויפגעחאַפט פֿון שלאָף און האָט דערזעהן די אלע משונה'דיגע פֿיגורען, האָט ער געגלויבט, אז היינטגס מאַל טהוט מען איהם ווירקליך אָב אַ בשוּף. די פֿערשטעלמע רוחות האָבען גע=נומען די שטייג און געטראָגען צום וואַגען.

פונקט אין דער צייט, ווען זיי זענען פֿונם צימער ארויסגע=גאנגען, האָט דער שערער ניקאָלאַ אויסגעשרייען אין דער הייד:

— אַ, העלד'ישער ריטער פֿון דער טרויעריגער געשטאַלט! זאלסט זיך גאָר וועניג נעהמען צום האַרצען פֿון דעם דאָזיגען גע=פֿענגעניש. דו האָסט אנדערש נישט געקענט פֿערענדיגען די אונ=טערנעהמונג, פֿאַר וועלכע דו האָסט אזוי געטריי געאַרבעט. אַ די, געטרייסטער אין עדעלסטער פֿון אלע נישאיי=כלים, וועלכע האָבען ווען איז עס אַ שווערד געטראָגען, טרייסט זיך דערמיט, אַן גאָר גיך וועסט דו אויסגעלעזט ווערען. אין אלעס, וואָס דיין האַרץ בענעהרט, וועט מקוים ווערען. געה צוזאַמען מיט דיין פֿער'כשוּפֿ=טען ריטער; פֿלייב געזונד! ...

ביי די לעצטע ווערטער איז דאָס קול אלץ שוואַכער און שוואַכער געוואָרען, ביז עס איז ענדליך אינגאַנצען אַנשוויגען גע=וואָרען. די דאָזיגע נבואָה האָט זעהר בערוהיגט דאָן-קיחאט'ען און ער האָט געענטפֿערט, קרעכצענדיג:

— ווער דו זאלט נישט זיין, דו קלינגער פֿשוּה-מאַכער.

וועלכער בעעהרט מיר צו זארגען וועגען מיין שיקואל, בעט איך
 דיך זעהר, דו זאלסט מיך נישט לאזען לאנג בלייבען אין דער
 דאוונער שענדליכער תפיסה. איך וועל אלעס איבערטראגען, נישט
 בעקלאגענדיג זיך, אבן די דאוונגע שמערצען מיניע זאלען מיר נאר
 פיהרען צום גליק. און וואס אַנבעלאנגט צום נושא-בלים מיניעס,
 איז אויב עס וועט זיך מיר נישט איינגעבען, צו שענקען איהם א
 אינזעל אדער א קליין מלוכה'לע, וועל איך און איהם נישט פער-
 געסען, שרייבענדיג מיין צואה, און דערמיט וועל איך איהם בע-
 צאלען, ווי געהעריג, פאר זיינע פערדיענסטען.

סאנטשא האט זעהר הערצליך אַבגעדאנקט זיין בעל-הבית,
 האטש ער האט אפילו אויף קיין מינוט נישט אויפגעהערט צו הושד זיין,
 אז מען מאכט זיך לוסטיג איבער זיי. די רוחות האבען בארד אוועק-
 געטראגען די שטייג און אנדערגעשטעלט זי אויפ'ן וואגען. אין
 דער זעלבער צייט זענען דורכגעפאהרען רייטענדיג צוויי זשאנדאר-
 מען. מען האט זיי בארד ערקלערט, וואס דא קומט פאר, אין
 דער גייסטליכער האט זיי צוגעזאגט גוט צו בעלזוינען, אויב זיי
 וועלען איינשטימען צו בעגלייטען דעם וואגען מיט דער שטייג. זיי
 האבען גערן איינגעשטימט. דער בעל-הבית פון דער קרעטשמע און
 מאריטארנעס זענען צוגעגאנגען זיך געזענגען מיט דעם ריטער, כוא-
 לענדיג דערביי א מינע, אז זיי זענען זעהר געקרענקט פונ'ם אומ-
 גליק, וואס האט מיט איהם געטראפען. דער גייסטליכער און דער
 שערער האבען זיך אַבגעזעענעט מיט קארדעניא און מיט זיינע
 חברים, דאנקענדיג זיי, און צוזאגענדיג צו מדיע זיין זיי וועגען
 דעם, וואס וועט פארקומען מיט דאן-קוואט'ען. ווען זיי האבען אַבגע-
 ענדיגט דאס אלעס, האבען זיי זיך אנדערגעזעצט אויף זייערע
 פערד, פערדעקענדיג זייערע פנימ'ער, כדי דער ריטער זאל
 זיי נישט דערקענען.

די אַרנונג פון דער פראצעסיע איז געווען אויף אזא אופן.
 אויף פריהער איז געגאנגען דער אַקסען-טרייבער, נאָכדעם

איז געפאָהרען דער וואַנגען, פֿון פֿירדע זייטען פֿון וועלכען עס זענען
 געפֿאָהרען רייטענדיג די זשאַנדארמען. הינטער דעם וואַנגען איז
 געפֿאָהרען סאַנטשאַ-פֿאַנטשאַ, רייטענדיג אויף זיין זעל, פֿוהרענדיג
 ראַסינאַנטען, אין נאָך סאַנטשאַן זענען געפֿאָהרען דער גייסטליכער
 און דער שערער ניקאָלאַ, וועלכע האָבען זיך בעמיהט איינצו-
 האַלטען זייערע פֿערד, זיי זאָלען נישט איבערייאַגען די אַקסען,
 און דאָן-קיהאַט אלץ איז זיך געזעסען אין זיין שטינג מיט פֿער-
 פונדענע זענד און מיט אויסגעצויגענע פֿיס רוהיג און נישט
 רעדענדיג קיין וואָרט, ווי אַנגעלעמטער. זיי זענען אַט אזוי אָב-
 געפֿאָהרען אַ צוויי מייל, נישט אָבשטעלענדיג זיך אין ערגניץ, דער
 גייסטליכער און ניקאָלאַ האָבען גערעדט צווישען זיך וועגען דעם
 טאָהל, צו וועלכען זיי וועלען באַרד צופֿאָהרען און וואו זיי וועלען
 זיך אַביסעל אָברוהען. סאַנטשאַ האָט זיך דערוויייל דערנאָהענט צו
 זיין בעל-הבית, ער זאָל זיך מיט איהם אַביסעל דורכשמועסען.

— גנעדליגער הערר, — האָט ער צו איהם גערעדט מיט אַ האַל-
 בער שטומע: — מיין געוויסען פֿערפֿליכטעט מיך, איך זאָל אייך
 מודיע זיין וועגען אלעם, וואָס איז גוגע צו דעם בשוף, וואָס מען
 האָט אייך אָבגעטוהן: די דאָזיגע צוויי מענשען, וועלכע איהר זעהט
 פֿאָהרען מיט די צוגעדעקטע פֿנימ'ער, זענען עס אונזער גייסט-
 ליכער און דער שערער ניקאָלאַ. דערפֿון קענט איהר שוין פֿער-
 זשען, און איהר זענט כלל נישט פֿער/בשוּפֿט און און אייך נארט
 מען פשוט אָב אים קנאָה צו אייך.

— זאָלסט קיינמאָל דינע אויגען נישט גלויבען, פֿריינד מיין-
 גער סאַנטשאַ, — האָט ווייטער דער ריטער גערעדט: — עס איז זעהר
 מעגליך און עס קאָן זעהר ווירקליך זיין, אז די בשוף-מאַכערס
 האָבען אָנגענומען די געשטאַלט פֿונ'ם שערער ניקאָלאַ און פֿון אונ-
 זער ריכטער, כדי צו קענען אונז בעסער אָבנארען.

— ווען איך וואָלט וואַנגען, גנעדליגער הערר, ווענדען זיך
 צו אייך נאר מיט איין פֿראַגע, וואָלט עס שוין געווען קלאָר

פאר אייך, ווי דער טאג, אז דער גאנצער ענין איז מעהר נישט, ווי א שווינדעל.

— רעד אלעס, מיין פריינד, — האט איהם דער ריטער ערלויבט. — איך וועל דיר אויף אלעס ענטפערען גאר אויפ'ן בע-מען אופן. וואס אבער נוגע צו דעם, וואס די מיניסט, אז די דאזיגע צוויי בעשעפענישען, וואס דרעהען זיך ארום אונז, זענען עס אונזער גיסטליכער און אונזער שערער, דאכט זיך דיר גאר אויס אזוי, און איך בעט דיר איבערצוגענד, די זאכט בשום אופן נישט גלויבען דערין, אויב די געפינסט-אין, אז זיי זענען עהנליך אויף זיי, איז דאס גאר דערפאר, וואס זי די דאזיגע מכשפים, וועלכע קענען ארויפציהען אויף זיך וואס פאר א פארום עס זאל נישט זיין, ווילען דיך פון וועג אראפפיהרען. זיי ווילען דיך אריינפיהרען אינם לא-בירינט פון צווייפֿעל און נישט-גלויבען, פון וועלכען די וועסט זיך גאָרדעם בשום אופן נישט קענען ארויסקארבאקען. אינאיינעם מיט דעם ווילען זיי, ווייזט אויס, איך מיר דעם קאפ פֿערדרעהען, איך זאל זיך נישט אָנשטייטען, און וועמענס מאכט איך געפֿין זיך. דאָס זעהט מען קלאָר שוין דערפֿון אַליין, וואָס פֿון איין זייט, בעשטע-טיגסט די אַרץ, אז עס בעגלייטען מיר דער גלח און דער שערער פֿון אונזער דאָרף; פֿון דער צווייטער זייט — זעה איך דאָך, אז איך בין אַרעטירט און שטייג, דאָס אָבער האָט געקענט פֿאַרקומען גאַר דורך הילף פֿון די אונגאַטירליכע כּחות, וואָרום געגען אַ גאַנצער אַרבעט אפֿילו וואָלט איך איך געקענט ביישטעהן. וואָרף אוועק דערזיבער דינע נאָרושע געדאַנקען. פֿונקט ווי איך בין קיין טערק נישט, אזוי זענען זיי נישט דער שערער און דער גלח פֿון אונזער דאָרף... יעצט קענסט די פֿאַרלעגען דיין פֿראַגע; איך בין גרייט צו ענטפֿערען אויף איהר מיט אַ גאַנצער רעדע, ווען עס וועט נויטיג זיין.

— גאָט, מיין גאָט! — האָט אויסגעשרייען סאַנטשאַ-שוין זשע האָט איינער געדרונקענט אזא, האָט קיין פֿעראַיבעל נישט, קופֿער-געם מוח, אז איהר קענט נישט בעגרייפֿען, אז די רוחות קענט

איהר נאך א סך וועניגער אינטערעסירען, ווי די מענשען? ... באלד וועל איך עס אייך אלעס סלאך דערווייזען, ווי צוויי מאל צוויי איז פיער, אז איהר זענט פערפיהרט, נישט פער'כשופט ... זאגט מיר נאך, אייער גנעדניגקייט ... נאך זעהט, איהר זאלט מיר זאגען דעם אמת'ען אמת, דאן וועט אייך גאט העלפען און איהר וועט ארויס-געהן פון דער דאזיגער שטייג און חתונה האבען פאר דער מאדאם דולציגעץ נאך פריהער, ווי איהר רעכענט ...

— צו וואס אט די לאנגע הקדמה, האנטשאז? — האט איבער-געשלאגען דאן-קיחאט. — צי האב איך דיר דען נישט צוגעזאגט ענטפערען אויף דיין פראגע? צי זאג איך דען ווען עס איז אלייגען? דאכט זיך, איז איך האב נאך אויף מיין לעבען קיין ליגען נישט געזאגט.

— יא, יא, טאק! נאך דעם אמת, אבער אזוי דעם ריכטיגען אמת, בעדארף איך יעצט וויסען. ענטפערט זשע מיר מיט אייער ריינעם געוויסען, זאגט מיר אויף אייער עהרענווארט, מיט דער גאנצער אפעהערציגקייט, ווי עס בעדארפען צו ענטפערען אט די אלע יענע, וואס לופטערען זיך ארום איבער דער וועלט אלס וואנ-דערענדיע ריטער ...

— איך חור דיר איבער, אז איך זאג קיינמאל קיין ליגען נישט, — האט וויעדער דער ריטער זיגט איבערגעהאקט. — אום נאטעס ווילען, הער-אויף אבצולעגען! דו ברענגסט מיר פשוט פון די בליים ארום מיט דינע הקדמות.

— אט וואס איך וואלט וועלען, איהר זאלט מיר זאגען ... פאר דער צייט, וואס איהר האט איינגעוואלנט צו זענען אין שטייג, צי האט איהר זיך נישט גענויטיגט אין עפויס. — ווי דען ... איך האב געפיהלט א גויטווענדניגקייט ארויסצו-געהן פון מיין תפיסה.

— איהר פערשטעהט מיך נישט. הערט זשע: די וואנדערענ-דע ריטער, ווען זי טרינקען זיך אן א סך מיט דעם ריינעם וואסער

פֿונ'ס קינאל, ווערען אמאל גענייטגט... נו איהר פֿערשטעהט? ...
נישט אזוי?

- א, יעצט פֿערשטעה איך אין איך מוז דיר מודה זיין, אז
גראדע יעצט, אָט אין דעם מאָמענט טאָקן...

- איך האָב אייך אלזאָ געפֿאָקט! צו האָט איהר מיר דען
הונדערט מאָל נישט געוואָגט, אז די פֿער'שופֿ'טע טרינקען נישט,
עסען נישט, שלאָפֿען נישט, אין טהוען בכלל נישט אָט די אלע
זאָכען, וואָס אלע איבעריגע מענשען טהוען יאָ? דאָס, וואָס איהר
האָט מיר אָט ערשט געוואָגט, בעווייזט, ווי צוויי מאָל צוויי איז
פֿיער, אז איהר זענט פֿלר נישט פֿער'שופֿ'ט.

פֿיהרענדיג אָט אזוי ווייטער ווער געשפּרעך. איז דער וואָגען
צוגעקומען פֿון צו אַטהאַל, וואו דער שערער מיט דעם גלח מיט
די פֿאַרציאָנמען האָבען זיך געוועזט עסען. די אָקסען האָט מען
אויסגעשפּאַנט. סאַנטשאָ האָט געבעטען דעם גלח ער זאָל ערלוי-
בען זיין בעל-הבית, אַרויסצוגעהן פֿון דער שטייג, וואָרום עס איז
איהם אונבעדינגט נויטיג צו איינאַטעמען אין זיך אַביסעל פֿרוישע
לופֿט. דער גלח האָט דערזיף איינגעשמימט ער האָט נאָר גע-
פֿאָדערט, אונזער העלד זאָל געבען זיין ריטערליך עהרענוואָרט, אז
ער וועט אין ערניץ נישט אוועקגעהן.

- איך גייע עס, - האָט אויסגעשרייען דאָן-קיחאַט - און
וואונדער מיך זעהר, וואָס איהר פֿאָדערט עס פֿון מיר, מיניע הער-
רען כּשוף-מאַכערס. מיט אַזוי וואָרט קענט איהר דאָך צושמיערען
מיניע פֿיס צו דער ערד.

מ'האָט איהם באַלד בעפֿרייט. ראשית כל האָט ער אויסגע-
צויגען זיניע לאַנגע הענד און זיין שפינדעל-דארען קערפּער. נאָך-
דעם איז ער צוגעלאָפֿען צו ראָסינאַמען און האָט אָנגעהויבען צו-
דרשנען פֿאַר איהם אַ קלאַפֿ געבענדיג איהם עטוואָס איבער דעם
רוקען:

- אַ, בערהמטער פֿערד מייער. איך האָף, אז מיר וועלען

זיך בארד וויעדער זעהן און זיך וויעדער אמאל געהמען פאר
אונזערע גרויסע העלרענטהאטען.

נאך די דאזיגע ווערטער, וועלכע זענען ארויסגעזאגט געוואָ-
רען מיט שטארק, האָט ער אָבגעטרעטען אין א זיט, און ציריק-
קעהרענדיג זיך בארד, האָט ער זיך געזעצט עסען אינאיינעם מיט
דער איבעריגער קאמפאניע. נאטירליך, אז אויך יעצט האָט ער אַ-
געווענדעט אלע זיינע קרעפֿטען, אז דאָס געשפרעך זאל בארד אי-
בערגעדן וועגען ריטערסום. ער האָט געלויבט אין טאָג אריין די
אלע גבורות, וואָס דאָס ריטערסום האָט שוין אויפגעטהון ביז יעצט
אין וואָס עס וועט נאָך ווייטער אויפטהון. ער האָט גערעדט פֿון
פֿייער און פֿון וואַסער, וועגען די הויכע אויפגאבען, וואָס ליגען
אויף איהם, צו וועלכע ער איז בערופען פֿון דער השגחה, גישט
קוקענדיג אויף דעם, וואָס ער איז יעצט פֿער/בשוּפֿט.

- יא, אין עטליכע טעג ארום, - האָט ער אויסגעשרייען,
ענדגענדיג זיין ערצהלונג, - וועל איך ווערען, א דאנק מיין מעכ-
טיגער האנד, א קניזער איבער א גרויסער אימפעריע, און דאן וועל
איך האָבען א מעגליכקייט ארויסצוווינען פֿאר יעדען מיין מילדקייט
דערמיט, וואָס איך וועל שענקען א גאנץ פֿירשטענטום מיין איבער-
געגעבענעם גיטל.

- איהר הערט, מינע העררען! האָט אויסגעשרייען סאנטשאָ:-
איהר הערט! מיין בעל-הבית וועט גיך ווערען א אימפעראטאר,
גישט קוקענדיג אויף אלע זיינע גישטפֿערגניגערס! וואָס אנבעלאנגט
מיר, איז, ווערענדיג א קניזער אָדער א הערצאָג, האָב איך ברעה
צו לעבען פֿון מינע הכנסות. די ערד וועל איך אוועקגעבען אין
ארענדע און אלעין וועל איך טהון וואָס עס וועט מיר נאָר אויפֿן
זינען ארויף. דאן וועל איך לעבען, ווי איך וועל וועלען, און לע-
בענדיג אויף אזא אויפֿן - וועל איך זיין צופֿריעדען; ווענדיג צופֿריע-
דען, וועל איך שוין קנימאל גישט פֿעראנגען קיין שום זאך, אז

דאן וועל איך זיין פאלקאם גליקליך. אָט ביי אונדז מיטונג האלט
איך זיך.

נאָכדעם, וואָס ער האָט דאָס אלעס אויסגעשאַמען, האָט
סאנטשאַ אויסגעטרונקען אַ גרויסע גלאַז וויין און האָט אַ וואָרף גע-
טהוין אַ בעוען קוק אויף דעם שערער און אויף דעם גלח. פלוצלונג
אַבער האָבען זיך דערהערט טרויעריגע קולות פֿון אַ טרובע,
וועלכע האָבען צו זיך צוגעצויגען דאָן-קינחאָט'ס אויפֿמערקזאמקייט,
ער איז גיך אויפֿגעשטאנען, פֿרי געוואָר צו ווערען, פֿון וואַנען עס
געהען עס די קולות.

די ערד איז שוין אויסגעטרוקענט געוואָרען פֿון דער ברע-
נענדיגער זון. עס איז דורכאויס נויטיג געווען, אַז עס וואָר אַ גוטער
רעגען אַראָבגייעסען. די אינוואָהנער פֿון די דערפֿער האָבען איינ-
גערלעכט אַ פֿראַגעסיע, וועלכע איז אַרומגעגאנגען, מתפלל וויעג-
דיג, אויסבעטען ביי גאָט אַרעגען. דאָס נאָנצע נאָהענטע דאָרף
איז געגאנגען דאַמאָלס, אונטער דער פֿיהרינג פֿונ'ם גלח, און
קלויסטער, וועלכער האָט זיך געפֿונען נעבען באַרג. דער גרעסטער
טייל פֿון די דאָרפֿ-רײַט זענען געווען אָנגעטהון אין ווייסע מאָנא-
כען-מאנטלען פֿון בעלי-השובֿה; אייניגע זענען אויך געווען אין
שוואַרצע. דאָן-קינחאָט האָט באַלד פֿערשטאנען, אַז דאָס מוזען זיין
מכשפים, צווישען וועלכע עס געפֿונט זיך אַ פֿרינצעסין, וועלכע
זיי האָבען אוועקגערויבט און וועלכע ער מוז בעפֿרייען. ער האָט
זיך באַלד אַ וואָרף געטהון צו זיין ראָסונאנטען, גענומען זיין נאָנץ
פֿעקיל פֿלי זיין, אַרויף אויף דעם פֿערד און האָט אויסגעשריען:

— יעצט וועט איהר מוזען אנערקענען, ווי ווייט נוצליך עס
זענען פֿאַר דער וועלט די וואַנדערערנדע ריטער. זאָגט אַליין, וואָס
וואָלט ווערען, למשל, מיט דער דאָזיגער אומגליקליכער, וועלכע
די אכזריות'דיגע מכשפים פֿיהרען מיט זיך אין געפֿענגעניש, ווען
אך וואָלט זיך דאָ נישט אונטערהאפֿען, אויף אומצוקעהרען איהר
די פֿון איהר אוועקגערויבטע פֿרייהייט?

נאכדעם, וואס ער האט דאס אָבגעוואָגט, האָט ער אונטער-
געקלאַפּט מיט זינג שפּאַרען זיין פּערידעל און האָט זיך אַ לאָז גע-
טהון פֿירל פֿון בייגען צו די וויסע מאָנאַלען אומניס האָבען זיך
דער גלח און דער שערער, ווי אויך סאַנטשאַ אַלזין, געסטאַרעט
אַבצוהאַלמען איהם, שרייענדיג:

— לויפּט נישט, הערר ריטער! איהר פּאַלם-אָן אויף אַ
העלויגענער פּראָצעסיע, איהר לעסטערט די רעלוגיע: היט זיך,
ניט אויזגע זאכען טרייבט מען קיין שפּאַס נישט.

אונזער העלר האָט קיין שום זאך נישט געהאַרעט.
צופֿאַהרענדיג אויף צוואַנציג פּרוּט צו דער פּראָצעסיע, היט
ער אָנגעהויבען צו שרייען מיט אַ הימורניגער פֿאַר בעס שטימע:

— שטעהט, איהר האָט זיך אויף געוויס איבערגעטהון, איהר
זאָלט בעהאַלמען אייער שלעכטען, מערערנישען מהאַט. הערט,
וואָס איך וועל איך זאָגען.

די דאָרפֿס-לייט, וואָס זענען געאַנגען אין די ערשטע ריי-
הען פֿון דער פּראָצעסיע, זענען געבליבען שטעהן, און איינער פֿון
זיי, האָט געענטפֿערט דעם ריטער, איבערייסענדיג דאָס געזאַנג:

— ברודער טיינער, מיר זענען אויסגעמאַטערט פֿון דער היץ,
איב די ווילסט אונז עפּים זאָגען, מאָ אייל זיך צו אַבוסעל און
מאָ עס און צוויי דריי ווערטער.

— אפילו נאָר איין וואָרט וועט שוין זיין גענוג, — האָט וויי-
טער גערעדט דאָן-קוהאַט, — בעפֿרייט זשע פּאַלד אלע די פּרוּטעסן,
וועלכע איהר פֿיהרט דאָ אלס געפֿאַנגענע. ווייסט, איך בין געבוי-
רען געוואָרען אויף דער וועלט זערויף, איך זאָל נישט דערלאָזען
צו קיין פֿערברעכען און צו בעשטראַפֿען די פֿערברעכער. איהר
זאָלט נישט וואַגען זיך אַ ריהר טהון פֿון אָרט, אייער איהר וועט
נישט בעפֿרייען די געפֿאַנגענע.

אַנאַלגעמיינער געלעכטער איז געווען דער איינציגער ענטפֿער
אויף דאָן-קוהאַט'ס רעד. דאָס האָט נאָך אַ גרעסערען בעס אָנגע-

זינדען און איהם; ער האט זיך א לאז געטהון מיט א בלויזען שווערד
 זיך די גאנצע געזעצטע. איינער אבער פון דער פראצעסייע האט זיך
 זיך אויף געטהון צו דאן קוחאט מיט א גרויסען שמעקען, וואס ער
 האט געטראגען אין האנד. מיט דעם ערשטען קלאפ פון זיין שווערד
 האט דאן קוחאט צעראקט זיין שמעקען אויף צווייען. יענער האט
 אבער בעוויזען מיט דעם שטיקעל שמעקען, וואס ער האט נאך
 געהאט אין האנד, אזא שטארקען קלאפ צו טהון דעם רימער איבער
 דער פלייצע, אז ער האט זיך אראפגעקאממעט פון פערד מיט צע-
 גימענע הענד, און איז געבליבען לעגען געפיהללאז אויף דער
 ערד. סאנטשא איז צוגעלאפען א דערשראקענער און האט געבעטען
 דעם בעווענער, ער זאל רחמנות האבען אויף זיין בעל-הבית,
 גענה'ענדיג, אז ער איז געביר א אויבגליקליכער פער'שופמער
 דאסער וועלכער האט אין זיין לעבען קיינמאל קיינעם קיין שלעכטס
 געט געטהון. דער דארפס-מאן האט דערוועהן, אז דאן קוחאט
 איינע אונבעווענליך אויף דער ערד, האט ער געמוינט, אז ער
 האט איהם דער'הרג'עט. דערווייל זענען אונגעקומען דער גלח מיט
 זעם שערער און די פאליציאנטען. די לייט, וואס זענען אין דער
 פראצעסייע געגאנגען, האבען גאר נישט געצווייפלעט, אז דאס וויל
 מען עס אויף זיי אפאלען. זיי האבען זיך דערנבער אויף ניד אלע
 אין ארדנונג אויסגעשטעלט אין צוגעגרייט זיך צו פערטורגאן
 זיך. צום גליק אבער, איז דער גלח געווען בעקאנט מיט דעם
 צווייטען גלח, וואס אונטער זיין פיהרונג איז געגאנגען די פרא-
 צעסייע. זיי האבען זיך דורכגעשמועסט איינער מיט דעם צווייטען,
 אין בידע ארמעען האבען געשאפען צווישען זיך שלום.

סאנטשא איז צוגעפאלען דערווייל צום קערפער פון זיין בעל-
 הבית און מיט טרעהרען אין די אויגען האט ער אונגעוויבען מאכען
 אויף איהם א הספר.

— א, די שענסטע בלום פונ'ם רוטערטום, וואס איז געפלא-
 גען אלס קרבן פון א שמעקען! א, די עהרע און דער כבוד פונ'ם:

פאטערלאנד! א, דו האסט דאך בעשענט די לאמאנטשער פראווינץ!
 דו גאנצע וועלט איז פער'יתומ'ט געווארען דורך דיין טוירט און
 איז געבויך פערארטוילט צו ליידען פון די מערדער'ישע מעשים פון
 דו מערדער! א, מיין גוטער בעל-הבית, די מילדקייט פון וועלכען
 האט איבערגעשמוגען אלכסנדר מוקדונים מילדקייט: פאר עטליכע
 הרשים דענכט האט ער מיר גוגעזאגט צו שענקען די בעסטע
 אינווער, וואס געפינט זיך אויף דער וועלט! מיין גאנץ לעבען וועל
 איך קלאגען אויף דיין טוירט, מיין גאנץ לעבען וועל איך בעקלאג-
 גען דיך, וואס דו ביזט געווען פסדר א שונא פון שלעכטע מענשען,
 וואס דו האסט פסדר געשיצט די גוטע, וואס האסט זיך געהאלט-
 טען גרויס מיט די, וואס האלטען זיך גרויס, און קליין מיט די,
 וואס האלטען זיך קליין, מיט איין ווארט - דו ביזט געווען א
 אמת'ער וואנדערענדער ריטער!

דאס קרעכצען און דאס קלאגען פון סאנטשא'ן האבען גע-
 בראכט דאן-קוהאט'ן צו זיך. ער האט אויפגעפענט די אויגען און
 שווער אָבגעזופצט.

- פרוינד מייער, - האט ער געזאגט - העלף מיר זיך ארייני-
 זעצען אינ'ם פער'כשופטען רייטוואגען; דורך וועהטיג, וואס איך
 פיהל אין פלייצע, קען איך מיר נישט זעצען אויף מיין גוטען
 פערד...

- יא, יא, מיין הערר, - האט געענטפערט סאנטשא - אומ-
 קעהרענדיג זיך אין אונזער דארף, וועלען מיר זיך אפניסער אָב-
 רוהען און גאָרעם זיך וויעדער לאָזען אין וועג אריין.

דער שערער און דער גלח האבען געהאלפען סאנטשא'ן און
 האבען זיך אָבגעזעגענט מיט דער פראָצעסיע.

גאָרעם האבען זיי אויף ניד איינגעשפאנט די אָקסען, ארייני-
 געזעצט דאן-קוהאט'ן אין וואגען און בעצהאלט די סאָלדאטען,
 וועלכע האבען פארטגעזעצט זייער וועג אין אנ'אנדער זייט.

דער גרויסער, בערידמטער אונבעווענבארער, רויטער פון דער שרייערונגער געשמאלט" האָט זיך צעלוינט איבער דער גאנצער שטייג אויף אַ באַרג היי און די קאָמפּאָניע האָט זיך געלאָזט אין וועג. אויפ'ן וועקסטען טאָג זענען זיי אָנגעקומען פּונקט אין דאָס בען טאָג אין דאָן-קוואַרט'ס דאָרף. עס איז געווען זונטאָג; אלע פּויערען האָבען זיך געפּונען דאָמאלס אויפ'ן פּלאַץ. זיי האָבען אַרומגערינגעלט דעם וואַנגען, דערקענט זייער לאַנדסמאן און אַב-געפּוהרט איהם אַהיים. דאָס וועגל, וואָס מ'האָט געשיקט פּאַר-אויס, האָט מוֹדיע געווען אלע וועגען זיין אָנקומען.

די אויפֿוועהערין און די פּלעמעניצע זענען אויף גיך אַרויס-געלאָפּען אַפּ'ן גאָס, אין, דערזעהענדיג דאָן-קוואַרט, וועלכער איז געלעגען אויף אַ באַרג היי, אַ בלייכער און אַדארער, ווי אַ סקעלעט, האָבען זיי שרעקליכע געשרווען אַרויסגעלאָזט.

סאָנטשאַ פּאַנטשאָס פּרוי, וועלכע האָט נאָך פּון דערווייטענס דערזעהען איהר מאן, איז צוגעלאָפּען אַ פּערסאָפּעטע צו איהר מאן און האָט איהם געפּרעגט, צי דער עזעל זייערער איז געוונד.

— יאָ, יאָ האָט געענטפּערט דער נושא-כלים — ער איז געוונד-טער פאַר זיין בעל-הבית. האָב אָבער געדולד נאָך אַ וויילע: נאָך איין נסיעה אַזוינע, ווי אַיך האָב שוין געמאַכט — קענט דו זיין זיכער, אז דו וועסט מיך זעהען אלס פּירשט אָדער אלס גובערנאַטאָר פּון אַ אינזעל!

— אַ גובערנאַטאָר פּון אַ אינזעל! פּריינד מייער, וואָס הייסט

אַזוינס? אַ אינזעל מוז זיין נאָר נישט קיין שלעכטע זאך!

— יאָ! נישט שלעכט, רעכען אַיך, עס קאָסט אָבער זעהר טייער. אַיזער מ'בעקומט עס, מוז מען פּערזען אַ גוואַלדיגע צאָהל שטעקענס. אַחוץ דעם איז די מלאכה פּון די וואַנדערענדע רויטער זעהר אַ אנגענעהמענע אַרבייט. מ'בעדאַרף קאַראַקען זיך אַ-בער בערג, פּאָהרען איבער וועלדער, וועלכע זענען איבערפּילט מיט עטזעלדיגע דערנער אין פּעלען. דו פּערפּאָהרסט אין די

שענסטע שלעסער און אן דן שענסטע נאסט-היווער, און נאכדעם
פאָהרסט דו דיר ארויס פון דאָרטען, נישט צוצאָהלענדיג זיך, דו
מענסט אפילו עסקן דאָרטען וויפֿיעל דיין האַרץ גלוסט זיך.
די הויז אייפֿזעהערן גוט דער פֿלעמעניצע האָבען דערווייל
אריבערנעטראָגען דאָן-קיין און זיין צושער און איהם אריין-
געלעגט און בעט. דער גלח האָט גע'עצה'ט, מ'זאָל אים
איהם גוט אכטונג געבען, בעזונדער וואָס זיי אכטונג געבען, און
ער זאָל וויעדער און ערגיץ נישט אנטלויפֿען, דערצעהלענדיג זיי,
זואַם פֿאר א מנה ע"ה האָט זיי געקאָסט, ביז זיי האָבען איהם צוריק
איהם געבראכט.

